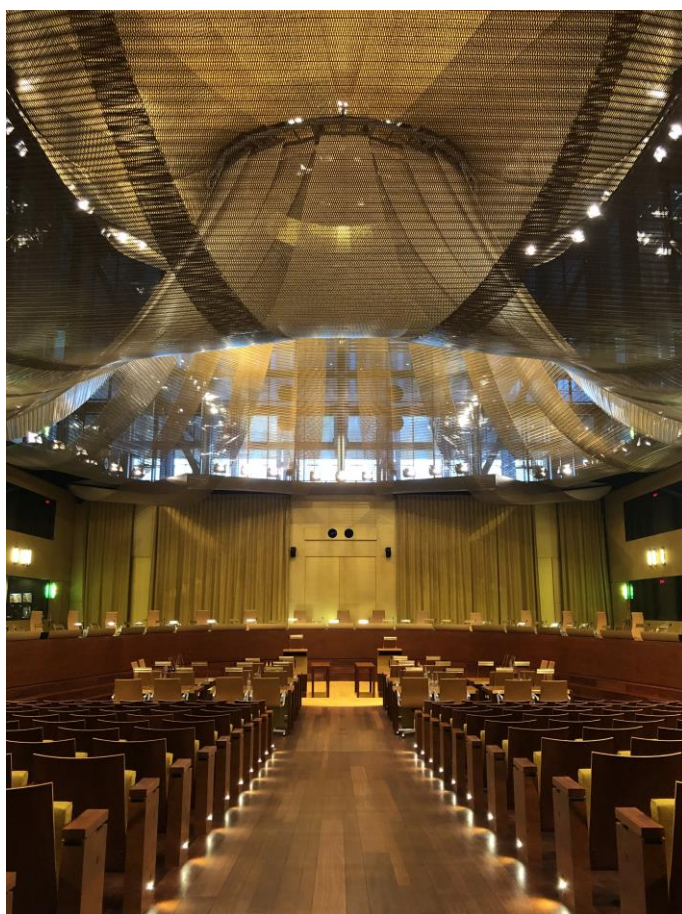

**ZPRÁVA O ČINNOSTI VLÁDNÍHO ZMOCNĚNCE
PRO ZASTUPOVÁNÍ ČESKÉ REPUBLIKY
PŘED SOUDNÍM DVOREM EVROPSKÉ UNIE
ZA ROK 2023**

**MINISTERSTVO ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ
ODBOR KOMUNITÁRNÍHO PRÁVA
PRAHA 2024**

Tato zpráva byla předložena vládě České republiky pro informaci, a to na jejím zasedání dne 29. května 2024. Vláda vzala zprávu na vědomí.

© Tato zpráva je dílem autorského kolektivu pracovníků Kanceláře vládního zmocněnce působících při Odboru komunitárního práva Ministerstva zahraničních věcí České republiky. Na zprávě se jmenovitě podíleli Jana Benešová, Lucie Březinová, Anna Edelmannová, Ludmila Halajová, Natalie Rymeš Illková, Lucie Langrová, Jan Mais, Adéla Martínková, Thomas Müller, Kristýna Najmanová, Jana Očková, Hana Pešková, Ondřej Serdula, Martin Smolek, Tereza Suchá, Soňa Šindelková, Ondřej Šváb a Jiří Vláčil.

OBSAH

SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK	9
ÚVODNÍ SLOVO VLÁDNÍHO ZMOCNĚNCE.....	10
KANCELÁŘ VLÁDNÍHO ZMOCNĚNCE.....	13
SOUDNÍ DVŮR EVROPSKÉ UNIE V ROCE 2023	15
ŘÍZENÍ O PŘEDBĚŽNÉ OTÁZCE.....	16
K POVAZE ŘÍZENÍ O PŘEDBĚŽNÉ OTÁZCE	16
K ÚČASTI VLÁDNÍHO ZMOCNĚNCE NA ŘÍZENÍ O PŘEDBĚŽNÉ OTÁZCE V ROCE 2023	17
SHRNUTÍ VYJÁDRĚNÍ ČR V ŘÍZENÍ O PŘEDBĚŽNÉ OTÁZCE V ROCE 2023.....	19
1. Zemědělství	19
2. Životní prostředí.....	19
C-727/22 <i>Friends of the Irish Environment</i>	19
C-254/23 <i>INTERZERO</i>	20
3. Dopravní politika	20
4. Energetická politika	20
5. Elektronické komunikace	21
C-273/23 <i>Autorità per le Garanzie nelle Comunicazioni a další</i>	21
6. Ochrana osobních údajů	21
C-470/21 <i>La Quadrature du Net a další</i>	21
C-33/22 <i>Österreichische Datenschutzbehörde</i>	22
C-178/22 <i>Procura della Repubblica presso il Tribunale di Bolzano</i>	22
C-659/22 <i>Ministerstvo zdravotnictví</i>	22
C-57/23 <i>Policejní prezidium</i>	23
C-416/23 <i>Österreichische Datenschutzbehörde</i>	23
7. Veřejné zakázky.....	23
C-303/22 <i>CROSS Zlín</i>	23
C-652/22 <i>Kolin İnşaat Turizm Sanayi ve Ticaret</i>	24
C-28/23 <i>NFŠ</i>	24
C-424/23 <i>DYKA Plastics</i>	25
C-578/23 <i>Česká republika – Generální finanční ředitelství</i>	25
8. Hospodářská soutěž	25
C-258/23 až C-260/23 <i>Imagens Médicas Integradas a další</i>	26
C-476/23 <i>Star Post</i>	26
9. Hospodářská a měnová unie	26
10. Daně	27
C-623/22 <i>Belgian Association of Tax Lawyers e.a.</i>	27
C-676/22 <i>B2 Energy</i>	27
C-741/22 <i>Casino de Spa</i>	28
C-73/23 <i>Chaudfontaine Loisirs</i>	28

C-133/23 <i>Omya CZ</i>	28
11. Finanční trh	29
C-661/22 <i>Bruc Bond</i>	29
C-695/22 <i>Fondee</i>	29
12. Volný pohyb služeb a svoboda usazování	29
C-662/22 a C-667/22 <i>Airbnb Ireland a další</i> , C-663/22 <i>Expedia</i> , C-664/22 a C-666/22 <i>Google Ireland a další</i> , C-665/22 <i>Amazon Services Europe</i>	30
C-242/23 <i>Tecno*37</i>	30
C-302/23 <i>Piekiewicz</i>	30
C-336/23 <i>HP-Hrvatska pošta</i>	31
C-440/23 <i>European Lotto and Betting a Deutsche Lotto- und Sportwetten</i>	31
13. Volný pohyb zboží	31
C-283/23 <i>Marhon</i>	31
14. Duševní vlastnictví	32
15. Volný pohyb kapitálu	32
16. Spotřebitelé	32
C-76/22 <i>Santander Bank Polska</i>	32
C-755/22 <i>Nárokuj</i>	32
C-170/23 <i>trendtours Touristik</i>	33
C-178/23 <i>ERB New Europe Funding II</i>	33
C-330/23 <i>Aldi Süd</i>	33
C-337/23 <i>APS beta Bulgaria Agentsia za kontrol na prosrocheni zadalzhenia</i>	33
C-339/23 <i>Horyzont</i>	34
C-409/23 <i>Arvato Finance</i>	34
C-426/23 <i>Financial Bulgaria</i>	34
17. Volný pohyb osob	35
C-406/22 <i>Ministerstvo vnitra České republiky, Odbor azylové a migrační politiky</i>	35
C-753/22 <i>Bundesrepublik Deutschland</i>	35
C-14/23 <i>Perle</i>	36
C-134/23 <i>Elliniko Symvoulío gia tous Prosfyges</i>	36
18. Sociální politika	36
19. Sociální zabezpečení	37
C-36/23 <i>Familienkasse Sachsen</i>	37
C-116/23 <i>Sozialministeriumservice</i>	37
C-195/23 <i>Partena</i>	38
C-329/23 <i>Sozialversicherungsanstalt</i>	38
20. Vnější vztahy	38
21. Unijní rozpočet	38
22. Celní unie	38
C-129/23 <i>BG Technik</i>	39
C-567/23 <i>BG Technik II</i>	39

23. Justice	39
C-175/22 BK	39
C-305/22 C. J.....	40
C-603/22 M. S. a další	40
C-632/22 Volvo	41
C-670/22 Staatsanwaltschaft Berlin	41
C-767/22 1Dream a další, C-49/23 1Dream a další a C-161/23 Lireva Investments.....	41
C-774/22 FTI Touristik.....	42
C-86/23 HUK-COBURG-Allgemeine Versicherung.....	42
C-530/23 Baralo	42
C-537/23 Societa Italiana Lastre	43
24. Institucionální otázky	43
25. Principiální otázky	43
C-119/23 Valančius.....	43
ZAJÍMAVÉ ROZSUDKY VYNESENÉ V ŘÍZENÍ O PŘEDBĚŽNÉ OTÁZCE V ROCE 2023	44
1. Zemědělství	44
2. Životní prostředí	44
C-688/21 Confédération paysanne a další.....	44
C-375/21 Sdruzhenie "Za Zemyata - dostap do pravosadie" a další	45
C-575/21 WertInvest Hotelbetrieb	45
C-721/21 Eco Advocacy	46
C-166/22 Hellfire Massy Residents Association	46
C-84/22 Right to Know	47
C-86/22 Papier Mettler Italia.....	47
3. Dopravní politika	48
C-100/21 Mercedes-Benz Group.....	48
C-319/22 Gesamtverband Autoteile-Handel.....	48
4. Energetická politika	49
C-580/21 EEW Energy from Waste	49
5. Elektronické komunikace	49
6. Ochrana osobních údajů	50
C-132/21 Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság	50
C-154/21 Österreichische Post	50
C-205/21 Ministerstvo na vatreshnite raboti.....	50
C-349/21 HYA a další.....	51
C-268/21 Norra Stockholm Bygg.....	51
C-300/21 Österreichische Post	52
C-487/21 Österreichische Datenschutzbehörde	52
C-60/22 Bundesrepublik Deutschland	52
C-579/21 Pankki S	53
C-252/21 Meta Platforms a další	53
C-162/22 Lietuvos Respublikos generalinė prokuratūra	54
C-659/22 Ministerstvo zdravotnictví	55
C-307/22 FT.....	55
C-333/22 Ligue des droits humains	56

C-683/21 <i>Nacionalinis visuomenės sveikatos centras</i>	56
C-807/21 <i>Deutsche Wohnen</i>	57
C-634/21 <i>SCHUFA Holding</i>	57
C-26/22 a C-64/22 <i>SCHUFA Holding</i>	58
C-340/21 <i>Nacionalna agencija za prichodite</i>	59
C-456/22 <i>Gemeinde Ummendorf</i>	59
C-667/21 <i>Krankenversicherung Nordrhein</i>	60
7. Veřejné zakázky	60
C-403/21 <i>NV Construct</i>	60
C-682/21 <i>HSC Baltic a další</i>	61
C-66/22 <i>Infraestruturas de Portugal a Futrifer Indústrias Ferroviárias</i>	62
C-441/22 a C-443/22 <i>Obshtina Razgrad</i>	62
8. Hospodářská soutěž	63
C-702/20 a C-17/21 <i>DOBELES HES a GM</i>	63
C-57/21 <i>RegioJet</i>	64
C-700/22 <i>RegioJet a STUDENT AGENCY</i>	65
C-333/21 <i>European Superleague Company</i>	65
C-680/21 <i>Royal Antwerp Football Club</i>	66
9. Hospodářská a měnová unie	66
10. Daně	67
C-695/20 <i>Fenix International</i>	67
C-664/21 <i>NEC PLUS ULTRA COSMETICS</i>	67
C-282/22 <i>Dyrektor Krajowej Informacji Skarbowej</i>	67
C-108/22 <i>Dyrektor Krajowej Informacji Skarbowej</i>	68
C-453/22 <i>Schütte</i>	68
C-355/22 <i>Osteopathie Van Hauwermeiren</i>	69
C-249/22 <i>GIS</i>	69
C-318/22 <i>GE Infrastructure Hungary Holding</i>	69
C-532/22 <i>Westside Unicat</i>	70
C-288/22 <i>Administration de l'Enregistrement, des Domaines et de la TVA</i>	70
11. Finanční trh	71
C-351/21 <i>Beobank</i>	71
C-618/21 <i>AR a další</i>	71
C-286/22 <i>KBC Verzekeringen</i>	72
12. Volný pohyb služeb a svoboda usazování	72
C-292/21 <i>CNAE a další</i>	72
C-372/21 <i>Freikirche der Siebenten-Tags-Adventisten in Deutschland</i>	73
C-695/21 <i>Recreatieprojecten Zeeland a další</i>	74
C-574/21 <i>O2 Czech Republic</i>	74
C-348/22 <i>Autorità Garante della Concorrenza e del Mercato</i>	75
C-70/22 <i>Viagogo</i>	75
C-407/22 a C-408/22 <i>Manitou BF</i>	76
C-50/21 <i>Prestige and Limousine</i>	76
C-376/22 <i>Google Ireland a další</i>	77
13. Volný pohyb zboží	77
C-662/21 <i>Booky.fi</i>	78

C-349/22 <i>Autoridade Tributária e Aduaneira</i>	78
14. Duševní vlastnictví	78
C-47/22 <i>Apotheke B.</i>	79
15. Volný pohyb kapitálu	79
C-78/21 <i>PrivatBank</i>	79
C-537/20 <i>L Fund</i>	80
C-670/21 <i>BA</i>	80
16. Spotřebitelé	81
C-395/21 <i>D.V.</i>	81
C-396/21 <i>FTI Touristik</i>	81
C-208/21 <i>Towarzystwo Ubezpieczeń Ż</i>	82
C-50/22 <i>Sogefinancement</i>	82
C-97/22 <i>DC</i>	83
C-407/21 <i>UFC - Que choisir a CLCV</i>	83
C-543/21 <i>Verband Sozialer Wettbewerb</i>	84
C-27/22 <i>Volkswagen Group Italia a Volkswagen Aktiengesellschaft</i>	84
C-83/22 <i>Tuk Tuk Travel</i>	85
C-38/21, C-47/21 a C-232/21 <i>BMW Bank</i>	85
17. Volný pohyb osob	86
C-280/21 <i>Migracijos departamentas</i>	86
C-1/23 <i>PPU Afrin</i>	86
C-528/21 <i>M.D.</i>	87
C-459/20 <i>Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid</i>	88
C-663/21 <i>Bundesamt für Fremdenwesen und Asyl</i>	88
C-8/22 <i>Commissaire général aux réfugiés et aux apatrides</i>	89
C-402/22 <i>Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid</i>	89
C-689/21 <i>Udlændinge- og Integrationsministeriet</i>	90
C-568/21 <i>Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid</i>	90
C-143/22 <i>ADDE a další</i>	91
C-151/22 <i>Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie</i>	91
C-294/22 <i>OFPRA</i>	92
C-125/22 <i>Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid</i>	92
C-257/22 <i>Odbor azylové a migrační politiky MV</i>	93
C-128/22 <i>NORDIC INFO</i>	93
C-488/21 <i>Chief Appeals Officer</i>	94
18. Sociální politika	94
C-356/21 <i>TP</i>	95
C-524/21 a C-525/21 <i>Agenția Județeană de Ocupare a Forței de Muncă Ilfov a další</i>	95
C-710/21 <i>IEF Service</i>	95
C-477/21 <i>MÁV-START</i>	96
C-650/21 <i>Landespolizeidirektion Niederösterreich a Finanzamt Österreich</i>	96
C-113/22 <i>TGSS</i>	97
C-57/22 <i>Ředitelství silnic a dálnic</i>	97
C-660/20 <i>Lufthansa CityLine</i>	98
C-148/22 <i>Commune d'Ans</i>	98
C-518/22 <i>AP Assistenzprofis</i>	99
C-206/22 <i>Sparkasse Südpfalz</i>	99

19. Sociální zabezpečení.....	99
C-411/22 <i>Thermalhotel Fontana</i>	100
C-415/22 <i>Acerta a další</i>	100
C-422/22 <i>Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Toruniu</i>	100
20. Vnější vztahy.....	101
C-30/22 <i>Direktor na Teritorialno podelenie na Natsionalnia osiguritelen institut-Veliko Tarnovo</i>	101
21. Unijní rozpočet.....	101
C-31/21 <i>Eurocostruzioni</i>	101
C-313/22 <i>ACHILLEION</i>	102
22. Celní unie.....	102
C-358/22 <i>Bolloré logistics</i>	103
C-268/22 <i>VITOL</i>	103
23. Justice.....	103
C-583/22 <i>PPU MV</i>	103
C-158/21 <i>Puig Gordi a další</i>	104
C-638/22 <i>PPU Rzecznik Praw Dziecka a další</i>	105
C-16/22 <i>Staatsanwaltschaft Graz</i>	106
C-354/21 <i>Registru centros</i>	106
C-514/21 a C-515/21 <i>Minister for Justice and Equality</i>	107
C-699/21 <i>E. D. L.</i>	107
C-78/22 <i>ALD Automotive</i>	108
C-176/22 <i>BK a ZhP</i>	108
C-264/22 <i>Fonds de Garantie des Victimes des Actes de Terrorisme and d'Autres Infractions</i>	109
C-608/21 <i>Politseyski organ pri 02 RU SDVR</i>	109
C-700/21 <i>O. G.</i>	110
C-567/21 <i>BNP Paribas</i>	110
C-660/21 <i>K.B. a F.S.</i>	111
C-71/21 <i>Sofiyska gradska prokuratura a další</i>	111
C-632/21 <i>Diamond Resorts Europe a další</i>	112
C-821/21 <i>Club La Costa</i>	112
C-55/22 <i>Bezirkshauptmannschaft Feldkirch</i>	113
C-393/22 <i>EXTÉRIA</i>	113
C-164/22 <i>Juan</i>	114
C-219/22 <i>QS</i>	114
C-21/22 <i>OP</i>	115
C-147/22 <i>Központi Nyomozó Főügyészség</i>	115
C-175/22 <i>BK</i>	116
C-261/22 <i>GN</i>	116
C-281/22 <i>G. K. a další</i>	117
C-396/22 <i>Generalstaatsanwaltschaft Berlin</i>	117
C-397/22 <i>Generalstaatsanwaltschaft Berlin</i>	118
C-398/22 <i>Generalstaatsanwaltschaft Berlin</i>	118
24. Institucionální otázky.....	119
25. Principiální a průřezové otázky.....	119
C-365/21 <i>Generalstaatsanwaltschaft Bamberg</i>	119
C-269/22 <i>IP a další</i>	120

C-615/20 a C-671/20 YP a další.....	120
C-216/21 Asociația „Forumul Judecătorilor din România“	121
C-726/21 INTER CONSULTING.....	121
C-718/21 Krajowa Rada Sądownictwa	122
ŘÍZENÍ O PORUŠENÍ UNIJNÍHO PRÁVA	123
PŘED ZAHÁJENÍM ŘÍZENÍ O PORUŠENÍ UNIJNÍHO PRÁVA	123
Co je EU Pilot	124
Postup řízení	124
Vývoj v roce 2023.....	125
PRŮBĚH ŘÍZENÍ O PORUŠENÍ UNIJNÍHO PRÁVA	125
Řízení podle čl. 258 SFEU	125
Řízení podle čl. 260 odst. 2 SFEU	128
Budoucí výhled	129
Úloha vládního zmocněnce v řízení o porušení unijního práva	130
ŘÍZENÍ O PORUŠENÍ UNIJNÍHO PRÁVA VEDENÁ PROTI ČR	130
Celkový přehled	130
Nenotifikační v. věcná řízení	133
Vývoj v roce 2023 – nově zahájená řízení.....	133
Přehled nenotifikačních řízení zahájených v roce 2023.....	134
Přehled věcných řízení zahájených v roce 2023	136
Rozhodnutí Komise o postupu v běžících řízeních učiněná v průběhu roku 2023.....	137
Řízení ukončená v roce 2023	139
Řízení projednávaná v roce 2023 před Soudním dvorem.....	147
Přehled řízení o porušení unijního práva běžících ke dni 31. prosince 2023	147
ŘÍZENÍ O ŽALOBĚ PROTI ORGÁNŮM EU	157
Obecně k řízení o žalobách na neplatnost a na nečinnost.....	157
Řízení o žalobě na neplatnost aktu EU (čl. 263 SFEU).....	157
Řízení o žalobě na nečinnost (čl. 265 SFEU).....	158
Řízení o žalobě na náhradu škody či vydání bezdůvodného obohacení (čl. 268 a čl. 340 odst. 2 SFEU).....	158
Žaloby ČR	159
T-48/22 Česká republika v. Komise (aktivní zemědělec).....	159
C-494/22 P Česká republika v. Komise (BAIDE)	159
T-329/23 Česká republika v. Komise (Discount).....	160
T-567/23 Česká republika v. Komise (korekce ze dvou auditů v zemědělství).....	160
INTERVENCE.....	161
VĚCI, V NICHŽ ČR V ROCE 2023 POŽÁDALA O VSTUP DO ŘÍZENÍ.....	161
T-625/22 Rakousko v. Komise	161
T-784/22 Zásilkovna v. Komise.....	162
C-773/22 Komise v. Slovensko	162
C-29/22 P KS a KD v. Rada a další a C-44/22 P Komise v. KS a další	162
ŘÍZENÍ O POSUDKU	163
DALŠÍ AKTIVITY VLÁDNÍHO ZMOCNĚNCE	164
PRACOVNÍCI KANCELÁŘE VLÁDNÍHO ZMOCNĚNCE A SVĚŘENÉ AGENDY.....	165

SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

ČR	Česká republika
EK	Evropská komise
EP	Evropský parlament
ES	Evropská společenství
ESLP	Evropský soud pro lidská práva
EU	Evropská unie
ESVO	Evropské sdružení volného obchodu
GA	Generální advokát
JŘ	Jednací řád
NSS	Nejvyšší správní soud
OKP	Odbor komunitárního práva
SES	Smlouva o založení Evropského společenství
SEU	Smlouva o Evropské unii
SFEU	Smlouva o fungování Evropské unie
Listina	Listina základních práv Evropské unie
VLZ	Vládní zmocněnec

Pro označení ostatních členských států je používán dvoupísmenný kód ISO (ISO 3166 alpha-2), s výjimkou zkratky EL pro Řecko a UK pro Spojené království, které jsou bez ohledu na uvedené ISO ve vztahu k těmto státům v EU obvykle používány.

Pro označení ministerstev ČR a dalších centrálních orgánů státní správy jsou používány obvyklé zkratky jejich názvů.

ÚVODNÍ SLOVO VLÁDNÍHO ZMOCNĚNCE

Vážení čtenáři,

jako rozkročena mezi «fotbalem a Formulí 1» by s trochou nadsázky a sportovní terminologií řečeno mohla být popsána judikatura Soudního dvora EU v minulém roce.

Na jedné straně vynesl Soudní dvůr na samotném konci uplynulého roku tři rozsudky, které poměrně zásadním způsobem definují vztah samoregulačního prostředí sportovních asociací a unijního práva hospodářské soutěže, potažmo volných pohybů. Ve věcech, z nichž se dvě týkaly fotbalu (*European Superleague Company*, C-333/21, a *Royal Antwerp Football Club*, C-680/21) a jedna bruslení (*International Skating Union proti Komisi*, C-124/21 P), Soudní dvůr připustil, že taková sportovní sdružení, jako je FIFA, UEFA či Mezinárodní bruslařská unie (ISU), mohou přijímat pravidla týkající se organizace a průběhu soutěží a prostřednictvím sankcí zajistit, aby byla dodržována, nicméně tato pravidla musí být upravena tak, aby bylo možné zajistit jejich transparentnost, objektivitu, nediskriminaci a přiměřenost. Dotčená rozhodnutí Soudního dvora jsou obvykle komentována jako remíza, kdy současná podoba pravidel, omezujících například alternativní soutěže či angažmá cizích hráčů ve fotbalových klubech, zjevně nevyhovuje unijnímu právu, nicméně do budoucna není zcela vyloučeno, aby s ním byla uvedena na základě uvedených kritérií do souladu.

Na druhé straně se Tribunál a následně v rámci přezkumu Soudní dvůr věnovaly poměrně nenápadné, ale z praktického hlediska důležité otázce předběžných opatření týkající se soudního přezkumu zápisu, resp. ponechání osoby na jednom ze sankčních seznamů EU, a to v souvislosti s přezkumem ponechání závodníka Formule 1 Nikity Mazepina na sankčním seznamu přijatém vzhledem k situaci na Ukrajině (věci T-743/22, C-564/23 P a C-585/23 P).

Přirozeně, bylo by značně zjednodušující omezit judikaturu předcházejícího roku na tyto dva pomyslné protipóly, tedy sport na jedné straně a válečný konflikt na straně druhé. Zůstaneme-li např. v oblasti sankčních režimů, nelze nezmínit věc

otce závodníka Formule 1, předního ruského podnikatele Dmitryje Mazepina, ve které Tribunál vymezil poměrně restriktivním způsobem rozsah unijních sankcí vůči fyzické osobě, a to tak, že se netýkají právnických osob (obchodních společností) s touto fyzickou osobou spojených, přičemž případný zásah vůči takovým subjektům je podle názoru Tribunálu v pravomoci vnitrostátních orgánů (T-282/22). Ještě důležitější z hlediska samotné podstaty unijních sankcí je rozsudek ve věci *Venezuela proti Radě* (T-65/18 RENV), ve kterém se Tribunál musel vypořádat s charakterem sankčních opatření EU z pohledu mezinárodního práva a s tím souvisejícími otázkami nedovolených protipatření, extraterritoriálních účinků či souladu s pravidly WTO. Vzhledem ke kasačnímu opravnému prostředku podanému Venezuelou bude nicméně mít v tomto případě poslední slovo Soudní dvůr.

Stejně jako v předchozích třech letech pokračoval Soudní dvůr v posuzování otázek právního státu zejména ve vztahu k polské justiční reformě. Řadu aspektů reformy polského soudnictví z prosince 2019 měl možnost posoudit ve věci *Komise proti Polsku* (C-204/21). Ačkoli tuto reformu shledal Soudní dvůr neslučitelnou s unijními hodnotami právního státu, zohlednil snahy o nápravu a snížil denní penále uložené Polsku v rámci předběžného opatření spojeného s touto žalobou Komise z 1 000 000 eur na 500 000 eur (C-204/21 R-RAP).

Vedle toho rezonovaly v judikatuře dozvuky covidu-19, a to ve vztahu k omezením volného pohybu osob způsobeným nařízenými izolacemi (*Thermalhotel Fontana*, C-411/22), zrušeným zájezdům (např. *FTI Touristik*, C-396/21) či státním podporám poskytnutým leteckým společnostem z důvodu silného omezení letecké dopravy při pandemii (*Wizz Air Hungary proti Komisi*, T-142/21).

Za poměrně zásadní z hlediska potenciálních zahraničně-politických dopadů lze označit rozsudek ve věci *Parlament proti Komisi* (C-137/21). V tomto rozsudku se Soudní dvůr zabýval žalobou na nečinnost podanou Evropským parlamentem z důvodu, že Komise neuplatnila mechanismus vzájemnosti, tedy nezavedla víza vůči státním příslušníkům USA, ačkoli Spojené státy nadále uplatňují vízovou povinnost pro krátkodobé pobyty vůči občanům některých členských států EU. Podle Soudního dvora není Komise automaticky povinna v takové situaci osvobození od vízové povinnosti občanů třetích států pozastavit, ale má v tomto ohledu prostor pro politické uvážení, v rámci kterého má posuzovat například dopad pozastavení bezvízového režimu na vnější vztahy Unie a jejích členských států s dotčenou třetí zemí.

Významné rozsudky byly vydány také např. v oblasti ochrany osobních údajů (*Ministerstvo na vatreshnite raboti*, C-205/21), životního prostředí (*WertInvest Hotelbetrieb*, C-575/21) či ochrany spotřebitele (*Bank M*, C-520/21).

Z hlediska fungování Soudního dvora EU došlo bez nadsázky k revolučnímu kroku, kdy byla poprvé v historii EU dohodnuta aktivace možnosti předvídaná čl. 256 SFEU přenést v určitých oblastech příslušnost rozhodovat o předběžných otázkách na Tribunál. V letošním roce tak dojde, po příslušné úpravě jednacíh řádů Soudního dvora i Tribunálu, k implementaci této zásadní změny v celkem 6 oblastech, mezi které patří mimo jiné společný systém daně z přidané hodnoty, celní kodex či náhrady cestujícím.

Z hlediska «české stopy» je důležité zmínit rozhodnutí zástupců vlád členských států z 8. listopadu 2023 jmenovat s ohledem na nominaci České republiky na další šestileté funkční období počínaje 7. říjnem 2024 Jana M. Passera soudcem Soudního dvora.

Vážení čtenáři, přeji Vám příjemnou a inspirativní četbu.

V Bangkoku, Thajsko, dne 19. března 2024

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Martina Zelot', with a large, stylized flourish underneath.

KANCELÁŘ VLÁDNÍHO ZMOCNĚNCE

V řízeních před Soudním dvorem EU jsou členské státy zastoupeny zmocněnci (viz čl. 19 Statutu Soudního dvora). Zastupování ČR před Soudním dvorem a Tribunálem je zajišťováno vládním zmocněncem pro zastupování České republiky před Soudním dvorem Evropské unie (dále jen „VLZ“) na základě usnesení vlády č. 113 ze dne 4. 2. 2004 o Statutu vládního zmocněnce pro zastupování České republiky před Soudním dvorem Evropské unie (dále jen „Statut VLZ“), ve znění usnesení vlády č. 382 ze dne 24. 5. 2010.

Dne 10. 3. 2008 byl do této funkce jmenován usnesením vlády č. 246 JUDr. Martin Smolek, Ph.D., LL.M.

Usnesením vlády č. 435 ze dne 13. 4. 2005 bylo rozhodnuto, že VLZ bude rovněž zajišťovat zastupování ČR před Soudem ESVO.

Usnesením vlády č. 382 ze dne 24. 5. 2010 byla přijata novela Statutu VLZ, kterou bylo reagováno zejména na terminologické změny související se vstupem Lisabonské smlouvy v platnost.

VLZ dle čl. 2 a čl. 8 Statutu VLZ působí při Ministerstvu zahraničních věcí (dále jen „MZV“). K plnění svých úkolů využívá zaměstnance Odboru komunitárního práva. Tento odbor je rozdělen na tři oddělení, z nichž dvě (Oddělení pro Soudní dvůr EU a Oddělení pro infringementy, dále jen „Kancelář VLZ“) se zabývají všemi záležitostmi týkajícími se agendy VLZ. Na činnosti Kanceláře VLZ se podílí také třetí oddělení OKP, Oddělení pro obecné otázky a vnější vztahy EU.

Jak vyplývá ze Statutu VLZ, nejsou kompetence VLZ omezeny pouze na zastupování ČR před soudními orgány EU, ale zahrnují rovněž hájení zájmů ČR v prejudiciální (administrativní) fázi řízení s EK (dále též jen „Komise“) týkajících se možných porušení závazků vyplývajících ze členství v EU, včetně mechanismu EU Pilot.

VLZ zastupuje ČR v těchto řízeních:

- řízení o porušení unijního práva, tzv. infringement,
- řízení o předběžné otázce,
- řízení o posudku,
- řízení, do nichž ČR vstupuje jako vedlejší účastník, tzv. intervence, či
- řízení o přímé žalobě ČR na neplatnost aktů vydaných orgánem EU, popř. na nečinnost orgánu EU.

Pravidelnou agendu VLZ představuje zejména zastupování ČR v řízení o předběžné otázce a v řízení o porušení unijního práva.

Zajištění zastupování ČR před Soudním dvorem EU a před EK obstarávají v Kanceláři VLZ zaměstnanci, jejichž stručný profil, včetně kontaktních údajů, naleznete na konci této Zprávy.

Kancelář VLZ využívá pravidelně také služeb stážistů, kterým na tomto místě náleží poděkování za kvalitně odváděnou práci.

VLZ je v jeho činnosti nápomocen Výbor vládního zmocněnce (dále jen „Výbor VLZ“) složený ze zástupců jednotlivých ústředních orgánů státní správy, v jejichž čele stojí člen vlády, a rovněž ze zástupců dalších orgánů (např. ÚV, ČNB a ÚOHS). Jde o meziresortní poradní a konzultační orgán, jehož úkolem je napomáhat VLZ při plnění jeho úkolů.

VLZ na pravidelných setkáních Výboru VLZ informuje o aktuálních řízeních, jež před Soudním dvorem a Komisí probíhají, o důležitých rozsudcích a stanoviscích generálních advokátů a také o řízeních o porušení unijního práva vedených proti ČR. Výbor VLZ je fórem, kde dochází k výměně názorů mezi jednotlivými resorty, což umožňuje formulovat stanoviska ČR s přihlédnutím ke všem relevantním zájmům, které mohou v dané oblasti existovat.

Prostřednictvím členů Výboru VLZ také dochází ke komunikaci mezi VLZ a příslušnými ministerstvy, eventuálně jinými ústředními orgány státní správy nebo jimi podřízenými orgány při zpracování vyjádření ČR v jednotlivých typech řízení. Postup při zpracování vyjádření ČR probíhá v zásadě takto: VLZ informuje příslušného člena Výboru VLZ, do jehož působnosti daná problematika spadá, o zahájení řízení, ať již před soudními orgány EU nebo ze strany EK, příp. též doporučí vhodný postup v daném řízení. Na základě odezvy, resp. podkladů daného resortu, vypracuje VLZ ve spolupráci s resortem vyjádření ČR, které je po odsouhlasení příslušným resortem zasláno soudnímu orgánu nebo EK.

Komunikace probíhá přímo nebo prostřednictvím zvláštní databáze spravované VLZ (tzv. databáze ISAP).

VLZ může také využít možnosti získat informace od právnických či fyzických osob na základě zákona č. 186/2011 Sb., o poskytování součinnosti pro účely řízení před některými mezinárodními soudy a mezinárodními kontrolními orgány a o změně zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád (dále jen „zákon č. 186/2011 Sb.“).

SOUDNÍ DVŮR EVROPSKÉ UNIE V ROCE 2023

Soudní dvůr EU je jedním ze základních orgánů Evropské unie, jehož úkolem je především dbát na jednotný výklad unijního práva a rozhodovat spory v oblastech vymezených zakládacími smlouvami (viz především čl. 19 SEU a čl. 251 až 281 SFEU). Soudní dvůr EU (dříve neformálně označovaný jako Evropský soudní dvůr) je v současné době zastřešujícím označením pro dvě soudní instance: Soudní dvůr a Tribunál (dříve Soud prvního stupně). Existence Soudního dvora a Tribunálu je zakotvena přímo v zakládacích smlouvách (čl. 19 SEU).

Členské státy požívají před unijními soudy výjimečného postavení, a to nejen ve smyslu privilegovaných žalobců podle čl. 263 SFEU. Mohou vstupovat do jakýchkoli řízení a svými vyjádřeními ovlivňovat konečnou podobu soudních rozhodnutí (viz čl. 23 a 40 Statutu Soudního dvora). Vedle těchto dvou soudních instancí je třeba k unijním soudům v širším slova smyslu počítat též Soudní dvůr Evropského sdružení volného obchodu (*EFTA Court*; dále jen „Soud ESVO“), jehož význam pro členské státy je nicméně velmi omezený.

Soudní dvůr byl ke konci roku 2023 složen z 27 soudců (jeden za každý členský stát) a z 11 generálních advokátů, jejichž úlohou je poskytovat Soudnímu dvoru nezávislá stanoviska v řízeních před konečným rozhodnutím ve věci. Tribunál se skládá z 54 soudců (dva za každý členský stát).

V roce 2023 nedošlo k žádné změně v personálním složení Soudního dvora.

Na Tribunálu byli v roce 2023 nově jmenováni soudci Louise Spangsberg Grønfeldt (DK) a Saulius Lukas Kalėda (LT). Po mnoha letech ukončil své působení vedoucí soudní kanceláře Tribunálu Emmanuel Coulon, tuto pozici nově zastává Vittorio Di Bucci.

ŘÍZENÍ O PŘEDBĚŽNÉ OTÁZCE

Úkolem této kapitoly je poskytnout obecné informace o charakteru řízení o předběžné otázce a o tom, jak se do tohoto řízení v roce 2023 zapojila ČR a jaké zajímavé rozsudky byly v roce 2023 Soudním dvorem v rámci tohoto typu řízení vyneseny. Oddíly věnované vyjádřením ČR a zajímavým rozsudkům jsou členěny do tematických okruhů, v rámci kterých jsou jednotlivá řízení o předběžné otázce Kanceláří VLZ ze statistických a pracovně-organizačních důvodů monitorována.

K povaze řízení o předběžné otázce

Soudy členských států se na základě čl. 267 SFEU mohou obracet na Soudní dvůr s otázkami výkladu či platnosti unijního práva, jež potřebují pro svá rozhodnutí. Z pohledu konstrukce právního řádu EU se jedná o nejdůležitější soudní řízení.¹ V souladu s čl. 23 Statutu Soudního dvora dostávají vlády členských států EU oznámení o všech řízeních o předběžné otázce. Vedle originálů předkládacích usnesení nebo jejich shrnutí jsou jim v souladu s čl. 98 odst. 1 Jednacího řádu Soudního dvora (dále jen „JŘ Soudního dvora“) doručovány také jejich překlady do úředních jazyků členských států. Na základě těchto informací o řízení o předběžné otázce se vlády členských států mohou rozhodnout, zda do řízení jako účastník vstoupí či nikoliv.² Nemusí osvědčovat žádný právní zájem.

Po vstupu Lisabonské smlouvy v platnost má Soudní dvůr obecnou pravomoc rozhodovat o předběžných otázkách i v oblasti prostoru svobody, bezpečnosti a práva. Součástí obecného právního režimu se staly také oblasti policejní a justiční spolupráce v trestních věcech, tato obecná pravomoc se nyní týká též vízové, azylové a přistěhovalecké politiky a jiných politik týkajících se pohybu osob. Soudní dvůr se může vyslovovat též k Listině základních práv EU, která má dle čl. 6 odst. 1 SFEU stejnou právní sílu jako Smlouvy.

Jedinou oblastí zůstávající mimo pravomoc Soudního dvora je společná zahraniční a bezpečnostní politika (SZBP), která se na základě hlavy V SEU řídí zvláštními pravidly a specifickými postupy. Soudní dvůr není v souladu s čl. 275 SFEU příslušný k přezkumu těchto ustanovení ani aktů přijatých na jejich základě, se dvěma výjimkami: 1) je příslušný k přezkumu vymezení rozsahu pravomocí EU a SZBP, jejíž provádění se nesmí dotknout výkonu pravomocí Unie a rozsahu pravomocí orgánů pro výkon výlučných a sdílených pravomocí EU; 2) má pravomoc

¹ K řízení o předběžné otázce srov. M. Bobek, J. Komárek, J. Passer, M. Gillis, *Předběžná otázka v komunitárním právu* (Linde, 2005).

² K dalším účastníkům řízení o předběžné otázce srov. čl. 23 Statutu Soudního dvora, popř. M. Bobek, J. Komárek, J. Passer, M. Gillis, *Předběžná otázka v komunitárním právu* (Linde 2005), str. 288 až 291.

rozhodovat o žalobách na neplatnost směřujících proti rozhodnutím, jimiž se stanoví omezující opatření vůči fyzickým nebo právnickým osobám, přijatým Radou například v rámci boje proti terorismu (zmrazení aktiv).

Řízení o předběžné otázce se týká též aktů přijatých institucemi nebo jinými subjekty EU, jež jsou v důsledku toho začleněny do práva EU a které může Soudní dvůr vykládat a podrobovat přezkumu platnosti na žádost vnitrostátních soudů, aby jim umožnil ověřit soulad jejich vnitrostátních právních předpisů s tímto právem.

VLZ je osobou příslušnou přijímat za ČR dokumentaci zasílanou Soudním dvorem k předběžným otázkám. Ke všem předběžným otázkám zpracuje VLZ analýzu v podobě shrnující tabulky, kterou následně zašle resortům, do jejichž gesce řešená problematika spadá, aby tyto mohly kvalifikovaně zvážit, zda by bylo v daném případě účelné, aby se ČR vyjádřila. Podrobná analýza je prováděna také ve fázi po vyjádření ostatních účastníků v řízení, protože i v této fázi se mohou objevit nové skutečnosti podstatné pro případné vyjádření ČR.

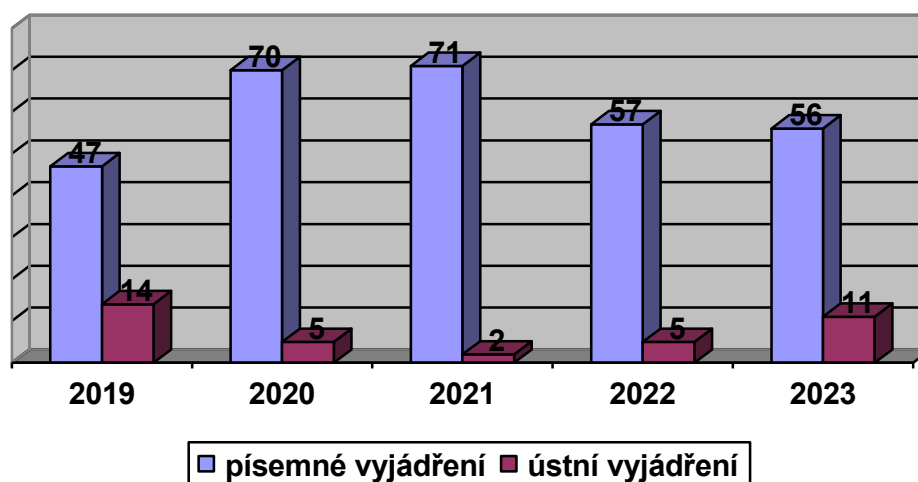
Již od roku 2004 jsou všechny dokumenty vztahující se k řízení o předběžné otázce v Kanceláři VLZ elektronicky zpracovávány a následně distribuovány resortům prostřednictvím databáze ISAP. V případech, kde příslušný resort vyhodnotí určitou předběžnou otázku jako důležitou s ohledem na možné budoucí dopady na aplikaci práva EU v ČR, je ve spolupráci s VLZ zpracováno písemné nebo ústní vyjádření (podle fáze), které je následně předloženo Soudnímu dvoru, resp. před Soudním dvorem předneseno.

K účasti vládního zmocněnce na řízení o předběžné otázce v roce 2023

Kancelář VLZ obdržela v roce 2023 cca 700 podání v cca 400 řízeních o předběžné otázce. Ke každému podání byla vypracována analýza. Z uvedeného počtu řízení se ČR aktivně zapojila do celkem 64, a to v podobě písemného vyjádření, ústního vystoupení, případně obou kroků.³ Důvodem pro vyjádření ČR v jednotlivých řízeních byla zejména důležitost položených předběžných otázek pro vnitrostátní úpravu a aplikační praxi v ČR a zájem na prosazení výkladu zastávaného ČR. V 56 věcech bylo Soudnímu dvoru zasláno písemné vyjádření a v 11 věcech se prostřednictvím VLZ účastnila ČR ústního jednání. Aktivita ČR v řízení o předběžné otázce v roce 2023 se tedy pohybovala v intencích této aktivity během posledních pěti let, s lehce vzrůstajícím trendem.

³ Rozhodným datem je datum předložení vyjádření (popř. účasti zástupce ČR na ústním jednání). Pokud tedy bylo zahájené řízení o předběžné otázce oznámeno ČR před 31. 12. 2023, ale k předložení písemného vyjádření došlo až po tomto datu, není v uvedeném přehledu zahrnuto.

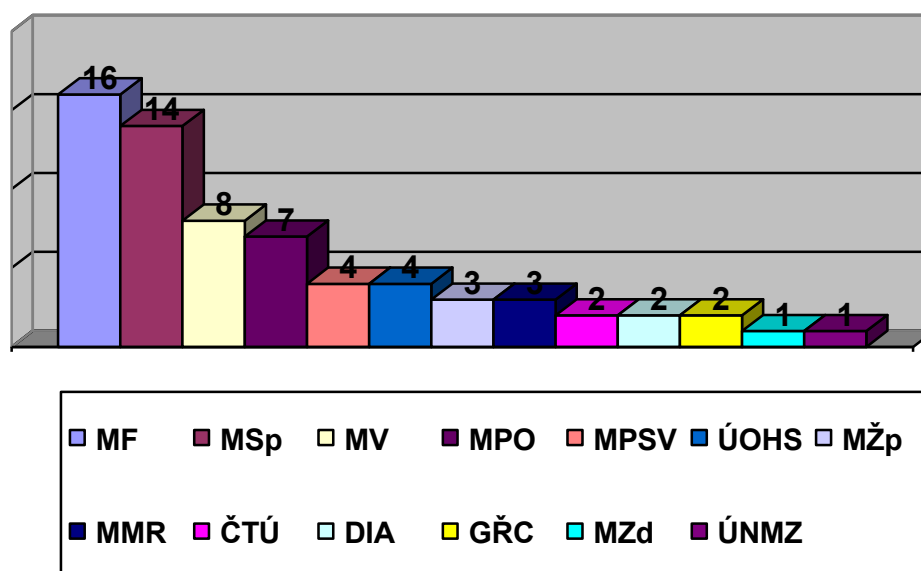
Přehled vyjádření ČR v řízení o předběžné otázce v letech 2019 – 2023

Vyjádření směřovala zejména do oblasti justiční spolupráce v civilní i trestní oblasti, spotřebitelských věcí, ochrany osobních údajů, volného pohybu služeb, veřejných zakázek, volného pohybu osob a daní.

Jelikož má každé řízení o předběžné otázce svůj příslušný vnitrostátní hlavní gesční resort, lze vyjádření ČR v roce 2023 srovnat také z hlediska podílu jednotlivých gestorů na celkovém počtu zpracovaných vyjádření.

Přehled vyjádření ČR v řízení před Soudním dvorem v roce 2023 podle gestorů

Shrnutí vyjádření ČR v řízení o předběžné otázce v roce 2023

Následuje přehled řízení, ve kterých ČR předložila v roce 2023 písemné vyjádření nebo se účastnila ústního jednání.⁴

1. Zemědělství

27 zahájených řízení (označování a bezpečnost potravin a zemědělských produktů, zemědělské fondy, společná politika atd.);

ČR se nevyjádřila v žádné věci.

2. Životní prostředí

10 zahájených řízení (posuzování vlivů na životní prostředí, ochrana přírody a krajiny, klima, nakládání s odpady atd.);

ČR se písemně a/nebo ústně vyjádřila ve dvou věcech.

C-727/22 Friends of the Irish Environment

Sporným je rozsah působnosti směrnice 2001/42 o posuzování vlivů některých plánů a programů na životní prostředí a dále výklad jejího čl. 5. Skutkově je řešeno, zda dva irské dokumenty – národní rámec pro plánování a národní plán rozvoje – měly být posouzeny ohledně dopadů na životní prostředí, jak vyžaduje směrnice. Předkládající soud se táže, zda je splněna podmínka jejich založení na právním či správním předpise, vzhledem k tomu, že byly přijaty vládou na základě obecného zmocnění v ústavě, tedy nikoli na základě právního předpisu *stricto sensu*. Dále je sporné, zda jeden z plánů nevyklučuje z povinnosti posouzení jeho povaha, neboť vykazuje prvky plánu financí a investic, které jsou obecně z působnosti směrnice 2001/42 vyloučeny. Poslední předběžná otázka míří na čl. 5 uvedené směrnice a zde uvedenou povinnost uvést ve zprávě o vlivech na životní prostředí „rozumná náhradní řešení“, neboť u jednoho z dokumentů bylo posouzení upřednostňované varianty a náhradních řešení provedeno v jiném rozsahu. Ve spolupráci s MŽP a MMR bylo Soudnímu dvoru odesláno písemné vyjádření v tom smyslu, že podmínky aplikovatelnosti směrnice 2001/42 se nezdají být splněny. Dále byl v písemném vyjádření zastáván názor, že čl. 5 směrnice 2001/42 je třeba vykládat tak, že tato směrnice vyžaduje srovnatelné posouzení rozumných variant, které jsou součástí koncepce předložené k posouzení dle této směrnice. Následně pro účely ústního jednání položil Soudní dvůr jednak otázky týkající se výkladu výjimky

⁴ Případy jsou řazeny vzestupně dle spisových značek, pořadí nemusí nutně odrážet posloupnost, v jaké byly případy doručovány VLZ.

z působnosti směrnice 2001/42 podle jejího čl. 3 odst. 8 pro finanční a rozpočtové plány a dále otázky ohledně toho, jakým způsobem mají být v rámci posuzování plánu či programu hodnocena různá alternativní řešení. Na ústním jednání, které se konalo dne 8. listopadu 2023, nadále zastávala Česká republika názor, že plán nebo program, jehož hlavním cílem je alokace finančních zdrojů, představuje tzv. finanční plán a takovýto plán je v souladu s čl. 3 odst. 8 směrnice 2001/42 vyloučen z působnosti této směrnice. Dále zastávala Česká republika názor, že v rámci procesu SEA je nutné srovnatelným způsobem posoudit vlivy na životní prostředí u všech rozumných variant návrhu plánu či programu tak, aby na základě toho mohla být vybrána nejvhodnější varianta. Tyto varianty ovšem nelze směřovat s opatřeními pro předcházení a kompenzaci negativních vlivů ve smyslu písmena g) Přílohy I směrnice.

C-254/23 INTERZERO

Předběžné otázky byly podány v rámci řízení o přezkumu ústavnosti slovinského zákona o ochraně životního prostředí, který upravuje systém rozšířené odpovědnosti výrobce dle směrnice 2008/98 o odpadech. Napadená právní úprava, která zavádí výraznou regulaci subjektů zabývajících se kolektivním plněním povinností vyplývajících z rozšířené odpovědnosti výrobce, představuje podle stěžovatelů mj. nepřiměřené omezení trhu, svobody usazování a volného pohybu služeb v rozporu se SFEU. Ve spolupráci s MŽP a ÚOHS bylo Soudnímu dvoru odesláno písemné vyjádření v tom smyslu, že vnitrostátní úpravu týkající se kolektivního plnění povinností vyplývajících z rozšířené odpovědnosti výrobců je v rámci unijního práva třeba posuzovat výhradně z hlediska cílů a ustanovení směrnice o odpadech. Konkrétní nastavení systémů rozšířené odpovědnosti výrobce včetně případné plurality kolektivních organizací a způsobu jejich financování pak náleží členskému státu.

3. Dopravní politika

26 zahájených řízení (náhrady a pomoc cestujícím v letecké dopravě, emise motorových vozidel atd.);

ČR se nevyjádřila v žádné věci.

4. Energetická politika

9 zahájených řízení (pravidla pro vnitřní trh s energií, obnovitelné zdroje atd.);

ČR se nevyjádřila v žádné věci.

5. Elektronické komunikace

3 zahájená řízení (zátěž vyplývající z poskytování univerzální služby atd.);

ČR se písemně vyjádřila v jedné věci.

C-273/23 Autorità per le Garanzie nelle Comunicazioni a další

Položené otázky se týkají pravidel pro přispívání na financování nespravedlivé zátěže vyplývající z poskytování univerzální služby a jejich následné aplikace vnitrostátními regulačními orgány ve smyslu směrnice 97/33 o propojení v telekomunikacích s ohledem na zajištění univerzální služby a interoperability aplikací principů poskytování otevřené sítě a její nástupkyně směrnice 2002/22 o univerzální službě a právech uživatelů týkajících se sítí a služeb elektronických komunikací. Ve spolupráci s ČTÚ a MPO bylo Soudnímu dvoru odesláno písemné vyjádření v tom smyslu, že je možné do povinnosti přispívat na financování univerzální služby zahrnout také mobilní operátory, resp. je možné stanovit relevantní kritéria pro posuzování vlastností dotčeného poskytovatele univerzální služby s přihlédnutím k jeho situaci ve srovnání se situací jeho konkurentů na dotčeném trhu pro účely ověření nespravedlivé povahy zatížení tohoto poskytovatele.

6. Ochrana osobních údajů

21 zahájených řízení (uchovávání a zpracovávání osobních údajů za účelem odhalování ilegálních aktivit, povinnosti správce osobních údajů, data retention atd.);

ČR se písemně nebo ústně vyjádřila v šesti věcech.

C-470/21 La Quadrature du Net a další

Spor se týká problematiky uchovávání a přístupu k údajům odpovídajícím IP adresám v kontextu boje proti porušování práv duševního vlastnictví. V dané věci již bylo vydáno stanovisko generálního advokáta, v němž je navrhována úprava judikatury Soudního dvora ohledně podmínek uchovávání IP adres, neboť tato judikatura na jedné straně umožňuje, aby členské státy stanovily povinnost předávání osobních údajů soukromoprávním subjektům za účelem postihu porušení práv duševního vlastnictví, na druhé straně však v případě IP adres vyžaduje, aby byly tyto údaje uchovávány pouze za účelem boje proti závažné trestné činnosti a předcházení závažnému ohrožení veřejné bezpečnosti. Z tohoto důvodu generální advokát navrhuje posoudit čl. 15 odst. 1 směrnice 2002/58 o soukromí v elektronických komunikacích ve spojení s Listinou tak, že vnitrostátní orgán

pověřený ochranou práv duševního vlastnictví má mít přístup k IP adresám za účelem identifikace držitelů těchto IP adres, kteří jsou podezřelí z porušení daných práv, aniž by tento přístup podléhal přechozímu přezkumu ze strany soudu nebo jiného nezávislého orgánu, jsou-li tyto údaje jediným prostředkem vyšetřování umožňujícím identifikovat osobu, které byla tato adresa přidělena v okamžiku spáchání trestného činu. V návaznosti na toto stanovisko Soudní dvůr věc přidělil plénu a znovuotevřel ústní část řízení. Na ústním jednání konaném ve dnech 15. a 16. května 2023 Česká republika i nadále zastávala názor na podporu změny dosavadní judikatury navrhované generálním advokátem.

C-33/22 Österreichische Datenschutzbehörde

Sporné je, zda do působnosti GDPR spadá zpracování osobních údajů v rámci činnosti parlamentního výboru, jehož úkolem je dozor nad zpravodajskými službami. Na ústním jednání konaném dne 6. března 2023 Česká republika zastávala názor, že takové zpracování do působnosti GDPR nespadá, jelikož se jedná o zpracování, ke kterému dochází v rámci plnění úkolů v oblasti národní bezpečnosti.

C-178/22 Procura della Repubblica presso il Tribunale di Bolzano

Sporné je, v jakých případech a za jakých okolností může vnitrostátní právo umožnit přístup k výpisu telefonních hovorů ve smyslu čl. 15 odst. 1 směrnice 2002/58 o soukromí v elektronických komunikacích. Zejména jde o to, zda pojem „závažný trestný čin“ představuje v daném kontextu autonomní pojem unijního práva, a pokud ano, jaký je jeho obsah. Na ústním jednání konaném dne 21. března 2023 Česká republika i nadále zastávala názor, že tento pojem není autonomním pojmem unijního práva a je na členských státech, aby jeho obsah vymezily, přičemž unijní právo nebrání tomu, aby byl přístup k výpisu hovorů umožněn v případech vyšetřování trestných činů s horní hranicí trestní sazby ve výši tři roky.

C-659/22 Ministerstvo zdravotnictví

Sporné je, zda ověřování platnosti certifikátů o očkování, testu a zotavení v souvislosti s onemocněním covid-19 pomocí aplikace „čTečka“ představuje automatizované zpracování osobních údajů ve smyslu čl. 2 odst. 1 GDPR, a zda tudíž spadá do působnosti tohoto nařízení. Ve spolupráci s MZd a MV bylo Soudnímu dvoru odesláno písemné vyjádření v tom smyslu, že dotčené zpracování do působnosti GPDR spadá, avšak je s ním plně v souladu.

C-57/23 Policejní prezidium

Podstatou sporu je, zda je § 65 českého zákona o policii, který umožňuje sběr DNA profilů všech osob obviněných ze spáchání úmyslného trestného činu (jakož i některých podezřelých), v souladu se směrnicí 2016/680 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů příslušnými orgány za účelem prevence, vyšetřování, odhalování či stíhání trestných činů. Ve spolupráci s MV bylo Soudnímu dvoru odesláno písemné vyjádření v tom smyslu, že dotčené vnitrostátní právo a související praxe policie jsou plně v souladu s požadavky směrnice.

C-416/23 Österreichische Datenschutzbehörde

Rakouský dozorový úřad se odmítl zabývat stížností žadatele, který na tentýž úřad v předcházejícím období 20 měsíců podal 77 stížností. Otázkou bylo, zda lze takový postup dozorového úřadu opřít o čl. 57 odst. 4 GDPR, který umožňuje dozorovému úřadu u „zjevně nedůvodných nebo nepřiměřených požadavků“ uložit přiměřený administrativní poplatek nebo odmítnout se požadavkem zabývat. Ve spolupráci s MV bylo Soudnímu dvoru odesláno písemné vyjádření v tom smyslu, že postup podle čl. 57 odst. 4 GDPR se vztahuje i na vyřizování stížností ve smyslu čl. 57 odst. 1 písm. f) GDPR.

7. Veřejné zakázky

12 zahájených řízení (postup při zadávání veřejných zakázek a přezkumné řízení atd.);

ČR se písemně a/nebo ústně vyjádřila v pěti věcech.

C-303/22 CROSS Zlín

Společnost CROSS Zlín se brání proti vyloučení ze zadávacího řízení. ÚOHS neshledal v postupu zadavatele nedostatky, zadavatel tedy po právní moci druhostupňového rozhodnutí ÚOHS uzavřel s vítězným uchazečem, a to ještě před tím, než společnost CROSS Zlín podala žalobu k předkládajícímu soudu. Spornou se stala otázka, zda česká úprava umožňující uzavření sporné smlouvy před uplynutím lhůty pro zahájení soudního přezkumu zadávacího řízení zajišťuje účinnou právní ochranu uchazečům o veřejnou zakázku. Ústní jednání proběhlo dne 25. května 2023. Česká republika se na něm vymezila proti písemnému vyjádření Komise a vysvětlila, že česká úprava splňuje požadavky na přezkumné řízení stanovené směrnicí 89/665 o koordinaci právních a správních předpisů týkajících se přezkumného řízení při zadávání veřejných zakázek na dodávky a stavební práce, a zajišťuje účinnou ochranu práv účastníků zadávacích řízení.

C-652/22 Kolin İnşaat Turizm Sanayi ve Ticaret

Žalobkyně jako neúspěšná uchazečka napadla výsledek zadávacího řízení na stavební práce na úseku chorvatské železnice. Přezkumný orgán rozhodnutí o zadání zakázky zrušil, neboť podle něj vítězná skupina dodavatelů nesplnila stanovené požadavky na technickou a odbornou způsobilost. Zadavatel následně požádal vybranou skupinu o doplnění a upřesnění příslušných požadavků, načež skupina vedle upřesnění již dříve doložené reference doplnila referenci novou. Zadavatel poté nabídku skupiny dodavatelů opětovně vybral jako nejvhodnější. V nyní projednávaném řízení se spornou stala otázka, zda zadavatel poté, co mu byla věc vrácena k novému posouzení a hodnocení nabídek, mohl nad rámec dokladů prokazujících relevanci již uvedené reference zohlednit také zcela novou referenci, resp. nové doklady prokazující splnění podmínek účasti v zadávacím řízení, které nebyly obsaženy v původní nabídce. Ve spolupráci s MMR a ÚOHS bylo Soudnímu dvoru odesláno písemné vyjádření v tom smyslu, že zadavatel takové doklady týkající se kvalifikace uchazeče zohlednit může. Týž názor byl zastáván také na ústním jednání, které proběhlo dne 21. listopadu 2023.

C-28/23 NFŠ

Realizací výstavby slovenského Národního fotbalového stadionu byla bez výběrového řízení pověřena společnost Národný futbalový štadión, a.s. (NFŠ). Na výstavbu získala dotaci ze státního rozpočtu a 60% financování měla zajistit z vlastních zdrojů. Po dokončení výstavby měla Slovenská republika štadión na základě smlouvy o budoucí kupní smlouvě od společnosti NFŠ odkoupit. Stadion byl postaven, nicméně k uzavření kupní smlouvy nedošlo, jelikož Ministerstvo školství později došlo k závěru, že byl projekt realizován v rozporu s pravidly zadávání veřejných zakázek. Ve věci probíhá celá řada soudních sporů, v nichž se stát domáhá vrácení poskytnuté dotace a společnost NFŠ se domáhá smluvní pokuty a náhrady škody za neuzavřenou kupní smlouvu. V tomto řízení se spornou stala především otázka, zda lze dotčený projekt považovat za veřejnou zakázku na stavební práce a zda tedy spadá do působnosti příslušných unijních směrnic. Zároveň má předkládající soud pochybnosti o slučitelnosti vnitrostátní právní úpravy, která považuje právní úkon odporující pravidlům pro zadávání veřejných zakázek za absolutně nepatný (*ex tunc*), s unijním právem. Ve spolupráci s ÚOHS a MMR bylo Soudnímu dvoru odesláno písemné vyjádření v tom smyslu, že v projednávaném případě jde o veřejnou zakázku na stavební práce a že směrnice 89/665 o přezkumných řízeních nebrání takové konstrukci neplatnosti právních úkonů, o jakou jde v projednávané věci.

C-424/23 DYKA Plastics

Zadavatel při zadávání veřejné zakázky na práce na kanalizačním systému stanovil, že dodané a použité kanalizační potrubí musí být vyrobeno výhradně z kameniny a betonu. Žalobkyně vyrábí a dodává kanalizační potrubí z umělé hmoty, a proto nemůže své výrobky v rámci dotčené zakázky nabídnout a v přístupu k zadávacímu řízení je tedy znevýhodněna. Spornou se stala otázka, zda zadavatel může při stanovení technických specifikací formulovat požadavky na vlastnosti poptávaných výrobků pouze odkazem na konkrétní materiál takového výrobku. Ve spolupráci s ÚOHS bylo Soudnímu dvoru odesláno písemné vyjádření v tom smyslu, že technické specifikace lze určit odkazem na konkrétní materiál, pokud takový materiál jako jediný splňuje požadavky na výkon a funkci plnění poptávaného zadavatelem a pokud představuje garanci kvality takového plnění. Takový požadavek ale musí být vždy přiměřený k předmětu zakázky a nesmí neodůvodněně omezovat hospodářskou soutěž.

C-578/23 Česká republika – Generální finanční ředitelství

MF uzavřelo v roce 1992 se společností IBM smlouvu na informační systém ADIS pro správu daní v souladu s tehdy platnými právními předpisy. GFŘ, které následně oblast správy daní převzalo, zadalo v roce 2016 v jednacím řízení bez uveřejnění navazující veřejnou zakázku na pozáruční servis systému ADIS opět společnosti IBM s tím, že tato společnost je jako jediná schopna servis poskytnout, neboť vlastní příslušná licenční práva a je detailně obeznámena s technickým řešením systému. Podle ÚOHS však zadavatel v tomto případě nemohl využít jednacím řízení bez uveřejnění, neboť stav exkluzivity dodavatele sám zavinil. Spornou se stala otázka, zda při posouzení, jestli zadavatel svým jednáním zavinil stav exkluzivity, musí být zohledněny právní a skutkové okolnosti uzavření smlouvy na původní plnění. Ve spolupráci s MF a GFŘ bylo Soudnímu dvoru odesláno písemné vyjádření v tom smyslu, že právní a skutkové okolnosti uzavření původní smlouvy musí být zohledněny.

8. Hospodářská soutěž

16 zahájených řízení (dominantní postavení, kartelové dohody, státní podpory v jednotlivých sektorech atd.);

ČR se písemně vyjádřila ve dvou věcech.

C-258/23 až C-260/23 *Imagens Médicas Integradas a další*

Portugalský Úřad pro ochranu hospodářské soutěže prošetřuje v rámci tří řízení v různých oblastech, zda se dotčené podniky dopouští protisoutěžního jednání spočívajícího v uzavírání kartelových dohod či zneužití dominantního postavení. V rámci šetření Úřad na základě povolení od příslušného státního zastupitelství zajistil mimo jiné množství e-mailů a interních dokumentů předávaných mezi zaměstnanci dotčených podniků, které souvisely s obchodní činností těchto podniků. Spornou se stala otázka, zda je takové shromažďování důkazů Úřadem v rámci vyšetřování protisoutěžních praktik, byť po předchozím souhlasu státního zastupitelství, v souladu s unijním právem, resp. zda porušuje právo na soukromí. Ve spolupráci s ÚOHS bylo Soudnímu dvoru odesláno písemné vyjádření v tom smyslu, že takovou emailovou komunikaci, o jakou jde v projednávaných věcech, je sice třeba považovat za korespondenci ve smyslu čl. 7 Listiny, avšak unijní právo zajištění takové komunikace v rámci vyšetřování protisoutěžních praktik nebrání.

C-476/23 *Star Post*

Společnost Balgarski pošti je v Bulharsku pověřena poskytováním všeobecných poštovních služeb ve smyslu směrnice 97/67 o společných pravidlech pro rozvoj vnitřního trhu poštovních služeb Společenství a zvyšování kvality služby. Za poskytování těchto služeb získává od státu náhradu ze státního rozpočtu vypočtenou z čistých nákladů podle stanovené metodiky. Proti rozhodnutí, jímž bulharský regulační orgán stanovil výši čistých nákladů společnosti Balgarski pošti za rok 2021, podala žalobu společnost Star Post, která je konkurentkou společnosti Balgarski pošti. Prvoinstanční soud však žalobu zamítl s tím, že společnost Star Post není adresátkou napadeného rozhodnutí a toto rozhodnutí ani nijak nezasahuje do jejích práv a oprávněných zájmů. Spornou se tedy stala otázka, zda lze společnost Star Post v této věci považovat za poskytovatele poštovních služeb dotčeného rozhodnutím národního regulačního orgánu ve smyslu čl. 22 odst. 3 směrnice 97/67 a zda může napadnout rozhodnutí o stanovení výše čistých nákladů společnosti Balgarski pošti. Ve spolupráci s ČTÚ bylo Soudnímu dvoru odesláno písemné vyjádření v tom smyslu, že společnost Star Post tímto rozhodnutím dotčena není.

9. Hospodářská a měnová unie

Žádné zahájené řízení;

ČR se nevyjádřila v žádné věci.

10. Daně

42 zahájených řízení (DPH, spotřební daň, vrácení daně, mezinárodní spolupráce atd.);

ČR se písemně a/nebo ústně vyjádřila v pěti věcech.

C-623/22 Belgian Association of Tax Lawyers a další

Věc se v podstatě týká platnosti směrnice 2018/822, kterou se mění směrnice 2011/16 o automatické výměně informací v oblasti daní ve vztahu k přeshraničním uspořádáním. Předkládající soud se táže, zda konkrétní ustanovení Listiny a EÚLP, resp. obecné zásady unijního práva brání tomu, aby směrnice 2018/822 ukládala tzv. oznamovací povinnost a informační povinnost, které byly nově touto směrnicí zavedeny. Ve spolupráci s MF a GFŘ bylo Soudnímu dvoru odesláno písemné vyjádření v tom smyslu, že ani jedno z namítaných ustanovení unijního práva, resp. jeho obecných zásad, platnosti směrnice nebrání.

C-676/22 B2 Energy

Žalobkyně (česká obchodní společnost) uskutečnila přepravu řepkového oleje do Polska, aniž však byla schopna prokázat, že jej dodala deklarovaným příjemcům. Toto zboží nicméně bylo doručeno na konkrétní adresy nacházející se v Polsku, kde jeho převzetí potvrdily jiné subjekty. Osvobození od DPH bylo žalobkyni daňovými orgány odepřeno s poukazem na to, že neprokázala dodání zboží konkrétnímu příjemci v jiném členském státě EU v postavení osoby povinné k dani, a tudíž nesplnila podmínky tohoto osvobození. Předkládající soud se ve světle závěrů Soudního dvora ve věci C-154/20 *Kemwater ProChemie* táže, zda měly daňové orgány osvobození od DPH přeci jen přiznat, mj. z důvodu, že s ohledem na množství dodaného zboží si dle předkládajícího soudu lze jen stěží představit, že by skuteční odběratelé zboží nebyli osobami povinnými k dani. Ve spolupráci s MF a GFŘ bylo Soudnímu dvoru odesláno písemné vyjádření v tom smyslu, že osvobození od DPH nelze přiznat, pokud není známa konkrétní osoba povinná k dani, které bylo zboží dodáno. Z množství a ceny dodaného zboží totiž nelze bez dalšího dovodit, zda byly podmínky osvobození splněny. Následně na ústním jednání, které se uskutečnilo dne 4. října 2023, Česká republika nadále zastávala názor, že osvobození přiznáno být nemělo. Poukázala při tom zejména na okolnosti případu, které vykazují rysy typické pro daňový únik. Také bylo vysvětleno, že když dodavatel na podporu svého nároku předloží nekonzistentní doklady týkající se skutečného příjemce, není požadavek daňových orgánů na věrohodné vysvětlení či doplnění nijak nepřiměřený. Důkazní břemeno prokázání hmotněprávních podmínek nároku na osvobození totiž jednoznačně spočívá na žadateli.

C-741/22 *Casino de Spa*

Žalobce se domáhá vrácení částky, kterou zaplatil jako DPH z poskytnutých služeb on-line her a sázek, přičemž poukazuje na rozdílné zacházení z hlediska DPH mezi loterieriemi (provozovanými belgickým státem) a jinými hazardními hrami. Belgická právní úprava totiž na omezenou dobu zrušila osvobození od DPH pro online hazardní hry jiné než loterie. Spornou se stala otázka, zda je takové odlišné daňové zatížení různých druhů hazardních her v souladu se směrnicí 2006/112 o DPH a zda může představovat zakázanou státní podporu podle čl. 107 SFEU. Ve spolupráci s MF a ÚOHS bylo Soudnímu dvoru odesláno písemné vyjádření v tom smyslu, že odlišné zdanění loterií a jiných hazardních her nepředstavuje státní podporu ve smyslu článku 107 SFEU.

C-73/23 *Chaudfontaine Loisirs*

Žalobkyně se domáhá vrácení částky, kterou zaplatila jako DPH z poskytnutých služeb on-line her a sázek a poukazuje na rozdílné zacházení mezi různými druhy hazardních her. Předkládající soud se v první řadě táže, zda lze pro účely přiznání osvobození dle čl. 135 odst. 1 písm. i) směrnice 2006/112 o DPH rozlišovat mezi elektronickými a jinými hazardními hrami, resp. mezi loterieriemi a ostatními druhy hazardních her. Zároveň se předkládající soud táže, zda byl postup belgického ústavního soudu, který v minulosti spornou vnitrostátní právní úpravu zrušil z důvodu porušení vnitrostátního práva, avšak zachoval její účinky do minulosti, aniž by se v dané souvislosti obrátil na Soudní dvůr, v souladu s unijním právem. Ve spolupráci s MF a GFŘ bylo Soudnímu dvoru odesláno písemné vyjádření v tom smyslu, že rozdílné zacházení mezi loterieriemi a jinými hazardními hrami z hlediska daňového zatížení je možné a takové opatření neporušuje zásadu daňové neutrality.

C-133/23 *Omya CZ*

Společnost Omya CZ se zabývá těžbou a zpracováním vápence na zrna o konkrétní velikosti. V roce 2019 požádala celní úřad o vydání povolení k nabytí elektřiny osvobozené od daně za účelem použití k mineralogickým postupům ve smyslu směrnice 2003/96 o zdanění energetických produktů a elektřiny. Celní úřad žádost zamítl s tím, že z hlediska klasifikace NACE spadá činnost společnosti Omya do sekce „B – Těžba a dobývání“, což nelze považovat za mineralogické postupy. V rámci následného soudního řízení vyvstal spor zejména o určení hranice mezi těžbou/dobýváním kamene a jeho zpracováním. Ve spolupráci s MF a GŘC bylo Soudnímu dvoru odesláno písemné vyjádření v tom smyslu, že elektřina používaná pro pohon strojů využívaných pro zpracování vytěženého vápence na zrna není elektřinou používanou k mineralogickým postupům.

11. Finanční trh

15 zahájených řízení (finanční instituce, pojištění, platební služby na vnitřním trhu, boj proti praní peněz atd.);

ČR se písemně vyjádřila ve dvou věcech.

C-661/22 *ABC Projektai* (dříve *Bruc Bond*)

Ve věci se jedná o to, jak kvalifikovat přijetí peněžních prostředků za účelem provádění platebních transakcí, avšak bez konkrétního příkazu k jejich převedení, když tyto prostředky zůstanou na účtu platební instituce pro platební transakce déle, než je vnitrostátní zákonná lhůta k provedení platební transakce. Předkládající soud si není jistý, zda se jedná o součást platební služby, resp. platební transakce, nebo zda se jedná o vydání elektronických peněz. Ve spolupráci s MF a ČNB bylo Soudnímu dvoru odesláno písemné vyjádření v tom smyslu, že se v takovém případě jedná o součást platební transakce a nikoli o vydání elektronických peněz.

C-695/22 *Fondee*

Česká předběžná otázka se týká toho, zda unijní právo brání tomu, aby osoba, na kterou se členský stát v souladu s čl. 3 odst. 1 směrnice 2014/65 o trzích finančních nástrojů (tzv. MiFID II) rozhodl tuto směrnici neuplatňovat, byla vnitrostátním právem omezena z hlediska volného poskytování služeb ve vztahu k subjektu usazenému v jiném členském státě. Konkrétně jde o to, zda může investiční zprostředkovatel pokyny klientů ohledně investičních nástrojů předávat společnosti se sídlem v jiném členském státě. Ve spolupráci s MF a ČNB bylo Soudnímu dvoru odesláno písemné vyjádření v tom smyslu, že unijní právo nebrání takové vnitrostátní právní úpravě, podle které osoba, na kterou se členský stát v souladu s čl. 3 odst. 1 této směrnice rozhodl tuto směrnici neuplatňovat, je omezena z hlediska volného poskytování služeb ve vztahu k subjektu usazenému v jiném členském státě.

12. Volný pohyb služeb a svoboda usazování

14 zahájených řízení (harmonizované požadavky, překážky podnikání, daňové překážky, online zprostředkovatelské služby atd.);

ČR se písemně vyjádřila v osmi věcech.

C-662/22 a C-667/22 *Airbnb Ireland a další*, C-663/22 *Expedia*, C-664/22 a C-666/22 *Google Ireland a další*, C-665/22 *Amazon Services Europe*

Jedná se o šest podobných případů, z nichž dvě dvojice Soudní dvůr pro účely řízení spojil. Sporná je italská právní úprava, která vůči poskytovatelům online zprostředkovatelských služeb a poskytovatelům internetových vyhledávačů, kteří nabízí své služby v Itálii (nehledě na místo svého usazení), zavádí povinnost zápisu do rejstříku, jakož i povinnost následně poskytovat informace a hradit finanční příspěvky. Kromě toho daná úprava těmto subjektům ukládá povinnost zasílat systematické hospodářské prohlášení, které má sloužit mj. například k ověření antikoncepčních limitů, k analýze trhu a případných dominantních postaveních, k ověření výročních zpráv, jakož i pro aktualizaci statistických údajů o provozovatelích komunikačních služeb. Otázkou je, zda je taková úprava slučitelná s nařízením 2019/1150 o podpoře spravedlnosti a transparentnosti pro podnikatelské uživatele online zprostředkovatelských služeb, kterým je odůvodňována, jakož i případně s dalšími předpisy z oblasti volného pohybu služeb a svobody usazování. Ve spolupráci s MPO bylo Soudnímu dvoru odesláno písemné vyjádření v tom smyslu, že daná úprava se nezdá být určena k provádění nařízení 2019/1150 a je nutné ji posoudit optikou směrnice 2000/31 o elektronickém obchodu.

C-242/23 *Tecno37**

V projednávané věci se stala spornou italská právní úprava, která předpokládá obecnou neslučitelnost činností správce společenství vlastníků jednotek a realitního zprostředkovatele, aniž by byla prováděna následná kontrola předmětu těchto činností a aniž by byla prokázána přiměřenost této obecné neslučitelnosti vůči sledovanému cíli. Ve spolupráci s MPO bylo Soudnímu dvoru odesláno písemné vyjádření v tom smyslu, že čl. 25 odst. 1 směrnice 2006/123 o službách na vnitřním trhu takové úpravě brání, neboť jeho cílem je mimo jiné podpořit poskytování víceborových služeb, a tím i rozvoj nových obchodních modelů, přičemž se nezdá, že by sporná služba spadala pod jednu z výjimek umožňující zavést omezení v podobě neslučitelnosti činností.

C-302/23 *Piekiewicz*

Podstatou položené otázky je, zda z nařízení č. 910/2014 o elektronické identifikaci a službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce na vnitřním trhu vyplývá povinnost vnitrostátního soudu akceptovat podání podepsané elektronickým podpisem, který nesplňuje požadavky tohoto nařízení na kvalifikovaný elektronický podpis. Ve spolupráci s DIA bylo Soudnímu dvoru odesláno písemné vyjádření v tom smyslu, že taková povinnost z nařízení č. 910/2014 nevyplývá.

C-336/23 HP-Hrvatska pošta

Položené otázky se týkají rozsahu působnosti směrnice 2019/1024 o otevřených datech a opakovaném použití informací veřejného sektoru. Konkrétně se jedná o to, zda se směrnice vztahuje jen na přístup k opakovanému použití informací ve smyslu čl. 2 odst. 11 směrnice, nebo zda se použije i na obecný přístup k informacím. Ve spolupráci s DIA bylo Soudnímu dvoru odesláno písemné vyjádření v tom smyslu, že směrnice 2019/1024 se vztahuje pouze na žádosti o opakované použití informací, které vytvořil nebo má v držení subjekt veřejného sektoru či veřejný podnik.

C-440/23 European Lotto and Betting a Deutsche Lotto- und Sportwetten

V původním sporu se žalobce usazený v Německu domáhá vrácení ztracených vkladů z on-line hazardních her, které mu byly poskytnuty žalovanými usazenými na Maltě, přičemž žalobce svůj nárok zakládá na tom, že žalované tak činily bez nutného povolení vydaného německými orgány. Předkládající maltský soud se tak obrací na Soudní dvůr s pochybnostmi o slučitelnosti německé vnitrostátní úpravy v oblasti regulace hazardu s čl. 56 SFEU. Ve spolupráci s MF bylo Soudnímu dvoru odesláno písemné vyjádření v tom smyslu, že judikatura Soudního dvora opakovaně potvrdila širokou posuzovací pravomoc členských států v této oblasti, včetně možnosti podmínit provoz (on-line) hazardní činnosti vnitrostátnímu povolení, a to i v případech, kdy je provozovatel držitelem povolení v jiném členském státě. Čl. 56 SFEU tudíž takové vnitrostátní úpravě nebrání.

13. Volný pohyb zboží

5 zahájených řízení (harmonizované požadavky na zboží, zavádějící označení výrobku atd.);

ČR se písemně vyjádřila v jedné věci.

C-283/23 Marhon

Navrhovatelé byli shledáni vinnými z přepravy zboží po silnici bez platné licence, jelikož dle vnitrostátní úpravy licence k přepravě pozbývá platnosti, pokud celková hmotnost vozidla při naložení překračuje přípustnou hmotnost. V souvislosti s vyšetřováním se vyskytly nejasnosti ohledně toho, zda se požadavky na váhy s neautomatickou činností obsažené ve směrnici 2014/31 o dodávání vah s neautomatickou činností na trh vztahují též na váhy, které jsou používány soudními či policejními orgány ke kontrole, zda nebyla překročena maximální přípustná hmotnost vozidla. Ve spolupráci s ÚNMZ bylo Soudnímu dvoru odesláno

písemné vyjádření v tom smyslu, že požadavky směrnice se vztahují i na váhy použité v rámci dané kontrolní činnosti soudních či policejních orgánů.

14. Duševní vlastnictví

10 zahájených řízení (autorská práva, ochranné známky atd.);

ČR se nevyjádřila v žádné věci.

15. Volný pohyb kapitálu

9 zahájených řízení (daňové překážky, překážky podnikání atd.);

ČR se nevyjádřila v žádné věci.

16. Spotřebitelé

36 zahájených řízení (spotřebitelský úvěr, zneužívající ujednání ve spotřebitelských smlouvách, zrušení zájezdů a související nároky, nekalé obchodní praktiky atd.);

ČR se písemně vyjádřila v devíti věcech.

C-76/22 Santander Bank Polska

Jedná se o výklad směrnice 2014/17 o smlouvách o spotřebitelském úvěru na nemovitosti určené k bydlení. Konkrétně se jednalo o otázku, zda v případě předčasného splacení má spotřebitel nárok na snížení všech celkových nákladů, včetně provize za poskytnutí úvěru. Ve spolupráci s MF a ČNB bylo Soudnímu dvoru odesláno písemné vyjádření v tom smyslu, že právo spotřebitele na snížení celkových nákladů úvěru v případě jeho předčasného splacení se týká pouze úroků a poplatků, jež jsou závislé na době splatnosti úvěru. Vnitrostátní soudy musí dbát na to, aby věřitel nevykazoval jako poplatky nezávislé na době splatnosti úvěru také poplatky, které jsou ve skutečnosti odměnou věřitele za dočasné použití kapitálu či za plnění, která v okamžiku předčasného splacení by teprve měla být spotřebiteli poskytnuta.

C-755/22 Nárokuj

Spotřebitel uzavřel se žalovanou společností smlouvu o spotřebitelském úvěru a úvěr i s příslušenstvím splatil. Podle žalobkyně „Nárokuj, s.r.o.“, která nabyla pohledávku od spotřebitele, žalovaná společnost řádně neproověřila úvěruschopnost žadatele, a smlouva je tudíž neplatná. Předkládající soud se tázal na účel příslušných ustanovení směrnice 2008/48 o smlouvách o spotřebitelském úvěru, resp. na účel povinnosti prověřit úvěruschopnost, přičemž zdůraznil skutečnost, že spotřebitel své

závazky řádně a včas splnil. Ve spolupráci s MF a po konzultaci s ČNB a MPO bylo Soudnímu dvoru odesláno písemné vyjádření v tom smyslu, že řádné splnění smluvních povinností ze strany spotřebitele nemůže zhojit porušení povinnosti věřitele prověřit spotřebitelovu úvěruschopnost.

C-170/23 *trendtours Touristik*

Jedná se o výklad směrnice 2015/2302 o souborných cestovních službách a spojených cestovních službách, konkrétně o otázku, v jakém časovém horizontu je spotřebitel oprávněn vypovědět smlouvu o zájezdu bez storno poplatku z důvodu mimořádných a nepředvídatelných okolností v situaci, kdy bylo státními orgány vydáno varování před cestami do destinace zájezdu. Ve spolupráci s MMR bylo Soudnímu dvoru odesláno písemné vyjádření v tom smyslu, že nárok pořadatele zájezdu na odškodnění za ukončení smlouvy neodpadá, pokud v době konání zájezdu již pominul výrazný dopad mimořádných nevyhnutelných okolností, a to i tehdy, pokud předtím takové okolnosti existovaly.

C-178/23 *ERB New Europe Funding II*

Jedná se o výklad směrnice 93/13 o zneužívajících ujednáních ve spotřebitelských smlouvách ve vztahu k situaci, kdy spotřebitel nevyužil z důvodu svých omezených znalostí nebo informací opravný prostředek. Vznikla otázka, zda má být prolomena zásada věci pravomocně rozsouzené. Ve spolupráci s MPO bylo Soudnímu dvoru odesláno písemné vyjádření v tom smyslu, že skutečnost, že spotřebitel nevyužil z důvodu svých omezených znalostí nebo informací opravný prostředek v předchozím soudním řízení o téže věci, nemá vést k odmítnutí uplatnění zásady překážky věci pravomocně rozsouzené.

C-330/23 *Aldi Süd*

Jedná se o výklad směrnice 98/6 o ochraně spotřebitelů při označování cen výrobků nabízených spotřebiteli. Reklamní leták supermarketu se odvolával na „nejnižší ceny za posledních 30 dnů“. Vznikla otázka, ke které ceně se má oznámení o slevě vztahovat. Ve spolupráci s MPO bylo Soudnímu dvoru odesláno písemné vyjádření v tom smyslu, že procentní údaj uvedený v oznámení o slevě z ceny se může vztahovat výlučně k předchozí ceně ve smyslu čl. 6a odst. 2 této směrnice.

C-337/23 *APS beta Bulgaria Agentsia za kontrol na prosrocheni zadalzhenia*

Ručitelé, kteří byli vybráni osobami poskytujícími úvěry spotřebitelům, se v několika řízeních domáhají vydání exekučního titulu vůči příslušnému spotřebiteli na všechny

částky úvěru spolu se svou odměnou, přestože vnitrostátní právo stanoví, že příslušné ručení zaniká uplynutím lhůty, během níž hlavní věřitel zůstal vůči spotřebiteli jako dlužníku (příjemci úvěru) nečinným. Předkládající soud v této souvislosti vznáší dvanáct předběžných otázek týkajících se výkladu směrnice 93/13 o zneužívajících ujednáních ve spotřebitelských smlouvách, směrnice 2005/29 o nekalých obchodních praktikách, směrnice 2008/48 o smlouvách o spotřebitelském úvěru a směrnice 2009/138 o přístupu k pojišťovací a zajišťovací činnosti a jejím výkonu (Solventnost II). Ve spolupráci s MF a ČNB bylo Soudnímu dvoru odesláno písemné vyjádření k jedné z předběžných otázek v tom smyslu, že činnost ručitelů nelze považovat za pojišťovací činnost ve smyslu směrnice Solventnost II.

C-339/23 *Horyzont*

Jedná se o otázku, zda sankce za porušení povinností stanovených směrnicí 2008/48 o smlouvách o spotřebitelském úvěru musí být ve vztahu ke všem povinnostem jednotné, nebo zda mohou být stanoveny různé právní následky za porušení různých povinností. Ve spolupráci s MF a ČNB bylo Soudnímu dvoru odesláno písemné vyjádření v tom smyslu, že sankce nemusí být jednotné a že členské státy mohou stanovit různé právní důsledky za porušení konkrétních povinností, přičemž tyto důsledky musí být účinné, přiměřené a odrazující ve vztahu k dotčenému porušení.

C-409/23 *Arvato Finance*

Jedná se o výklad směrnice 2008/48 o smlouvách o spotřebitelském úvěru, konkrétně o otázku, zda úroky z prodlení a mimosoudní náklady na vymáhání spadají do celkových nákladů úvěru. Ve spolupráci s MF a ČNB bylo Soudnímu dvoru odesláno písemné vyjádření v tom smyslu, že úroky z prodlení a náklady na vymáhání do celkových nákladů úvěru nespadají.

C-426/23 *Financial Bulgaria*

Žalobce tvrdí, že smlouva, kterou uzavřel s žalovanou společností a na jejímž základě se žalovaná společnost zavázala, že se za poplatek zaručí za povinnosti žalobce vyplývající z úvěrové smlouvy vůči jiné společnosti, je neplatná, protože byla uzavřena při naplňování zneužívajícího ujednání z úvěrové smlouvy uzavřené mezi žalobcem a žalovanou společností. Stejně jako ve věci C-337/23 *APS beta Bulgaria* vznáší předkládající soud dvanáct předběžných otázek týkajících se výkladu směrnice 93/13 o zneužívajících ujednáních ve spotřebitelských smlouvách, směrnice 2005/29 o nekalých obchodních praktikách, směrnice 2008/48 o smlouvách

o spotřebitelském úvěru a směrnice 2009/138 o přístupu k pojišťovací a zajišťovací činnosti a jejím výkonu (Solventnost II). Ve spolupráci s MF a ČNB bylo Soudnímu dvoru odesláno písemné vyjádření v tom smyslu, že činnost ručitelů nelze považovat za pojišťovací činnost ve smyslu směrnice Solventnost II.

17. Volný pohyb osob

33 zahájených řízení (řízení o mezinárodní ochraně, zamítnutí žádosti o azyl, stát příslušný k posouzení žádosti o azyl, právo pobytu unijních občanů a jejich rodinných příslušníků, řízení o navrácení, *non-refoulement* atd.);

ČR se písemně nebo ústně vyjádřila ve čtyřech věcech.

C-406/22 Ministerstvo vnitra České republiky, Odbor azylové a migrační politiky

České vnitrostátní právo označuje Moldavsko s výjimkou Podněstří za bezpečnou zemi původu. Když se moldavskému žadateli o mezinárodní ochranu nepodařilo prokázat, že pro něj Moldavsko není bezpečné, a jeho žádost byla označena za zjevně nedůvodnou, staly se spornými pravidla pro označení země za bezpečnou zemi původu. Na ústním jednání konaném dne 6. června 2023 Česká republika i nadále zastávala názor, že unijní právo nebrání členským státům v tom, aby označily určitý stát za bezpečnou zemi původu s výjimkou určité oblasti tohoto státu. Navíc Česká republika i nadále zastávala názor, že oznámení ve smyslu čl. 15 EÚLP nevede automaticky k závěru, že dotčený stát již nelze považovat za bezpečnou zemi původu.

C-753/22 Bundesrepublik Deutschland

Předběžná otázka se týká toho, zda unijní právo ukládá členskému státu povinnost přiznat státnímu příslušníkovi třetí země stejnou formu mezinárodní ochrany, kterou již této osobě přiznal jiný členský stát, do kterého však nemůže být dotčená osoba přemístěna. Ve spolupráci s MV bylo Soudnímu dvoru odesláno písemné vyjádření v tom smyslu, že unijní právo takovou povinnost neukládá. Z předpisů Společného evropského azylového systému neplyne povinnost členského státu udělit či uznat kteroukoli z forem mezinárodní ochrany na svém území osobě, již přiznal ochranu jiný členský stát. Každopádně ale unijní právo členskému státu nebrání v tom, aby potřebu mezinárodní ochrany posoudil na základě objektivních kritérií, která vychází z kvalifikační směrnice 2011/95. Stane-li se členský stát příslušným k rozhodnutí o mezinárodní ochraně, přestává být jakkoliv relevantní, jak o žádosti téhož žadatele dříve rozhodl původně příslušný členský stát.

C-14/23 Perle

Spor se týká podmínek, za kterých může členský stát odmítnout vízum žadatelům o studium dle čl. 20 odst. 2 písm. f) směrnice o podmínkách vstupu a pobytu státních příslušníků třetích zemí za účelem výzkumu, studia, stáže, dobrovolnické služby, programů výměnných pobytů žáků či vzdělávacích projektů a činnosti au-pair. Pro ústní jednání položil Soudní dvůr mimo jiné otázku ohledně relevance judikatury Soudního dvora, podle které je v případě povinnosti uvést ve vnitrostátní legislativě odkaz na směrnici nezbytné, aby členské státy přijaly pozitivní prováděcí akt (rozsudek C-550/18 *Komise v. Irsko*, body 31, 34 a 35). Dne 11. října 2023 proběhlo ústní jednání, na kterém Česká republika zastávala názor, že odkazovací povinnost je formální záležitost, která nemá vliv na obsah vnitrostátního prováděcího opatření. Proto absence odkazu na směrnici ve vnitrostátním opatření nemůže znamenat, že takové opatření nemůže být považováno za transpoziční.

C-134/23 Elliniko Symvoulio gia tous Prosfyges

Navrhovatelé se prostřednictvím žaloby podané u předkládajícího soudu domáhají určení neplatnosti řecké vnitrostátní vyhlášky v rozsahu, v němž je Turecko považováno za bezpečnou třetí zemi pro žadatele o mezinárodní ochranu pocházející ze Sýrie, Afghánistánu, Pákistánu, Bangladéše a Somálska. Namítán je především rozpor uvedené vyhlášky s čl. 38 procedurální směrnice 2013/32, a to i s ohledem na praxi Turecka, která podle navrhovatelů nezajišťuje možnost zpětného převzetí žadatelů do této třetí země. Ve spolupráci s MV bylo Soudnímu dvoru odesláno písemné vyjádření v tom smyslu, že unijní právo nebrání tomu, aby vnitrostátní právo za bezpečnou třetí zemi označovalo stát, který sice přijal závazek ke zpětnému přijímání žadatelů o mezinárodní ochranu, ale toto zpětné přijímání dlouhodobě neumožňuje. Procedurální směrnice 2013/32 totiž upravuje řešení situace, kdy země označená za bezpečnou třetí zemi neumožní zpětné přijetí žadatele. Kromě toho fakt, že určitá země po jistou dobu nepřijímá na své území zpět žadatele o mezinárodní ochranu, nemá sám o sobě vliv na posouzení její bezpečnosti.

18. Sociální politika

19 zahájených řízení (ochrana pracovníků, rovné zacházení v zaměstnání a povolání, diskriminace, pracovní doba atd.);

ČR se nevyjádřila v žádné věci.

19. Sociální zabezpečení

8 zahájených řízení (nemocenské dávky, rodinné dávky, určení příslušného členského státu, principy sociálního zabezpečení atd.);

ČR se písemně vyjádřila ve čtyřech věcech.

C-36/23 Familienkasse Sachsen

Ve sporu jde o nárok na přídavky na dítě pracovníka polské státní příslušnosti s místem výkonu pracovní činnosti v Německu, přičemž dítě i matka mají bydliště v Polsku a matka je jakožto vlastník zemědělské půdy v Polsku pojištěna u sociální pojišťovny pro zemědělce, ačkoli není výdělečně činná a nedosahuje žádných příjmů. Podstatou sporu je, zda lze omezit německý nárok na přídavek na dítě na částku odpovídající rozdílu mezi polskou a německou dávkou i v případě, že v Polsku nebyly v důsledku nepodání žádosti žádné přídavky vyplaceny. Ve spolupráci s MPSV bylo Soudnímu dvoru odesláno písemné vyjádření v tom smyslu, že pravidla přednosti stanovená v čl. 68 nařízení č. 883/2004 o koordinaci systémů sociálního zabezpečení se uplatní pouze v případě existence souběhu nároků, přičemž nestačí pouhá možnost jejich souběžného poskytnutí, ale dotčená osoba musí splňovat všechny formální i věcné vnitrostátní podmínky vzniku nároku. Pořadí souběžných nároků je potřeba určit na základě kritéria rozhodného pro určení příslušných právních předpisů, a nikoli podle vnitrostátních hmotněprávních podmínek vzniku nároku na dávku, a že posouzení, zda je dotčená osoba samostatně výdělečně činná, přísluší provést instituci členského státu, v němž je takové činnost vykonávána.

C-116/23 Sozialministeriumservice

Spor se týká italského státního příslušníka s bydlištěm a zaměstnáním v Rakousku, který se svým zaměstnavatelem uzavřel dohodu o pracovním volnu za účelem péče o svého nemocného otce, který má bydliště v Itálii. Zároveň žádost dotčeného pracovníka o příspěvek na poskytování péče za účelem kompenzace výpadku příjmu byla zamítnuta s tím, že podmínkou vzniku nároku je pobírání příspěvku osoby odkázané na péči ve stupni 3 a vyšším podle rakouských právních předpisů, což otec pracovníka nespĺňoval, neboť obdobný příspěvek sice pobíral, avšak podle italských právních předpisů. Ve spolupráci s MPSV bylo Soudnímu dvoru odesláno písemné vyjádření v tom smyslu, že příspěvek na poskytování péče je peněžitou dávkou v nemoci, a spadá tudíž do působnosti nařízení č. 883/2004 o koordinaci systémů sociálního zabezpečení, a dále že podmínění vzniku nároku pečující osoby na dotčený příspěvek pobíráním příspěvku ve stavu odkázanosti ve stupni 3

a vyšším osobou odkázanou na péči podle rakouského představuje nepřímou diskriminaci na základě státní příslušnosti.

C-195/23 *Partena*

Podstatou sporu je, zda je na základě vnitrostátní právní úpravy možné na příjmy úředníka EU získané ze samostatné výdělečné činnosti uplatnit sociální odvody podle právního řádu členského státu, ačkoli z titulu služby u EU dotčený úředník odvádí ze svého platu příspěvky do společného systému sociálního zabezpečení orgánů EU. Ve spolupráci s MPSV bylo Soudnímu dvoru odesláno písemné vyjádření v tom smyslu, že unijní právo dotčené vnitrostátní právní úpravě nebrání.

C-329/23 *Sozialversicherungsanstalt*

Spor se týká určení příslušného členského státu v oblasti sociálního zabezpečení ve vztahu k výkonu povolání lékaře, který svou činnost vykonává současně v Rakousku, Lichtenštejnsku a Švýcarsku. Ve spolupráci s MPSV bylo Soudnímu dvoru odesláno písemné vyjádření v tom smyslu, že je potřeba na uvedenou situaci aplikovat unijní právo, konkrétně nařízení č. 883/2004 o koordinaci systémů sociálního zabezpečení, přičemž pro účely určení použitelných právních předpisů je nutné zohlednit aktivitu ve všech třech dotčených státech, Lichtenštejnsko i Švýcarsko posuzovat jako členské státy Unie a v návaznosti na to dotčenému pracovníkovi vydat v souladu se zásadou jediného příslušného státu pouze jedno osvědčení o příslušnosti k právním předpisům.

20. Vnější vztahy

4 zahájená řízení (brexit, společná zahraniční a bezpečnostní politika);

ČR se nevyjádřila v žádné věci.

21. Unijní rozpočet

4 zahájená řízení (ochrana rozpočtu Unie atd.);

ČR se nevyjádřila v žádné věci.

22. Celní unie

14 zahájených řízení (sazební a tarifní zařazení zboží, procesní otázky atd.);

ČR se písemně vyjádřila ve dvou věcech.

C-129/23 BG Technik

Jedná se o českou předběžnou otázku, v níž je předmětem sporu celní zařazení tzv. seniorských vozíků se 4 koly a středovým sloupkem řízení. Zatímco dle názoru GŘC je předmětný vozík „vozidlem konstruovaným pro přepravu osob“, dle dovozce má být považován za „vozidlo pro invalidy“ osvobozené od celního poplatku. Ve spolupráci s GŘC a MZd bylo Soudnímu dvoru odesláno písemné vyjádření v tom smyslu, že na základě nařízení č. 718/2009 o zařazení určitého zboží do kombinované nomenklatury nelze dotčený vozík považovat za „vozidlo pro invalidy“ a musí být zařazen pod položku „vozidla konstruovaná pro přepravu osob“.

C-567/23 BG Technik II

Předmětem sporu je otázka, pod jaké číslo KN má být ve světle předchozí judikatury Soudního dvora a prováděcího nařízení Komise č. 2021/1367 o zařazení určitého zboží do kombinované nomenklatury zařazen elektrický vozík SELVO 4800, který je opatřen odděleným sloupkem řízení a jehož maximální rychlost přesahuje 10 km/h. Spor věcně i právně souvisí s projednávaným případem C-129/23 BG Technik. Předkládající soud má v této souvislosti pochybnosti o tom, zda aplikovat nařízení č. 2021/1367, podle něž se dotčený vozík zařazuje mezi elektromobily, zejména za situace, kdy vnitrostátní judikatura považuje tento výrobek za invalidní vozík. Ve spolupráci s GŘC bylo Soudnímu dvoru odesláno písemné vyjádření v tom smyslu, že je třeba nařízení č. 2021/1367 aplikovat a v souladu s ním zařadit vozík SELVO 4800 mezi elektromobily.

23. Justice

50 zahájených řízení (soudní příslušnost v občanských a obchodních věcech, pravidla trestního řízení, rozhodné právo pro smluvní a mimosmluvní závazkové vztahy, EZR, předávání osob v rámci trestního řízení atd.);

ČR se písemně nebo ústně vyjádřila ve dvanácti věcech.

C-175/22 BK

Sporným je rozsah povinnosti informovat stíhanou osobu o změně obvinění dle čl. 6 odst. 4 směrnice 2012/13 o právu na informace v trestním řízení. Tento článek uvádí, že informování o změně je zapotřebí, „pokud je to nutné k zajištění spravedlivého procesu“. V rámci vnitrostátního řízení je řešeno, zda bulharská úprava vyhovuje tomuto požadavku. Dne 2. března 2023 proběhlo ústní jednání, na kterém Česká

republika zastávala názor, že zajištění spravedlivého procesu nevyžaduje informování o každé změně právní kvalifikace.

C-305/22 C. J.

Obdobně jako ve věci C-179/22 AR se sporným stal postup italských orgánů, které na základě čl. 4 odst. 6 rámcového rozhodnutí 2002/584 o evropském zatýkacím rozkazu odmítly výkon EZR vystaveného rumunskými orgány za účelem předání osoby k výkonu trestu v Rumunsku, a naopak rozhodly o uznání a výkonu rumunského odsuzujícího rozsudku v Itálii, a to navzdory výslovnému nesouhlasu s tímto postupem ze strany rumunských orgánů, které deklarovaly, že se ve věci jakéhokoliv uznání a výkonu jejich rozsudku budou řídit výlučně postupem podle rámcového rozhodnutí 2008/909 o vzájemném uznávání rozsudků v trestních věcech, s čímž souvisí nutnost jejich souhlasu s uznáním a výkonem v jiném členském státě. Ve spolupráci s MSp bylo Soudnímu dvoru odesláno písemné vyjádření v tom smyslu, že navzdory podstatným nedostatkům relevantní unijní úpravy pokud orgán vykonávajícího členského státu odmítne výkon EZR z důvodu ve smyslu čl. 4 odst. 6 rámcového rozhodnutí 2002/584 o evropském zatýkacím rozkazu, je povinen postupovat v souladu s rámcovým rozhodnutím 2008/909 o vzájemném uznávání rozsudků v trestních věcech.

C-603/22 M. S. a další

V projednávané věci se jedná o otázky rozsahu práv mladistvých v trestním řízení. Zejména jde o to, zda směrnice 2016/800 o procesních zárukách pro děti, které jsou podezřelými nebo obviněnými v trestním řízení, brání tomu, aby v přípravném řízení mohly být tyto osoby vyslechnuty v nepřítomnosti obhájce, i když jim hrozí uložení trestu odnětí svobody. Navíc je otázkou, zda osobám podezřelým nebo obviněným v trestním řízení, které byly v době zahájení řízení mladší 18 let, ale před jeho ukončením dosáhly tohoto věku, musí být poskytována právní pomoc obhájce až do pravomocného skončení věci. Ve spolupráci s MSp bylo Soudnímu dvoru zasláno písemné vyjádření v tom smyslu, že směrnice takovému výslechu v nepřítomnosti obhájce nebrání, přičemž důvody k uplatnění odchylky od práva na obhájce musí být seznatelné ze spisu a přezkoumatelné soudem nejpozději v průběhu soudního řízení. Stejně tak směrnice nevyžaduje zajistit automaticky právní pomoc až do pravomocného skončení trestního řízení, když dojde k dosažení věku 18 let před jeho ukončením.

C-632/22 Volvo

Spornou se stala otázka, zda lze mít v kontextu sporu o náhradu škody způsobené kartelovou dohodou za to, že soudní písemnost byla řádně doručena mateřské společnosti, když bylo doručováno její dceřiné společnosti. Ve spolupráci s MSp bylo Soudnímu dvoru zasláno písemné vyjádření v tom smyslu, že z unijního práva neplyne povinnost považovat za řádně doručenu soudní písemnost, která byla doručena na adresu dceřiné společnosti žalované, která se žalovanou tvoří podnik ve smyslu práva hospodářské soutěže a která na rozdíl od žalované sídlí v členském státě, kde probíhá soudní řízení. Z unijního práva totiž neplyne, že by bylo možné v případech společností tvořících podnik ignorovat jejich oddělenou právní subjektivitu a považovat tyto společnosti či adresy jejich sídel za zaměnitelné pro účely doručování.

C-670/22 Staatsanwaltschaft Berlin

Projednávaná věc se týká možnosti orgánů členských států sdílet navzájem již existující důkazy získané v souvislosti s vyšetřováním rozsáhlé trestné činnosti páchané napříč Evropou. Konkrétně šlo o to, že německé státní zastupitelství požádalo prostřednictvím evropského vyšetřovacího příkazu ve smyslu směrnice 2014/41 o evropském vyšetřovacím příkazu francouzské orgány o předání již existujících údajů, které tyto orgány získaly ze sledování mobilních telefonů EncroChat. Tyto mobilní telefony mají zvláštní bezpečnostní šifrování, díky kterému je běžnými prostředky nemožné získat údaje o komunikaci mezi těmito telefony, a proto jsou hojně využívány pachateli trestné činnosti. V projednávané věci primárně vyvstala otázka, zda německé státní zastupitelství mohlo samo prostřednictvím EVP požádat francouzské orgány o již získané údaje, když obdobné (prvotní) sledování telefonů by v čistě vnitrostátním případě mohl podle německého práva nařídit jen soud. Na ústním jednání konaném dne 4. července 2023 Česká republika zastávala názor, že směrnice 2014/41 sama o sobě neurčuje, že by EVP k získání důkazů, které již má vykonávající členský stát k dispozici, měl být vydán soudem, a pro určení, který z vydávajících orgánů může EVP vydat, odkazuje na to, jak obdobné vnitrostátní situace řeší vnitrostátní právo. Pokud tedy vnitrostátní předání důkazů (tj. mezi orgány téhož členského státu) může proběhnout na základě příkazu státního zástupce, může být i EVP k předání důkazů mezi orgány různých členských států vydán státním zástupcem.

C-767/22 1Dream a další, C-49/23 1Dream a další a C-161/23 Lireva Investments

Ve všech samostatně projednávaných věcech je zejména sporné, zda do působnosti unijní úpravy konfiskace nástrojů a výnosů z trestné činnosti, tj. směrnice 2014/42

a rámcového rozhodnutí 2005/212, spadá vnitrostátní řízení o zákonnosti nabytí majetku, které nemá občanskoprávní povahu a zároveň je oddělené od trestního řízení, avšak je zahajováno na základě důkazů z trestního řízení předtím, než je v tomto řízení rozhodnuto o vině. Ve spolupráci s MSp bylo v těchto věcech Soudnímu dvoru odesláno písemné vyjádření v tom smyslu, že takové řízení do působnosti unijní úpravy konfiskace nástrojů a výnosů z trestné činnosti nespadá.

C-774/22 FTI Touristik

Sporným se stalo, zda z čl. 18 odst. 1 nařízení Brusel I bis vyplývá místní příslušnost soudu pro spor ze smlouvy o zájezdu, když spotřebitel i poskytovatel služeb cestovního ruchu mají bydliště v téže členské zemi a jediným mezinárodním prvkem je plnění smlouvy o zájezdu v zahraničí. Ve spolupráci s MSp bylo Soudnímu dvoru odesláno písemné vyjádření v tom smyslu, že takový spor vůbec nespadá do oblasti působnosti nařízení Brusel I bis. Existence mezinárodního prvku a s ním spojená aplikovatelnost nařízení Brusel I bis je totiž podmíněna tím, že daný spor vyvolává otázky ohledně určení mezinárodní příslušnosti soudů. Věc v původním řízení ovšem takové otázky nevyvolává.

C-86/23 HUK-COBURG-Allgemeine Versicherung

Bulharští rodiče osoby, která zemřela v důsledku autonehody v Německu, podali u bulharského soudu žalobu z titulu nemajetkové újmy proti německé pojišťovně, u které měl řidič vozidla platnou pojistnou smlouvu v době nehody. Bulharský soud aplikoval německé deliktární právo. Podle navrhovatelů ovšem měl soud aplikaci německého práva vyloučit a mělo být aplikováno bulharské právo, protože ustanovení bulharského práva, které upravuje zásadu spravedlivé nemajetkové újmy, představuje imperativní ustanovení ve smyslu čl. 16 nařízení Řím II. Ve spolupráci s MSp bylo Soudnímu dvoru odesláno písemné vyjádření v tom smyslu, že pojem imperativních norem je třeba vykládat restriktivně a uvedené ustanovení vnitrostátního práva se nejeví tak, že by bylo natolik důležité ve vnitrostátním právním řádu, aby odůvodňovalo výjimku z použití rozhodného práva určeného podle nařízení Řím II.

C-530/23 Baralo

Podstatou položených otázek je, zda směrnice 2016/1919 o právní pomoci v trestním řízení či směrnice 2013/48 o právu na přístup k obhájci vyžadují, aby ve vnitrostátním právu existovala povinnost ustanovit obhájce a poskytnout bezplatnou obhajobu podezřelé nebo obviněné osobě před provedením

vyšetřovacího úkonu, pokud se jedná o zranitelnou osobu ve smyslu čl. 9 směrnice 2016/1919, resp. o osobu s duševní poruchou. Ve spolupráci s MSp bylo Soudnímu dvoru odesláno písemné vyjádření v tom smyslu, že tyto ani žádné jiné předpisy unijního práva takovou obecnou povinnost nevyžadují, přičemž unijní právo zakotvuje nutnou obhajobu specificky pouze pro případ podezřelých, obviněných nebo vyžádaných dětí ve smyslu směrnice 2016/800 o procesních zárukách pro děti v trestním řízení.

C-537/23 *Societa Italiana Lastre*

Francouzská společnost uzavřela smlouvu o dodávce obkladových panelů s italskou společností. Podle této smlouvy mohla jedna smluvní strana předložit spory z této smlouvy pouze soudu v Brescii a druhá smluvní strana mohla takovou věc předložit kromě tohoto soudu také jakémukoli jinému soudu příslušnému podle obecného práva. Sporným se v podstatě stalo, zda čl. 25 odst. 1 nařízení Brusel I bis ukládá povinnost aplikovat právo členského státu určené ujednáním o příslušnosti soudu při řešení otázky přípustnosti aspektu asymetričnosti takové dohody. Ve spolupráci s MSp bylo Soudnímu dvoru odesláno písemné vyjádření v tom smyslu, že nařízení Brusel I bis neukládá povinnost aplikovat právo členského státu určené ujednáním o příslušnosti soudu při řešení otázky přípustnosti aspektu asymetričnosti takové dohody. Asymetričnost ujednání o příslušnosti spadá mezi obecné aspekty, jejichž přípustnost upravuje nařízení Brusel I bis autonomně. Nařízení Brusel I bis každopádně obecně vzato asymetrickým dohodám o příslušnosti soudu nebrání.

24. Institucionální otázky

1 zahájené řízení (sociální zabezpečení unijních zaměstnanců);

ČR se nevyjádřila v žádné věci.

25. Principiální otázky

15 zahájených řízení (právní stát, pravidla pro výběr kandidátů na soudce Soudního dvora atd.);

ČR se písemně vyjádřila v jedné věci.

C-119/23 *Valančius*

Spor se týká nominace kandidáta členského státu na funkci soudce Tribunálu Soudního dvora EU. Dosavadní litevský soudce Tribunálu, kterému skončilo funkční období, byl ve vnitrostátním výběrovém řízení vyhodnocen jako nejvhodnější

kandidát i pro další funkční období. Vláda nicméně nominovala postupně jiné kandidáty, kteří se v tomto výběrovém řízení umístili až na druhém a třetím místě. Končící soudce proto napadl rozhodnutí vlády u vnitrostátního soudu na základě pochybností o dodržení záruk transparentnosti a nezávislosti výběru soudce. Ve spolupráci s MSp bylo Soudnímu dvoru odesláno písemné vyjádření v tom smyslu, že členský stát disponuje širokou diskrecí při nastavení vnitrostátní procedury výběru kandidátů na soudce či generálního advokáta Soudního dvora i při rozhodování o tom, kdo bude na základě této procedury jmenován.

Zajímavé rozsudky vynesené v řízení o předběžné otázce v roce 2023

Následuje přehled z pohledu VLZ nejzajímavějších rozsudků vydaných v průběhu roku 2023 v řízení o předběžné otázce. Primárně byly v rámci jednotlivých tematických okruhů vybrány rozsudky, v nichž se ČR vyjadřovala, nebo rozsudky, o kterých bylo informováno na zasedáních výboru VLZ.⁵ Účelem tohoto přehledu není poskytnutí vyčerpávajících informací o každém z uvedených rozsudků, cílem je spíše na rozsudky a jejich závěry stručně upozornit. Plná znění všech rozsudků jsou dostupná na webových stránkách Soudního dvora (<http://curia.europa.eu>).

1. Zemědělství

18 rozsudků (zemědělské fondy, označování a bezpečnost potravin, ochrana rostlin, veterinární předpisy atd.).

2. Životní prostředí

10 rozsudků (posuzování vlivů na životní prostředí, nakládání s odpady, ochrana přírodních stanovišť, ochrana ovzduší, poskytování informací atd.);

Shrnutí zajímavých rozsudků:

C-688/21 *Confédération paysanne a další* (rozsudek velkého senátu ze dne 7. února 2023, GA Szpunar)

Předběžná otázka mířila na rozsah působnosti směrnice 2001/18 o záměrném uvolňování geneticky modifikovaných organismů do životního prostředí. Směrnice stanovuje výjimku ze své působnosti pro geneticky modifikované organismy (GMO), které jsou produktem mutagenese. V minulosti Soudní dvůr výjimku zúžil na produkty technik mutagenese, které jsou již dlouhodobě běžně používány a je u nich dlouhodobě monitorována bezpečnost. V tomto řízení Soudní dvůr odpovídal

⁵ V rámci jednotlivých oblastí jsou rozsudky řazeny podle data jejich vynesení.

na otázku, jestli lze za takovouto bezpečnou techniku mutageneze považovat i tu, která je na rozdíl od původního použití *in vivo* použita *in vitro*, tedy není identická. Soudní dvůr uvedl, že pokud se nová technika od původní liší, může vést k nepříznivým účinkům na životní prostředí a lidské zdraví. Na druhou stranu nepřipuštění mírných odlišností by znamenalo zabránění možností adaptace technik mutageneze. Je proto zásadní posoudit, jaké důsledky změna techniky má. Pokud je prokázáno, že odlišnost techniky mutageneze, která je založena na stejném způsobu modifikace genetického materiálu, způsobuje modifikace odlišné tempem nebo svou povahou, výjimka se nepoužije. Použití techniky, která je za bezpečnou považována *in vivo*, ve formě *in vitro* není samo o sobě předpokladem nepoužití výjimky.

C-375/21 *Sdruzhenie "Za Zemyata - dostap do pravosadie"* a další (rozsudek druhého senátu ze dne 9. března 2023, GA Kokott)

Spornou se stala aktualizace integrovaného povolení pro jednu z největších tepelných elektráren v Bulharsku, resp. možnost uplatnit výjimku podle čl. 15 odst. 4 směrnice 2010/75 o průmyslových emisích. Aktualizace umožnila nižší míru odsíření, a tedy mírnější emisní hodnoty z důvodu zvýšených nákladů, což je mechanismus, který směrnice 2010/75 obecně dovoluje. V oblasti však bylo systematicky znečišťováno ovzduší nad míru povolenou ve směrnici 2008/50 o kvalitě vnějšího ovzduší. Soudní dvůr uvedl, že udělení výjimky nesmí způsobit závažné znečištění a musí umožňovat dosažení vysoké míry ochrany životního prostředí. Její udělení vyžaduje globální posouzení všech zdrojů znečišťujících látek a součet emisí nemůže mít za následek překročení mezních hodnot dle směrnice 2008/50. Orgán oprávněný rozhodnout o výjimce nesmí stanovit mírnější mezní hodnoty emisí, pokud by byly v rozporu s plánem kvality ovzduší, který vyžaduje směrnice 2008/50 v případě překročení v ní uvedených mezních hodnot.

C-575/21 *WertInvest Hotelbetrieb* (rozsudek druhého senátu ze dne 25. května 2023, GA Collins)

Spor se týkal žádosti o povolení výstavby záměru, který zahrnuje přestavbu části území v historickém centru Vídně, jež je památkou světového dědictví UNESCO. Rakouské úřady dospěly k závěru, že záměr nepodléhá posuzování vlivů na životní prostředí, neboť nedosahuje prahových hodnot stanovených v rakouském právním předpisu provádějícím směrnici 2011/92 o posuzování vlivů záměrů na životní prostředí. Soudní dvůr tak posuzoval míru uvážení členského státu při aplikaci směrnice. Dle názoru Soudního dvora je v rozporu se směrnicí taková úprava, která podmiňuje provedení posouzení vlivů záměru dosažením prahových hodnot týkajících se pouze plochy záměru, aniž by brala v úvahu např. jeho konkrétní

umístění nebo další kritéria uvedená v příloze III směrnice. Zároveň nesmí být vydáno stavební povolení pro jednotlivé stavební záměry, které tvoří součást rozsáhlejších záměrů rozvoje města předtím, než bude provedeno požadované posouzení vlivů, nebo rozhodnuto, že takové posouzení není nutné provádět.

C-721/21 *Eco Advocacy* (rozsudek druhého senátu ze dne 15. června 2023, GA Kokott)

Předmětem sporu se stal projekt výstavby 320 bytových jednotek v Irsku v blízkosti chráněných území vyhlášených na základě směrnice 92/43 o stanovištích. I přes námitky nevládních organizací byl projekt schválen s tím, že posuzování vlivů na životní prostředí podle směrnice 2011/92 o posuzování vlivů ani odpovídající posouzení podle směrnice 92/43 nejsou nezbytná. V průběhu následného soudního sporu vyvstaly otázky, zda příslušný proces i celé jeho nastavení byly v souladu s unijním právem. Soudní dvůr uznal autonomii členského státu při tvorbě procesních pravidel a konstatoval, že členský stát může vyžadovat, aby návrh na soudní přezkum obsahoval popis návrhových žádání, jejich právního základu a konkrétních důkazů na jejich podporu. Při povolování plánu či projektu, který může mít vliv na lokalitu chráněnou na základě směrnice o stanovištích, bez odpovídajícího posouzení, musí příslušný orgán dostačujícím způsobem uvést důvody, na jejichž základě dospěl k závěru, že jsou vyloučeny jakékoli důvodné pochybnosti o významném vlivu projektu na danou lokalitu. V odůvodnění svého rozhodnutí se nicméně nemusí zabývat všemi právními a skutkovými otázkami vznesenými během správního řízení. Pokud jsou součástí projektu prvky zahrnující odstranění znečišťujících látek, které jsou však standardní součástí projektů tohoto typu, nelze je považovat za znak pravděpodobného významného vlivu na tuto lokalitu indikující nutnost provedení odpovídajícího posouzení podle směrnice 92/43.

C-166/22 *Hellfire Massy Residents Association* (rozsudek sedmého senátu ze dne 6. července 2023, GA Kokott)

Irský orgán pro územní plánování povolil v roce 2020 projekt zahrnující mj. výstavbu návštěvnického centra a stezky v korunách stromů v blízkosti lokalit Natura 2000. V povolovacím rozhodnutí je uvedeno, že orgán územního plánování provedl odpovídající posouzení ve smyslu čl. 6 odst. 3 směrnice 92/43 o stanovištích a dospěl k závěru, že neexistuje negativní dopad na evropské lokality. Neziskové sdružení místních obyvatel podalo proti dotčenému rozhodnutí u irského soudu žalobu s tvrzením, že systém přísné ochrany provádějící směrnici do irského práva je neplatný, neboť do postupu vydávání povolení nezahrnuje mechanismus výjimky

stanovený v čl. 16 této směrnice, a nestanoví tak pro něj náležitou účast veřejnosti. Soudní dvůr konstatoval, že čl. 16 směrnice se netýká pouze činností prováděných v rámci konkrétních záměrů, nýbrž veškerých lidských činností. Směrnice proto nevyžaduje zahrnutí postupu povolení výjimky podle čl. 16 směrnice do postupů pro povolení záměrů, ani stanovení účasti veřejnosti na takovém postupu povolení výjimky.

C-84/22 *Right to Know* (rozsudek čtvrtého senátu ze dne 23. listopadu 2023, GA Kokott)

Organizace Right to Know podala v roce 2016 žádost o přístup k informacím o životním prostředí, která se v podstatě týkala přístupu k zápisům ze schůzí irské vlády. Tato žádost byla po interním přezkumném řízení odmítnuta. V rámci následného soudního řízení se stalo sporným použití výjimek podle směrnice 2003/4 o přístupu veřejnosti k informacím o životním prostředí. Podle Soudního dvora se výjimka stanovená pro „vnitřní komunikaci“ vztahuje na informace, které se pohybují v rámci orgánu veřejné správy a ke dni podání žádosti o přístup k těmto informacím neopustily vnitřní sféru tohoto orgánu. Výjimka stanovená pro „řízení u orgánů veřejné správy“ se pak vztahuje pouze na informace vyměňované v rámci konečných fází rozhodování orgánů veřejné správy, které jsou vnitrostátním právem jasně označeny za řízení a pro které toto právo stanoví povinnost důvěrnosti, přičemž tato výjimka má přednost před první uvedenou výjimkou (nelze je tedy použít kumulativně). Směrnice 2003/4 zároveň nebrání vnitrostátní právní úpravě, která stanoví, že zásada překážky věci pravomocně rozsouzené brání vznést výtku týkající se porušení práva na informace, pokud se jedná o spor mezi týmiž účastníky o tutéž žádost o přístup.

C-86/22 *Papier Mettler Italia* (rozsudek třetího senátu ze dne 21. prosince 2023, GA Campos Sánchez-Bordona)

Předmětem sporu se stala italská vyhláška z roku 2013, která zakazuje výrobu a uvádění na trh plastových tašek určených k odnosu zboží, které nesplňují určité požadavky. Podle italské společnosti Papier Mettler Italia, která se zabývá mj. distribucí plastových tašek, je vyhláška protiprávní z několika důvodů. Zaprvé byla nesprávně notifikována, zadruhé porušuje směrnici 94/62 o obalech a obalových odpadech, neboť zakazuje uvádění na trh i u obalů, které splňují potřebné požadavky, a zatřetí představuje překážku volného pohybu výrobků, neboť vyžaduje, aby všechny plastové tašky prodávané v Itálii byly povinně opatřeny označením v italském jazyce. Soudní dvůr konstatoval, že oznámení dotčené právní úpravy Komisi jen několik dní před jejím přijetím a zveřejněním skutečně porušuje

směrnici 98/34 o postupu při poskytování informací v oblasti norem a technických předpisů. Dále platí, že směrnice 92/62 obecně brání tomu, aby členský stát zakázal uvádět na trh i takové plastové tašky, u kterých to směrnice dovoluje. Takovou úpravu je možné odůvodnit cílem zajistit vyšší úroveň ochrany životního prostředí. Pokud tomu ale tak není, je možné, že taková úprava bude představovat porušení svobody uvádění na trh v souladu se směrnicí 92/62.

3. Dopravní politika

20 rozsudků (náhrady a pomoc cestujícím v letecké dopravě při zrušení či zpoždění letu, silniční a železniční doprava atd.);

Shrnutí zajímavých rozsudků:

C-100/21 Mercedes-Benz Group (rozsudek velkého senátu ze dne 21. března 2023, GA Rantos)

Rozsudek navazuje na linii judikatury o protiprávnosti softwaru, který byl instalován do aut s tím, že upravoval vypouštění znečišťujících látek v závislosti na venkovní teplotě, a představoval tak zakázané odpojovací zařízení. Žalobce v hlavním řízení se domáhá náhrady škody z důvodu existence obdobného softwaru v jeho vozidle. Soudní dvůr odkázal na kritéria ze své předchozí judikatury a uvedl, že finální posouzení, zda se jedná o zakázané odpojovací zařízení, je na vnitrostátním soudu. Pro následné posouzení nároku jednotlivce na náhradu škody je přitom klíčové, zda ustanovení směrnice 2007/46 o rámci pro schvalování motorových vozidel a nařízení č. 715/2007 o schvalování typu motorových vozidel z hlediska emisí chrání nejen obecné zájmy, ale i zvláštní zájmy individuálního kupujícího motorového vozidla. Soudní dvůr dovedl existenci individuálního zájmu z mechanismu schvalování motorových vozidel, jehož součástí je garance souladu vozidla s unijním právem poskytovaná výrobcem. Vzhledem ke své povinnosti stanovit sankce za porušování směrnice musí tudíž členské státy ve svých právních řádech zakotvit právo kupujícího na náhradu škody včetně konkrétních podmínek jeho uplatnění, a to s ohledem na zásadu efektivity. Soudní dvůr však také připomenul, že ochrana práv zaručených unijním právem nemá vést k bezdůvodnému obohacení oprávněných osob.

C-319/22 Gesamtverband Autoteile-Handel (rozsudek třetího senátu ze dne 9. listopadu 2023, GA Campos Sánchez-Bordona)

Společnost Scania, která je jedním z největších výrobců těžkých nákladních vozidel v Evropě, poskytuje samostatným provozovatelům vozidel jiným než opravnám

pouze manuální přístup k informacím o vozidle a jeho opravách a údržbě. Oproti tomu opravny mají přístup k těmto informacím prostřednictvím databázového rozhraní, které umožňuje zadávat automatizované dotazy a stahovat výsledky ve formě datových souborů určených k elektronickému použití. Jádrem sporu se stal právě tento rozdíl v přístupu k různým typům provozovatelů vozidel. Dle Soudního dvora se povinnost poskytovat informace ve formě elektronicky zpracovatelných datových souborů v souladu s nařízením 2018/858 o schvalování motorových vozidel a jejich přípojných vozidel vztahuje na veškeré „informace o opravách a údržbě vozidla“. Samostatným provozovatelům musí být tyto informace zpřístupněny ve formátu, který slouží k přímému elektronickému zpracování. Výrobci automobilů pak mají povinnost vytvořit databázi umožňující vyhledávání informací nejen podle čísla VIN, ale i podle dalších stanovených kritérií. Číslo VIN představuje v souladu s GDPR osobní údaj, který však mají výrobci automobilů povinnost poskytnout samostatným provozovatelům jakožto správcům.

4. Energetická politika

4 rozsudky (obnovitelné zdroje, poplatky za elektřinu a plyn atd.).

C-580/21 EEW Energy from Waste (rozsudek pátého senátu ze dne 20. dubna 2023, GA Rantos)

Společnost EEW provozuje v Německu zařízení na energetické využití odpadů spalováním, vyrobená elektřina je dodávána do sítě. Část těchto odpadů je tvořena biologicky rozložitelným odpadem. V rámci původního sporu provozovatel přenosové soustavy opakovaně žádal, aby společnost EEW dočasně snížila dodávky do příslušných sítí z důvodu problémů s přetížením. Společnost ovšem argumentovala, že má právo na přednostní přístup k elektrické síti, neboť vyrábí energii mj. i z obnovitelných zdrojů. Soudní dvůr konstatoval, že s ohledem na směrnici 2009/28 o podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů musí být přednostní přístup k elektrické síti, který mají zařízení na výrobu elektřiny využívající obnovitelné zdroje energie, přiznán i těm zařízením, jejichž elektřina je vyráběna z obnovitelných i konvenčních zdrojů energie. Tento přednostní přístup ovšem platí pouze pro část elektřiny vyrobenou z obnovitelných zdrojů energie. Členskými státy pak náleží stanovení transparentních kritérií pro konkrétní pořadí jednotlivých zařízení.

5. Elektronické komunikace

4 rozsudky (pravidla pro dražbu práv na užívání frekvencí atd.).

6. Ochrana osobních údajů

23 rozsudků (přístup k osobním údajům za účelem boje proti trestné činnosti, zpracování osobních údajů a jejich předávání třetím osobám, pravomoci dozorových úřadů, náhrada újmy, uchovávání osobních údajů atd.);

Shrnutí zajímavých rozsudků:

C-132/21 *Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság* (rozsudek prvního senátu ze dne 12. ledna 2023, GA Richard de la Tour)

Spor se týkal vzájemného vztahu občanskoprávních a správních prostředků nápravy za porušení GDPR. Konkrétně šlo o to, zda tyto prostředky mohou být uplatňovány nezávisle, či zda má některý z těchto prostředků přednost. Soudní dvůr dospěl k závěru, že GDPR dotčenou problematiku neupravuje, a tudíž umožňuje současné a nezávislé využití obou těchto prostředků. Existence dvou vzájemně si odporujících rozhodnutí by však zpochybnila cíl zajistit soudržné a jednotné uplatňování GDPR, a proto je na členských státech, aby v souladu se zásadou procesní autonomie stanovily pravidla pro koordinaci těchto prostředků.

C-154/21 *Österreichische Post* (rozsudek prvního senátu ze dne 12. ledna 2023, GA Pitruzzella)

Spor se týkal rozsahu práva subjektu údajů podle čl. 15 odst. 1 písm. c) GDPR na informace o třetích osobách, jimž byly nebo budou jeho osobní údaje správcem zpřístupněny. Otázkou je, zda musí správce subjektu údajů vždy sdělit totožnost konkrétních příjemců údajů, anebo zda postačí informace o kategoriích příjemců. Podle Soudního dvora z kontextu a účelu dotčeného ustanovení vyplývá, že subjekt údajů musí mít možnost získat od správce informace o konkrétních příjemcích, kterým byly nebo budou jeho údaje zpřístupněny, nebo si případně zvolit, že bude požadovat pouze informace týkající se kategorií příjemců. Soudní dvůr zároveň připustil, že dotčené právo na přístup k údajům není absolutní a může být výjimečně omezeno. Správce se tak může omezit na sdělení kategorií příjemců v případech, kdy je věcně nemožné poskytnout informace o konkrétních příjemcích například z toho důvodu, že údaje ještě nebyly nikomu předány, anebo pokud by byla žádost subjektu údajů zjevně nedůvodná a nepřiměřená.

C-205/21 *Ministerstvo na vatreshnite raboti* (rozsudek pátého senátu ze dne 26. ledna 2023, GA Pitruzzella)

Sporné bylo, za jakých podmínek je shromažďování a uchovávání biometrických a genetických údajů obviněných osob v souladu se směrnicí 2016/680 o ochraně osob

v souvislosti se zpracováním osobních údajů příslušnými orgány za účelem boje proti trestné činnosti. Soudní dvůr především rozhodl, že směrnice brání vnitrostátním právním předpisům, které stanoví systematické shromažďování biometrických a genetických údajů každého obviněného z úmyslného trestného činu, aniž by příslušnému orgánu ukládaly povinnost určit a prokázat, zda je toto shromažďování zcela nezbytné k dosažení konkrétních sledovaných cílů a zda těchto cílů nelze dosáhnout opatřeními, která představují méně závažný zásah do práv a svobod dotyčné osoby.

C-349/21 HYA a další (rozsudek třetího senátu ze dne 16. února 2023, GA Collins)

Sporné bylo, jaké požadavky vyplývají ze směrnice 2002/58 o ochraně soukromí v elektronických komunikacích na odůvodnění soudního rozhodnutí, kterým se povoluje odposlech telefonních hovorů. Soudní dvůr nejprve zdůraznil, že směrnice se použije pouze za situace, kdy je k uskutečnění odposlechu nezbytné uložit poskytovateli telekomunikačních služeb povinnost zpracování osobních údajů. Dále Soudní dvůr rozhodl, že směrnice nebrání vnitrostátní praxi, podle níž jsou soudní rozhodnutí, která povolují odposlechy, vypracována na základě předpřipraveného vzorového textu bez individualizovaného odůvodnění, ovšem pouze za podmínky, že konkrétní důvody, proč příslušný soud shledal, že zákonné požadavky byly splněny, mohou být snadno a jednoznačně vyvozeny z přečtení rozhodnutí ve vzájemném spojení s žádostí o povolení.

C-268/21 Norra Stockholm Bygg (rozsudek třetího senátu ze dne 2. března 2023, GA Čapeta)

Sporné bylo, zda GDPR umožňuje nařídit předložení evidence zaměstnanců, která byla pořízena pro daňové účely, jakožto důkazu v civilním soudním řízení, jehož předmětem je určení ceny poskytnutých prací. Soudní dvůr nejprve dospěl k závěru, že takové zpracování osobních údajů obecně připouští jak čl. 23 odst. 1 písm. f) GDPR, který se týká ochrany soudních řízení, tak čl. 23 odst. 1 písm. j) GDPR, který se týká vymáhání občanskoprávních nároků. Při posuzování otázky, zda musí být v rámci dokazování nařízeno předložení dokumentu obsahujícího osobní údaje, je však vnitrostátní soud vždy povinen zohlednit zájmy subjektů údajů a vyvážit je s jinými legitimními zájmy v závislosti na okolnostech každého případu.

C-300/21 *Österreichische Post* (rozsudek třetího senátu ze dne 4. května 2023, GA Campos Sánchez-Bordona)

Spor se týkal náhrady újmy za porušení pravidel ochrany osobních údajů. Soudní dvůr nejprve rozhodl, že porušení GDPR nezakládá právo na náhradu újmy samo o sobě, ale vždy je třeba, aby v důsledku tohoto porušení došlo k újmě. GDPR nicméně brání tomu, aby byla náhrada újmy podmíněna dosažením určité míry závažnosti újmy. Pravidla pro náhradu újmy se pak řídí vnitrostátním právem při dodržení zásad rovnocennosti a efektivity unijního práva.

C-487/21 *Österreichische Datenschutzbehörde* (rozsudek prvního senátu ze dne 4. května 2023, GA Pitruzzella)

Sporný byl rozsah práva na poskytnutí kopie osobních údajů. Konkrétně šlo o to, zda subjektu údajů musí být předána nejen kopie těchto údajů, ale i kopie výpisů z dokumentů či celých dokumentů nebo výpisů z databází, které obsahují mimo jiné uvedené údaje. Soudní dvůr rozhodl, že subjektu údajů musí být předána věrná a srozumitelná reprodukce všech těchto údajů. Předpokladem tohoto práva je právo získat kopii výpisů z dokumentů či celých dokumentů nebo výpisů z databází, které obsahují mimo jiné uvedené údaje, pokud je poskytnutí takovéto kopie nezbytné k tomu, aby subjekt údajů mohl účinně uplatňovat práva, která mu toto nařízení přiznává, přičemž je třeba zdůraznit, že v tomto ohledu musí být zohledněna práva a svobody jiných osob.

C-60/22 *Bundesrepublik Deutschland* (rozsudek pátého senátu ze dne 4. května 2023, GA Āapeta)

Sporné bylo, zda porušení povinností stanovených v článcích 26 a 30 GDPR, které se týkají uzavření ujednání o vymezení společné odpovědnosti za zpracování a vedení záznamů o činnostech zpracování, vede automaticky k tomu, že subjekt údajů má právo na výmaz nebo omezení zpracování. Soudní dvůr rozhodl, že je třeba rozlišovat mezi porušeními povinností správce, které mají za důsledek protiprávnost zpracování, a ostatními porušeními povinností správce, která mohou být napravena přijetím nápravných opatření. Vzhledem k tomu, že porušení výše uvedených povinností nemá za následek protiprávnost zpracování, nezakládá samo o sobě nárok subjektu údajů na výmaz či omezení zpracování.

C-579/21 *Pankki S* (rozsudek prvního senátu ze dne 22. června 2023, GA Campos Sánchez-Bordona)

Klient a zároveň bývalý zaměstnanec banky se domáhal přístupu k protokolovým datům obsahujícím informace o totožnosti zaměstnanců této banky, kteří prováděli zpracování jeho osobních údajů. Podle Soudního dvora má subjekt údajů podle čl. 15 odst. 1 GDPR právo získat od správce údajů informace o operacích nahlížení do těch osobních údajů tohoto subjektu, které se týkají dat a účelů těchto operací. Oproti tomu subjekt údajů nemá nárok na získání informací o totožnosti zaměstnanců správce, kteří prováděli tyto operace z pověření tohoto správce a v souladu s jeho pokyny, ledaže by tyto informace byly nezbytné k tomu, aby subjekt údajů mohl účinně vykonávat práva, která mu přiznává GDPR (podmínkou však je, že by byla zohledněna práva a svobody dotčených zaměstnanců). Okolnost, že správce vykonává bankovní činnost v rámci regulované činnosti a subjekt údajů, jehož osobní údaje byly zpracovány jakožto údaje klienta správce, byl rovněž zaměstnancem tohoto správce, nemá v zásadě vliv na rozsah práv tohoto subjektu údajů.

C-252/21 *Meta Platforms a další* (rozsudek velkého senátu ze dne 4. července 2023, GA Rantos)

Spolkový úřad pro hospodářskou soutěž v rámci výkonu dohledu nad zneužíváním dominantního postavení zakázal společnosti Meta Platforms a dalším zpracovávání určitých osobních údajů upravené všeobecnými podmínkami pro používání sociální sítě Facebook. Podle Soudního dvora jsou při uplatňování GDPR všechny zúčastněné vnitrostátní orgány vázány zásadou loajální spolupráce. Pokud má vnitrostátní orgán pro hospodářskou soutěž v rámci posuzování, zda určitý podnik zneužil dominantní postavení ve smyslu článku 102 SFEU, za to, že je nezbytné přezkoumat soulad jednání tohoto podniku s ustanoveními GDPR, musí uvedený orgán ověřit, zda toto nebo podobné jednání již bylo předmětem rozhodnutí ze strany příslušného vnitrostátního dozorového úřadu nebo vedoucího dozorového úřadu nebo Soudního dvora. Pokud tomu tak je, nemůže se od přijatých závěrů odchýlit, avšak může z nich vyvodit vlastní závěry z hlediska použití práva hospodářské soutěže. Každopádně za předpokladu dodržení zásady loajální spolupráce s dozorovými úřady může orgán pro hospodářskou soutěž v rámci posuzování, zda došlo ke zneužití dominantního postavení, konstatovat, že všeobecné podmínky používání služby vypracované tímto podnikem a týkající se zpracování osobních údajů a jejich provádění nejsou v souladu s GDPR, je-li toto zjištění nezbytné k prokázání existence takového zneužití. Pokud vnitrostátní orgán pro hospodářskou soutěž incidenčně poukáže na porušení GDPR v rámci konstatování zneužití dominantního postavení,

nenahrazuje činnost dozorových úřadů. Takový vnitrostátní orgán pro hospodářskou soutěž zejména nemonitoruje ani nevymáhá uplatňování tohoto nařízení s cílem uvedeným v čl. 51 odst. 1 GDPR. Soudní dvůr dále například rozhodl, že pokud uživatel sociální sítě zobrazí internetové stránky nebo aplikace mající vztah k jedné nebo více zvláštním kategoriím osobních údajů uvedeným v čl. 9 odst. 1 GDPR, a případně do nich zadá své údaje, musí být zpracování osobních údajů provozovatelem této sociální sítě, které spočívá ve shromažďování údajů získaných zobrazením těchto stránek a aplikací a údajů zadaných uživatelem prostřednictvím integrovaných rozhraní, souborů *cookies* či podobných technologií pro ukládání dat, v propojování všech těchto údajů s účtem uživatele na sociální síti a v použití uvedených údajů tímto provozovatelem, považováno za „zpracování zvláštních kategorií osobních údajů“ ve smyslu uvedeného ustanovení. Dále Soudní dvůr mimo jiné rozhodl, že dominantní postavení provozovatele na trhu sociálních sítí jako takové nebrání tomu, aby uživatelé této sítě mohli platně poskytnout souhlas se zpracováním svých osobních údajů tímto provozovatelem ve smyslu čl. 4 bodu 11 GDPR. Tato okolnost je nicméně významným prvkem při určování toho, zda byl souhlas skutečně udělen platně a především svobodně, což přísluší prokázat provozovateli.

C-162/22 *Lietuvos Respublikos generalinė prokuratūra* (rozsudek prvního senátu ze dne 7. září 2023, GA Campos Sánchez-Bordona)

Navrhovatel, který působil jako státní zástupce, byl na základě výsledku kárného řízení propuštěn ze služebního poměru z důvodu zneužití pravomoci, které spočívalo v nezákonném sdělování informací z trestního řízení obžalovaného. Rozhodnutí v příslušném kárném řízení vycházelo z informací, které byly získány ze spisů k přípravným řízením v trestních věcech a které zahrnovaly mimo jiné údaje o telefonických hovorech mezi navrhovatelem a advokátem. Podstatou bylo, zda směrnice 2002/58 o soukromí v elektronických komunikacích ve spojení s Listinou takovému použití telekomunikačních údajů brání. S poukazem na svou dřívější judikaturu Soudní dvůr rozhodl, že ano, neboť výčet cílů, které umožňují výjimku z důvěrnosti elektronických komunikací, je taxativní, panuje mezi nimi hierarchie a přístup k provozním a lokalizačním údajům může být v zásadě odůvodněn pouze cílem, který byl důvodem uchování. Nadto je tuto výjimku třeba vykládat restriktivně.

C-659/22 Ministerstvo zdravotnictví (rozsudek osmého senátu ze dne 5. října 2023, GA Medina)

Sporné bylo, zda ověřování platnosti interoperabilních certifikátů o očkování, testu a zotavení v souvislosti s onemocněním COVID-19 pomocí aplikace „čTečka“ představuje automatizované zpracování osobních údajů ve smyslu čl. 2 odst. 1 GDPR, a zda tudíž spadá do působnosti tohoto nařízení. Předkládající soud měl za to, že pouhé nahlédnutí kontrolující osobou na certifikát nespadá do věcné působnosti nařízení GDPR, avšak měl pochybnosti o tom, zda lze tytéž závěry uplatnit na nahlédnutí skrze aplikaci, bez níž by kontrolující osoba nebyla schopna dekodovat informace obsažené v QR kódu. Soudní dvůr potvrdil, že dotčené zpracování osobních údajů spadá do působnosti GDPR. Zdůraznil přitom širokou definici daného pojmu, která odpovídá cíli sledovanému nařízením, tedy zajištění účinné ochrany osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů. Hodnocení souladu tohoto zpracování s požadavky GDPR ponechal nicméně na vnitrostátním soudu.

C-307/22 FT (rozsudek prvního senátu ze dne 26. října 2023, GA Emiliou)

DW se podrobil stomatologickému ošetření u FT, které u něj vyvolalo podezření o pochybení ze strany FT. Následně ji tedy požádal, aby mu poskytla kopii jeho zdravotnické dokumentace. FT poskytnutí dokumentace podmínila úhradou vynaložených nákladů. V tomto kontextu vyvstalo několik otázek výkladu GDPR. Soudní dvůr nejprve uvedl, že povinnost poskytnout subjektu údajů bezplatně první kopii jeho zpracovávaných osobních údajů je pro správce závazná i tehdy, pokud je získání kopie motivováno jiným účelem, než ověřením zákonnosti a správnosti zpracování. Vzhledem k významu, který GDPR přikládá právu subjektu údajů na přístup, nemůže výkon tohoto práva podléhat podmínkám, které nebyly výslovně stanoveny unijním normotvůrcem. Vnitrostátní právní úprava, která za účelem ochrany hospodářských zájmů správce ukládá subjektu údajů povinnost uhradit poplatek za první kopii jeho zpracovávaných osobních údajů, je v každém případě neslučitelná s GDPR. Kromě toho Soudní dvůr připomněl, že právo na získání kopie zpracovávaných osobních údajů znamená, že subjektu údajů musí být poskytnuta věrná a srozumitelná reprodukce všech těchto údajů. To v kontextu údajů ze zdravotnické dokumentace předpokládá právo získat úplnou kopii dokumentů z této dokumentace, neboť její poskytnutí je nezbytné k tomu, aby si subjekt údajů mohl ověřit správnost a úplnost údajů a aby byla zaručena jejich srozumitelnost; v každém případě je tak třeba poskytnout kopie dokumentů obsahujících informace o diagnóze, výsledcích vyšetření, zprávy ošetřujících lékařů atp.

C-333/22 *Ligue des droits humains* (rozsudek pátého senátu ze dne 16. listopadu 2023, GA Medina)

Pan BA neuspěl s žádostí o vydání bezpečnostního osvědčení, a to z důvodu své předchozí účasti na několika demonstracích. Obrátil se proto na dozorový úřad a požádal jej o kontrolu úřadu vydávajícího osvědčení a o poskytnutí dalších informací o zpracování svých osobních údajů. Dozorový úřad následně BA pouze informoval, že „provedl veškerá nezbytná ověření nebo přezkum“. Sporným bylo, zda v situaci, kdy byla práva určité osoby ve vztahu k jejím osobním údajům vykonána prostřednictvím příslušného dozorového úřadu na základě článku 17 směrnice 2016/680 o zpracování osobních údajů příslušnými orgány za účelem prevence, vyšetřování, odhalování či stíhání trestných činů, musí mít tato osoba právo na účinnou soudní ochranu vůči postupu příslušného dozorového úřadu. Podle Soudního dvora představuje informace dozorového úřadu o výsledku provedených ověření a přezkumu rozhodnutí o ukončení procesu ověřování, které se nutně dotýká právního postavení subjektu údajů. Jedná se tedy o právně závazné rozhodnutí vůči subjektu údajů, který musí mít možnost domoci se soudního přezkumu jeho opodstatněnosti a zejména způsobu, jakým dozorový úřad splnil povinnosti vyplývající ze směrnice 2016/680.

C-683/21 *Nacionalinis visuomenės sveikatos centras* (rozsudek velkého senátu ze dne 5. prosince 2023, GA Emiliou)

Klíčovou otázkou bylo, zda GDPR umožňuje uložení pokuty na základě objektivní odpovědnosti. Spor vyvstal v souvislosti s pandemií nemoci COVID-19, kdy litevské Národní středisko pro veřejné zdraví při ministerstvu zdravotnictví (žalobce) dostalo za úkol pořídit platformu pro evidenci a sledování údajů o osobách, které byly v kontaktu s přenašeči nákazy. Poptávaná platforma byla následně vyvinuta ve spolupráci s žalobcem a zpřístupněna ke stažení ještě předtím, než bylo dokončeno zadávací řízení. Kvůli nedostatku financí na straně žalobce bylo zadávací řízení ovšem ukončeno a k uzavření kupní smlouvy nedošlo. V souvislosti s činností platformy shledal nicméně dozorový úřad porušení GDPR. Za správce přitom považoval také žalobce, jelikož se podílel na vymezení cílů a prostředků zpracování. Soudní dvůr tento přístup potvrdil, když uvedl, že subjekt, který pověřil určitý podnik vývojem mobilní IT aplikace, a podílel se tak na určení účelů a prostředků zpracování osobních údajů, lze považovat za správce, i když tuto mobilní aplikaci nenabyl, sám tyto údaje nezpracovával, neudělil souhlas k jejich zpracování ani ke zpřístupnění příslušně mobilní aplikace veřejnosti, ledaže se dvěma posledně uvedenými kroky dopředu výslovně nesouhlasil. Soudní dvůr dále upřesnil, že správci lze uložit správní pokutu i v souvislosti se zpracováním osobních údajů,

kteřé pro něj provedl zpracovatel. To neplatí pouze tehdy, pokud zpracovatel zpracoval osobní údaje pro vlastní účely nebo způsobem neslučitelným s (rámcovými) pokyny správce, resp. způsobem, u nějž nelze důvodně předpokládat souhlas správce. Pokud jde o charakter odpovědnosti, Soudní dvůr doplnil, že správní pokutu lze uložit pouze tehdy, je-li prokázáno, že se správce, který je zároveň právníčkou osobou a podnikem, dopustil porušení úmyslně nebo z nedbalosti. Hmotněprávní podmínky, které musí dodržovat dozorový úřad při ukládání správní pokuty správci, jsou totiž upraveny výlučně unijním právem a neoponechávají členským státům prostor pro uvážení.

C-807/21 *Deutsche Wohnen* (rozsudek velkého senátu ze dne 5. prosince 2023, GA Campos Sánchez-Bordona)

Podobně jako ve věci C-683/21 *Nacionalinis visuomenės sveikatos centras* i v této věci bylo sporné, zda GDPR umožňuje uložení pokuty na základě objektivní odpovědnosti; případně, zda je uložení sankce právníčké osobě podle GDPR podmíněno přičitatelností porušení konkrétní fyzické osobě v rámci podniku. Soudní dvůr vyšel ze širokého pojetí pojmu správce a rozhodl, že právníčká osoba odpovídá za porušení, kterých se dopustili její zástupci, řídicí pracovníci nebo manažeři, ale i jakékoliv jiné osoby, které jednají jejím jménem v rámci její obchodní činnosti. Pokud jde o charakter odpovědnosti, s poukazem na věc C-683/21 Soudní dvůr doplnil, že správní pokutu lze uložit pouze tehdy, je-li prokázáno, že se správce dopustil porušení úmyslně nebo z nedbalosti, tedy když nemohl nevědět o protiprávní povaze svého jednání. GDPR dle Soudního dvora objektivní odpovědnost nezakotvuje a v tomto ohledu ani neoponechává členským státům prostor pro uvážení. Hmotněprávní podmínky, které musí dodržovat dozorový úřad při ukládání správní pokuty, jsou totiž upraveny výlučně unijním právem. Soudní dvůr v této souvislosti také vysvětlil, že pojem podnik obsažený v bodě 150 odůvodnění, resp. v čl. 83 GDPR, je relevantní pouze při určování výše správní pokuty. Je-li tedy entita, již je správní pokuta uložena, podnikem nebo součástí podniku ve smyslu čl. 101 a 102 SFEU, maximální výše této pokuty se vypočítá na základě procentního podílu celkového celosvětového ročního obratu dotčeného podniku.

C-634/21 *SCHUFA Holding* (rozsudek prvního senátu ze dne 7. prosince 2023, GA Pikamäe)

Žalobkyně obdržela od společnosti SCHUFA Holding bodové hodnocení své schopnosti splnit platební závazky („Score-Wert“), na jehož základě jí bylo odmítnuto poskytnutí úvěru. Následně požádala společnost SCHUFA o zpřístupnění

zaznamenaných osobních údajů a o opravu nesprávných údajů. S poukazem na obchodní tajemství jí byla sdělena pouze část informací. Předkládající soud se v tomto kontextu tázal, zda vytvoření hodnocení odrážejícího úvěrovou bonitu žalobkyně, které má v praxi zásadní vliv na rozhodnutí úvěrové společnosti o poskytnutí úvěru, představuje samo o sobě automatizované individuální rozhodnutí ve smyslu čl. 22 odst. 1 GDPR. Soudní dvůr rozhodl, že o takové rozhodnutí se jedná v případě, že na něm rozhodujícím způsobem závisí skutečnost, zda třetí osoba uzavře smluvní vztah s osobou, jíž se hodnocení týká, bude z tohoto vztahu plnit či jej ukončí. Zároveň připomněl, že přijetí rozhodnutí založeného výhradně na automatizovaném zpracování je povoleno pouze v případech uvedených v čl. 22 odst. 2 GDPR (např. pokud je nezbytné k uzavření nebo plnění smlouvy, povoleno právem Unie nebo členského státu) a je spojeno s vyššími požadavky na zákonnost a také s dodatečnými informačními povinnostmi správce údajů.

C-26/22 a C-64/22 SCHUFA Holding (rozsudek prvního senátu ze dne 7. prosince 2023, GA Pikamäe)

Žalobci (subjekty údajů) podali stížnost k dozorovému úřadu v souvislosti s tím, že společnost SCHUFA Holding uchovávala údaje o jejich oddlužení v soukromém rejstříku týkajícím se úvěrové bonity osob. Dozorový úřad stížnosti nevyhověl a správci údajů neuložil žádná opatření, jelikož k dotčenému uchovávání podle něj docházelo v souladu se schváleným interním kodexem chování, který umožňoval uchovávání údajů o oddlužení po dobu tří let od schválení oddlužení, a to navzdory německé vnitrostátní úpravě, která ve vztahu k veřejným rejstříkům umožňuje uchovávat tyto údaje maximálně šest měsíců. Předkládající soud se předně dotazoval na rozsah soudního přezkumu rozhodnutí dozorového úřadu, dále žádal o posouzení souladu délky uchovávání informací s čl. 5 odst. 1 GDPR a o upřesnění podmínek, za kterých vznikne povinnost takové informace vymazat. Soudní dvůr rozhodl, že nařízení GDPR vyžaduje úplný soudní přezkum rozhodnutí o stížnosti vydané dozorovým úřadem. Dále rozhodl, že GDPR brání praxi soukromých společností, které uchovávají informace týkající se oddlužení po dobu delší, než je doba, po kterou jsou tyto údaje uloženy ve veřejném rejstříku. Stanovením uvedené lhůty pro veřejné rejstříky měl německý zákonodárce totiž za to, že po jejím uplynutí převáží práva a zájmy subjektu údajů nad právy a zájmy veřejnosti mít tyto informace k dispozici. Z toho vyplývá právo subjektu údajů na bezodkladné vymazání osobních údajů, které se ho týkají.

C-340/21 *Nacionalna agencija za prichodite* (rozsudek třetího senátu ze dne 14. prosince 2023, GA Pitruzzella)

Spor se týkal náhrady nemajetkové újmy vzniklé kvůli zneužití osobních údajů jejich zveřejněním na internetu poté, co unikly ze systému správce v důsledku hackerského útoku, příp. nemajetkové újmy spočívající v obavě z takové situace. Soudní dvůr rozhodl, že samotná skutečnost, že došlo k neoprávněnému poskytnutí nebo zpřístupnění osobních údajů třetími stranami nepostačuje k tomu, aby bylo možné považovat technická a organizační opatření zavedená dotčeným správcem za nevhodná. Jejich vhodnost musí být naopak posuzována konkrétně se zohledněním rizik spojených s dotčeným zpracováním. Dle Soudního dvora správce nicméně nemůže být zproštěn své povinnosti nahradit újmu pouze na základě skutečnosti, že tato újma byla způsobena neoprávněným poskytnutím nebo zpřístupněním osobních údajů třetími stranami. Správce musí prokázat, že žádným způsobem neodpovídá za událost, která ke vzniku újmy vedla. Nese přitom důkazní břemeno ohledně vhodnosti opatření, která provedl. Znalecký posudek nemůže představovat systematicky nezbytný a dostatečný důkazní prostředek. Pokud jde o pojem nehmotné újmy, Soudní dvůr uvedl, že obava z možného zneužití osobních údajů třetími stranami, kterou má subjekt údajů v důsledku porušení GDPR, takovou újmu být může.

C-456/22 *Gemeinde Ummendorf* (rozsudek třetího senátu ze dne 14. prosince 2023, GA Emiliou)

Žalobci se domáhají náhrady nemajetkové újmy, která jim měla vzniknout tím, že žalovaná obec Ummendorf bez jejich souhlasu dočasně zveřejnila program jednání schůze obecní rady, v němž byla několikrát uvedena jména žalobců, jakož i odkaz na rozsudek s jejich celými jmény a adresami. Předkládající soud měl za to, že pro vznik újmy dle GDPR musí být překročena určitá bagatelní prahová úroveň, k čemuž nedochází v případě pouhé krátkodobé ztráty svrchovanosti nad údaji, která subjektům údajů nezpůsobila žádnou citelnou újmu. Soudní dvůr rozhodl, že čl. 82 odst. 1 GDPR brání tomu, aby pro vznik nehmotné újmy byla stanovena „prahová hodnota *de minimis*“. Spoukazem na rozsudek ve věci C-300/21 *Österreichische Post* nicméně doplnil, že dotčený subjekt je povinen prokázat, že následky porušení GDPR, které údajně utrpěl, představují újmu, která se liší od pouhého porušení ustanovení GDPR.

C-667/21 *Krankenversicherung Nordrhein* (rozsudek třetího senátu ze dne 21. prosince 2023, GA Campos Sánchez-Bordona)

Žalovaná jakožto lékařská služba zdravotní pojišťovny zpracovává posudky v případě pochybností o pracovní neschopnosti. Tento posudek vydala i ohledně zdravotního stavu žalobce, který byl jejím vlastním zaměstnancem. Ačkoliv má žalovaná speciální pravidla pro nakládání se zdravotními posudky vlastních zaměstnanců, žalobcova kolegyně z IT oddělení měla k tomuto posudku přístup. V tom žalobce spatřuje porušení GDPR a domáhá se náhrady škody. Soudní dvůr rozhodl, že výjimka v čl. 9 odst. 2 písm. h) GDPR umožňující zpracovávat údaje o zdravotním stavu se použije i v situaci, kdy lékařský posudkový útvar zpracovává takové údaje u některého ze svých zaměstnanců nikoli jakožto zaměstnavatel, ale jakožto lékařská služba za účelem posouzení pracovní schopnosti tohoto zaměstnance. Přitom je ovšem třeba splnit podmínky a záruky zakotvené v tomto ustanovení. Dále uvedl, že GDPR nevyžaduje uložení povinnosti správci údajů o zdravotním stavu zajistit, aby žádný z kolegů subjektu údajů neměl k jeho údajům přístup. Taková povinnost ale může být uložena vnitrostátní úpravou přijatou na základě GDPR. Pokud jde o právo na náhradu újmy, jeho smyslem je plnit pouze kompenzační funkci, nikoli také funkci odrazující nebo sankční, musí však být umožněna plná náhrada újmy, která konkrétně vznikla v důsledku porušení GDPR.

7. Veřejné zakázky

11 rozsudků (postup při zadávání veřejných zakázek, kritéria pro výběr, vyloučení z účasti v zadávacím řízení atd.);

Shrnutí zajímavých rozsudků:

C-403/21 *NV Construct* (rozsudek třetího senátu ze dne 26. ledna 2023, GA Campos Sánchez-Bordona)

Žalobkyně napadla výsledek zadávacího řízení s tím, že nabídky ostatních uchazečů nesplnily požadavky na výkon zadávané činnosti. Šlo konkrétně o požadavky spočívající v odborné způsobilosti a vyplývající ze zvláštních právních předpisů, které měly pro provedení veřejné zakázky menší význam a které zadavatel nezahrnul do zadávací dokumentace. Vystala tedy otázka, zda musí být v rámci posouzení kritérií pro výběr posouzena rovněž veškerá kritéria, která nejsou výslovně stanovena v zadávací dokumentaci, avšak vyplývají ze zvláštních právních předpisů. Podle Soudního dvora má zadavatel široký prostor pro určení podmínek účasti na zadávacím řízení, které považuje za související a přiměřené předmětu zakázky a vhodné k zajištění potřebné způsobilosti uchazeče k provedení zakázky. Může se tedy rozhodnout, zda mezi kritéria pro výběr zahrne povinnosti vyplývající

ze zvláštních právních předpisů či nikoli. Avšak automatické doplnění takových povinností ke kritériím výslovně uvedeným v zadávací dokumentaci by širokou posuzovací pravomoc zadavatele zbavilo podstaty. Zároveň dle Soudního dvora zadavatel nemůže bez dalšího vyloučit ze zadávacího řízení uchazeče, který již v nabídce neurčil subjekt, jehož kapacity při plnění zakázky využije pro splnění povinností vyplývajících ze zvláštních právních předpisů, které zadavatel výslovně nezahrnul mezi kritéria pro výběr. Pokud by takové povinnosti mezi kritéria pro výběr zahrnul, pak by uchazeč takový subjekt musel určit již v nabídce, přičemž forma spolupráce mezi uchazečem a subjektem, jehož kapacity využívá, se nemusí omezovat jen na subdodavatelskou smlouvu.

C-682/21 HSC Baltic a další (rozsudek čtvrtého senátu ze dne 26. ledna 2023, GA Campos Sánchez-Bordona)

Město Vilnius zadalo zakázku skupině čtyř společností. Hlavní dodavatelská společnost smlouvu o veřejné zakázce řádně neplnila, a město tedy smlouvu ukončilo z důvodu jejího podstatného porušení. Zároveň v souladu s litevským právem zapsalo hlavní dodavatelskou společnost i zbylé členy skupiny na seznam nespolehlivých dodavatelů v centrálním informačním systému veřejných zakázek. Zapsané subjekty se po dobu tří let nemohou účastnit zadávacích řízení, pokud neprokáží, že přijaly vhodná nápravná opatření. Ve sporu vyvstala otázka souladu provádění takového zápisu s unijním právem a zejména s konceptem tzv. fakultativního vyloučení ve smyslu čl. 57 odst. 4 směrnice 2014/24 o zadávání veřejných zakázek. Soudní dvůr konstatoval, že unijní právo nebrání dočasnému zápisu subjektů, které se dopustily závažných pochybení při plnění dřívější veřejné zakázky, na portál, jehož účelem je usnadnit veřejným zadavatelům některé postupy při zadávání veřejných zakázek. Každý subjekt ale musí mít před tím, než je na takový seznam nespolehlivých dodavatelů zapsán a začne podléhat režimu dočasného vyloučení ze zadávacích řízení, možnost prokázat, že pochybení při plnění dřívější zakázky neměla souvislost s jeho individuálním chováním. Na nutnost provedení takového individuálního posouzení před zápisem na seznam přitom nemá vliv možnost dotčeného subjektu vyhnout se vyloučení z účasti v zadávacích řízeních následným prokázáním přijetí nápravných opatření. Soudní dvůr zároveň dospěl k závěru, že zápis na seznam nespolehlivých dodavatelů představuje rozhodnutí veřejného zadavatele ve smyslu čl. 1 odst. 1 směrnice 89/665 o přezkumných řízeních a každý subjekt musí mít možnost podat účinný opravný prostředek proti svému zápisu na takový seznam.

C-66/22 *Infraestruturas de Portugal a Futrifer Indústrias Ferroviárias* (rozsudek velkého senátu ze dne 21. prosince 2023, GA Campos Sánchez-Bordona)

Neúspěšný uchazeč o veřejnou zakázku napadl výsledek zadávacího řízení s tím, že vítězná společnost měla být ze zadávacího řízení vyloučena, jelikož jí v minulosti portugalský orgán pro hospodářskou soutěž uložil pokutu za porušení práva hospodářské soutěže v zadávacích řízeních. Vystaly otázky ohledně uplatnění fakultativního důvodu pro vyloučení ze zadávacího řízení podle čl. 57 odst. 4 písm. d) směrnice 2014/24 o zadávání veřejných zakázek. Soudní dvůr se nejprve vymezil proti své dosavadní judikatuře, když stanovil, že členské státy jsou v každém případě povinny všechny fakultativní důvody vyloučení podle čl. 57 odst. 4 směrnice provést do vnitrostátního práva a zajistit, aby veřejní zadavatelé měli minimálně možnost tyto důvody uplatnit. Ve vztahu k důvodu umožňujícímu vyloučit uchazeče pro porušení pravidel hospodářské soutěže konstatoval, že v takovém případě má smysl, aby se veřejný zadavatel při posuzování tohoto důvodu opřel o rozhodnutí vnitrostátního orgánu pro hospodářskou soutěž. Vnitrostátní právo ale nemůže použití tohoto důvodu vyloučení omezit výhradně na situace, kdy protisoutěžní jednání uchazeče posoudil vnitrostátní orgán pro hospodářskou soutěž a uložil mu zákaz účasti v zadávacích řízeních. Veřejný zadavatel musí mít možnost vyloučit i takového uchazeče, kterému vnitrostátní orgán pro hospodářskou soutěž sankci neuložil, ale jehož důvěryhodnost a spolehlivost přesto může být narušena. Podle Soudního dvora zároveň lze uchazeče vyloučit ze zadávacího řízení s odkazem jak na protisoutěžní jednání, jehož se dopustil v aktuálním zadávacím řízení, tak na dřívější protisoutěžní jednání realizované mimo rámec aktuálního zadávacího řízení. Rozhodnutí o vyloučení i nevyloučení musí zadavatel každopádně řádně odůvodnit.

C-441/22 a C-443/22 *Obshtina Razgrad* (rozsudek desátého senátu ze dne 7. prosince 2023, GA Campos Sánchez-Bordona)

Dvěma bulharským obcím stanovil příslušný řídicí orgán operačního programu finanční opravu za pochybení související s veřejnými zakázkami na výstavbu sportovní haly a na rozšíření městské promenády, které byly spolufinancované z ESIF. Zadávací podmínky obou zakázek stanovily nejzazší lhůtu pro dokončení stavebních prací, přičemž lhůta realizace plnění byla jednou z položek celkového hodnocení nejlepší nabídky. V obou případech byla lhůta realizace zakázky podstatně prodloužena, avšak bez písemné dohody stran. Jako odůvodnění prodloužení realizace uváděly strany komplikace spojené s obvyklými povětrnostními vlivy a zákonnou stavební uzávěrou v dané oblasti. Soudní dvůr dospěl k závěru, že o podstatnou změnu smlouvy na veřejnou zakázku ve smyslu

čl. 72 odst. 1 písm. e) směrnice 2014/24 o zadávání veřejných zakázek může jít i v případě, kdy strany neuzavřou písemný dodatek ke smlouvě, pokud lze z jednání stran dovodit společnou vůli znovu sjednat podmínky zakázky. Za okolnosti, které veřejný zadavatel jednající s náležitou péčí nemohl předvídat a které by mohly odůvodnit podstatnou změnu zakázky, nelze považovat obvyklé povětrnostní podmínky a platné zákonné zákazy provádění stavebních prací. Takové okolnosti a rizika má veřejný zadavatel při přípravě veřejné zakázky zohlednit a promítnout do zadávacích podmínek.

8. Hospodářská soutěž

14 rozsudků (státní podpory, kartelové dohody, dominantní postavení, náhrada škody v oblasti hospodářské soutěže atd.);

Shrnutí zajímavých rozsudků:

C-702/20 a C-17/21 DOBELES HES a GM (rozsudek velkého senátu ze dne 12. ledna 2023, GA Rantos)

Řízení se týkalo systému výkupu elektřiny z obnovitelných zdrojů od malých výrobců v Lotyšsku. Výrobci měli právo prodávat přebytek vyrobené elektřiny veřejnému distributorovi za cenu odpovídající dvojnásobku průměrné sazby za prodej elektřiny pravidelně stanovené regulačním orgánem. V červnu roku 2005 se výpočet ceny za prodej přebytků elektřiny změnil, avšak výrobcům, kteří zahájili činnost před touto změnou, měly zůstat zachovány dřívější cenové podmínky. Regulační orgán ovšem přestal aktualizovat průměrnou sazbu, přičemž správní soud v jiné věci označil takový postup za protiprávní. Žalobkyně se tudíž na regulačním orgánu domáhaly náhrady škody odpovídající dorovnání výkupní ceny za dobu, kdy průměrnou sazbu nezvýšil. Spornou se stala především otázka, zda povinnost veřejného distributora vykupovat přebytečnou elektřinu za vyšší než tržní cenu představuje státní podporu ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU a zda může být jako státní podpora kvalifikována též žalobkyněmi nárokováná náhrada škody. Soudní dvůr dospěl k závěru, že systém povinného výkupu elektřiny představuje v kontextu projednávané věci zásah ze státních prostředků ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU, a splňuje tak jednu ze čtyř podmínek existence státní podpory. Podle Soudního dvora zároveň kvalifikace systému jako státní podpory nepodléhá podmínce, aby byl dotčený trh předem úplně liberalizován, jelikož výhoda poskytnutá některým podnikům může ovlivnit obchod mezi členskými státy a narušit hospodářskou soutěž, i když byl relevantní trh otevřen hospodářské soutěži jen částečně. Závěr ohledně kvalifikace náhrady škody jako státní podpory je na vnitrostátním soudu, nicméně Soudní dvůr poznamenal, že tato náhrada nemá v projednávané věci

charakter náhrady škody, kterou jednotlivcům způsobily vnitrostátní orgány nesprávným úředním postupem, nýbrž se jedná o částky stejné povahy, jako jsou částky žalobkyním skutečně vyplacené za prodej přebytečné elektřiny. Kvalifikace náhrady škody jako státní podpory tak závisí na tom, zda vnitrostátní soud shledá, že výkup přebytků elektřiny sám o sobě představuje státní podporu. Nárokovaná škoda by pak představovala nevyplacenou část této podpory a nikoli podporu samostatnou.

C-57/21 RegioJet (rozsudek druhého senátu ze dne 12. ledna 2023, GA Szpunar)

V původní věci jde o spor o náhradu škody společnosti RegioJet, kterou jí údajně způsobila společnost České dráhy zneužitím svého dominantního postavení. Řízení o náhradu škody však soud přerušil z důvodu probíhajících správních řízení před ÚOHS a Komisí týkajících se možného protisoutěžního jednání Českých drah. V rámci řízení, v němž byly podány předběžné otázky, se RegioJet domáhá zpřístupnění určitých účetních a korporátních dokumentů Českých drah jako důkazních materiálů pro účely nárokování náhrady škody. Soudní dvůr v první řadě konstatoval, že vnitrostátní soud může nařídit zpřístupnění důkazů v rámci probíhajícího řízení o žalobě na náhradu škody způsobené protisoutěžním jednáním, zatímco je před Komisí současně vedeno řízení o tomtéž jednání. Musí se však ujistit, že zpřístupnění požadovaných důkazů splňuje podmínky stanovené v čl. 5 a 6 směrnice 2014/104 o pravidlech upravujících žaloby o náhradu škody za protisoutěžní jednání, dále že nepřekročí meze toho, co je nezbytné z hlediska uplatňovaného nároku, a nepatříčně nezasáhne do probíhajícího šetření vedeného Komisí, potažmo ÚOHS. Co se týče rozsahu zpřístupňovaných informací, podle Soudního dvora lze v souladu s čl. 6 odst. 5 dané směrnice, který vymezuje informace na tzv. „šedé listině“, ze zpřístupnění dočasně vyloučit pouze informace zvláště vypracované pro účely řízení vedeného orgánem pro hospodářskou soutěž, a nikoli též všechny další informace v tomto řízení předložené a obsažené ve spisu ÚOHS, jak to připouští česká právní úprava. Členské státy nemohou zavést restriktivnější pravidla pro zpřístupňování důkazů, než umožňuje směrnice. V této souvislosti Soudní dvůr rovněž uvedl, že přerušování řízení vnitrostátním správním orgánem do doby rozhodnutí Komise nelze považovat za ukončení správního řízení jinak než rozhodnutím ve smyslu čl. 6 odst. 5 směrnice. Ochrana vztahující se na důkazy vymezené v tomto ustanovení se tedy musí uplatnit i během tohoto přerušování. Směrnice ale podle Soudního dvora nebrání tomu, aby vnitrostátní soud nařídil zpřístupnění důkazů, které by mohly patřit na šedou listinu, pouze s cílem uložit dané důkazy do soudní úschovy a zpřístupnit je žadateli až poté, co soud

ověří, že tyto dokumenty skutečně neobsahují důkazy ze šedé listiny. Do doby tohoto ověření musí soud zajistit důvěrnost předložených důkazů.

C-700/22 *RegioJet a STUDENT AGENCY* (rozsudek čtvrtého senátu ze dne 7. prosince 2023, GA Rantos)

V roce 2008 uzavřela společnost České dráhy se Správou železnic smlouvu o prodeji části podniku. Žalobkyně se u soudu domáhají určení, že část kupní ceny představovala protiprávní veřejnou podporu, a jednak jejího vrácení. Komise dotčenou transakci z hlediska slučitelnosti s unijními pravidly v oblasti státní podpory nikdy neposuzovala. Předkládající soud si klade otázku, zda má promlčení pravomocí Komise ve věci navrácení podpory podle čl. 17 odst. 1 nařízení č. 2015/1589 o prováděcích pravidlech k čl. 108 SFEU vliv na povinnost příjemce navrátit protiprávní podporu. Soudní dvůr konstatoval, že se čl. 17 odst. 1 nařízení č. 2015/1589 vztahuje pouze na pravomoci Komise ve věci navrácení státních podpor a že promlčecí lhůta stanovenou v tomto článku nelze uplatnit na postup vymáhání protiprávní podpory příslušnými vnitrostátními orgány. Vnitrostátní soudy tedy mohou v souladu s vnitrostátními předpisy nařídít navrácení státní podpory poskytnuté v rozporu s povinností předchozího oznámení podle čl. 108 odst. 3 SFEU, ačkoli promlčecí lhůta stanovená v čl. 17 odst. 1 nařízení č. 2015/1589 ve vztahu k této podpoře uplynula.

C-333/21 *European Superleague Company* (rozsudek velkého senátu ze dne 21. prosince 2023, GA Rantos)

European Superleague Company (ESLC) byla založena jako soukromá společnost s cílem organizovat samostatnou profesionální evropskou fotbalovou soutěž (Superliga) s účastí vybraných prestižních fotbalových klubů, která by měla konkurovat soutěži UEFA. Proti založení Superligy se ohradily FIFA i UEFA s tím, že organizace nové soutěže bez jejich předchozího povolení je nepřijatelná a že všechny kluby a hráči účastníci se Superligy budou vyloučeni ze soutěží organizovaných FIFA a UEFA na národní, evropské i světové úrovni. Ve sporu mezi ESLC na jedné straně a FIFA a UEFA na straně druhé vyvstaly otázky, zda lze v některých zásadních pravidlech organizace fotbalových soutěží pod FIFA a UEFA spatřovat zneužití dominantního postavení či zakázanou dohodu mezi podniky, případně porušení pravidel jednotného trhu. Soudní dvůr předně konstatoval, že organizace fotbalových soutěží mezi kluby, jakož i využívání mediálních práv k těmto soutěžím, je ekonomickou činností, která spadá do působnosti unijních pravidel na ochranu hospodářské soutěže a vnitřního trhu. Sportovní odvětví vzhledem ke své povaze a cílům sice může odůvodňovat určité odchylky, nicméně podmínky pro organizaci

soutěží a vstup potenciálních nových konkurentů (resp. vznik nových soutěží) musí být předem jasně stanoveny a musí být transparentní, objektivní, nediskriminační a přiměřené. Aktuální pravidla FIFA a UEFA těmto standardům neodpovídají. Pravidla hospodářské soutěže a jednotného trhu v současnosti porušuje též uzavřený režim využívání mediálních práv k soutěžím, který v zásadě vylučuje veškerou konkurenci a ve výsledku škodí všem subjektům na dotčeném trhu (evropským fotbalovým klubům, konkurenčním mediálním společnostem i spotřebitelům).

C-680/21 *Royal Antwerp Football Club* (rozsudek velkého senátu ze dne 21. prosince 2023, GA Szpunar)

Pravidla UEFA ukládají klubům účastnícím se soutěží UEFA mít na soupisce určitý minimální počet „domácích hráčů“. Tyto hráče pravidla UEFA vymezují jako hráče, kteří byli po dobu nejméně tří let připravováni klubem téhož národního sdružení, bez ohledu na jejich státní příslušnost. Spornou se stala otázka, zda taková pravidla nemají nepřímé diskriminační účinky a zda nejsou opatřením nepřiměřeně omezujícím volný pohyb pracovníků, případně zda neporušují čl. 101 SFEU. Soudní dvůr konstatoval, že složení sportovních týmů je jedním ze zásadních prvků organizace sportovních soutěží, které jsou ekonomickou aktivitou. Příslušná pravidla sportovních asociací tedy spadají do působnosti čl. 45 a 101 SFEU. Sportovní asociace mohou v zásadě přijímat pravidla týkající se organizace sportovních soutěží a účasti sportovců v takových soutěžích, přičemž taková pravidla mohou do určité míry zahrnovat i „národní“ kritéria. Přijatelná jsou ovšem pouze v případě, že jejich účelem nebo důsledkem není omezení hospodářské soutěže mezi fotbalovými kluby a jejich schopnosti využívat pro účast v soutěžích stávající hráče či rekrutovat nové, případně že takové omezení sleduje legitimní cíl veřejného zájmu a je přiměřené. Zároveň jsou dotčená pravidla ze své podstaty způsobilá nepřímo diskriminovat hráče pocházející z jiných členských států než členského státu klubu a představují omezení volného pohybu pracovníků. Mohou být ale odůvodněná, pokud jsou schopna konzistentním a systematickým způsobem zajistit dosažení cíle spočívajícího v podpoře náboru a výcviku mladých profesionálních fotbalistů na místní úrovni a pokud nepřekračují rámec toho, co je k dosažení tohoto cíle nezbytné.

9. Hospodářská a měnová unie

1 rozsudek (kontrola eurobankovek).

10. Daně

41 rozsudků (DPH, spotřební daň, společný systém zdanění týkající se společností z různých členských států atd.);

Shrnutí zajímavých rozsudků:

C-695/20 *Fenix International* (rozsudek velkého senátu ze dne 28. února 2023, GA Rantos)

Sporné bylo, zda Rada přijetím článku 9a nařízení č. 282/2011, kterým se stanoví prováděcí opatření k čl. 28 směrnice 2006/112 o DPH, nepřekročila své prováděcí pravomoci, když stanovila podmínky, za kterých je v případě elektronických služeb poskytovaných prostřednictvím komunikační sítě, rozhraní či portálu třeba mít za to, že osoba povinná k dani, která se na tomto poskytnutí služeb podílí, jedná vlastním jménem, avšak na účet poskytovatele. Soudní dvůr shledal dotčené prováděcí ustanovení platným, jelikož toto ustanovení respektuje cíl čl. 28 směrnice o DPH, je nezbytné a užitečné k jednotnému provedení tohoto článku, a navíc tento článek nijak nedoplňuje ani nemění.

C-664/21 *NEC PLUS ULTRA COSMETICS* (rozsudek desátého senátu ze dne 2. března 2023, GA Pikamäe)

Sporné bylo, zda směrnice 2006/112 o DPH brání vnitrostátní právní úpravě, která neumožňuje předložit důkazy prokazující nárok na osvobození od DPH po provedení daňové kontroly. Soudní dvůr rozhodl, že členské státy mohou stanovit lhůtu, v níž musí být příslušné důkazy předloženy, ovšem musí dodržet zásady rovnocennosti, efektivity, přiměřenosti a daňové neutrality. To například znamená, že pokud daňová správa ještě nepřijala rozhodnutí o vyměření daně, musí být odmítnutí zohlednit dodatečné důkazy založeno na zvláštních okolnostech, jako je např. absence odůvodnění prodlení nebo skutečnost, že opoždění vyvolalo ztráty daňových příjmů. Vnitrostátní právní úprava, která nepřihlíží k případným vysvětlením důvodů, proč tyto důkazy nebyly předloženy dříve, se dle Soudního dvora jeví být obtížně slučitelná se zásadami proporcionality a neutrality.

C-282/22 *Dyrektor Krajowej Informacji Skarbowej* (rozsudek desátého senátu ze dne 20. dubna 2023, GA Ćapeta)

Sporné bylo, zda je komplexní plnění skládající se z dobítí baterie elektrického automobilu a souvisejících služeb pro účely DPH třeba považovat za dodání zboží či za poskytnutí služby. Soudní dvůr rozhodl, že se jedná o dodání zboží, jelikož hlavní část dotčeného komplexního plnění opravňuje uživatele dobíjecí stanice

k tomu, aby za účelem pohonu svého vozidla spotřeboval odebranou elektřinu, která je podle čl. 15 odst. 1 směrnice 2006/112 o DPH považována za hmotný majetek.

C-108/22 *Dyrektor Krajowej Informacji Skarbowej* (rozsudek osmého senátu ze dne 29. června 2023, GA Rantos)

Žalobkyně je osobou povinnou k dani jakožto tzv. „konsolidátor hotelových služeb“. V rámci této činnosti nakupuje a dále prodává ubytovací služby jiným hospodářským subjektům (nikoliv tzv. maloobchodním zákazníkům), přičemž tato plnění nejsou doprovázena žádnými dalšími doplňkovými službami. Vystala otázka, zda lze na činnost žalobkyně použít zvláštní režim DPH podle čl. 306 a násl. směrnice 2006/112 o DPH použitelný na cestovní kanceláře, které jednájí s cestujícími (konečnými spotřebiteli) vlastním jménem, ale k uskutečnění cesty využívají dodání zboží a poskytnutí služeb, které pořídily u třetích osob. Soudní dvůr zdůraznil, že hlavním smyslem tohoto zvláštního režimu je vyloučit praktické obtíže, které by pro takové zprostředkovatelské subjekty vyplývaly z obecných zásad směrnice 2006/112 týkajících se místa zdanění, základu daně či odpočtu daně zaplacené na vstupu. Žalobkyně přitom v zásadě vykonává typově obdobnou činnost jako cestovní kanceláře. Soudní dvůr proto dospěl k závěru, že se tento zvláštní režim použije na činnost žalobkyně, a to i když prodávané ubytovací služby nejsou doprovázeny žádnými doplňkovými službami.

C-453/22 *Schütte* (rozsudek osmého senátu ze dne 7. září 2023, GA Szpunar)

Žalobce pořizoval zboží se standardní sazbou DPH, ačkoliv bylo posléze zjištěno, že měla být uplatněna snížená sazba. Žalobce se tak obrátil na své dodavatele s tím, aby tyto opravili příslušné faktury, ti však opravu provést odmítli. Z důvodu promlčení jeho nároku v občanskoprávní rovině se obrátil na správce daně s tím, že získání daně zpět od dodavatele je nemožné či nepřiměřeně obtížné, a tudíž má být žalobci částka vrácena přímo správcem daně. Sporným tedy bylo, zda má za těchto okolností a s ohledem na zásadu daňové neutrality, jakož i zásadu efektivity, správce daně povinnost žalobci vyhovět, přestože hrozí, že dodavatelé žalobce následně faktury přece jen opraví a správce daně tak bude nucen částky zaplatit i těmto dodavatelům, tj. v konečném důsledku dvakrát, aniž by existovala jistota, že původně zaplacenou částku bude schopen získat zpět od žalobce. Soudní dvůr rozhodl, že směrnici 2006/112 o DPH je třeba vykládat v tom smyslu, že příjemce plnění má za popsáných okolností nárok na vrácení neoprávněně naúčtované DPH a souvisejících úroků přímo vůči finančnímu orgánu, a to z důvodu nadměrné obtížnosti, resp. nemožnosti získání DPH od dodavatelů. Riziko dvojího vrácení Soudní dvůr přitom považuje za vyloučené, jelikož případné žádosti subdodavatelů by musely být zamítnuty jako

zneužívající. Soudní dvůr dále uvedl, že nedojde-li k vrácení DPH neoprávněně vybrané finančním orgánem v přiměřené lhůtě, musí být vzniklá škoda nahrazena spolu s úroky z prodlení.

C-355/22 *Osteopathie Van Hauwermeiren* (rozsudek šestého senátu ze dne 5. října 2023, GA Čapeta)

V návaznosti na rozsudek Soudního dvora z června 2019 byla v Belgii zrušena právní úprava, která bránila osvobození služeb osteopatů od DPH. Belgická daňová správa nicméně i přesto požadovala po žalobkyni, aby z osteopatických služeb poskytnutých před rokem 2019 DPH uhradila. Předkládající soud se tázal, zda je takové omezení časových účinků rozsudku Soudního dvora na základě belgického práva v souladu s právem unijním. Soudní dvůr rozhodl, že vnitrostátní soud nemůže přistoupit k zachování některých účinků ustanovení vnitrostátního práva neslučitelných se směrnicí 2006/112 o DPH a odůvodnit to údajnou nemožností dodatečně vrátit neoprávněně vybranou DPH z důvodu velkého počtu dotčených osob, resp. kvůli nemožnosti identifikace hodnoty dotčeného plnění.

C-249/22 *GIS* (rozsudek pátého senátu ze dne 26. října 2023, GA Szpunar)

Sporným bylo, zda ve světle směrnice 2006/112 o DPH a Aktu o přistoupení Rakouska k EU má podléhat DPH tzv. programový poplatek související s rozhlasovým a televizním vysíláním. Tento poplatek je příjmem rakouského provozovatele vysílání a jsou ho povinni platit příjemci, kteří mají v místě svého pobytu možnost dané vysílání terestricky přijímat, a to i v situaci, kdy ho reálně nepřijímají, resp. k tomu ani nemají potřebný přístupový modul. Soudní dvůr rozhodl, že uvedená unijní úprava uplatnění DPH na programový poplatek nebrání, a to bez ohledu na to, zda činnost veřejnoprávního rozhlasového a televizního vysílání spadá pod pojem „poskytnutí služby za úplatu“ ve smyslu směrnice 2006/112. Tato činnost je totiž pokryta výjimkou z působnosti směrnice 2006/112 zakotvenou v Aktu o přistoupení Rakouska k EU. Jedná se tak o jinou situaci, než byla posuzována v případě C-11/15 *Český rozhlas*, a závěry Soudního dvora v této věci nelze použít.

C-318/22 *GE Infrastructure Hungary Holding* (rozsudek devátého senátu ze dne 16. listopadu 2023, GA Medina)

Spornou se stala vnitrostátní úprava provádějící směrnicí 2009/133 o společném systému zdanění při fúzích, rozděleních, částečných rozděleních, převodech aktiv a výměně akcií týkajících se společností z různých členských států a při přemístění

sídla evropské společnosti nebo evropské družstevní společnosti mezi členskými státy. Vnitrostátní úprava totiž vázala použití čl. 8 odst. 2 směrnice 2009/113 na podmínku týkající se snížení podílu společníka převádějící společnosti v této společnosti nebo snížení jejího základního kapitálu, které tato směrnice nestanoví. Bylo tedy nutno řešit situaci, kdy vnitrostátní zákonodárce zacházel stejným způsobem s čistě vnitrostátními operacemi i s operacemi, kterých se účastní společnosti z různých členských států. Soudní dvůr nejprve konstatoval, že má pravomoc k výkladu unijního práva, i když toto právo neupravuje přímo předmětnou situaci, ale vnitrostátní zákonodárce se při provádění ustanovení směrnice do vnitrostátního práva rozhodl uplatnit stejné zacházení na čistě vnitrostátní situace a na situace upravené touto směrnicí. Dále nicméně rozhodl, že výše popsaná vnitrostátní úprava je v rozporu s čl. 8 odst. 2 směrnice 2009/133.

C-532/22 *Westside Unicat* (rozsudek desátého senátu ze dne 23. listopadu 2023, GA Medina)

Jádrem sporu byla otázka, kde má dojít ke zdanění služeb spočívajících v erotických relacích natáčených v Rumunsku a vysílaných živě prostřednictvím internetové stránky provozované společností ve Spojených státech amerických. Soudní dvůr rozhodl, že zvláštní pravidlo určení místa poskytnutí služby v článku 53 směrnice 2006/112 o DPH se nevztahuje na služby poskytované za účelem vytváření činnosti vedoucí k akci, ale pouze na služby spočívající v prodeji oprávnění ke vstupu na akci zákazníkům. Dle Soudního dvora na uvedeném závěru nic nemění ani okolnost, že nahrávací studio vlastní zařízení používané k zachycování a pořizování záznamu erotických představení. Tyto služby tak v Rumunsku DPH nepodléhají.

C-288/22 *Administration de l'Enregistrement, des Domaines et de la TVA* (rozsudek třetího senátu ze dne 21. prosince 2023, GA Kokott)

Otázkou bylo, zda má být předmětem DPH odměna ve formě podílu na zisku pro člena představenstva akciové společnosti, resp. zda lze výkon funkce člena představenstva společnosti považovat za samostatně vykonávanou ekonomickou činnost ve smyslu čl. 9 směrnice 2006/112 o DPH a zda lze podíl na zisku v daném kontextu považovat za „protihodnotu“ za poskytnuté služby člena představenstva. Soudní dvůr rozhodl, že o ekonomickou činnost se jedná, pokud člen představenstva poskytuje akciové společnosti služby za úplatu a pokud má tato činnost pravidelný charakter a je vykonávána za odměnu, u níž jsou předvídatelné podmínky stanovení, tj. v praxi se může jednat jak o odměnu stanovenou paušální částkou, tak o odměnu z výkonu funkce určenou na základě zisku dosaženého akciovou společností, pokud jsou nastaveny podmínky jejího přiznávání. Nicméně dle Soudního dvora tato

činnost není vykonávána samostatně ve smyslu příslušného ustanovení směrnice, když tento člen nejedná na svůj účet ani odpovědnost a nenesé hospodářské riziko z činnosti vyplývající, a to přestože určuje podmínky výkonu své práce, sám přijímá honoráře tvořící jeho příjem, jedná svým jménem a není ve vztahu hierarchické podřízenosti. Odměna v předmětném případě bude tedy od DPH osvobozena.

11. Finanční trh

5 rozsudků (pojištění, finanční instituce, platební služby atd.);

Shrnutí zajímavých rozsudků:

C-351/21 *Beobank* (rozsudek třetího senátu ze dne 16. března 2023, GA Kokott)

Žalobce se u své banky domáhal vrácení plateb provedených ze své bankovní karty s tím, že si nepamatoval jejich uskutečnění. Za tímto účelem požadoval po bance údaje týkající se příjemce těchto plateb, což však banka odmítla s tím, že tyto údaje nemá k dispozici. Vznikla tedy otázka, zda banka coby poskytovatel platebních služeb plátce, má povinnost poskytnout tomuto plátcovi informace, které by mu umožnily identifikovat fyzickou nebo právnickou osobu, která obdržela platební transakci provedenou z platebního účtu plátce, nebo zda postačí, aby poskytla pouze ty informace, které má po vynaložení veškerého úsilí k dispozici v souvislosti s dotčenou platbou. Soudní dvůr rozhodl, že poskytnutí toliko informací, které má poskytovatel platebních služeb plátce po vynaložení veškerého úsilí k dispozici v souvislosti s dotčenou platbou, není dostatečné. Plátcovi je totiž nutno poskytnout takové informace, které mu umožní skutečně identifikovat každou platební transakci, přičemž poskytnutí pouhého kódu používaného pro potřeby informačních technologií neumožní plátcovi takovou identifikaci provést a nelze je považovat za úplné splnění požadavku poskytnout údaje týkající se příjemce ve smyslu čl. 47 odst. 1 písm. a) směrnice 2007/64 o platebních službách na vnitřním trhu.

C-618/21 *AR a další* (rozsudek pátého senátu ze dne 30. března 2023, GA Richard de la Tour)

Spor se týkal přímého nároku poškozeného vůči pojišťovně v souvislosti se škodou způsobenou na vozidle v důsledku dopravní nehody ve smyslu čl. 18 směrnice 2009/103 o pojištění občanskoprávní odpovědnosti z provozu motorových vozidel. Soudní dvůr rozhodl, že je-li plnění pojistitele, jak je uvedeno v pojistné smlouvě, výlučně peněžité povahy, může vnitrostátní právo stanovit, že přímý nárok je omezen pouze na peněžité plnění. Dále rozhodl, že ačkoli si členské státy v rámci svých režimů občanskoprávní odpovědnosti zachovávají volnost při určování škod,

kteřé musí být nahrazeny, rozsahu náhrady a osob majících nárok na náhradu, musí svou pravomoc vykonávat v souladu s unijním právem a nemohou čl. 18 ve spojení s čl. 3 směrnice zbavit užitečného účinku stanovením způsobu výpočtu náhrady či podmínkami jejího vyplacení, které vedou k vyloučení nebo omezení povinnosti pojistitele uhradit v plné výši náhradu škody, kterou musí poškozenému poskytnout osoba odpovědná za škodu.

C-286/22 KBC Verzekeringen (rozsudek pátého senátu ze dne 12. října 2023, GA Medina)

V rámci sporu o náhradu újmy v důsledku smrtelné nehody osoby jedoucí na jízdním kole s pomocným elektrickým pohonem po veřejné komunikaci bylo nutno zodpovědět otázku, zda se pojem „vozidlo“ ve smyslu čl. 1 bodu 1 směrnice 2009/103 o pojištění občanskoprávní odpovědnosti z provozu motorových vozidel vztahuje také na jízdní kolo, jehož elektrický motor pouze napomáhá šlapání, a které je vybaveno funkcí, jež mu umožňuje zrychlit bez šlapání do rychlosti 20 km/h, přičemž tato funkce může být aktivována až po použití svalové síly. Soudní dvůr konstatoval, že jízdní kolo s pomocným elektrickým pohonem, které není poháněno výlučně mechanickým pohonem, a které se tedy nemůže pohybovat bez použití svalové síly, podle všeho nemůže způsobit třetím osobám srovnatelné škody na zdraví nebo na majetku, pokud jde o jejich závažnost nebo množství, se škodami, které mohou způsobit motocykly, automobily, apod., jež jsou poháněny výlučně mechanickou silou, zejména proto, že nemůže dosáhnout tak vysoké rychlosti. S ohledem na cíl směrnice 2009/103, kterým je ochrana poškozených dopravními nehodami způsobenými motorovými vozidly, tedy Soudní dvůr rozhodl, že jízdní kolo s pomocným elektrickým motorem není vozidlem ve smyslu čl. 1 odst. 1 směrnice 2009/103.

12. Volný pohyb služeb a svoboda usazování

22 rozsudků (harmonizované požadavky, překážky podnikání, omezení poskytování služeb, směrnice o službách na vnitřním trhu atd.);

Shrnutí zajímavých rozsudků:

C-292/21 CNAE a další (rozsudek třetího senátu ze dne 19. ledna 2023, GA Emiliou)

Řízení se týkalo španělské právní úpravy zvláštních kurzů pro řidiče, po jejichž absolvování opět získají na svůj řidičský průkaz body, o které přišli v důsledku spáchání dopravních přestupků. Pořádání těchto kurzů je zadáváno prostřednictvím koncese na veřejnou službu, přičemž v každé z určených územních oblastí Španělska

může kurzy pořádat pouze jediný subjekt. Jádrem sporu se stala otázka, zda omezení přístupu hospodářských subjektů k poskytování takové služby formou uzavření koncesní smlouvy s jediným poskytovatelem splňuje podmínky směrnice 2006/123 o službách na vnitřním trhu. Soudní dvůr úvodem konstatoval, že dotčená služba není službou v oblasti dopravy, a proto spadá do působnosti této směrnice. Zároveň potvrdil, že se na výběr poskytovatele služby v uvedené věci nepoužije směrnice 2014/23 o koncesích, a proto lze situaci posoudit optikou čl. 9 až 15 směrnice o službách. Následně dospěl k závěru, že dotčené opatření je „požadavkem“ (množstevním nebo územním omezením) ve smyslu čl. 15 směrnice o službách, který ale patrně nespĺňuje podmínku přiměřenosti, jelikož přesahuje meze toho, co je nezbytné k dosažení cíle zvýšení bezpečnosti silničního provozu.

C-372/21 *Freikirche der Siebenten-Tags-Adventisten in Deutschland* (rozsudek třetího senátu ze dne 2. února 2023, GA Emiliou)

Spornou se stala rakouská právní úprava, která podmiňuje přiznání dotace konfesním soukromým školám tím, že jsou provozovány církví nebo náboženskou společností uznanou podle rakouského zákona, a nestačí jejich uznání jiným členským státem. Soudní dvůr nejprve uvedl, že čl. 17 odst. 1 SFEU, podle něhož Unie uznává postavení církví a náboženských společností, které jim přiznává vnitrostátní právo, a nedotýká se jej, sám o sobě nevyklučuje z působnosti unijního práva situaci, o jakou jde v původním řízení, neboť i když vyjadřuje neutralitu Unie vůči tomu, jak členské státy organizují své vztahy s církvemi a náboženskými společnostmi, činnost těchto entit dále spadá do působnosti unijního práva, pokud spočívá v poskytování služeb za úplatu, jako tomu je i v této věci. Soudní dvůr tedy posoudil danou úpravu optikou čl. 49 SFEU ve spojení s čl. 17 odst. 1 SFEU a dospěl k závěru, že se jedná o omezení svobody usazování, které je však odůvodněno legitimním cílem spočívajícím ve snaze členského státu doplnit mezináboženský systém veřejného školství o konfesní soukromé školy, a umožnit tak rodičům vybrat pro své dítě vzdělání v souladu s jejich náboženským přesvědčením. Podle Soudního dvora je sporná úprava též vhodná a přiměřená, neboť podmínka „uznání“ církve nebo náboženské společnosti podle rakouského práva zajišťuje, že se bude jednat o společenství s určitou historickou tradicí na území Rakouska, které navíc bude mít určité minimální zastoupení v rámci rakouského obyvatelstva, přičemž splnění těchto podmínek lze prokázat několika způsoby.

C-695/21 *Recreatieprojecten Zeeland a další* (rozsudek sedmého senátu ze dne 2. března 2023, GA Emiliou)

Spor se týkal belgické právní úpravy, která zakazovala reklamu na hazardní hry, avšak umožňovala získat výjimku z tohoto zákazu v případě zařízení disponujících licencí k provozu hazardních her na území Belgie. Soudní dvůr rozhodl, že čl. 56 SFEU takové právní úpravě brání, a to z důvodu jejího diskriminačního a nepřiměřeného charakteru, jelikož tato právní úprava neumožňuje získat výjimku ani zařízením provozovaným v jiném členském státě, jehož právní předpisy obsahují záruky ochrany spotřebitele, které jsou v podstatě rovnocenné se zárukami v Belgii.

C-574/21 *O2 Czech Republic* (rozsudek třetího senátu ze dne 23. března 2023, GA Čapeta)

Jádrem sporu byla otázka odškodnění obchodního zástupce po zániku smlouvy o obchodním zastoupení ve smyslu směrnice 86/653 o nezávislých obchodních zástupcích. Konkrétně šlo o to, zda se pro účely přiznání a výpočtu odškodnění mají zohlednit i provize, které by obchodní zástupce získal z hypotetických budoucích obchodů mezi zmocnitelem a zákaznickou základnou vytvořenou obchodním zástupcem, z níž má zmocnitel i nadále podstatné výhody, resp. zda tyto provize představují „provize, o které obchodní zástupce přichází“ ve smyslu čl. 17 odst. 2 písm. a) směrnice. Soudní dvůr uvedl, že formulace „i nadále“ jasně svědčí o tom, že odškodnění je navázáno na výhody, které přetrvávají i po zániku smlouvy o obchodním zastoupení, a souvisejí tedy s obchody, které byly s uvedenými zákazníky uskutečněny po zániku této smlouvy. „Provizemi, o které obchodní zástupce přichází“, jsou tedy provize, které by musel obchodní zástupce obdržet, kdyby smlouva i nadále trvala, a které odpovídají výhodám, jež zmocniteli plynou z daných obchodních vztahů i po zániku smlouvy. Tento závěr je podle Soudního dvora navíc potvrzen nejen cílem směrnice chránit obchodní zástupce, ale i dalšími ustanoveními směrnice. Obdobně totiž zohledňuje budoucí provize i čl. 17 odst. 3 směrnice upravující druhý systém kompenzace formou náhrady škody („*které připravují obchodního zástupce o provize, které by získal při plnění smlouvy*“). Stejně tak je podle Soudního dvora třeba zastávat tento výklad s ohledem na čl. 7 a 8 směrnice, které na rozdíl od čl. 17 odst. 2 směrnice pokrývají situaci, kdy obchodní zástupce neobdrží všechny provize, které mu měly být vyplaceny. Zároveň Soudní dvůr uvedl, že „provize, o které obchodní zástupce přichází“, představují jen jednu ze skutečností, které je nutné zohlednit při posuzování výše odškodnění, a proto volba určitého druhu provize, například jednorázové provize, nárok na odškodnění nemůže zpochybnit, přičemž opačný výklad by vedl k obcházení kogentní povahy nároku na odškodnění.

C-348/22 *Autorità Garante della Concorrenza e del Mercato* (rozsudek třetího senátu ze dne 20. dubna 2023, GA Ćapeta)

Předmětem původního řízení byla vnitrostátní úprava, která automaticky prodlužovala platné koncese na využívání veřejného majetku v přímořských oblastech, takže v daném případě nebylo uspořádáno žádné výběrové řízení. Předkládajícímu soudu v této souvislosti vyvstaly pochybnosti ohledně povahy a platnosti směrnice 2006/123 o službách na vnitřním trhu, resp. jejího čl. 12, který se týká povinnosti členských států použít na potenciální uchazeče nestranné a transparentní výběrové řízení a zákazu automatického prodloužení povolení pro určitou činnost. Soudní dvůr nejprve potvrdil platnost směrnice, resp. správnost jejího právního základu, stejně jako rozsah působnosti jejího čl. 12, který se nevztahuje pouze na koncese, které mají nepochybný přeshraniční význam, ale i na jiné koncese, resp. vztahy mající všechny relevantní prvky pouze uvnitř jednoho členského státu. Zároveň rozhodl, že čl. 12 odst. 1 a 2 směrnice je dostatečně přesný a bezpodmínečný, aby měl přímý účinek. Posouzení přímého účinku povinnosti a zákazu stanovených v čl. 12 odst. 1 a 2 směrnice, jakož i povinnosti nepoužít rozporná vnitrostátní ustanovení, přitom přísluší nejen vnitrostátním soudům, ale i správním orgánům včetně obcí. V neposlední řadě Soudní dvůr k meritu věci upřesnil, že čl. 12 odst. 1 směrnice přiznává členským státům prostor pro uvážení při volbě kritérií umožňujících posoudit nedostatek přírodních zdrojů, přičemž není vyloučeno, aby upřednostnily abstraktní a obecné posouzení platné pro celé území daného členského státu, nebo naopak kazuistický přístup zohledňující místní situaci na pobřežním území obce. Dodal, že jako vyvážená se jeví i kombinace obou přístupů.

C-70/22 *Viagogo* (rozsudek sedmého senátu ze dne 27. dubna 2023, GA Szpunar)

Spornou se v původním řízení stala činnost společnosti Viagogo založené podle švýcarského práva, která prostřednictvím své internetové stránky *viagogo.it* umožňuje přeprodej vstupenek na kulturní a sportovní akce. Italská právní úprava přitom umožňuje prodej na tomto sekundárním trhu pouze spotřebitelům, nikoliv profesionálním způsobem, s cílem zamezit některým nežádoucím praktikám vyskytujícím se v tomto odvětví (nepřiměřeně vysoké ceny, klamání spotřebitelů, praní peněz). Společnost Viagogo se brání tím, že poskytuje pouze tzv. pasivní hosting. Otázkou mimo jiné bylo, zda je taková vnitrostátní úprava slučitelná se směrnicí 2000/31 o elektronickém obchodu, příp. čl. 56 SFEU. Soudní dvůr dospěl k závěru, že směrnice není na spor v původním řízení použitelná *ratione personae*, neboť se použije pouze na poskytování služeb „mezi členskými státy“, jak stanoví její čl. 3 odst. 1 a 2, a společnost Viagogo je prokazatelně usazena ve Švýcarsku. Tato

společnost se navíc podle Soudního dvora nemůže dovolávat ani čl. 56 SFEU, neboť tento článek se nevztahuje na společnost usazenou ve státě, který není členským státem Unie, i když si jí poskytované služby mohou pořídit státní příslušníci těchto členských států. Dohoda mezi ES a Švýcarskem navíc poskytovatele služeb usazené ve Švýcarsku staví na roveň poskytovatelům služeb usazeným ve členských státech pouze po dobu 90 dní za kalendářní rok, což společnost Viagogo zjevně nesplňuje, když své služby poskytuje v Itálii i jinde *de facto* trvale.

C-407/22 a C-408/22 *Manitou BF* (rozsudek prvního senátu ze dne 11. května 2023, GA Pikamäe)

Předmětem sporu byla slučitelnost francouzské vnitrostátní úpravy zdanění dividend se svobodou usazování. Konkrétně se jednalo o režim daňové integrace, na základě které rezidentní mateřská společnost, která se rozhodla pro daňovou integraci s rezidentními společnostmi, může využít neutralizaci zahrnutí podílu výdajů a nákladů stanoveného pevnou paušální sazbou 5 % z čisté částky dividend, které obdržela od svých dceřiných společností se sídlem v jiných členských státech, jež by objektivně přicházely v úvahu pro volbu daňové integrace, pokud by byly rezidenty. Taková neutralizace je nicméně odepřena rezidentní mateřské společnosti, která se nerozhodla pro takovou daňovou integraci navzdory existenci kapitálových vazeb s ostatními rezidentními společnostmi, jež tuto daňovou integraci umožňují. Předkládající soud se tak v zásadě tázal na dopady rozsudku ve věci C-386/14 *Groupe Steria*. Soudní dvůr rozhodl, že dotčená vnitrostátní úprava je v rozporu s čl. 49 SFEU.

C-50/21 *Prestige and Limousine* (rozsudek prvního senátu ze dne 8. června 2023, GA Szpunar)

Jednalo se o španělskou právní úpravu vymezující dva typy vnitrostátní individuální přepravy osob, a sice taxislužbu a službu pronájmu vozidla s řidičem, přičemž přístup k oběma typům služby a jejich výkon jsou upraveny v rámci odlišných právních režimů navzdory tomu, že uspokojují stejnou poptávku. Sporným bylo zejména omezení počtu povolení pro provozování služby pronájmu vozidla s řidičem poměrem 1:30 k počtu existujících licencí pro taxislužbu, jakož i samotný požadavek na další povolení pro provoz služby pronájmu vozidla s řidičem na území Barcelony, a to z hlediska slučitelnosti s čl. 49 a 107 odst. 1 SFEU. Soudní dvůr neshledal rozpor s čl. 107 odst. 1 SFEU, neboť sporná opatření podle všeho nezahrnují použití státních prostředků. Dospěl však k závěru, že omezení počtu povolení je v rozporu s čl. 49 SFEU, neboť se nejeví jako způsobilé k dosažení cílů řádného řízení přepravy, dopravního provozu a užívání veřejného prostoru

ani ochrany životního prostředí. Požadavek na další povolení pak lze mít podle Soudního dvora za slučitelný s čl. 49 SFEU, jen pokud se toto další povolení zakládá na objektivních, nediskriminačních a předem známých kritériích, která vylučují jakoukoli svévoli a nepřekrývají se s kontrolami, které již byly provedeny v rámci vnitrostátního řízení o vydání povolení, a zároveň odpovídají zvláštním potřebám této aglomerace.

C-376/22 *Google Ireland a další* (rozsudek druhého senátu ze dne 9. listopadu 2023, GA Szpunar)

Společnosti Google Ireland, Meta Platforms a Tik Tok usazené v Irsku se bránily vůči rakouské právní úpravě odpovědnosti poskytovatelů komunikačních platform stanovující těmto platformám povinnost zavést postup pro oznamování a kontrolu údajně protiprávního obsahu a s tím související ohlašovací a další povinnosti. Šlo přitom o to, zda taková obecná a abstraktní opatření týkající se obecně popsané kategorie určitých služeb informační společnosti (komunikační platformy), která se použijí bez rozdílu na všechny poskytovatele této kategorie služeb, mohou být „opatřeními přijatými vůči určité službě informační společnosti“ ve smyslu čl. 3 odst. 4 směrnice 2000/31 o službách informační společnosti, která představují výjimku umožňující členským státům odchýlit se od obecné zásady volného pohybu. Soudní dvůr konstatoval, že taková opatření pod tento pojem nespadají, neboť z hlediska svého znění, účelu i kontextu čl. 3 odst. 4 směrnice předpokládá, že poskytovatelé mohou být identifikováni, mj. za účelem splnění povinnosti oznámit takové opatření členskému státu původu a Komisi. Tato povinnost přitom odráží zásadu dohledu členského státu původu, podle níž se na poskytovatele služeb informační společnosti vztahuje primárně regulace členského státu původu, a nikoliv regulace členského státu, v němž je služba poskytována. Možnost odchýlit se od této zásady formou obecných a abstraktních opatření však nebyla úmyslem normotvůrce, neboť by vedla k podřízení poskytovatelů různým právním režimům, což by ohrozilo cíle dané směrnicí.

13. Volný pohyb zboží

12 rozsudků (harmonizované i neharmonizované požadavky na zboží, daňové překážky atd.);

Shrnutí zajímavých rozsudků:

C-662/21 *Booky.fi* (rozsudek desátého senátu ze dne 23. března 2023, GA Szpunar)

Spornou se stala finská právní úprava, která s cílem ochrany nezletilých osob před audiovizuálními obsahy škodlivými pro jejich blaho a vývoj vyžaduje, aby audiovizuální pořady na fyzickém nosiči prodávané na internetu subjekty registrovanými, resp. usazenými ve Finsku byly předem podrobeny kontrole a klasifikaci podle věkových hranic a odpovídajícím způsobem označeny, a to včetně případů, kdy tyto pořady již byly podrobeny obdobnému postupu, klasifikaci a označení podle práva jiného členského státu. Soudní dvůr rozhodl, že čl. 34 a 36 SFEU takové úpravě nebrání, pokud zejména s ohledem na omezení oblasti působnosti sleduje tato úprava stanovený cíl soudržným způsobem, a je tedy vhodná k jeho dosažení, což přísluší ověřit předkládajícímu soudu. Ve vztahu k požadavku nezbytnosti Soudní dvůr uvedl, že s ohledem na neexistenci pravidel o klasifikaci a označování audiovizuálních pořadů na unijní úrovni je na členských státech, aby si zvolily úroveň jimi zajišťované ochrany, přičemž tato úroveň nemusí odpovídat pojetí sdílenému všemi členskými státy. Členský stát tudíž nemůže být zbaven možnosti vyžadovat klasifikaci a označování podle věkových hranic a obsahu ve smyslu svých vnitrostátních předpisů, ačkoliv obdobné posouzení již proběhlo v jiném členském státě. Pro posouzení nezbytnosti zároveň není rozhodující, že dotčená vnitrostátní úprava nestanoví výjimku pro případ, kdy lze prokázat, že kupující záznamu je zletilou osobou.

C-349/22 *Autoridade Tributária e Aduaneira* (rozsudek osmého senátu ze dne 16. listopadu 2023, GA Emiliou)

Sporným bylo, zda čl. 110 SFEU zakazující daňovou diskriminaci výrobků z jiných členských států brání portugalské právní úpravě, která na ojetá vozidla dovezená z jiného členského státu (státu první registrace) uplatňuje vyšší sazbu daně, než která by se uplatnila, kdyby jejich první registrace proběhla v Portugalsku v době platnosti dřívější právní úpravy. Soudní dvůr rozhodl, že čl. 110 SFEU takové vnitrostátní právní úpravě brání, pokud a v rozsahu, v němž částka daně vybrané z téhož dovezeného vozidla přesáhne zbytkovou hodnotu daně, která je zahrnuta v hodnotě podobných domácích vozidel nacházejících se na tuzemském trhu ojetých vozidel.

14. Duševní vlastnictví

21 rozsudků (autorská práva, ochranné známky, léčivé přípravky, průmyslové vzory atd.);

Shrnutí zajímavých rozsudků:

C-47/22 Apotheke B. (rozsudek pátého senátu ze dne 21. září 2023, GA Pikamäe)

Otázky se týkaly podmínek distribuce léčivých přípravků podle směrnice 2001/83 o humánních léčivých přípravcích, zejména toho, zda může držitel povolení distribuce získávat léčivé přípravky též od osob, které jsou držiteli oprávnění či zmocnění k vydávání léčivých přípravků veřejnosti, avšak nejsou držiteli povolení distribuce ani držiteli povolení výroby. Soudní dvůr s odkazem na znění i smysl směrnice rozhodl, že držitel povolení distribuce nemůže pořizovat léčivé přípravky od takových osob, a to ani v případě, že k pořízení přípravků by docházelo pouze v nepatrném rozsahu, neboť takové nedodržení minimálních požadavků, které může ohrozit zdraví byť jediné osoby, nemůže být v souladu s cíli směrnice. Stejně tak je z hlediska tohoto závěru irelevantní, že léčivé přípravky jsou určeny k dalšímu prodeji osobám oprávněným vydávat léčivé přípravky veřejnosti nebo které jsou samy držiteli povolení k distribuci. V dané souvislosti Soudní dvůr mimo jiné připomněl, že maloobchodní prodej léčivých přípravků má jiný charakter než velkoobchodní distribuce. Dále ve vztahu k požadavkům na pracovníky konstatoval, že je možné, aby odpovědná osoba určená distributorem během kontroly nebyla přítomna v zařízení, pokud je dostupná telefonicky a pracovníci přítomní v zařízení jsou přímo schopni poskytnout kontrolní službě informace požadované touto službou. V neposlední řadě Soudní dvůr potvrdil, že v rámci rozhodnutí, zda při případném nesplnění požadavků směrnice má být povolení k provozu distribuce pozastaveno či zrušeno, provede příslušný orgán své vlastní posouzení na základě povahy a závažnosti porušení a se zvláštní pozorností věnované zajištění vysoké úrovně bezpečnosti v oblasti dodávek léčivých přípravků. Za účelem přiměřenosti přijatého opatření orgán zohlední i skutečnost, že nedostatky byly odstraněny co nejrychleji a zda byly opakované nebo systematické.

15. Volný pohyb kapitálu

7 rozsudků (daňové a další překážky volného pohybu kapitálu atd.);

Shrnutí zajímavých rozsudků:

C-78/21 PrivatBank (rozsudek prvního senátu ze dne 2. března 2023, GA Kokott)

Při kontrole požadavků v oblasti předcházení praní peněz a financování terorismu bylo zjištěno, že PrivatBank tyto požadavky porušuje tím, že pro část klientů, jejichž skutečnými vlastníky jsou její akcionáři, vytváří příznivější podmínky, pokud jde o dohled nad transakcemi stávajících klientů, jakož i registraci nových klientů. V rámci následného sporu o uloženou pokutu a o nápravné opatření spočívající v dočasném zákazu navazovat obchodní vztahy, resp. některé z nich ukončit, vznikla otázka, zda taková opatření nejsou nepřípustným omezením volného pohybu

kapitálu. Soudní dvůr uvedl, že správní opatření, kterým příslušný orgán členského státu jednak zakazuje úvěrové instituci navazovat obchodní vztahy s jakoukoli fyzickou nebo právnickou osobou, která nemá vazbu na členský stát, v němž je tato instituce usazena, a jejíž měsíční kreditní pohyby kapitálu přesahují určitou částku, a dále takové instituci ukládá povinnost ukončit takové obchodní vztahy, pokud byly navázány po přijetí tohoto opatření, představuje omezení volného pohybu služeb, resp. volného pohybu kapitálu. Dále však uvedl, že takové omezení může být odůvodněno cílem předcházení praní peněz a financování terorismu, zajištění dohledu nad finančními institucemi nebo veřejným pořádkem. Takové omezení musí být zároveň vhodné a nepřekračovat meze toho, co je k dosažení těchto cílů nezbytné, tj. nesmí nadměrně narušovat práva a zájmy úvěrové instituce a jejích klientů.

C-537/20 L Fund (rozsudek prvního senátu ze dne 27. dubna 2023, GA Pitruzzella)

Položená otázka se týkala toho, zda je s čl. 63 SFEU slučitelná vnitrostátní právní úprava, dle které specializované nemovitostní investiční fondy-nerezidenti omezeně podléhají korporační dani z příjmů z nemovitostí, které dosahují na území tohoto členského státu, zatímco specializované nemovitostní investiční fondy-rezidenti jsou od této daně osvobozeni. Soudní dvůr dovodil, že dotčené rozdílné daňové zacházení je omezením, protože může odradit na jedné straně specializované nemovitostní investiční fondy-nerezidenty od investování do nemovitostí nacházejících se v Německu a na druhé straně investory s bydlištěm či sídlem v Německu od využívání specializovaných nemovitostních investičních fondů nerezidentů pro takové investice. Oba typy fondů se přitom nacházejí ve stejné situaci. Vzhledem k absenci naléhavého veřejného zájmu Soudní dvůr rozhodl, že dotčená vnitrostátní úprava je s čl. 63 SFEU neslučitelná.

C-670/21 BA (rozsudek prvního senátu ze dne 12. října 2023, GA Collins)

Spor se týkal vnitrostátní daňové úpravy, podle které zastavěný pozemek, který je součástí soukromého majetku, nachází se ve třetí zemi, jež není smluvní stranou Dohody o EHP, a je pronajímán pro účely bydlení, se pro účely výpočtu dědické daně oceňuje ve výši jeho plné tržní hodnoty, avšak nemovitost stejné povahy nacházející se v tuzemsku, v jiném členském státě, nebo ve státě, který je smluvní stranou Dohody o EHP, se pro účely tohoto výpočtu oceňuje ve výši 90 % její tržní hodnoty. Při posouzení optikou volného pohybu kapitálu dospěl Soudní dvůr k závěru, že dotčená vnitrostátní úprava vede k rozdílnému zacházení v objektivně srovnatelných situacích, které však není odůvodněno naléhavým důvodem obecného zájmu, a je tudíž v rozporu s čl. 63 až 65 SFEU.

16. Spotřebitelé

39 rozsudků (zneužívající ujednání, spotřebitelský úvěr, nároky související se zrušením zájezdů, nepřiměřené podmínky ve spotřebitelských smlouvách atd.);

Shrnutí zajímavých rozsudků:

C-395/21 D.V. (rozsudek devátého senátu ze dne 12. ledna 2023, GA Szpunar)

Jednalo se o výklad směrnice 93/13 o zneužívajících ujednáních ve spotřebitelských smlouvách ve vztahu ke smlouvám uzavřeným mezi advokátem a spotřebitelem, ve kterých byla stanovena sazba „za každou hodinu konzultace nebo poskytování právních služeb klientovi“. Předkládající soud řešil zejména otázku transparentnosti ujednání, jimiž se vymezuje hlavní předmět smluv o poskytování právních služeb, a účinků určení zneužívající povahy ujednání upravujícího cenu služeb. Soudní dvůr dospěl k závěru, že ujednání, které stanoví cenu těchto služeb na základě hodinové sazby, aniž jsou spotřebiteli před uzavřením smlouvy sděleny informace, jež by mu umožnily přijmout rozhodnutí obezřetně a s veškerou znalostí finančních důsledků, nespĺňuje požadavek jasného a srozumitelného jazyka. Ujednání, které na základě hodinové sazby stanoví cenu těchto služeb, a tedy tvoří hlavní předmět této smlouvy, však nesmí být považováno za zneužívající pouze proto, že nespĺňuje požadavek transparentnosti, ledaže členský stát výslovně stanoví, že ujednání musí být kvalifikováno jako zneužívající z tohoto samotného důvodu. Pokud smlouva nemůže nadále existovat po zrušení ujednání prohlášeného za zneužívající, které stanoví cenu služeb na základě hodinové sazby, a pokud byly tyto služby poskytnuty, může vnitrostátní soud rozhodnout o obnovení situace, v níž by se spotřebitel nacházel v případě neexistence ujednání, i když podnikatel neobdrží za své služby žádnou odměnu. V případě, že by neplatnost smlouvy jako celku vystavila spotřebitele zvlášť nepříznivým důsledkům, může vnitrostátní soud zhojit neplatnost ujednání tím, že jej nahradí dispozitivním ustanovením vnitrostátního práva nebo ustanovením použitelným v případě dohody stran uvedené smlouvy. Vnitrostátní soud však nemůže zrušené zneužívající ujednání nahradit soudním posouzením výše odměny.

C-396/21 FTI Touristik (rozsudek druhého senátu ze dne 12. ledna 2023, GA Medina)

Zákazníci se domáhali snížení ceny ve vztahu k zájezdu na Kanárské ostrovy v březnu 2020, kdy byly v souvislosti s pandemií Covid-19 ve Španělsku uzavřeny pláže, zaveden zákaz vycházení a přijata další omezení. Vystala otázka, zda tato omezení představují rozpor se smlouvou ve smyslu směrnice 2015/2302 o souborných cestovních službách a spojených cestovních službách. Soudní dvůr

dospěl k závěru, že cestující má nárok na slevu z ceny zájezdu, pokud je neplnění smluvních podmínek v rámci cestovních služeb, které jsou součástí jeho zájezdu, způsobeno omezeními, která byla zavedena v jeho cestovní destinaci za účelem boje proti šíření infekční choroby, přestože taková omezení byla zavedena rovněž v místě jeho bydliště, jakož i v jiných zemích z důvodu celosvětového šíření této choroby. Aby tato sleva byla přiměřená, musí být stanovena s ohledem na služby, které jsou zahrnuty v daném zájezdu, a musí odpovídat hodnotě služeb, u nichž bylo konstatováno neplnění smluvních podmínek.

C-208/21 *Towarzystwo Ubezpieczeń Z* (rozsudek devátého senátu ze dne 2. února 2023, GA Emiliou)

Soudní dvůr shledal, že nekalou obchodní praktikou ve smyslu směrnice 2005/29 o nekalých obchodních praktikách vůči spotřebitelům na vnitřním trhu může být vyhotovení vzorové smlouvy o hromadném životním pojištění ve spojení s investičním fondem pojišťovnou, které neumožňuje spotřebiteli, jenž k této smlouvě přistoupí na návrh druhého podniku v postavení pojistníka, porozumět povaze a strukturování nabízeného pojistného produktu, jakož i rizikům s ním spojeným, a že tato pojišťovna musí za tuto nekalou obchodní praktiku nést odpovědnost. Článek 3 odst. 2 ve spojení s článkem 13 této směrnice nebrání výkladu vnitrostátního práva, který přiznává spotřebiteli, jenž uzavřel smlouvu v důsledku nekalé obchodní praktiky obchodníka, právo domáhat se určení neplatnosti této smlouvy.

C-50/22 *Sogefinancement* (rozsudek třetího senátu ze dne 9. března 2023, GA Medina)

Podstatou případu byla otázka, zda musí být čl. 14 odst. 7 a článek 23 směrnice 2008/48 o spotřebitelském úvěru ve světle zásady efektivity vykládány v tom smyslu, že vnitrostátní soud musí mít možnost uplatnit i bez návrhu porušení vnitrostátního ustanovení, jež stanoví dobu, během které nemůže být plnění úvěrové smlouvy zahájeno, jehož se dopustil věřitel, a to bez ohledu na vnitrostátní pravidlo o pětileté promlčecí lhůtě, a musí mít možnost sankcionovat takové porušení tím, že rozhodne o neplatnosti úvěrové smlouvy bez ohledu na vnitrostátní pravidlo, které takovou neplatnost podmiňuje návrhem nebo alespoň souhlasem spotřebitele. Soudní dvůr shledal, že taková vnitrostátní procesní pravidla nespádají do působnosti dané směrnice.

C-97/22 DC (rozsudek osmého senátu ze dne 17. května 2023, GA Pitruzzella)

Jedná se o výklad směrnice 2011/83 o právech spotřebitelů. Spotřebitel uzavřel s podnikem ústní smlouvu o rekonstrukci elektroinstalace v domě, aniž podnik spotřebitele informoval o jeho právu na odstoupení od smlouvy. Po splnění smlouvy předložil podnik spotřebiteli fakturu, kterou spotřebitel neuhradil. Podnik následně postoupil své pohledávky z uvedené smlouvy DC. Poté, co spotřebitel oznámil, že od smlouvy odstupuje, podal DC žalobu, kterou se domáhal zaplacení za poskytnutou službu, přičemž tvrdil, že vyloučení takového nároku z důvodu nesplnění informační povinnosti dotyčného obchodníka představuje „nepřiměřenou sankci“. Soudní dvůr dospěl k závěru, že směrnice 2011/83 osvobozuje spotřebitele od jakékoli povinnosti zaplatit za plnění poskytnutá v rámci plnění smlouvy uzavřené mimo obchodní prostory, pokud mu dotyčný obchodník neposkytl příslušné informace a tento spotřebitel uplatnil své právo odstoupit od smlouvy po jejím splnění.

C-407/21 UFC - *Que choisir a CLCV* (rozsudek druhého senátu ze dne 8. června 2023, GA Medina)

Případ se týkal výkladu směrnice 2015/2302 o souborných cestovních službách a spojených cestovních službách ve vztahu k událostem z období pandemie Covid-19. Šlo o to, zda vnitrostátní právní úprava, která umožnila prodejcům a pořadatelům souborných cestovních služeb a pobytů v případě ukončení smlouvy mezi 1. 3. a 15. 9. 2020 nabízet dobropis nebo náhradní službu namísto vrácení všech plateb do 14 dnů a stanovila povinnost vrátit zákazníkovi všechny platby až po uplynutí 18 měsíců, pokud zákazník do té doby nepřijal rovnocenné plnění, je v souladu se směrnicí. Soudní dvůr dospěl k závěru, že pokud je pořadatel v návaznosti na ukončení smlouvy podle těchto ustanovení povinen vrátit veškeré platby uskutečněné ve prospěch souborných služeb, rozumí se takovým vrácením výlučně vrácení těchto plateb ve formě peněžní částky. Směrnice tudíž brání vnitrostátní úpravě, podle které jsou pořadatelé dočasně zproštěni své povinnosti vrátit dotčeným cestujícím nejpozději 14 dnů po ukončení smlouvy všechny platby, a to i když je cílem úpravy zabránit tomu, aby vzhledem k velkému počtu očekávaných žádostí o vrácení plateb byla platební schopnost těchto pořadatelů ovlivněna natolik, že bude ohrožena jejich existenci, a zachovat tak životaschopnost dotčeného odvětví.

C-543/21 *Verband Sozialer Wettbewerb* (rozsudek třetího senátu ze dne 29. června 2023, GA Emiliou)

V původním řízení se jednalo o spor mezi sdružením, jehož cílem je dohlížet na dodržování práva hospodářské soutěže, a obchodní společností, která distribuuje potraviny, ohledně povinnosti zahrnout částku zálohy, kterou mají platit spotřebitelé, do prodejní ceny zboží baleného v zálohovaných nádobách. Společnost v reklamním letáku na nápoje a jogurty balené v zálohovaných lahvích a sklenicích uvedla částku zálohy za tyto nádoby pod samostatnou poznámkou „*plus záloha... eur*“. Sdružení mělo za to, že taková reklama je protiprávní, neboť neuvádí celkovou cenu předmětných výrobků včetně záloh. Vyvstala otázka, jak vykládat pojem „prodejní cena“ ve smyslu směrnice 98/6 o ochraně spotřebitelů při označování cen výrobků. Soudní dvůr dospěl k závěru, že pojem „prodejní cena“ nezahrnuje částku zálohy, kterou musí spotřebitel uhradit při koupi výrobků balených v zálohovaných nádobách.

C-27/22 *Volkswagen Group Italia a Volkswagen Aktiengesellschaft* (rozsudek prvního senátu ze dne 14. září 2023, GA Campos Sánchez-Bordona)

Optikou zásady *ne bis in idem* se stal sporným souběh sankcí a sankčních řízení orgánů dvou členských států, Německa a Itálie, a to v souvislosti s nekalými obchodními praktikami při uvádění vozidel s dieselovými motory na italský trh, kdy byl do těchto vozidel nainstalován software umožňující zfalšovat měření úrovně emisí oxidů dusíku při kontrolních zkouškách, přičemž protiprávní jednání je přičítáno stejnému konglomerátu automobilových společností. Soudní dvůr dospěl k závěru, že čl. 50 Listiny musí být vykládán v tom smyslu, že peněžitá správní pokuta uložená za nekalé obchodní praktiky vnitrostátním orgánem příslušným v oblasti ochrany spotřebitelů představuje trestní sankci, pokud sleduje represivní účel a vykazuje vysokou míru přísnosti. Zásada *ne bis in idem* přitom brání zachování pokuty trestní povahy uložené právnické osobě za nekalé obchodní praktiky v případě, že tato osoba byla v jiném členském státě odsouzena za tytéž skutky, i když toto odsouzení následovalo až po datu vydání rozhodnutí o uložení této pokuty, ale nabylo právní moci před tím, než rozsudek o žalobě podané proti tomuto rozhodnutí nabylo právní moci. Čl. 52 odst. 1 Listiny umožňuje kumulaci řízení nebo sankcí za tytéž skutky, pouze pokud (i) tato kumulace nepředstavuje pro dotčenou osobu nadměrnou zátěž (ii) jsou dána jasná a přesná pravidla umožňující předvídat, která jednání mohou být předmětem kumulace, a (iii) dotčená řízení byla vedena dostatečně koordinovaně a proběhla v blízké časové návaznosti.

C-83/22 *Tuk Tuk Travel* (rozsudek druhého senátu ze dne 14. září 2023, GA Medina)

Žalobce zrušil zájezd do Vietnamu a Kambodži měsíc před plánovaným odletem z důvodu šíření nemoci Covid-19 v Asii, přičemž se v rámci soudního sporu domáhá vrácení pouze části zaplacené zálohy. V tomto kontextu předkládající soud zpochybnil platnost čl. 5 směrnice 2015/2302 o souborných cestovních službách, jelikož podle něj toto ustanovení nezahrnuje mezi informace povinně poskytované spotřebiteli před uzavřením smlouvy právo na ukončení smlouvy bez storno poplatků v případě existence mimořádných a nevyhnutelných okolností ve smyslu čl. 12 odst. 2 této směrnice. Podle Soudního dvora je nutné čl. 5 směrnice 2015/2302 vykládat ve světle obsahu příslušného formuláře obsaženého v příloze směrnice tak, že povinnost informovat spotřebitele o jeho právu na ukončení smlouvy bez storno poplatků ukládá. Spornou se stala rovněž otázka, zda unijní právo brání použití obecných zásad vnitrostátního soudního řízení, které neumožňují spotřebiteli přiznat vyšší nárok, než o který žádal (tj. neumožňují z moci úřední přiznat právo na vrácení celé částky). Podle Soudního dvora unijní právo použití takových zásad v zásadě nebrání, nicméně účinná ochrana spotřebitele vyžaduje, aby mohl vnitrostátní soud i bez návrhu informovat dotčeného spotřebitele o jeho nároku na vrácení veškerých uskutečněných plateb a umožnit mu, aby ho u něj uplatnil.

C-38/21, C-47/21 a C-232/21 *BMW Bank* (rozsudek velkého senátu ze dne 21. prosince 2023, GA Collins)

Předběžné otázky byly položeny v rámci několika sporů, v nichž se jednalo o výkon práva spotřebitelů odstoupit od smluv uzavřených s bankami. Otázky se týkaly výkladu směrnice 2002/26 o uvádění finančních služeb pro spotřebitele na trh na dálku, směrnice 2008/48 o smlouvách o spotřebitelském úvěru a směrnice 2011/83 o právech spotřebitelů. Soudní dvůr se v komplexním rozsudku vyslovil k jedenácti ustanovením dotčených směrnic a dospěl mimo jiné k následujícím závěrům. Leasingová smlouva na motorové vozidlo, která se vyznačuje tím, že ani tato smlouva, ani žádná samostatná smlouva nestanoví, že je spotřebitel po skončení platnosti smlouvy povinen vozidlo odkoupit, spadá do působnosti směrnice 2011/83 jakožto „smlouva o poskytování služeb“. Naproti tomu nespadá do působnosti směrnice 2002/65 o uvádění finančních služeb pro spotřebitele na trh na dálku. Smlouva o poskytování služeb uzavřená mezi spotřebitelem a obchodníkem za použití prostředků dálkové komunikace nemůže být kvalifikována jako smlouva uzavřená na dálku, pokud uzavření smlouvy předcházelo její vyjednávání za současné fyzické přítomnosti spotřebitele a zprostředkovatele jednajícího jménem obchodníka, během něhož spotřebitel obdržel veškeré informace a mohl klást otázky.

Směrnice 2008/48 brání vnitrostátní úpravě, která zakládá zákonnou domněnku, podle které obchodník svou povinnost informovat spotřebitele o právu odstoupit od smlouvy splní tím, že ve smlouvě odkazuje na vnitrostátní ustanovení, která sama odkazují na vzor, jenž dotčené informace sice obsahuje, avšak používá ustanovení obsažená v tomto vzoru, která nejsou v souladu s požadavky tohoto ustanovení směrnice. Podle směrnice 2008/48 úplné splnění úvěrové smlouvy má za následek zánik práva odstoupit od smlouvy. Věřitel se nemůže platně dovolávat toho, že spotřebitel z důvodu svého chování, ke kterému došlo v době mezi uzavřením smlouvy a uplatněním práva odstoupit od smlouvy, či dokonce po tomto uplatnění, uplatnil toto právo zneužívajícím způsobem.

17. Volný pohyb osob

33 rozsudků (mezinárodní ochrana, práva plynoucí z unijního občanství, přemístění žadatele o mezinárodní ochranu, navrácení státních příslušníků třetích zemí, odvozené právo pobytu na základě čl. 20 SFEU atd.);

Shrnutí zajímavých rozsudků:

C-280/21 *Migracijos departamentas* (rozsudek třetího senátu ze dne 12. ledna 2023, GA Richard de la Tour)

Žadatel o mezinárodní ochranu tvrdil, že v jeho zemi původu se podnikatelé s korupčními vazbami na státní mocenskou strukturu protiprávně zmocnili jeho majetku. Následně bylo údajně proti žadateli zahájeno na podnět jednoho z těchto podnikatelů uměle vykonstruované trestní řízení, které mělo dotyčného odradit od pokusů se jakkoli právně bránit. Spornou se stala otázka, zda lze takovou situaci kvalifikovat jako pronásledování z důvodu zastávání politických názorů ve smyslu čl. 10 odst. 1 písm. e) kvalifikační směrnice 2011/95. Soudní dvůr s odkazem na relevantní dokumenty UNHCR nejdříve uvedl, že pojem „politické názory“ je třeba vykládat široce a ve světle práva na svobodu projevu. Podle Soudního dvora pojem „politické názory“ zahrnuje pokusy žadatele chránit své majetkové zájmy zákonnými prostředky proti nestátním subjektům, které z důvodu svých korupčních vazeb mohou využívat represivní složky státu k újmě dotčeného žadatele. Předpokladem je, že tyto pokusy budou původci pronásledování vnímány jako akt odporu proti nim či jejich politikám a postupům.

C-1/23 PPU *Afrin* (rozsudek třetího senátu ze dne 18. dubna 2023, GA Pitruzzella)

Belgie přiznala status uprchlíka syrskému státnímu příslušníkovi. Jeho manželka se dvěma nezletilými dětmi se stále nacházela v Sýrii, odkud prostřednictvím advokáta

podala žádost o sloučení rodiny. Podle belgického práva nicméně lze takovou žádost podat pouze osobně na belgickém diplomatickém zastoupení či konzulátu, které se však v Sýrii nenachází. Bylo otázkou, zda toto pravidlo, ze kterého neexistují výjimky, brání efektivnímu využití práv garantovaných směrnicí 2003/86 o právu na sloučení rodiny. Soudní dvůr připomněl, že cílem směrnice je usnadnit sloučení rodiny a poskytnout ochranu státním příslušníkům třetích zemí, zejména nezletilým osobám, a upozornil, že tato směrnice přiznává zvýšenou ochranu osobám, kterým bylo přiznáno postavení uprchlíka. Rozhodl tedy, že unijní právo belgické právní úpravě brání. Členský stát může v pozdější fázi řízení požádat o osobní přítomnost rodinných příslušníků osoby usilující o sloučení rodiny, aby zejména ověřily rodinné vazby a totožnost dotčených osob. Aby však nebyly ohroženy cíle směrnice 2003/86, musí takovou přítomnost usnadnit, zejména vydáním konzulárních dokladů nebo průkazů.

C-528/21 M.D. (rozsudek čtvrtého senátu ze dne 27. dubna 2023, GA Campos Sánchez-Bordona)

Státní příslušník třetí země žil více než deset let v Maďarsku se svou partnerkou a synem maďarské státní příslušnosti. Protože se dopustil trestného činu pomoci při nedovoleném překročení hranice a byl odsouzen k podmíněnému trestu odnětí svobody, byla mu odňata pobytová karta a bylo rozhodnuto o jeho navrácení a o zákazu vstupu do Maďarska. Soudní dvůr rozhodl, že čl. 20 SFEU brání tomu, aby členský stát zakázal vstup na území Unie státnímu příslušníkovi třetí země, který je rodinným příslušníkem občana Unie, jenž nikdy nevyužil svého práva volného pohybu, pokud tento členský stát předtím nepřezkoumal, zda mezi těmito osobami existuje vztah závislosti, který by daného občana Unie fakticky donutil opustit území Unie jako celek, aby doprovázel tohoto rodinného příslušníka. Pokud takový vztah existuje, musí členský stát také přezkoumat, zda důvody pro přijetí tohoto rozhodnutí dovolují odchýlit se od odvozeného práva pobytu státního příslušníka třetí země. Dále Soudní dvůr především rozhodl, že čl. 5 návratové směrnice 2008/115 brání tomu, aby bylo vůči státnímu příslušníkovi třetí země přijato rozhodnutí o zákazu vstupu ve smyslu čl. 11 této směrnice, aniž byl předtím zohledněn jeho zdravotní stav, jakož i případně jeho rodinný život a nejvlastnější zájem jeho nezletilého dítěte. Pokud má vnitrostátní soud rozhodovat o žalobě proti rozhodnutí o zákazu vstupu přijatému na základě vnitrostátní právní úpravy neslučitelné s čl. 5 návratové směrnice 2008/115, kterou nelze vykládat konformně, musí od použití této právní úpravy upustit. Podle Soudního dvora unijní právo také brání vnitrostátní praxi spočívající v tom, že se správní orgány členského státu odmítají řídit pravomocným soudním rozhodnutím, kterým se nařizuje odklad

vykonatelnosti rozhodnutí o zákazu vstupu, z důvodu, že o posledně uvedeném rozhodnutí již byl vložen záznam do Schengenského informačního systému.

C-459/20 *Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid* (rozsudek prvního senátu ze dne 22. června 2023, GA Richard de la Tour)

Thajské státní příslušníci a nizozemskému státnímu příslušníkovi se narodilo dítě, které sice má nizozemskou státní příslušnost, ale žije už deset let v Thajsku a nikdy nebylo na území Unie. Matce dítěte, která nadále bydlela v Nizozemsku, bylo z důvodu rozvodu odebráno právo pobytu. Sporným se stalo především to, zda může dotyčná získat odvozené právo pobytu na základě čl. 20 SFEU, aby mohla pobývat se svým dítětem na území Unie. Podle Soudního dvora není vyloučeno, aby rodič dítěte, na němž je toto dítě závislé, mohl požívat odvozeného práva pobytu na základě čl. 20 SFEU, pokud se prokáže, že dítě vstoupí a bude pobývat na území členského státu, jehož je státním příslušníkem, v doprovodu tohoto rodiče. Pokud je dítě závislé na své matce, podle Soudního dvora Nizozemsko nemůže žádost matky o odvozené právo zamítnout z důvodu, že přemístění dítěte do tohoto členského státu, které předpokládá výkon práv tohoto dítěte jakožto občana Unie, není v reálném či věrohodném zájmu tohoto dítěte. Pro účely posouzení, zda je nezletilé dítě, které je občanem Unie, závislé na svém rodiči, který je státním příslušníkem třetí země, je dotyčný členský stát povinen zohlednit všechny relevantní okolnosti, aniž by v tomto ohledu bylo možné považovat za rozhodující skutečnost, že rodič, který je státním příslušníkem třetí země, ne vždy zajišťoval každodenní péči o toto dítě, ale nyní má o něj výlučnou péči, ani skutečnost, že druhý rodič, který je občanem Unie, by mohl převzít každodenní a skutečnou péči o toto dítě.

C-663/21 *Bundesamt für Fremdenwesen und Asyl* (rozsudek prvního senátu ze dne 6. července 2023, GA Richard de la Tour)

Z důvodu opakovaně trestné činnosti bylo státnímu příslušníkovi třetí země odňato postavení uprchlíka a bylo přijato rozhodnutí o jeho navrácení a zákazu pobytu. Zároveň však bylo rozhodnuto, že vyhoštění se nepovoluje. Soudní dvůr rozhodl, že aplikace čl. 14 odst. 4 písm. b) kvalifikační směrnice 2011/95 je podmíněna tím, že příslušný orgán prokáže, že odnětí postavení uprchlíka představuje opatření přiměřené vzhledem k nebezpečí, které dotyčný představuje pro některý ze základních zájmů společnosti členského státu. Kromě toho je nutné zvážit práva, která musí být zaručena osobám splňujícím hmotněprávní podmínky pro přiznání mezinárodní ochrany podle kvalifikační směrnice 2011/95. Příslušný orgán není povinen ověřovat, zda veřejný zájem na navrácení státního příslušníka třetí země do země původu převažuje nad zájmem tohoto státního příslušníka na zachování

mezinárodní ochrany vzhledem k rozsahu a povaze opatření, kterým by byl vystaven v případě návratu. Soudní dvůr zároveň rozhodl, že čl. 5 návratové směrnice 2008/115 brání přijetí rozhodnutí o navrácení státního příslušníka třetí země, pokud je prokázáno, že jeho vyhoštění do země, do níž má být navrácen, je na základě zásady nenavrácení vyloučeno na dobu neurčitou. Členský stát nemůže na základě návratové směrnice 2008/115 vyhostit neoprávněně pobývajícího státního příslušníka třetí země, aniž by předtím bylo vůči tomuto státnímu příslušníkovi vydáno rozhodnutí o navrácení. Pro vydávání rozhodnutí o navrácení ovšem platí povinnost dodržet hmotněprávní a procesní záruky stanovené uvedenou směrnicí, jejíž čl. 5 ukládá příslušnému orgánu povinnost, aby ve všech fázích řízení o navrácení dodržoval zásadu nenavrácení.

C-8/22 Commissaire général aux réfugiés et aux apatrides (rozsudek prvního senátu ze dne 6. července 2023, GA Richard de la Tour)

Státní příslušník třetí země byl v Belgii odsouzen k pětadvaceti letům trestu odnětí svobody. Z tohoto důvodu mu bylo odňato postavení uprchlíka. Podle Soudního dvora nelze považovat za prokázané, že státní příslušník třetí země představuje nebezpečí pro společnost členského státu ve smyslu čl. 14 odst. 4 písm. b) kvalifikační směrnice 2011/95 jen na základě skutečnosti, že byl pravomocně odsouzen za zvlášť závažný trestný čin. Je úlohou příslušného orgánu, aby prokázal, že nebezpečí, které dotýčný státní příslušník třetí země představuje pro některý ze základních zájmů společnosti členského státu, v němž se nachází, je skutečné, aktuální a dostatečně závažné a odnětí postavení uprchlíka představuje opatření přiměřené tomuto nebezpečí.

C-402/22 Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (rozsudek prvního senátu ze dne 6. července 2023, GA Richard de la Tour)

Státní příslušník Libye podal v Nizozemsku žádost o mezinárodní ochranu, která byla zamítnuta z důvodu, že byl pravomocně odsouzen k trestu dvou let odnětí svobody za sexuálně motivované trestné činy. Spornými se tak stalo, zda se může jednat o „zvlášť závažný trestný čin“, který odůvodňuje závěr o tom, že je jeho pachatel nebezpečím pro společnost členského státu ve smyslu čl. 14 odst. 4 písm. b) kvalifikační směrnice 2011/95. Soudní dvůr rozhodl, že takovýmto „zvlášť závažným trestným činem“ je trestný čin, který s ohledem na své specifické rysy vykazuje výjimečnou závažnost v tom smyslu, že spadá mezi trestné činy, které nejvíce narušují právní řád dotčené společnosti. Za tímto účelem je třeba zohlednit zejména trestní sazbu, jakož i konkrétně uložený trest, povahu trestného činu, případné přitěžující či polehčující okolnosti a povahu a rozsah škod způsobených tímto

trestným činem. Zároveň existence nebezpečí pro společnost členského státu není prokázána pouze na základě skutečnosti, že došlo k odsouzení pravomocným rozsudkem za zvláště závažný trestný čin. Dále Soudní dvůr rozhodl, že aplikace čl. 14 odst. 4 písm. b) kvalifikační směrnice 2011/95 je podmíněna tím, že příslušný orgán prokáže, že nebezpečí, které představuje dotčený státní příslušník třetí země pro některý ze základních zájmů společnosti členského státu, v němž se nachází, je skutečné, aktuální a dostatečně závažné a že opatření uložené tomuto státnímu příslušníkovi třetí země je přiměřené tomuto nebezpečí.

C-689/21 *Udlændinge- og Integrationsministeriet* (rozsudek velkého senátu ze dne 5. září 2023, GA Szpunar)

Soudní dvůr rozhodoval o podmínkách pro pozbytí dánského občanství. Konkrétně rozhodl, že čl. 20 SFEU ve světle čl. 7 Listiny nebrání právní úpravě, podle které státní příslušníci, kteří se narodili mimo území daného členského státu, nikdy v něm nežili, nemají na tento členský stát úzkou vazbu, ze zákona pozbývají státní příslušnost tohoto státu ve věku 22 let, a to i za předpokladu, že tím pozbydou také unijní občanství. Podmínkou však je, že dotčený může podat v přiměřené lhůtě žádost o zachování nebo znovunabytí státní příslušnosti *ex tunc*, jež příslušným orgánům umožňuje posoudit přiměřenost důsledků pozbytí státní příslušnosti z hlediska unijního práva. Uvedená lhůta musí po přiměřeně dlouhou dobu plynout i po dosažení příslušného věku a může začít běžet pouze tehdy, pokud orgány dotčenou osobu náležitě informovaly o pozbytí její státní příslušnosti nebo o tom, že jí takové pozbytí bezprostředně hrozí, jakož i o jejím právu požádat v této lhůtě o zachování nebo znovunabytí této státní příslušnosti. V opačném případě musí mít uvedené orgány možnost provést takové posouzení incidenčně v souvislosti se žádostí dotyčné osoby o vydání cestovního dokladu nebo jiného dokladu potvrzujícího její státní příslušnost.

C-568/21 *Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid* (rozsudek prvního senátu ze dne 21. září 2023, GA Collins)

Státní příslušník třetí země byl členem diplomatické mise v členském státě, ve kterém žil se svou rodinou. Při tomto pobytu členům rodiny vydal daný členský stát diplomatické pasy. Následně příslušníci této rodiny odjeli do Nizozemska, kde podali žádosti o mezinárodní ochranu. Nizozemské orgány konstatovaly, že na základě nařízení Dublin III je k posouzení žádostí příslušný členský stát, který vydal diplomatické pasy. Sporným se stalo, zda diplomatické pasy představují „povolení k pobytu“ ve smyslu nařízení Dublin III. Soudní dvůr rozhodl, že diplomatický průkaz vydaný členským státem na základě Vídeňské úmluvy

o diplomatických stycích z roku 1961 představuje „povolení k pobytu“ ve smyslu daného nařízení. Podle Soudního dvora by byl zpochybněn účel nařízení Dublin III, kdyby si státní příslušníci třetích zemí, kteří požívají výsad a imunit stanovených ve Vídeňské úmluvě, mohli zvolit členský stát, v němž podají žádost o mezinárodní ochranu.

C-143/22 ADDE a další (rozsudek čtvrtého senátu ze dne 21. září 2023, GA Rantos)

Francouzský zákoník o vstupu a pobytu cizinců a o azylovém právu umožňuje přijetí rozhodnutí o odepření vstupu na vnitřních hranicích, na kterých byly znovu zavedeny kontroly podle hlavy III kapitoly II Schengenského hraničního kodexu. Spornou se stala otázka, zda může být státnímu příslušníkovi třetí země přicházejícímu přímo z území státu, který je smluvní stranou Schengenské úmluvy, jenž se dostavil na povolený hraniční přechod, avšak nemá doklady prokazující oprávnění ke vstupu nebo právo pobytu ve Francii, odepřen vstup na základě čl. 14 Schengenského hraničního kodexu, aniž se použije návratová směrnice 2008/115. Soudní dvůr rozhodl, že nikoliv. Státní příslušník třetí země, který je po neoprávněném vstupu na území členského státu na tomto území přítomen, aniž splnil podmínky vstupu, pobytu či bydliště, pobývá v tomto členském státě neoprávněně ve smyslu návratové směrnice 2008/115. To platí i v případě, kdy byl tento státní příslušník třetí země zadržen na hraničním přechodu, pokud se tento hraniční přechod nachází na území uvedeného členského státu. Návratová směrnice 2008/115 sice umožňuje za určitých podmínek vyloučit státní příslušníky třetích zemí, kteří na jejich území pobývají neoprávněně, z působnosti této směrnice, nicméně výhradně v případech, kdy došlo k překročení vnější hranice členského státu, nikoli v případech překročení společné hranice členských států, které jsou součástí schengenského prostoru. Tento závěr platí, i pokud byla znovuzavedena ochrana této hranice v souladu s čl. 25 Schengenského hraničního kodexu z důvodu závažné hrozby pro veřejný pořádek nebo vnitřní bezpečnost členského státu.

C-151/22 *Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie* (rozsudek třetího senátu ze dne 21. září 2023, GA Richard de la Tour)

Súdánští státní příslušníci žádali v Nizozemsku o mezinárodní ochranu. Své žádosti odůvodnili tím, že by v případě návratu do Súdánu byli pronásledováni pro určité politické názory. Sporným se stal výklad pojmu „politické názory“ ve smyslu kvalifikační směrnice 2011/95. Podle Soudního dvora je tento pojem nutno vykládat široce. Zároveň Soudní dvůr v podstatě rozhodl, že nehraje roli to, jak intenzivně žadatel zastává své názory, a že po žadateli nelze požadovat, aby se v případě návratu do země původu zdržel projevu svých názorů. K tomu, aby se jednalo

o „politické názory“, tak postačí tvrzení žadatele, že zastává či vyjadřuje tyto názory, myšlenky nebo přesvědčení. Na posouzení odůvodněnosti obav žadatele z pronásledování nemá vliv ani to, že žadatel v zemi svého původu dosud nevzbudil nežádoucí pozornost potenciálních původců pronásledování. Pro účely posouzení odůvodněnosti těchto obav žadatele musí příslušné orgány členských států zohlednit skutečnost, že žadatelovy politické názory mohly nebo budou moci z důvodu míry přesvědčení, s nímž jsou vyjadřovány, nebo z důvodu případného zapojení tohoto žadatele do činností zaměřených na podporu uvedených názorů, vzbudit nežádoucí pozornost potenciálních původců pronásledování v zemi původu tohoto žadatele. Není však vyžadováno, aby tytéž názory byly u žadatele natolik hluboce zakořeněné, že by se nemohl v případě návratu do země svého původu zdržet jejich projevu, čímž by se vystavil nebezpečí pronásledování.

C-294/22 OFPRA (rozsudek čtvrtého senátu ze dne 5. října 2023, GA Emiliou)

Osoba bez státní příslušnosti palestinského původu se narodila a následně pobývala v Libanonu, kde jí až do roku 2019 byla poskytována péče ze strany UNRWA (Agentura OSN pro pomoc a práci ve prospěch palestinských uprchlíků na Blízkém východě). Od roku 2019 nebyla UNRWA schopna zajistit dostatečný přístup ke zdravotní péči, která se týká nejzávažnějších onemocnění, včetně léčivého přípravku, na němž závisí přežití uvedené osoby. Dotyčný proto odjel do Francie, kde požádal o mezinárodní ochranu. Soudní dvůr rozhodl, že na ochranu nebo podporu od UNRWA musí být nahlíženo tak, že nejsou nadále udělovány, pokud tento orgán není schopen zajistit osobě bez státní příslušnosti palestinského původu, na kterou se tato ochrana nebo podpora vztahuje, přístup ke zdravotní péči a léčbě, bez kterých jí hrozí reálné riziko bezprostřední smrti nebo reálné riziko, že dojde k vážnému, náhlému a nezvratnému zhoršení jejího zdravotního stavu nebo k podstatnému snížení naděje dožití.

C-125/22 *Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid* (rozsudek čtvrtého senátu ze dne 9. listopadu 2023, GA Pikamäe)

Žádosti o mezinárodní ochranu lybijských státních příslušníků byly zamítnuty nizozemskými orgány z důvodu neopodstatněnosti. Dotyční trvali na tom, že mají nárok na doplňkovou ochranu, neboť jim v zemi původu hrozí vážná újma ve smyslu čl. 15 kvalifikační směrnice 2011/95. Tvrdí, že při posuzování jejich žádostí musí být přihlédnuto i k jejich individuální situaci, neboť jeden ze žalobců pracoval jako osobní strážce vysoce postavených politiků, kvůli čemuž se stal obětí pokusu o vraždu a bylo mu opakovaně telefonicky vyhrožováno, že bude zabit a jeho děti uneseny, jelikož pracuje pro vládu. Soudní dvůr rozhodl, že vnitrostátní orgán musí

nejprve prověřit všechny významné informace týkající se jak postavení a osobní situace žadatele, tak celkové situace v zemi původu a teprve poté určit, jaký druh vážné újmy mohou tyto informace doložit. Soudní dvůr mimo jiné připomněl, že pro výklad čl. 15 kvalifikační směrnice 2011/95 je relevantní judikatura ESLP. Nicméně uvedl, že čl. 15 písm. c) kvalifikační směrnice 2011/95 týkající se nerozlišujícího násilí v důsledku ozbrojeného konfliktu poskytuje žadatelům širší ochranu než čl. 3 EÚLP. Zároveň čl. 15 písm. c) kvalifikační směrnice 2011/95 musí být vykládán v tom smyslu, že při posuzování existence reálného nebezpečí vážné újmy, která je definována v tomto ustanovení, musí mít příslušný vnitrostátní orgán možnost zohlednit i jiné informace týkající se konkrétního postavení a osobní situace žadatele než pouhou okolnost, že žadatel pochází z oblasti dané země, kde dochází k „nejextrémnějším případům všeobecně se vyskytujícího násilí“. Tyto informace totiž mohou přispět ke konkretizaci reálného nebezpečí vážné újmy podle uvedeného ustanovení.

C-257/22 Odbor azylové a migrační politiky MV (rozsudek desátého senátu ze dne 9. listopadu 2023, GA Richard de la Tour)

Alžírský státní příslušník se dostavil do zařízení pro zajištění cizinců a požádal tam o mezinárodní ochranu. Policií bylo nicméně zahájeno řízení o správním vyhoštění, neboť dotyčný na českém území pobýval bez platného povolení k pobytu nebo platného cestovního dokladu. Spornou se následně stala otázka, zda unijní právo brání členskému státu, aby použil koncept bezpečné země původu v rámci posuzování, zda je v souladu s principem *non-refoulement* navrácení státního příslušníka třetí země ve smyslu návratové směrnice 2008/115. Soudní dvůr se nakonec konceptem bezpečné země původu vůbec nezabýval a zaměřil se na to, že rozhodnutí o vyhoštění nemohlo být vůči osobě dotčené v původním řízení přijato předtím, než bylo přijato prvostupňové rozhodnutí týkající se žádosti této osoby o mezinárodní ochranu. Před přijetím tohoto rozhodnutí totiž nelze mít za to, že občan třetího státu pobývá na území neoprávněně, což je výchozí podmínka unijní legislativy pro přijetí rozhodnutí o vyhoštění.

C-128/22 NORDIC INFO (rozsudek velkého senátu ze dne 5. prosince 2023, GA Emiliou)

V rámci původního sporu žádala cestovní kancelář Nordic Info u belgického soudu o náhradu škody způsobenou v důsledku zákazu cestování z Belgie a do Belgie z důvodu nepříznivé epidemiologické situace v průběhu pandemie COVID-19. Vystala mj. otázka, zda opatření přijatá Belgií v průběhu pandemie nebyla v rozporu se směrnicí 2004/38 o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků

svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států nebo s nařízením 2016/399 (Schengenský hraniční kodex). Soudní dvůr konstatoval, že unijní právo nebrání obecné právní úpravě členského státu, která z důvodů veřejného zdraví zakazuje občanům Unie a jejich rodinným příslušníkům překračování vnitřních hranic tohoto členského státu za účelem cest, které nejsou nezbytně nutné, a ukládá občanům Unie, kteří nejsou státními příslušníky uvedeného členského státu, aby při vstupu na území tohoto členského státu podstoupili screeningové testy a dodrželi karanténu. Příslušná opatření nicméně musí být přiměřená a nediskriminující, případně musí hrozba způsobená pandemií odpovídat závažné hrozbě pro veřejný pořádek nebo vnitřní bezpečnost.

C-488/21 *Chief Appeals Officer* (rozsudek velkého senátu ze dne 21. prosince 2023, GA Čapeta)

Soudní dvůr rozhodl, že z čl. 14 odst. 2 ve spojení s čl. 2 bodem 2 písm. d) a čl. 7 odst. 1 písm. a) a d) směrnice 2004/38 o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států vyplývá, že předek v přímé linii pracovníka má odvozené právo pobytu, dokud je osobou vyživovanou tímto pracovníkem. Dále konstatoval, že skutečnost, že migrující pracovník nabude státní příslušnost hostitelského členského státu, nemůže znamenat, že je zbaven práva na rovné zacházení zakotveného v čl. 45 odst. 2 SFEU, jenž byl proveden čl. 7 odst. 2 nařízení č. 492/2011 o volném pohybu pracovníků v Unii, přičemž dávka sociální pomoci pro předka v přímé linii představuje pro migrujícího pracovníka sociální výhodu ve smyslu uvedeného čl. 7 odst. 2. Shledal proto, že postavení předka, který je vyživovanou osobou, nemůže být dotčeno přiznáním dávky sociální pomoci, neboť takové řešení by v praxi bránilo takovému rodinnému příslušníkovi s odvozeným právem pobytu požádat o dávku a narušilo by to rovné zacházení přiznané migrujícímu pracovníkovi, a tím i dosažení cíle nařízení č. 492/2011, kterým je podpora volného pohybu pracovníků pomocí vytvoření optimálních podmínek pro integraci jejich rodinných příslušníků. Na závěr dodal, že migrující pracovník v hostitelském členském státě přispívá k financování sociálních politik a cíl dotčené vnitrostátní právní úpravy, kterým je zabránění nepřiměřené finanční zátěži pro hostitelský členský stát, tudíž nemůže odůvodnit nerovné zacházení s migrujícími pracovníky.

18. Sociální politika

24 rozsudků (ochrana pracovníků, zákaz diskriminace, ochrana zaměstnanců v případě platební neschopnosti zaměstnavatele atd.);

Shrnutí zajímavých rozsudků:

C-356/21 TP (rozsudek druhého senátu ze dne 12. ledna 2023, GA Čapeta)

Ve sporu v původním řízení provozovatel veřejnoprávní televize ukončil se svým externím spolupracovníkem, který pro televizi na základě opakovaných smluv o dílo vytvářel propagační upoutávky, spolupráci poté, co dotčený spolupracovník zveřejnil se svým partnerem video na podporu párů stejného pohlaví. Soudní dvůr rozhodl, že čl. 3 odst. 1 písm. a) a c) směrnice 2000/78 o rovném zacházení v zaměstnání a povolání se vztahuje na diskriminační překážky přístupu k prostředkům obživy bez ohledu na právní formu, na jejímž základě je vlastní práce vykonávána, včetně neprodloužení či neuzavření smlouvy o dílo. Potvrdil, že čl. 2 odst. 5 směrnice upravující výjimky ze zásady zákazu diskriminace musí být vykládán restriktivně, a rozhodl, že čl. 3 odst. 1 písm. a) a c) směrnice brání vnitrostátní právní úpravě, která na základě práva na svobodnou volbu smluvní strany situaci v původním řízení vylučuje z ochrany proti diskriminaci.

C-524/21 a C-525/21 Agenția Județeană de Ocupare a Forței de Muncă Ilfov a další (rozsudek druhého senátu ze dne 16. února 2023, GA Richard de la Tour)

Ve sporu šlo o mzdové pohledávky zaměstnanců zaměstnavatele v úpadku. Soudní dvůr připomněl, že směrnice 2008/94 o ochraně zaměstnanců v případě platební neschopnosti zaměstnavatele poskytuje členským státům možnost omezit povinnost uhradit pohledávky stanovením referenčního období, a rozhodl, že směrnice nebrání vnitrostátní právní úpravě, která úhradu nesplacených mzdových pohledávek zaměstnanců záruční institucí omezuje na maximální období tří měsíců, jež bezprostředně předcházejí zahájení kolektivního úpadkového řízení vůči zaměstnavateli nebo po tomto zahájení bezprostředně následují, spadá-li tato doba do minimálně šestiměsíčního referenčního období. Dodal, že členské státy mohou stanovit procesní podmínky vymáhání promlčených nebo záruční institucí neoprávněně vyplacených mzdových nároků, avšak pouze pokud taková pravidla nejsou méně příznivá než ta, která se týkají obdobných žádostí vnitrostátní povahy (zásada rovnocennosti), a pokud nejsou upravena tak, aby v praxi znemožňovala nebo nadměrně ztěžovala výkon práv přiznaných směrnicí 2008/94 (zásada efektivity).

C-710/21 IEF Service (rozsudek sedmého senátu ze dne 16. února 2023, GA Richard de la Tour)

Spor se týkal určení členského státu, jehož záruční instituce je příslušná k úhradě nesplacených pohledávek zaměstnance, který svou práci vykonával částečně v režimu home office z bydliště v jiném členském státě, než ve kterém se nachází sídlo zaměstnavatele. Soudní dvůr rozhodl, že podnik neprovozuje činnost

na územích nejméně dvou členských států ve smyslu čl. 9 odst. 1 směrnice 2008/94 o ochraně zaměstnanců v případě platební neschopnosti zaměstnavatele, pokud je v pracovní smlouvě dotyčného zaměstnance sjednáno, že hlavní náplň jeho činnosti i obvyklé místo výkonu jeho práce se nachází ve členském státě, kde má zaměstnavatel sídlo. Na tomto závěru nemůže podle Soudního dvora nic změnit ani skutečnost, že zaměstnanec pracující částečně z místa bydliště podléhal právním předpisům státu místa bydliště na základě osvědčení vydaného podle čl. 19 odst. 2 nařízení č. 987/2009 o provádění nařízení č. 883/2004 o koordinaci systémů sociálního zabezpečení.

C-477/21 *MÁV-START* (rozsudek druhého senátu ze dne 2. března 2023, GA Pitruzzella)

Soudní dvůr rozhodl, že denní odpočinek upravený v čl. 3 směrnice 2003/88 o některých aspektech úpravy pracovní doby není součástí týdenní doby odpočinku podle čl. 5 této směrnice, ale k týdenní době odpočinku se přičítá. Připomněl, že stanovení příznivějších pravidel v oblasti týdenní pracovní doby vnitrostátním právem nemůže pracovníka zbavit jiných práv přiznaných touto směrnicí. Právo na denní odpočinek musí být tudíž poskytnuto nezávisle na týdenní době odpočinku stanovené vnitrostátní právní úpravou. Na závěr dodal, že je-li pracovníkovi poskytnuta týdenní doba odpočinku, má rovněž nárok na dobu denního odpočinku, která musí být poskytnuta bezprostředně po pracovní době, a to nezávisle na tom, zda po této době následuje pracovní doba či nikoli, včetně týdenního odpočinku či dovolené.

C-650/21 *Landespolizeidirektion Niederösterreich a Finanzamt Österreich* (rozsudek druhého senátu ze dne 20. dubna 2023, GA Richard de la Tour)

Spor se týkal rakouské právní úpravy zápočtu odborné učňovské praxe získané před dosažením věku osmnácti let v rámci systému odměňování státních zaměstnanců. Soudní dvůr navázal na rozsudky ve věcech C-88/08 *Hütter*, C-530/13 *Schmitzer* a C-396/17 *Leitner* a uvedl, že zohlednění započitatelných dob je v dané situaci neutralizováno uplatněním paušálního odpočtu, což vede k tomu, že doby učňovské přípravy nemají významný vliv na výpočet rozhodného data, a tedy ani na stanovení zařazení dotčených zaměstnanců v rámci platové tabulky. I nadále tak dochází k rozdílnému zacházení mezi zaměstnanci na základě věku. Soudní dvůr dále rozhodl, že zásada rovného zacházení zakotvená v čl. 20 Listiny a zásada právní jistoty brání tomu, aby bylo rozdílně zacházeno se zaměstnanci, na základě jejichž žádosti již bylo ukončeno řízení o přehodnocení platového zařazení, a se zaměstnanci, jejichž řízení ukončeno nebylo, a o nichž je proto na základě nové

právní úpravy nutné rozhodnout z moci úřední. Na závěr Soudní dvůr dodal, že čl. 1, 2 a 6 směrnice 2000/78 o rovném zacházení v zaměstnání ve spojení s čl. 21 Listiny nebrání tomu, aby se doby učňovského vzdělávání zohledňovaly v celém rozsahu, pokud byl zaměstnanec přijat státem do zaměstnání po určitém datu, a pouze v polovičním rozsahu, pokud byl zaměstnanec přijat před tímto datem, neboť rozlišovacím kritériem v takovém případě není věk dotčených zaměstnanců.

C-113/22 TGSS (rozsudek druhého senátu ze dne 14. září 2023, GA Medina)

Spor se týká nároku na příplatek „za mateřství“. Soudní dvůr nejprve připomněl, že dotčená vnitrostátní právní úprava, která stanoví nárok na příplatek k důchodu pro ženy, které měly alespoň dvě děti, kdežto muži ve stejné situaci nemají na takový příplatek nárok, zakládá přímou diskriminaci na základě pohlaví ve smyslu čl. 4 odst. 1 směrnice 79/7 o postupném zavedení zásady rovného zacházení pro muže a ženy v oblasti sociálního zabezpečení. Následně uvedl, že pokud bylo napadené zamítavé rozhodnutí orgánu sociálního zabezpečení přijato v souladu se správní praxí spočívající v dalším uplatňování uvedené právní úpravy navzdory rozsudku Soudního dvora, čímž byl žadatel donucen uplatnit svůj nárok na příplatek před soudem, musí vnitrostátní soud dotčenému orgánu sociálního zabezpečení uložit nejen to, aby žadateli požadovaný nárok na příplatek přiznal, ale rovněž aby žadateli zaplatil náhradu škody s odrazujícím účinkem a nahradil mu z tohoto titulu náklady řízení a náklady na právní zastoupení vynaložené v soudním řízení, a to navzdory tomu, že vnitrostátní procesněprávní úprava neumožňuje v takovém typu řízení, o jaké jde v původním řízení, uložit orgánu sociálního řízení povinnost k náhradě nákladů řízení.

C-57/22 Ředitelství silnic a dálnic (rozsudek šestého senátu ze dne 12. října 2023, GA Richard de la Tour)

Soudní dvůr nejprve uvedl, že pracovníka, který byl protiprávně propuštěn ze zaměstnání a v důsledku soudního rozhodnutí o zrušení propuštění byl do zaměstnání opět přijat, přičemž po dobu soudního řízení pro zaměstnavatele nepracoval, neboť mu zaměstnavatel nepřiděloval práci, je třeba považovat za pracovníka ve smyslu směrnice 2003/88 o některých aspektech úpravy pracovní doby. Dále připomněl, že čl. 7 odst. 1 směrnice 2003/88 konkretizuje základní právo na každoroční placenou dovolenou zakotvené v čl. 31 odst. 2 Listiny, přičemž nárok na placenou dovolenou za kalendářní rok nelze vykládat restriktivně. Dodal, že účelem tohoto nároku je umožnit pracovníkovi, aby si jednak odpočinul od plnění úkolů, a jednak aby měl čas na oddech a mimopracovní zájmy, a že ačkoli je tento účel založen na předpokladu, že pracovník během referenční doby skutečně

pracoval, nemusí být tento předpoklad naplněn, pokud je takový stav důsledkem jednání zaměstnavatele. Shledal tedy, že doba ode dne protiprávního propuštění pracovníka do dne, kdy byl do zaměstnání opět přijat, musí být pro účely stanovení nároku na placenou dovolenou považována za skutečně odpracované období. Na závěr doplnil, že z hlediska vzniku nároku na finanční náhradu za nevyčerpanou dovolenou je skutečnost, že pracovníkovi za referenční období náleží náhrada mzdy ve výši průměrného výdělku, irelevantní, neboť účel jejího poskytnutí je jiný než účel finanční náhrady.

C-660/20 *Lufthansa CityLine* (rozsudek prvního senátu ze dne 19. října 2023, GA Emiliou)

Pilot zaměstnaný leteckou společností na částečný úvazek se domáhal doplatku za práci přesčas vypočteného na základě prahových hodnot snížených v závislosti na délce jeho individuální pracovní doby oproti hodnotám pracovníků zaměstnaných na plný úvazek. Soudní dvůr uvedl, že ačkoli se odměna za hodinu letu jeví být stejná, jednotné prahové hodnoty znamenají pro piloty na částečný úvazek ve vztahu k jejich celkové pracovní době delší letovou službu než pro piloty na plný úvazek, a rozhodl, že vnitrostátní právní úprava, která podmiňuje vyplacení dodatečné odměny u obou kategorií zaměstnanců překročením stejného počtu odpracovaných hodin, představuje méně příznivé zacházení se zaměstnanci na částečný úvazek, přičemž pro takové nerovné zacházení neshledal legitimní odůvodnění.

C-148/22 *Commune d'Ans* (rozsudek velkého senátu ze dne 28. listopadu 2023, GA Collins)

Zaměstnankyně obecního úřadu se domáhala zrušení rozhodnutí obce a části pracovního řádu, kterými jí bylo zakázáno nosit symboly vyjadřující osobní přesvědčení při výkonu povolání, a tudíž znemožněno nošení šátku. Soudní dvůr připomněl, že směrnice o rovném zacházení v zaměstnání a povolání stanoví pouze obecný rámec, který ponechává členským státům a orgánům veřejné moci prostor pro uvážení, jenž jim umožňuje zohlednit jejich vlastní kontext, pokud jde o to, jaké místo hodlají přiznat náboženskému vyznání nebo filozofickému přesvědčení ve veřejném sektoru, a rozhodl, že interní pravidlo obecní správy, které obecně a bez rozdílu zakazuje jejím zaměstnancům viditelně nosit na pracovišti jakékoli symboly vypovídající zejména o filozofickém nebo náboženském přesvědčení, může být odůvodněno vůlí této obecní správy vytvořit zcela neutrální prostředí výkonu veřejné správy. Zároveň musí být toto pravidlo vhodné, nezbytné a přiměřené,

příčemž je na předkládajícím soudu, aby ověřil, zda obec daný cíl sleduje skutečně důsledně a systematicky ve vztahu ke všem zaměstnancům.

C-518/22 AP Assistenzprofis (rozsudek druhého senátu ze dne 7. prosince 2023, GA Richard de la Tour)

Jádrem sporu byl pracovní inzerát zveřejněný společností poskytující zdravotně postiženým osobám asistenční služby, ve kterém tato společnost hledala pro svou zdravotně postiženou klientku osobu pro každodenní asistenci „nejlépe ve věku mezi 18 a 30 lety“. Soudní dvůr nejprve uvedl, že odmítnutí uchazečky o zaměstnání, která byla mimo uvedené věkové rozmezí, je nutné považovat za přímou diskriminaci ve smyslu čl. 2 odst. 2 písm. a) směrnice 2000/78 o obecném rámci pro rovné zacházení v zaměstnání a povolání, avšak následně shledal, že právo na seburčení zdravotně postižených osob zahrnuje i možnost utvářet podobu služby osobní asistence, včetně vymezení kritérií výběru osoby, a spadá tudíž pod výjimku uvedenou v čl. 2 odst. 5 směrnice 2000/78, který je proto nutné vykládat ve světle čl. 26 Listiny a čl. 19 úmluvy OSN tak, že výše popsanému způsobu náboru provedenému v souladu s vnitrostátními právními předpisy zohledňujícími individuální přání zdravotně postižené osoby nebrání.

C-206/22 Sparkasse Südpfalz (rozsudek prvního senátu ze dne 14. prosince 2023, GA Pikamäe)

Soudní dvůr shledal, že doba karantény nařízená pracovníkovi orgánem veřejné moci z důvodu jeho kontaktu s osobou nakaženou virem nemůže sama o sobě bránit plnění cílů placené dovolené za kalendářní rok, i když může mít dopad na podmínky, za nichž může pracovník svůj volný čas využít, přičemž dodal, že po zaměstnavateli nelze požadovat, aby vyrovnal nevýhody plynoucí z takové nepředvídatelné události. Rozhodl proto, že čl. 7 odst. 1 směrnice 2003/88 o některých aspektech úpravy pracovní doby a čl. 31 odst. 2 Listiny nebrání vnitrostátní právní úpravě nebo praxi, která neumožňuje převod dnů placené dovolené za kalendářní rok poskytnutých pracovníkovi, který není nemocný, během období, jež se překrývá s dobou nařízené karantény.

19. Sociální zabezpečení

10 rozsudků (nárok na dávky sociálního zabezpečení, určení příslušného členského státu, rodinné dávky atd.);

Shrnutí zajímavých rozsudků:

C-411/22 *Thermalhotel Fontana* (rozsudek sedmého senátu ze dne 15. června 2023, GA Szpunar)

Soudní spor se týkal náhrady za ztrátu na výdělku způsobenou nařízením izolace v souvislosti s onemocněním Covid-19. Soudní dvůr shledal, že uvedená náhrada není dávkou v nemoci ve smyslu čl. 3 odst. 1 písm. a) nařízení č. 883/2004 o koordinaci systémů sociálního zabezpečení, neboť pro její poskytnutí je irrelevantní, zda je příjemce skutečně nemocný či zda existuje pouhé podezření na onemocnění, a jejím účelem tudíž není vyléčení nemocného, ale ochrana populace před nákazou. Pravidla koordinace stanovená v nařízení č. 883/2004 se na uvedenou náhradu proto nevztahují. Soudní dvůr však rozhodl, že dotčená náhrada za ztrátu na výdělku je sociální výhodou ve smyslu čl. 7 odst. 2 nařízení č. 492/2011 o volném pohybu pracovníků uvnitř Unie a podmínění nároku na náhradu tím, že izolace byla nařízena orgánem členského státu, jehož právní řád poskytování náhrady za ztrátu na výdělku upravuje, proto představuje nepřímou diskriminaci na základě bydliště, pro kterou Soudní dvůr neshledal legitimní odůvodnění.

C-415/22 *Acerta a další* (rozsudek sedmého senátu ze dne 16. listopadu 2023, GA Rantos)

Soudní dvůr připomněl, že nikoli členské státy, ale jediné Unie má pravomoc stanovit pravidla použitelná na úředníky Unie, pokud jde o jejich povinnosti v oblasti sociálního zabezpečení, a shledal, že úředník, jehož pracovněprávní vztah s Uníí trval až do stanoveného důchodového věku, nadále podléhá systému sociálního zabezpečení Unie. Rozhodl proto, že ustanovení článku 14 protokolu č. 7 a článku 72 služebního řádu brání tomu, aby úředník Unie, který setrval ve služebním poměru u orgánu Unie až do stanoveného důchodového věku a který vykonává samostatnou výdělečnou činnost na území členského státu, podléhal na základě právních předpisů tohoto členského státu povinné účasti v systému sociálního zabezpečení.

C-422/22 *Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Toruniu* (rozsudek druhého senátu ze dne 16. listopadu 2023, GA Richard de la Tour)

Spor se týkal procesního postupu v situaci, kdy instituce, která vydala osvědčení A1 o příslušných právních předpisech v oblasti sociálního zabezpečení, na základě vlastních zjištění uvedené osvědčení zrušila. Soudní dvůr shledal, že postup stanovený v čl. 5 odst. 2 až 4 nařízení č. 987/2009 o prováděcích pravidlech k nařízení č. 883/2004 o koordinaci systémů sociálního zabezpečení není povinným předpokladem pro zrušení osvědčení A1 z úřední povinnosti, neboť takové zrušení nemá původ v existenci sporu mezi institucemi více členských států, ale ve vlastních

zjištěních vydávající instituce. Dále připomněl, že osvědčení A1 není konstitutivním aktem, a jeho zrušení proto nemůže vést ke ztrátě práv dotčeného pracovníka, přičemž dodal, že vydávající instituce má povinnost o zrušení osvědčení A1 neprodleně informovat příslušné instituce dotčených členských států a dotčeného pracovníka.

20. Vnější vztahy

1 usnesení (brexit);

C-30/22 Direktor na Teritorialno podelenie na Natsionalnia osiguriteln institut-Veliko Tarnovo (usnesení sedmého senátu ze dne 24. března 2023, GA Emiliou)

Bulharská státní příslušnice se domáhala dávek v nezaměstnanosti u bulharské instituce poté, co po skončení přechodného období ve smyslu čl. 126 Dohody o vystoupení Spojeného království z Evropské unie ukončila svou pracovní činnost ve Spojeném království a přemístila své bydliště do Bulharska. Předběžné otázky se týkaly výkladu čl. 30 a čl. 31 Dohody o vystoupení. Soudní dvůr ovšem v úvodu zdůraznil, že cílem Dohody o vystoupení není vytvořit práva nezávislá na unijním právu, ale chránit práva vyplývající z unijních norem využitá před koncem přechodného období. Proto je nutné nejprve posoudit, zda by byla ustanovení nařízení č. 883/2004 o koordinaci systémů sociálního zabezpečení použitelná na situaci v původním řízení bez ohledu na vystoupení Spojeného království z Unie. Pokud by tomu tak nebylo, neexistovalo by žádné právo, které by měla Dohoda o vystoupení chránit. V tomto kontextu Soudní dvůr uvedl, že s ohledem na skutkové okolnosti se na projednávanou věc nevztahuje ani čl. 61 odst. 1, ani čl. 65 odst. 2 nařízení č. 883/2004, a k výkladu čl. 30 a 31 Dohody o vystoupení se tudíž nevyjádřil.

21. Unijní rozpočet

4 rozsudky (ochrana rozpočtu Unie atd.);

Shrnutí zajímavých rozsudků:

C-31/21 Eurocostruzioni (rozsudek prvního senátu ze dne 1. března 2023, GA Campos Sánchez-Bordona)

Poté, co žalobkyně získala unijní financování na výstavbu hotelu, vznikl spor o to, jaké doklady mají být předloženy ke konečnému proplacení dotace, resp. k doložení skutečně vynaložených výdajů. Konkrétně šlo o to, zda bod 2.1 pravidla č. 1 přílohy nařízení č. 1685/2000, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení č. 1260/1999

týkající se způsobilosti výdajů na činnosti spolufinancované strukturálními fondy, umožňuje, aby konečný příjemce financování výstavby budovy prokázal vzniklé výdaje předložením jiných dokumentů než těch, které jsou výslovně uvedeny v tomto ustanovení, resp. zda „účetními doklady stejné průkazní hodnoty“ ve smyslu výše uvedené úpravy mohou být i stavební deník a účetní evidence. Soudní dvůr rozhodl, že předložení jiných než v dotčeném ustanovení výslovně uvedených dokladů není možné, neboť systém zavedený čl. 32 nařízení č. 1260/1999, jakož i pravidlem č. 1 přílohy nařízení č. 1685/2000 je založen na zásadě proplacení nákladů. Za „účetní doklady stejné průkazní hodnoty“ lze považovat pouze takové doklady, které s ohledem na konkrétní obsah a relevantní vnitrostátní právní úpravu umožňují prokázat účelnost výdajů vynaložených tímto konečným příjemcem a podávají o nich pravdivý a přesný obraz.

C-313/22 *ACHILLEION* (rozsudek osmého senátu ze dne 13. července 2023, GA Emiliou)

Jádrem sporu byl vnitrostátní zákaz převodu vlastnictví provozovny, na jejíž modernizaci byla poskytnuta finanční podpora z unijního rozpočtu, po dobu pěti let od rozhodnutí o dokončení investice. Podle řeckého práva se totiž převod vlastnictví před uplynutím stanovené doby považoval za podstatnou změnu operace, a tedy porušení dotačních podmínek, s čímž byla automaticky spojena povinnost vrácení finanční podpory. Vznikla tedy otázka slučitelnosti této úpravy s čl. 30 odst. 4 nařízení č. 1260/1999 o obecných ustanoveních o strukturálních fondech. Soudní dvůr rozhodl, že takový zákaz převodu provozovny bez jakýchkoli výjimek je s dotčeným ustanovením nařízení v rozporu. Převod provozovny, jíž se týká podpora z unijního rozpočtu, sice může představovat „podstatnou změnu“ spolufinancované operace, avšak vnitrostátní soud musí přezkoumat, zda s přihlédnutím ke všem skutkovým i právním okolnostem byly splněny podmínky čl. 30 odst. 4 nařízení. Pokud však převod provozovny je podstatnou změnou operace, pak musí být provedeny finanční opravy v čl. 39 odst. 1 nařízení.

22. Celní unie

15 rozsudků (sazební zařazení zboží, procesní otázky, antidumping atd.);

Shrnutí zajímavých rozsudků:

C-358/22 *Bolloré logistics* (rozsudek sedmého senátu ze dne 9. března 2023, GA Emiliou)

Jádrem sporu bylo, zda celní kodex z roku 1992 umožňuje požadovat po celním ručiteli uhrazení celního dluhu, pokud nebyl tento dluh řádně zaúčtován a oznámen celnímu dlužníkovi. Soudní dvůr rozhodl, že pohledávka vůči ručiteli má akcesorickou povahu. Dokud tedy nebyl dluh řádně zaúčtován a oznámen dlužníkovi, nelze úhradu celního dluhu po ručiteli požadovat.

C-268/22 *VITOL* (rozsudek sedmého senátu ze dne 22. června 2023, GA Čapeta)

Žalobkyně v původním řízení je společností dovážející bionaftu a požaduje vrácení antidumpingového cla zaplaceného na základě nařízení č. 1194/2013 o uložení antidumpingového cla na dovoz bionafty z Argentiny a Indonésie, jelikož má za to, že by měla rovněž těžit z neplatnosti ustanovení tohoto nařízení, kterou dříve konstatoval Tribunál (věc T-111/14 až T-118/14). Spornou se stala zejména otázka, zda je žalobkyně oprávněna dovolávat se neplatnosti nařízení č. 1194/2013 v rámci žaloby podané u vnitrostátního soudu prostřednictvím položení předběžné otázky, přestože se sama jeho zrušení nedomáhala žalobou na neplatnost podle čl. 263 SFEU. Soudní dvůr uvedl, že v projednávané věci nelze žalobkyni bez jakékoliv pochybnosti považovat za osobně dotčenou nařízením č. 1194/2013, a tudíž aktivně legitimovanou podat žalobu na základě čl. 263 SFEU, proto se neplatnosti nyní domáhat může a položená předběžná otázka je přípustná. Následně Soudní dvůr konstatoval, že nařízení č. 1194/2013 je neplatné, jelikož porušuje požadavky vyplývající z nařízení č. 1225/2009 o ochraně před dumpingovým dovozem ze zemí, které nejsou členy EU. Při jeho přijetí nebylo dostatečně prokázáno, že existuje újma způsobená dumpingem, resp. že existuje skutečná a podstatná příčinná souvislost mezi dumpingovým dovozem z Argentiny a Indonésie a podstatnou újmou, kterou utrpělo dotčené výrobní odvětví EU.

23. Justice

46 rozsudků (soudní příslušnost v občanských a obchodních věcech a ve věcech rodičovské zodpovědnosti, vydání k trestnímu stíhání či k výkonu trestu odnětí svobody, EZR, evropský vyšetřovací příkaz, rozhodné právo atd.);

Shrnutí zajímavých rozsudků:

C-583/22 *PPU MV* (rozsudek druhého senátu ze dne 12. ledna 2023, GA Szpunar)

Podstatou položených otázek bylo, zda čl. 3 odst. 1 rámcového rozhodnutí 2008/675 o zohledňování odsouzení ve členských státech při novém trestním řízení vyžaduje,

aby členský stát přiznal předchozímu odsouzení v jiném členském státě stejné účinky, které by byly přiznány vnitrostátnímu předchozímu odsouzení podle úpravy ukládání souhrnných trestů daného členského státu, a to v situaci, kdy skutek, který je předmětem nového trestního řízení, byl spáchán před vydáním daného odsuzujícího rozsudku jiným členským státem, a přiznání stejných účinků by ve výsledku vedlo k uložení trestu přesahujícího maximální možnou délku trestu, takže tento trest by nesměl být v daném členském státě vykonán. Soudní dvůr rozhodl, že v takovém případě se plně uplatní výjimka předvídaná čl. 3 odst. 5 rámcového rozhodnutí, podle níž členský stát, v němž probíhá nové trestní řízení, takovou povinnost nemá, pokud by použití vnitrostátních předpisů ve výsledku omezilo soudce při ukládání trestu v rámci nového řízení. Logika této výjimky je přitom odrazem toho, že rámcové rozhodnutí představuje jen minimální harmonizaci a zakotvuje povinnost zohlednit předchozí odsouzení jiným členským státem toliko do míry, která neomezí pravomoc vnitrostátního soudu uložit trest, který by bylo možné vykonat. Soudní dvůr zároveň upřesnil, že „zohlednění“ předchozího odsouzení ve smyslu rámcového rozhodnutí nevyžaduje, aby vnitrostátní soud „vykalkuloval“ a předložil specifické důvody nevýhod vyplývajících z případného uplatnění vnitrostátních pravidel ukládání trestů. V tomto směru postačí, že vnitrostátní soudy mají možnost odsouzení zohlednit, aniž by unijní právo kladlo na takový postup konkrétní požadavky.

C-158/21 *Puig Gordi a další* (rozsudek velkého senátu ze dne 31. ledna 2023, GA Richard de la Tour)

Předběžné otázky se týkaly evropských zatýkacích rozkazů (EZR) vydaných na katalánské politiky, kteří v roce 2017 vyhlásili referendum o nezávislosti Katalánska na Španělsku. Konkrétně bylo sporné, zda byly belgické soudy oprávněny odmítnout výkon EZR z důvodu, že dle nich španělský Nejvyšší soud nebyl příslušný k vydání EZR, resp. k vedení trestního řízení s dotčenými politiky. Soudní dvůr nejprve připomněl, že vykonávající justiční orgán nemůže odmítnout výkon EZR z důvodu, který nevyplývá z rámcového rozhodnutí 2002/584 o EZR, ale pouze z vnitrostátního práva vykonávajícího členského státu. Tento justiční orgán nicméně má možnost odmítnout výkon EZR na základě vnitrostátního ustanovení, pokud by tento výkon vedl k porušení základního práva zakotveného unijním právem, a to za předpokladu, že dosah tohoto vnitrostátního ustanovení nepřesahuje dosah čl. 1 odst. 3 rámcového rozhodnutí, jak jej vykládá Soudní dvůr, tedy že se jedná o zcela výjimečnou možnost odmítnutí, jejíž potřeba ovšem též vychází z rámcového rozhodnutí. Konkrétně pak Soudní dvůr uvedl, že vykonávající justiční orgán nemůže ověřovat příslušnost vystavujícího justičního orgánu k vydání EZR

a případně s odůvodněním absence této příslušnosti výkon EZR odmítnout. Odmítnout výkon EZR z důvodu, že vyžádané osobě hrozí, že bude souzena nepřislušným soudem, lze pouze tehdy, pokud vykonávající orgán na základě posouzení případu tzv. dvoufázovým testem dospěje k závěru, že (i) vzhledem k systémovým a celoplošným nedostatkům fungování soudního systému nebo k nedostatkům ovlivňujícím soudní ochranu objektivně určitelné skupiny osob, k níž vyžádaná osoba patří, jsou tyto osoby zbaveny účinné právní ochrany, a že (ii) za konkrétních okolností dotčené věci existují závažné a prokazatelné důvody se domnívat, že s ohledem na osobní situaci vyžádané osoby a poskytnuté informace je soud zjevně nepřislušný. Pro uvedené přitom není nijak relevantní, že vyžádaná osoba měla možnost namítat tuto nepřislušnost před soudy vystavujícího členského státu. V každém případě však před takovým odmítnutím musí vykonávající justiční orgán požádat vystavující justiční orgán o doplňující informace ve smyslu čl. 15 odst. 2 rámcového rozhodnutí. Soudní dvůr závěrem upřesnil, že rámcové rozhodnutí nebrání tomu, aby bylo vydáno několik po sobě jdoucích EZR na vyžádanou osobu poté, co byl vykonávajícím členským státem výkon původního EZR odmítnut, pokud výkon nového EZR nepovede k porušení čl. 1 odst. 3 rámcového rozhodnutí a vydání posledně uvedeného EZR je přiměřené.

C-638/22 PPU *Rzecznik Praw Dziecka a další* (rozsudek třetího senátu ze dne 16. února 2023, GA Emiliou)

Otec podal u polského soudu žádost o navrácení svých dětí do Irska na základě Úmluvy o občanskoprávních aspektech mezinárodních únosů dětí uzavřené v Haagu roku 1980 (dále jen „Haagská úmluva“). Polský soud žádosti vyhověl a přikázal matce zajistit návrat dětí do Irska. Rozhodnutí sice nabylo právní moci, ale polský veřejný ochránce práv dítěte a nejvyšší státní zástupce podali žádost o odklad jeho výkonu. Důsledkem této žádosti, kterou polské právo umožňuje podat právě těmto subjektům, je odložení výkonu rozhodnutí na dobu dvou měsíců, během které mohou tyto subjekty podat dovolání. Je-li dovolání podáno, prodlužuje se odklad až do skončení dovolacího řízení. Soudní dvůr rozhodl, že čl. 11 odst. 3 nařízení Brusel IIa ve spojení s čl. 47 Listiny takovéto vnitrostátní úpravě brání, přičemž svůj závěr odůvodnil mimo jiné zájmem na zajištění neprodleného navrácení dítěte, který sleduje jak nařízení Brusel IIa, tak Haagská úmluva. O žádosti o navrácení má být podle nařízení Brusel IIa rozhodnuto do šesti týdnů od jejího podání a výjimku mohou v tomto ohledu představovat pouze zvláštní, mimořádné a řádně odůvodněné případy. Sporná právní úprava přitom nezajišťuje, aby návrat dítěte do místa jeho obvyklého bydliště mohl být odložen pouze ve zvláštních

a mimořádných případech, a v každém případě nezajišťuje řádné odůvodnění odkladu.

C-16/22 *Staatsanwaltschaft Graz* (rozsudek třetího senátu ze dne 2. března 2023, GA Richard de la Tour)

Německý finanční úřad pro daňové trestní věci vydal evropský vyšetřovací příkaz (dále jen „EVP“), kterým žádal rakouské orgány, aby od tamní banky získaly dokumenty týkající se bankovních účtů podezřelé, která podle německého finančního úřadu nepřiznala tržby z provozování nevěstinců ve výši 1,6 milionu eur. Otázkou bylo, zda lze takový úřad považovat za „justiční orgán“ a „vydávající orgán“ ve smyslu čl. 1 odst. 1 prvního pododstavce a čl. 2 písm. c) bodu i) směrnice 2014/41 o evropském vyšetřovacím příkazu, když sice podléhá moci výkonné, ale zároveň podle vnitrostátního práva samostatně vede daňová trestní vyšetřování namísto státního zastupitelství, přičemž přebírá jeho práva a povinnosti. Soudní dvůr s odkazem na jazykový, systematický i kontextuální výklad uvedl, že čl. 2 písm. c) směrnice ve svých bodech i) a ii) jasně rozlišuje dvě kategorie vydávajících orgánů, přičemž pod bod i) spadají jen orgány zde taxativně uvedené, tj. soud, soudce, vyšetřující soudce a státní zástupce. Naopak úřad, o jaký jde v původní věci, jednoznačně spadá do druhé kategorie pod bodem ii) daného ustanovení, a jedná se tedy o „jakýkoliv jiný příslušný orgán“, jehož rozhodnutí o EVP musí být potvrzeno některým z orgánů ve smyslu bodu i) daného ustanovení. Opačný výklad umožňující podřazovat vnitrostátní správní orgány pod obě kategorie ve smyslu čl. 2 písm. c) směrnice v závislosti na vnitrostátní úpravě by byl zdrojem právní nejistoty a ohrožením cíle systému EVP, kterým je zjednodušená a účinná spolupráce mezi členskými státy v trestních věcech.

C-354/21 *Registru centras* (rozsudek pátého senátu ze dne 9. března 2023, GA Szpunar)

Dědic přijal celou pozůstalost v souladu s německým právem. Jelikož se část pozůstalosti nacházela v Litvě, zajistil si evropské dědické osvědčení. Jeho následná žádost o zápis vlastnických práv k nemovitostem nacházejícím se v Litvě byla ale zamítnuta, neboť dané evropské dědické osvědčení neobsahovalo dostatek údajů požadovaných litevským právem pro identifikaci konkrétních nemovitostí. Sporným se tak stal soulad litevské právní úpravy s nařízením č. 650/2012 o příslušnosti, rozhodném právu, uznávání a výkonu rozhodnutí a přijímání a výkonu veřejných listin v dědických věcech a o vytvoření evropského dědického osvědčení. Soudní dvůr rozhodl, že nařízení nebrání vnitrostátní úpravě členského státu, podle které může být žádost o zápis do katastru nemovitostí zamítnuta v případě, že jediným

dokumentem předloženým na podporu této žádosti je evropské dědické osvědčení, ve kterém není identifikována příslušná nemovitá věc. Požadavky pro zápis práva k movitým i nemovitým věcem do příslušného rejstříku jsou vyloučeny z působnosti nařízení č. 650/2012. Je tedy úlohou vnitrostátního práva určit, za jakých podmínek a jakým způsobem je zápis prováděn.

C-514/21 a C-515/21 *Minister for Justice and Equality* (rozsudek čtvrtého senátu ze dne 23. března 2023, GA Čapeta)

Soudní dvůr se zabýval možností odmítnout výkon EZR z důvodu podle čl. 4a odst. 1 rámcového rozhodnutí 2002/584 o evropském zatýkacím rozkazu, a to v kontextu situace, kdy je podmíněný odklad výkonu trestu odnětí svobody zrušen z důvodu nového odsouzení a za účelem výkonu tohoto trestu je vydán EZR. Dospěl k závěru, že toto nové odsouzení, o němž bylo rozhodnuto v nepřítomnosti dané osoby, je „rozhodnutím“ ve smyslu čl. 4a rámcového rozhodnutí, neboť bez něj by nemohl být vydán EZR. Orgány vykonávajícího členského státu tedy musí mít možnost zohlednit nejenom případné jednání v nepřítomnosti, které vedlo k pravomocnému uložení trestu, za účelem jehož výkonu byl vydán EZR, ale i jakékoliv jiné jednání v nepřítomnosti, které vedlo k odsouzení, bez kterého by EZR nemohl být vydán. Naopak za „rozhodnutí“ ve smyslu čl. 4a odst. 1 rámcového rozhodnutí nelze považovat rozhodnutí, kterým je zrušen podmíněný odklad výkonu trestu, neboť toto rozhodnutí jako takové ponechává daný trest beze změny, pokud jde o jeho povahu i výši. Rámcové rozhodnutí tudíž brání tomu, aby orgány vykonávajícího členského státu odmítly předat dotčenou osobu z důvodu, že podmíněný odklad výkonu trestu by zrušen rozhodnutím vydaným v nepřítomnosti této osoby. Předání takové osoby lze tudíž odmítnout, jen pokud je patrné, že se jednání vedoucí k novému odsouzení, které bylo rozhodující pro vydání EZR, konalo v nepřítomnosti, a EZR vydaný v souvislosti s tímto jednáním neobsahuje žádný z údajů ve smyslu čl. 4a odst. 1 písm. a) až d) rámcového rozhodnutí.

C-699/21 *E. D. L.* (rozsudek velkého senátu ze dne 18. dubna 2023, GA Campos Sánchez-Bordona)

Chorvatský soud vydal EZR za účelem trestního stíhání E. D. L., který má bydliště v Itálii. Italské soudy nyní čelí otázce jak naložit s tímto EZR v situaci, kdy bylo psychiatrickým posudkem zjištěno, že E. D. L. trpí závažnou psychotickou poruchou vyžadující léčbu a zahrnující vysoké riziko sebevraždy v případě uvěznění, a zároveň italské právo nepředpokládá jako důvod odmítnutí výkonu EZR existenci závažných zdravotních důvodů. Soudní dvůr nejprve připomněl význam zásad vzájemné důvěry a vzájemného uznávání pro justiční spolupráci v trestních věcech,

jakož i výjimečnou povahu důvodů pro odmítnutí výkonu EZR. Dále však uvedl, že existují-li na základě objektivních skutečností oprávněné důvody domnívat se, že by předání osoby zjevně ohrozilo její zdraví, může být předání výjimečně dočasně pozastaveno, přičemž posouzení vykonávajícího orgánu se musí zaměřit na to, aby nedošlo k porušení zákazu nelidského a ponižujícího zacházení. Má-li tudíž vykonávající orgán vážné a prokázané důvody se domnívat, že předání by vystavilo vážně nemocnou osobu reálnému riziku významného snížení očekávané délky jejího života nebo riziku rychlého, výrazného a nevyléčitelného zhoršení jejího zdravotního stavu, je tento orgán povinen předání pozastavit a požádat vystavující orgán o jakékoliv informace o podmínkách, za kterých má být osoba stíhána nebo držena. Lze-li výše uvedené riziko vyloučit díky zárukám ze strany vystavujícího orgánu, musí být EZR vykonán. Pokud však výjimečně dospěje vykonávající orgán na základě získaných informací k závěru, že v případě předání by osoba byla vystavena reálnému riziku nelidského a ponižujícího zacházení a že toto riziko nelze v přiměřené lhůtě odvrátit, musí výkon EZR odmítnout. Jde-li riziko naopak v přiměřené lhůtě odstranit, musí dohodnout nový termín předání.

C-78/22 ALD Automotive (rozsudek osmého senátu ze dne 4. května 2023, GA Rantos)

Vznikne-li věřiteli v obchodní transakci nárok na úhradu úroku z prodlení, vzniká mu podle čl. 6 odst. 1 směrnice 2011/7 o postupu proti opožděným platbám v obchodních transakcích také nárok na pevnou částku ve výši 40 EUR. Sporné však bylo, zda v rámci obchodních transakcí s opakujícím se či trvajícím plněním vzniká věřiteli nárok na tuto částku za každé dílčí plnění, s nímž je dlužník v prodlení, či nikoliv. Soudní dvůr rozhodl, že pokud jediná smlouva stanoví pravidelné platby, z nichž každá musí být provedena v určité lhůtě, musí být pevná minimální částka ve výši 40 eur z titulu náhrady nákladů věřitele spojených s vymáháním stanovená v čl. 6 odst. 1 směrnice 2011/7 zaplacená za každou opožděnou platbu. Unijní právo zároveň brání tomu, aby vnitrostátní soud na základě obecných principů vnitrostátního soukromého práva nepřiznal nebo snížil pevnou částku, a to i v případě, že se opožděné platby plynoucí z jedné a téže smlouvy týkají zejména nízkých částek, či dokonce částek nižších než tato pevná částka.

C-176/22 BK a ZhP (rozsudek devátého senátu ze dne 17. května 2023, GA Čapeta)

Předmětem původního řízení byla trestní obžaloba dvou osob za údajné korupční jednání. Příslušný soud se v rámci řízení obrátil na Soudní dvůr s předběžnou otázkou ohledně pravomoci změnit kvalifikaci dotčeného trestného činu, aniž by stíhaná osoba byla o této změně informována (věc C-175/22). Následně ovšem

vnitrostátní soud nepřerušil původní řízení jako celek s tím, že hodlá v mezidobí pokračovat v dokazování a šetření dalších skutečností, které nesouvisí s předmětem položené předběžné otázky. Vyvstala otázka, zda je takový postup v souladu s unijním právem. Soudní dvůr konstatoval, že v souladu s čl. 23 statutu Soudního dvora je možné, aby vnitrostátní soud, který předložil žádost o rozhodnutí o předběžné otázce, přerušil původní řízení, jen pokud jde o aspekty tohoto řízení, které mohou být dotčeny odpovědí Soudního dvora na tuto žádost.

C-264/22 *Fonds de Garantie des Victimes des Actes de Terrorisme and d'Autres Infractions* (rozsudek devátého senátu ze dne 17. května 2023, GA Richard de la Tour)

Spornou se stala otázka, zda se právo rozhodné pro subrogaci podle čl. 19 nařízení Řím II stává rozhodným i pro otázku promlčení mimosmluvního závazkového vztahu týkajícího se náhrady škody. Soudní dvůr rozhodl, že nařízení Řím II je nutné vykládat tak, že právem, kterým se řídí žaloba třetí osoby, jež vstoupila do práv poškozeného, proti osobě, jež škodu způsobila, a které určuje konkrétně pravidla a promlčení možnosti podat tuto žalobu, je v zásadě právo země, kde tato škoda vznikla. Jinými slovy čl. 19 nařízení Řím II upravuje právo rozhodné výhradně pro subrogaci. Právo rozhodné pro vztah mezi poškozeným a osobou, která škodu způsobila, tj. mezi věřitelem a dlužníkem uvedeným ve zmíněném čl. 19 nařízení Řím II, je určeno na základě čl. 4 a následujících nařízení Řím II.

C-608/21 *Politseyski organ pri 02 RU SDVR* (rozsudek čtvrtého senátu ze dne 25. května 2023, GA Pikamäe)

Soudní dvůr se zabýval požadavky na sdělení důvodů zadržení podezřelé či obviněné osobě ve smyslu čl. 6 odst. 2 směrnice 2012/13 o právu na informace v trestním řízení. Dospěl k závěru, že ačkoliv znění čl. 6 odst. 2 směrnice neposkytuje informaci o okamžiku, k němuž musí být důvody zadržení sděleny dotyčné osobě, uplatní se v tomto případě časový požadavek na „neprodlené“ sdělení vyplývající z odst. 1 daného ustanovení směrnice, tj. dotčená osoba musí být o důvodech zadržení informována v okamžiku zbavení svobody nebo krátce poté, přičemž přesný okamžik tohoto sdělení bude moci být určen podle konkrétních okolností zbavení svobody. Naopak není možné sdělit tyto důvody daným osobám až při případném napadení zákonnosti zadržení u soudu, neboť to by dotčené nutilo napadnout tento úkon vždy, aniž by si však mohly účinně připravit opravný prostředek a posoudit jeho šance na úspěch. Na druhou stranu směrnice nebrání tomu, aby důvody zadržení byly sděleny prostřednictvím jiných dokumentů než příkazu k zadržení. V každém případě však tyto důvody musí obsahovat

veškeré nezbytné informace k napadení zákonnosti zadržení, zejména popis relevantních skutkových okolností zahrnujících čas a místo, formu konkrétní účasti na trestném činu a předběžnou právní kvalifikaci, přičemž míra podrobnosti těchto informací včetně předběžné právní kvalifikace musí být přizpůsobena stadiu trestního řízení.

C-700/21 O. G. (rozsudek velkého senátu ze dne 6. června 2023, GA Campos Sánchez-Bordona)

Spornou se stala italská právní úprava, která vylučuje možnost odmítnout výkon EZR na základě čl. 4 odst. 6 rámcového rozhodnutí 2002/584 o evropském zatýkacím rozkazu v případě státních příslušníků třetích zemí, ačkoliv se tyto oprávněně zdržují na italském území nebo zde mají trvalé bydliště. Soudní dvůr rozhodl, že unijní právo, zejména zásada rovného zacházení ve smyslu Listiny, brání takovému absolutnímu a automatickému vyloučení aplikace uvedeného důvodu pro odmítnutí, neboť nezohledňuje, že i tyto státní příslušníci mohou vykazovat dostatečnou míru integrace v dotčeném členském státě, která odůvodňuje, aby v tomto členském státě vykonali trest uložený ve vystavujícím členském státě. Pokud tedy orgán vykonávajícího členského státu shledá, že jsou splněny obě podmínky čl. 4 odst. 6 rámcového rozhodnutí („pobyťová“ vazba na vykonávající členský stát a závazek tohoto členského státu k provedení výkonu trestu), musí orgán vykonávajícího členského státu posoudit existenci oprávněného zájmu odůvodňujícího výkon trestu v tomto členském státě. Za tímto účelem musí provést celkové posouzení konkrétní situace dané osoby, zejména musí posoudit její vazby na vykonávající členský stát s ohledem na možnost její společenské rehabilitace, přičemž mezi klíčové aspekty v tomto směru patří rodinné, jazykové, kulturní, společenské a ekonomické vazby, jakož i povaha, délka a podmínky pobytu dotčené osoby ve vykonávajícím členském státě.

C-567/21 BNP Paribas (rozsudek třetího senátu ze dne 8. června 2023, GA Pikamäe)

Odpůrce v původním řízení byl na základě smlouvy podle anglického práva zaměstnán na londýnské pobočce francouzské společnosti BNP Paribas. Později uzavřely smluvní strany pracovní smlouvu na dobu neurčitou podle francouzského práva, na základě které byl odpůrce vyslán do Singapur. Během tohoto vyslání se měl dopustit porušení pracovní kázně, pro které byl propuštěn. U britského soudu se domohl kompenzačního odškodnění z důvodu neoprávněnosti propuštění. Následně se u francouzského soudu domáhal dalších odškodnění, jeho návrhy ale byly označeny za nepřijatelné, neboť rozhodnutí britského soudu bylo ve Francii uznáno a britské předpisy stanoví pravidlo koncentrace všech návrhů týkajících se takové

pracovní smlouvy. Soudní dvůr rozhodl, že nařízení Brusel I brání tomu, aby uznání rozhodnutí o pracovní smlouvě v dožádaném členském státě mělo za následek nepřípustnost návrhů týkajících se této smlouvy z důvodu, že předpisy členského státu původu rozsudku stanoví procesní pravidlo koncentrace všech návrhů týkajících se takové pracovní smlouvy. Je-li cizí rozhodnutí uznáno v dožádaném členském státě, začleňuje se do právního řádu tohoto členského státu a použijí se procesní pravidla tohoto členského státu.

C-660/21 K.B. a F.S. (rozsudek velkého senátu ze dne 22. června 2023, GA Pikamäe)

Soudní dvůr konstatoval, že směrnice 2012/13 o právu na informace v trestním řízení ve spojení s čl. 47 a 48 Listiny ponechává členským státům rozhodovací prostor při stanovení podmínek a důsledků porušení povinnosti neprodleně informovat podezřelé nebo obviněné osoby o jejich právu nevypovídat, a tudíž nebrání vnitrostátní úpravě, která trestnímu soudci zakazuje, aby za účelem prohlášení neplatnosti řízení zohlednil i bez návrhu takové porušení povinnosti, pokud podezřelé nebo obviněné osoby nebyly zbaveny konkrétní a účinné možnosti mít přístup k obhájci a pokud ony i jejich obhájce měli právo nahlížet do spisu a namítnout toto porušení v přiměřené lhůtě.

C-71/21 Sofiyska gradska prokuratura a další (rozsudek šestého senátu ze dne 14. září 2023, GA Pitruzzella)

KT, pobývající se svými dětmi v Bulharsku, je v Norsku stíhán pro podvody v oblasti sociálního pojištění. Na základě zatýkacího rozkazu vydaného Norskem podle Dohody mezi Unií a Islandem a Norskem o postupu předávání osob byl KT zadržen při vstupu do Polska. Polské orgány však odmítly zatýkací rozkaz vykonat s tím, že předání KT do Norska by mělo za následek porušení čl. 8 EÚLP, neboť by vedlo k umístění dětí KT do pěstounské péče a ukončení vztahu s jejich otcem. Následně byl KT zadržen při vstupu do Bulharska a byl na něj Norskem vydán nový zatykač. Bulharskému předkládajícímu soudu vznikla pochybnost, zda je možné vydat v rámci téhož trestního řízení vůči téže osobě několik zatýkacích rozkazů a zda lze výkon zatýkacího rozkazu odmítnout pouze z důvodu, že jiný členský stát odmítl vykonat první zatýkací rozkaz. Soudní dvůr rozhodl, že žádné ustanovení ani účel dohody, která stejně jako rámcové rozhodnutí 2002/584 o evropském zatýkacím rozkazu sleduje cíl zlepšení a zefektivnění justiční spolupráce, nevylučuje vydání několika po sobě jdoucích zatýkacích rozkazů vůči téže osobě. Nicméně vzhledem k tomu, že i v rámci uplatňování této dohody je nutné ctít základní práva zakotvená v EÚLP, resp. Listině, může existence nebezpečí porušení těchto práv umožnit vykonávajícímu orgánu, aby se výjimečně a po vhodném přezkumu přiměřenosti

zdržel výkonu zatýkacího rozkazu. Přitom již vydání takového zatýkacího rozkazu není slučitelné se zásadami vzájemné důvěry, takže pokud nedojde ke změně okolností, vystavující orgán nemůže vydat nový zatýkací rozkaz poté, co vykonávající orgán již odmítl z daných důvodů vyhovět předchozímu rozkazu. Vystavující orgán přitom musí zohlednit povahu a závažnost trestného činu, důsledky zatýkacího rozkazu pro danou osobu, jakož i vyhlídky výkonu případného nového zatýkacího rozkazu. K možnosti odmítnout výkon zatykače pouze s odkazem na dřívější odmítnutí jiným členským státem Soudní dvůr uvedl, že i když existence rozhodnutí jednoho vykonávajícího členského státu o odmítnutí výkonu musí vést vykonávající orgán jiného členského státu k obezřetnosti, tato okolnost nemůže zbavit vykonávající orgán druhého členského státu povinnosti posoudit žádost o předání a přijmout vlastní rozhodnutí o výkonu rozkazu.

C-632/21 *Diamond Resorts Europe a další* (rozsudek sedmého senátu ze dne 14. září 2023, GA Szpunar)

Žalobci (britští státní příslušníci) uzavřeli s britskou společností Diamond Resorts Europe Limited prostřednictvím její španělské pobočky dvě smlouvy spočívající v získání bodů, za které si mohou vybrat libovolné ubytování z katalogu nabízených nemovitostí vlastněných žalovanou společností, které se nachází ve Španělsku i jinde v Evropě. Spornou se stala otázka určení rozhodného práva pro dané smlouvy podle Římské úmluvy a nařízení Řím I. Soudní dvůr předně konstatoval, že je příslušný vyjádřit se pouze k výkladu nařízení Řím I. Vzhledem k rozdílnému datu uzavření dotčených smluv se přitom nařízení Řím I použije pouze na novější z dotčených smluv. Jelikož jde podle Soudního dvora o smlouvu mezi spotřebitelem a obchodníkem, v níž si strany určily právo Spojeného království jako rozhodné právo, použije se čl. 6 odst. 2 nařízení Řím I. Pravidlo, že v důsledku volby práva nesmí být spotřebitel zbaven ochrany, kterou mu poskytují kogentní ustanovení právního řádu země, v níž má spotřebitel obvyklé bydliště, se v projednávané věci nepoužije, jelikož zvoleným právem je zároveň právo země bydliště spotřebitelů.

C-821/21 *Club La Costa* (rozsudek sedmého senátu ze dne 14. září 2023, GA Szpunar)

Britský spotřebitel uzavřel prostřednictvím španělské pobočky britské společnosti smlouvu o právech k dočasnému užívání ubytovacího zařízení. Tato smlouva stanoví, že spadá do výlučné pravomoci soudů Spojeného království a že rozhodným právem je právo Spojeného království. Spotřebitel podal žalobu proti uvedené společnosti a dalším společnostem náležejícím do téže skupiny, se kterými byl rovněž smluvně vázán, ale které nebyly stranami výše uvedené smlouvy. Soudní

dvůr především rozhodl, že smluvním partnerem ve smyslu nařízení Brusel I bis může být pouze osoba, která je stranou dané smlouvy. Dále podle Soudního dvora nařízení Řím I nebrání ujednání o volbě rozhodného práva obsaženému ve všeobecných podmínkách smlouvy nebo v samostatném dokumentu, na který smlouva odkazuje a který byl předán spotřebiteli. Podmínkou je, že toto ujednání spotřebitele informuje o tom, že se na něj vztahuje ochrana, kterou mu zajišťují imperativní ustanovení práva země, v níž má obvyklé bydliště. Pokud ovšem bylo ujednání o volbě rozhodného práva pro spotřebitelskou smlouvu prohlášeno za neplatné, mohou se strany této smlouvy dovolávat čl. 6 odst. 1 nařízení Řím I za účelem určení rozhodného práva, a to bez ohledu na to, že by právo rozhodné pro tutéž smlouvu podle čl. 3 a 4 tohoto nařízení mohlo být příznivější pro spotřebitele.

C-55/22 *Bezirkshauptmannschaft Feldkirch* (rozsudek šestého senátu ze dne 14. září 2023, GA Collins)

Sporným bylo, zda zásada *ne bis in idem* ve smyslu čl. 50 Listiny brání uložení sankce trestní povahy za „provozování zakázané loterie“ určité osobě, pokud vůči této osobě již bylo vydáno pravomocné soudní rozhodnutí, a to po jednání, při němž bylo provedeno dokazování, které vedlo ke zproštění obvinění z porušení jiné skutkové podstaty („zpřístupnění zakázané loterie“) tímž skutkem. Soudní dvůr připomněl, že pro splnění podmínky *bis* je nutné, aby předchozí soudní rozhodnutí bylo vydáno po posouzení věci samé, tj. na základě dokazování, což bylo splněno. Pokud jde o podmínku *idem* a konkrétně aspekt totožnosti skutku, Soudní dvůr dále připomněl, že právní kvalifikace skutkových okolností ve vnitrostátním právu a chráněný zájem naopak nejsou relevantní pro účely závěru o existenci téhož trestného činu, jelikož rozsah ochrany přiznávané čl. 50 Listiny se může lišit v jednotlivých členských státech. Dále Soudní dvůr uvedl, že ačkoliv i omezení základního práva může být odůvodněno na základě čl. 52 odst. 1 Listiny, lze tak učinit, pouze pokud vnitrostátní úprava neumožňuje stíhat a sankcionovat za tytéž skutky nebo za účelem dosažení téhož cíle. I vzhledem k tomu, že obě vnitrostátní řízení v původní věci sledují tentýž cíl, dospěl Soudní dvůr k závěru, že čl. 50 Listiny, resp. zásada *ne bis in idem* brání uložení další sankce, o jakou jde v projednávané věci.

C-393/22 *EXTÉRIA* (rozsudek sedmého senátu ze dne 14. září 2023, GA Campos Sánchez-Bordona)

Společnost se sídlem v České republice uzavřela smlouvu o smlouvě budoucí se slovenskou společností. Ve smlouvě bylo ujednáno, že se právní vztahy z ní vzniklé budou řídit českým právem, ujednání o příslušnosti soudu smlouva neobsahovala. Spornou se stala otázka mezinárodní soudní příslušnosti, jejíž vyřešení závisí na tom,

zda je smlouva o smlouvě budoucí smlouvou o službách ve smyslu čl. 7 bodu 1 písm. b) nařízení Brusel I bis, a tedy se na ni vztahují pravidla o zvláštní příslušnosti. Soudní dvůr dospěl k názoru, že smlouva o smlouvě budoucí nesplňuje kritérium poskytování služeb, neboť nevyžaduje vyvíjení žádné aktivní činnosti ani poskytnutí úplaty.

C-164/22 Juan (rozsudek prvního senátu ze dne 21. září 2023, GA Pitruzzella)

Pan Juan byl odsouzen ve Španělsku za závažné trestné činy spojené s činností španělské společnosti, zároveň byl odsouzen v Portugalsku ve spojitosti se svým působením v představenstvu portugalské společnosti, kterou ovládá zmíněná španělská společnost. Španělské orgány odmítly vykonat EZR vydaný portugalskými orgány s tím, že dotyčný je španělské státní příslušnosti, avšak uvedly, že samy vykonají i trest uložený v Portugalsku. Vystala tudíž otázka, zda čl. 3 bod 2 rámcového rozhodnutí 2002/584 o evropském zatýkacím rozkazu odrážející zásadu *ne bis in idem* brání výkonu EZR v situaci, kdy trestné činy uložené ve vystavujícím a vykonávajícím členském státě představují jeden „pokračující trestný čin“ podle práva vykonávajícího členského státu. Soudní dvůr v této souvislosti upozornil, že posouzení splnění podmínek *bis a idem* musí být založeno na objektivních skutečnostech a je nezávislé na právní kvalifikaci daných skutečností ve vnitrostátním právu. Konkrétně doplnil, že v projednávané věci sice vyžádaná osoba v Portugalsku zopakovala podvodnou činnost spáchanou ve Španělsku, avšak činnosti byly striktně vzato uskutečňovány odlišnými právníckými osobami, překrývaly se pouze dočasně a poškozenými byly odlišné osoby.

C-219/22 QS (rozsudek čtvrtého senátu ze dne 5. října 2023, GA Pikamäe)

Spornou se stala otázka, zda čl. 3 odst. 3 a 4 rámcového rozhodnutí 2008/675 o zohledňování odsouzení při novém trestním řízení brání tomu, aby soud členského státu pozdějšího odsouzení zrušil podmíněný odklad výkonu trestu uloženého dříve v jiném členském státě a nařídil jeho výkon. Soudní dvůr dospěl k závěru, že dané ustanovení rámcového rozhodnutí takovému zrušení odkladu a nařízení výkonu trestu nebrání pouze tehdy, pokud dřívější odsuzující rozsudek byl postoupen do členského státu, v němž se koná nové trestní řízení, a v tomto státě byl uznán v souladu s rámcovým rozhodnutím 2008/947 o uplatňování zásady vzájemného uznávání na rozsudky a rozhodnutí o probaci za účelem dohledu nad probačními opatřeními a alternativními tresty. Tento výklad ostatně odpovídá i tomu, že podle čl. 14 odst. 1 rámcového rozhodnutí 2008/947 je jedním z účinků uznání odsouzení k podmíněnému trestu odnětí svobody právě přiznání pravomoci příslušnému orgánu vykonávajícího členského státu přijímat opatření týkající se původně

přiznaného podmíněného odkladu, která se jeví jako nezbytná, pokud odsouzená osoba spáchá nový trestný čin.

C-21/22 OP (rozsudek třetího senátu ze dne 12. října 2023, GA Campos Sánchez-Bordona)

Ukrajinská státní příslušnice, která má bydliště v Polsku a spoluvlastní zde nemovitost, se v tomto členském státě obrátila na notáře se žádostí o sepsání notářské závěti. Žádala, aby závěť obsahovala doložku, podle níž mělo být právem rozhodným pro dědění po ní ukrajinské právo. Její žádost byla odmítnuta s odůvodněním, že právo zvolit si rozhodné právo mají pouze státní příslušníci členských států a zároveň podle dvoustranné dohody mezi Polskem a Ukrajinou je rozhodným právem v oblasti dědění právo státu, jehož je zůstavitel státním příslušníkem, pokud se jedná o movitý majetek, a právo státu, ve kterém se majetek nachází, pokud se jedná o nemovitý majetek. Soudní dvůr rozhodl, že podle nařízení č. 650/2012 o příslušnosti, rozhodném právu, uznávání a výkonu rozhodnutí a přijímání a výkonu veřejných listin v dědických věcech a o vytvoření evropského dědického osvědčení má státní příslušník třetího státu, který má bydliště v členském státě, právo si zvolit právo tohoto třetího státu jako právo, jímž se řídí jeho dědictví jako celek. Kromě toho nařízení č. 650/2012 nebrání tomu, aby za situace, kdy členský stát uzavřel před přijetím uvedeného nařízení se třetím státem dvoustrannou dohodu, která určuje právo rozhodné v oblasti dědění a výslovně nestanoví možnost volby jiného práva, si mohl státní příslušník tohoto třetího státu, který má bydliště v dotčeném členském státě, zvolit právo uvedeného třetího státu, aby se jím řídilo jeho dědictví jako celek.

C-147/22 Központi Nyomozó Főügyészség (rozsudek druhého senátu ze dne 19. října 2023, GA Emiliou)

Soudní dvůr rozhodl, že pro účely zásady *ne bis in idem* ve smyslu čl. 54 ÚPSD ve spojení s čl. 50 Listiny je třeba za pravomocné rozhodnutí považovat i rozhodnutí o zproštění obvinění, pokud (i) toto rozhodnutí v prvním členském státě vydalo státní zastupitelství bez účasti soudu s odůvodněním, že neexistuje žádný důkaz o vině obviněného, (ii) podle vnitrostátní úpravy prvního členského státu má však státní zastupitelství za striktních podmínek možnost pokračovat v řízení a (iii) v průběhu vyšetřování státní zastupitelství prvního členského státu shromáždilo údaje, avšak nevyslechlo obviněného jakožto podezřelého. Pokud existují indicie nasvědčující tomu, že v prvním členském státě neproběhlo důkladné vyšetřování, může státní zastupitelství druhého členského státu případně zohlednit skutečnost, že státní zastupitelství prvního členského státu nevyslechlo obviněného, avšak pouze

pokud se prokáže, že za okolností konkrétní věci bylo možné po státním zastupitelství prvního členského státu rozumně požadovat takový výsledek, který zjevně mohl přinést nové skutečnosti nebo důkazy, které by mohly do značné míry zpochybnit opodstatněnost rozhodnutí o zproštění obvinění. Nevyslechnutí obviněného jakožto podezřelého však samo o sobě nemůže odůvodnit závěr o neexistenci důkladného vyšetřování, přičemž konstatování druhého členského státu o tom, že v prvním členském státě neproběhlo důkladné vyšetřování, musí představovat spíše výjimku než pravidlo.

C-175/22 BK (rozsudek čtvrtého senátu ze dne 9. listopadu 2023, GA Čapeta)

Sporným bylo, zda čl. 6 odst. 3 a 4 směrnice 2012/13 o právu na informace v trestním řízení vyžaduje, aby obviněná osoba byla informována o změně právní kvalifikace soudem i tehdy, pokud nová kvalifikace nemůže vést k uložení přísnějšího trestu. Jinými slovy šlo o to, zda je takové informování „nutné k zajištění spravedlivého procesu“. Soudní dvůr dospěl k závěru, že i v takovém případě musí být obviněný o této změně včas informován, neboť právní kvalifikace má rozhodující význam pro jeho postavení a pro účinný výkon práva na obhajobu. To přitom platí, nejen pokud nová právní kvalifikace obsahuje znaky skutkové podstaty nezahrnuté do původní kvalifikace, ale i pokud žádné nové znaky neobsahuje, neboť i tak může tato změna mít nezanedbatelný dopad na výkon práva na obhajobu – nelze totiž vyloučit, že kdyby byl obviněný seznámen s novou právní kvalifikací, připravil by si obhajobu jinak. Kromě toho nemožnost uložit přísnější trest na základě nové právní kvalifikace není nijak relevantní.

C-261/22 GN (rozsudek velkého senátu ze dne 21. prosince 2023, GA Čapeta)

Sporným bylo, zda lze na základě čl. 1 odst. 3 rámcového rozhodnutí 2002/584 o evropském zatýkacím rozkazu ve spojení s čl. 7 a 24 odst. 2 a 3 Listiny odmítnout výkon EZR z důvodu, že dotčená osoba je matkou malých dětí, které s ní žijí ve společné domácnosti. Soudní dvůr nejprve připomněl klíčovou roli zásady vzájemné důvěry v systému EZR s tím, že i v tomto případě zásadně platí domněnka, že podmínky odnětí svobody matky takových dětí jsou ve vystavujícím členském státě takové situaci uzpůsobeny, a EZR tedy musí být vykonán. S odkazem na svou dřívější judikaturu týkající se možnosti odmítnout výkon EZR ve výjimečných případech z důvodu nebezpečí porušení základních práv však připustil, že má-li vykonávající členský stát důkazy o existenci skutečného nebezpečí porušení těchto práv ve vystavujícím členském státě, může výkon odmítnout. Za tímto účelem musí nejprve určit objektivní, spolehlivé, přesné a řádně aktualizované informace svědčící v tomto směru o systémových nebo celoplošných

nedostatků ve vystavujícím členském státě, a dále musí konkrétním a přesným způsobem určit, že existují závažné a prokazatelné důvody se domnívat, že dotyčné osoby budou vystaveny tomuto nebezpečí. V případě absence nebo nedostatku těchto informací přitom musí vykonávající členský stát postupovat na základě čl. 15 odst. 2 rámcového rozhodnutí, přičemž vystavující členský stát je povinen informace poskytnout.

C-281/22 G. K. a další (rozsudek velkého senátu ze dne 21. prosince 2023, GA Čapeta)

Soudní dvůr posuzoval rozsah soudního přezkumu v souvislosti s nařízením a provedením vyšetřovacího úkonu v rámci postupu podle nařízení 2017/1939 o posílené spolupráci za účelem zřízení Úřadu evropského veřejného žalobce. Dospěl k závěru, že vyžaduje-li přidělený vyšetřovací úkon soudní povolení podle práva členského státu *pomocného* evropského veřejného žalobce, může se přezkum v tomto členském státě týkat pouze hledisek souvisejících s provedením daného úkonu, a nikoliv hledisek souvisejících s jeho odůvodněním a přijetím, neboť tato hlediska mohou být přezkoumávána pouze ve členském státě evropského *pověřeného* žalobce, který případ projednává. Tento závěr odpovídá snaze zavést co nejúčinnější systém přeshraničního vyšetřování s důrazem na zásadu vzájemné důvěry a vzájemného uznávání, přičemž opačný výklad by byl s těmito cíli v rozporu mimo jiné proto, že pomocnému žalobci by musel být za účelem posouzení odůvodnění a přijetí úkonu předán celý spis pověřeným žalobcem nebo že pomocný žalobce by musel za tímto účelem použít právo členského státu pověřeného žalobce, pro což má podstatně horší předpoklady. Soudní dvůr však dále upřesnil, že i když orgány pomocného žalobce nejsou oprávněny přezkoumávat odůvodnění a přijetí přiděleného vyšetřovacího úkonu, podle čl. 31 odst. 5 nařízení platí, že pokud se pomocný žalobce domnívá, že by alternativní a méně rušivé opatření umožnilo dosáhnout stejných výsledků jako přidělený vyšetřovací úkon, informuje dohlížejícího evropského žalobce a konzultuje evropského pověřeného žalobce, aby tuto otázku společně vyřešili, s případným navazujícím postupem podle čl. 31 odst. 7 nařízení.

C-396/22 *Generalstaatsanwaltschaft Berlin* (rozsudek sedmého senátu ze dne 21. prosince 2023, GA Pikamäe)

Soudní dvůr rozhodl, že pod pojem „soudní jednání, ve kterém bylo vydáno dané rozhodnutí“, tj. rozhodnutí v nepřítomnosti dotčené osoby ve smyslu čl. 4a rámcového rozhodnutí 2002/584 o evropském zatýkacím rozkazu, spadá i řízení, v němž byl vydán rozsudek ukládající souhrnný trest ve vztahu k dříve uloženým trestům, pokud orgán vydávající rozsudek nemůže přezkoumat výrok o vině

ani změnit posledně uvedené tresty, ale při stanovení výměry souhrnného trestu disponuje prostorem pro uvážení, neboť i v tomto případě přítomnost na jednání může mít značný dopad na výměru trestu. Zároveň Soudní dvůr dospěl k závěru, že je v rozporu s čl. 4a rámcového rozhodnutí vnitrostátní úprava, která obecně ukládá vykonávajícímu justičnímu orgánu povinnost odmítnout výkon EZR v případě odsouzení v nepřítomnosti, aniž by zohledňovala fakultativnost tohoto důvodu odmítnutí EZR a aniž by mu umožnila posoudit existenci některé ze situací podle čl. 4a odst. 1 písm. a) až d) rámcového rozhodnutí, které vedou k tomu, že výkon odmítnout nelze, a případně i jiné okolnosti, jako je chování dotyčné osoby (například snahu vyhybat se doručení jí určené písemnosti).

C-397/22 *Generalstaatsanwaltschaft Berlin* (rozsudek sedmého senátu ze dne 21. prosince 2023, GA Pikamäe)

Ve vztahu k čl. 4a odst. 1 písm. a) bodu i) rámcového rozhodnutí 2002/584 o evropském zatýkacím rozkazu Soudní dvůr rozhodl, že předvolání k soudnímu jednání dotyčné osobě nelze mít za doručené tím, že bylo předáno dospělé osobě, která s ní bydlí, ale příslušný orgán musí prokázat, že dotyčná osoba předvolání skutečně obdržela. Kromě toho připomněl, že okolnost, že dotyčná osoba nepřevzala předvolání, nepředstavuje „absolutní překážku“ výkonu EZR, neboť podle ustálené judikatury platí, že při posuzování splnění podmínek čl. 4a rámcového rozhodnutí může vykonávající justiční orgán věnovat zvláštní pozornost i případnému zjevnému nedostatku pečlivosti dotyčné osoby, včetně snahy vyhnout se doručení jí adresované písemnosti. Dále Soudní dvůr uvedl, že pod pojem „soudní jednání, ve kterém bylo vydáno dané rozhodnutí“, tj. rozhodnutí v nepřítomnosti dotčené osoby ve smyslu čl. 4a rámcového rozhodnutí 2002/584 o evropském zatýkacím rozkazu, spadá i odvolací řízení, v němž byl vydán rozsudek potvrzující prvostupňové rozhodnutí, ačkoliv toto odvolací řízení proběhlo bez meritorního přezkumu věci, neboť rozhodující je, že se jedná o pravomocný odsuzující rozsudek.

C-398/22 *Generalstaatsanwaltschaft Berlin* (rozsudek sedmého senátu ze dne 21. prosince 2023, GA Pikamäe)

Soudní dvůr dospěl k závěru, že pod pojem „soudní jednání, ve kterém bylo vydáno dané rozhodnutí“, tj. rozhodnutí v nepřítomnosti dotčené osoby ve smyslu čl. 4a rámcového rozhodnutí 2002/584 o evropském zatýkacím rozkazu, spadá i odvolací řízení, v němž byl vydán rozsudek, kterým bylo změněno prvostupňové rozhodnutí, čímž bylo pravomocně rozhodnuto o věci.

24. Institucionální otázky

1 rozsudek (práva zaměstnanců Unie).

25. Principiální a průřezové otázky

10 rozsudků (právní stát, základní práva, spravedlivý proces, nezávislost justičních orgánů, povaha unijního práva atd.);

Shrnutí zajímavých rozsudků:

C-365/21 *Generalstaatsanwaltschaft Bamberg* (rozsudek pátého senátu ze dne 23. března 2023, GA Szpunar)

V projednávané věci šlo o otázku uplatnění zásady *ne bis in idem* na případ izraelského státního příslušníka, kterého rakouské i německé orgány podezřívaly z rozsáhlého investičního podvodu na velkém počtu zákazníků z obou těchto členských států, a to formou zločinného spolčení. Zatímco v kontextu této činnosti byl dotyčný odsouzen v Rakousku, německé orgány na dotyčného vydaly EZR za účelem trestního stíhání pro tutéž činnost. Uplatnění zásady *ne bis in idem* bylo přitom sporné především z důvodu, že v souladu s čl. 55 odst. 1 písm. b) Úmluvy k provedení Schengenské dohody (ÚPSD) Německo uplatnilo výhradu k čl. 54 ÚPSD, který zásadu *ne bis in idem* zakotvuje, což Německu umožňuje tuto zásadu nepoužít v případě stíhání trestných činů proti bezpečnosti státu a jiným důležitým zájmům. Soudní dvůr nejprve upřesnil, že za účelem určení, zda je vůbec dána totožnost skutku v této konkrétní věci, musí německý vnitrostátní soud zejména posoudit, do jaké míry rakouský soud odsoudil dotyčného za skutky popsané v EZR, tj. za vytvoření a účast na zločinném spolčení a způsobení finanční újmy tisícům obětí napříč Rakouskem i Německem, nebo zda dotyčného odsoudil jen za podvody způsobené osobám s bydlištěm v Rakousku. Dále Soudní dvůr vyvrátil pochybnosti předkládajícího soudu ohledně platnosti výjimky ze zásady *ne bis in idem* podle ÚPSD ve světle čl. 50 Listiny, neboť taková výjimka umožněná čl. 55 odst. 1 písm. b) ÚPSD respektuje podstatu čl. 50 Listiny, když je omezena na případy trestných činů proti bezpečnosti nebo jiným stejně důležitým zájmům členského státu a členský stát musí v rámci prohlášení o uplatňování výjimky upřesnit kategorie trestných činů, u nichž ji lze využít. V neposlední řadě Soudní dvůr dospěl k závěru, že není vyloučeno, aby se výjimka uplatnila i v případech zločinného spolčení, které se dopouštělo výhradně majetkových trestných činů, aniž by sledovalo jakýkoliv politický, ideologický, náboženský nebo světonázorový cíl. Výjimka se sice primárně vztahuje na trestné činy špionáže, zrady nebo vážného ohrožení fungování veřejných orgánů, není však na tyto trestné činy nutně omezena. Zločinné spolčení dopouštějící se výhradně majetkových trestných činů tak může být předmětem této výjimky,

pokud ohrožuje bezpečnost nebo jiné stejně důležité zájmy daného členského státu, tj. pokud má dopad na samotný členský stát. Podle Soudního dvora však nic nenasvědčuje tomu, že by o takovou situaci šlo v projednávaném případě.

C-269/22 IP a další (rozsudek osmého senátu ze dne 30. března 2023, GA Collins)

Předmětem otázky byla pochybnost předkládajícího soudu, zda je v souladu se základním právem na spravedlivý proces, že pro účely položení předběžné otázky, která bude vyhodnocena jako přípustná, musí mít vnitrostátní trestní soud za prokázané, že byly spáchány určité skutky. Soudní dvůr rozhodl, že čl. 267 SFEU vykládaný ve světle Listiny nebrání takovému předpokladu na straně vnitrostátního trestního soudu, pokud úmyslem tohoto soudu je rozhodnout o těchto skutcích za uplatnění procesních záruk stanovených jeho vnitrostátním právem na zajištění spravedlivého procesu a presumpce nevinny, a nikoliv vyjádřit předběžné stanovisko nebo předpojatou myšlenku k věci samé.

C-615/20 a C-671/20 YP a další (rozsudek velkého senátu ze dne 13. července 2023, GA Collins)

Krajský soud ve Varšavě položil ve věci C-615/20 žádost o rozhodnutí o předběžné otázce, zda unijní právo brání tomu, aby kárné kolegium polského Nejvyššího soudu, o kterém panovaly pochybnosti týkající se jeho nestrannosti a nezávislosti, může zbavit soudce I. T. trestněprávní imunity a dočasně jej zprostit výkonu funkce. Ve věci C-671/20 se pak soudce téhož polského soudu, kterému byla přidělena jedna z věcí původně svěřených soudci I. T., Soudního dvora dotázal, zda unijní právo vyžaduje, aby se zdržel dalšího projednávání v této věci nehledě na usnesení kárného kolegia. Soudní dvůr odkázal na svou dřívější judikaturu (C-204/21), dle které je vnitrostátní ustanovení pověřující kárné kolegium, jehož nezávislost a nestrannost není zaručena, rozhodováním o věcech, které se přímo dotýkají postavení a výkonu funkce vnitrostátního soudce, v rozporu s čl. 19 odst. 1 druhým pododstavcem SEU. Polské soudy jsou povinny zajistit dodržení uvedeného ustanovení i tohoto závěru Soudního dvora a vyvodit z toho veškeré důsledky, a to i v případě neexistence vnitrostátních legislativních opatření. Za tím účelem musí vnitrostátní soud od uplatňování napadeného aktu upustit, je-li to nezbytné k zaručení přednosti unijního práva. Unijní právo tedy vyžaduje, aby soudce I. T. mohl pokračovat ve výkonu své pravomoci. S ohledem na to je nutné, aby se rozhodovací formace, které byla nově přidělena věc původně svěřená soudci I. T., zdržela rozhodování o této věci a aby tuto pravomoc příslušné soudní orgány opětovně přidělily soudci I. T.

C-216/21 Asociația „Forumul Judecătorilor din România“ (rozsudek prvního senátu ze dne 7. září 2023, GA Emiliou)

Původní řízení se týkalo žaloby na částečné zrušení rozhodnutí soudcovského oddělení Vrchní rady, kterým se schvaluje nařízení o organizaci a průběhu výběrového řízení týkajícího se kariérního postupu soudců. Napadeným rozhodnutím byl změněn postup ohledně župních a odvolacích soudů tak, že dřívější písemné zkoušky byly nahrazeny hodnocením práce a chování kandidátů za poslední tři roky. Podle žalobců se nový postup vzdaluje zásadě kariérního postupu podle zásluh, neboť se opírá o diskreční a subjektivní posouzení. Nový postup svěřuje převažující pravomoc předsedům odvolacích soudů, což dle žalobců může vést k submisivnímu chování vůči soudům vyšších stupňů. Soudní dvůr konstatoval, že mechanismus pro kariérní postup soudců založený na posouzení práce a chování kandidátů prováděném komisí složené z předsedy tohoto vyššího soudu a jeho členy není v zásadě v rozporu s unijním právem. Jakmile členský stát zavede nový režim kariérního postupu soudců, je však třeba dbát na to, aby hmotněprávní a procesní podmínky byly takového rázu, že nebudou moci u jednotlivců vyvolat legitimní pochybnosti o neovlivnitelnosti dotyčných soudců, což musí posoudit předkládající soud. Soudní dvůr dále uvedl, že skutečnost, že nový režim kariérního postupu může vést ke koncentraci pravomocí v rukou některých členů hodnotící komise, zejm. předsedy, nemůže být jako taková považována za neslučitelnou s čl. 19 odst. 1 druhým pododstavcem SEU. Bylo by totiž nutné prokázat, že tato koncentrace může sama o sobě nebo ve spojení s dalšími faktory v praxi zajistit osobám, kterým tyto pravomoci náleží, schopnost ovlivnit směřování rozhodnutí dotčených soudců, a vyvolat tak nedostatek jejich nezávislosti nebo zdání podjatosti. Podle Soudního dvora jsou skutečnosti zohledňované pro účely tohoto hodnocení dostatečně diverzifikované a ověřitelné, čímž se omezuje riziko volného uvážení.

C-726/21 INTER CONSULTING (rozsudek prvního senátu ze dne 12. října 2023, GA Emiliou)

Spornou se stala otázka, zda při posuzování dodržení zásady *ne bis in idem* je třeba zohlednit pouze skutečnosti uvedené v žalobním návrhu obžaloby orgánů jiného členského státu a ve výroku pravomocného rozsudku soudu jiného členského státu, anebo musí být zohledněny všechny skutečnosti uvedené v odůvodnění takového rozsudku, jakož i všechny relevantní skutečnosti, jichž se týkalo přípravné řízení, byť nebyly uvedeny v obžalobě, a skutečnosti týkající se předchozího soudního řízení jako celku. Soudní dvůr konstatoval, že čl. 54 Úmluvy k provedení Schengenské dohody ve spojení s čl. 50 Listiny vyžadují, aby byly zohledněny všechny skutečnosti

v odůvodnění rozsudku jiného členského státu, jakož i veškeré další relevantní skutečnosti týkající se předchozího řízení. Kromě znění i účelu samotného čl. 50 Listiny, z něhož čl. 54 ÚPSD vychází, svědčí pro tento závěr i čl. 57 ÚPSD, který předpokládá možnost orgánů členského státu vyžádat si informace související s předchozím řízením od orgánů jiného členského státu s tím, že tyto informace následně musí být zohledněny v rámci posuzování dodržení zásady *ne bis in idem*.

C-718/21 *Krajowa Rada Sądownictwa* (rozsudek velkého senátu ze dne 21. prosince 2023, GA Rantos)

Kolegium pro mimořádnou kontrolu a věci veřejné Nejvyššího soudu v Polsku se obrátilo na Soudní dvůr v souvislosti s ustanoveními zákona o organizaci soudů, dle kterých je posouzení účinnosti projevu vůle soudce, který dosáhl důchodového věku, pokračovat ve výkonu funkce soudce i nadále, svěřeno jinému orgánu, a to Národní radě soudnictví (KRS). Kolegium rovněž požádalo o určení, zda je v souladu s čl. 19 odst. 1 druhým pododstavcem SEU takový výklad, dle kterého projev vůle soudce předložený po uplynutí vymezené lhůty nemá žádné právní účinky bez ohledu na důvody nedodržení lhůty a bez ohledu na závažnost, které takové prodlení má pro postup schválení dalšího výkonu funkce soudce. Soudní dvůr rozhodl, že předběžné otázky položené tímto kolegiem nevycházejí od orgánu, který by měl postavení nezávislého a nestranného soudu předem zřízeného zákonem, a prohlásil je za nepřijatelné, přičemž v této souvislosti odkázal i na rozsudek ESLP, který v případě dvou senátů kolegia pro mimořádnou kontrolu dospěl k témuž závěru.

ŘÍZENÍ O PORUŠENÍ UNIJNÍHO PRÁVA

Řízení o porušení unijního práva (infringement procedure) představuje zvláštní mechanismus, jehož cílem je „určit, že jednání členského státu je v rozporu s právem Unie, a přimět tento členský stát, aby v tomto jednání ustal“.⁶ Toto řízení může vést proti členskému státu Evropská komise (čl. 258 SFEU), popřípadě jiný členský stát (čl. 259 SFEU). Řízení vedená členským státem proti jinému členskému státu jsou nicméně z přirozených důvodů velmi vzácná.⁷ V naprosté většině případů vede řízení pro porušení unijního práva Evropská komise, která tím plní svoji úlohu strážkyně Smluv (guardian of the Treaties).⁸

Před zahájením řízení o porušení unijního práva

Do konce roku 2016 bylo ustálenou praxí, že v případě podezření na porušování práva Unie některým z členských států nezahajovala Komise okamžitě řízení o porušení povinnosti. Než se tak stalo, byla věc zásadně předmětem řízení EU Pilot. Teprve nebyla-li věc napravena či vysvětlena v rámci tohoto řízení, přistoupila Komise k zahájení řízení podle čl. 258 SFEU. V lednu 2017 ovšem Komise vydala sdělení „Právo EU: lepší výsledky díky lepšímu uplatňování“ (dále jen „sdělení Komise o uplatňování práva EU“),⁹ na jehož základě začala standardně zahajovat řízení o porušení unijního práva bez využití řízení EU Pilot, pokud v daném případě nebylo uplatnění tohoto mechanismu výslovně považováno za užitečné. V důsledku toho došlo ke značnému útlumu při využívání tohoto nástroje. V prosinci 2019 nicméně Komise oznámila, že by se chtěla vrátit k častějšímu používání mechanismu EU Pilot. Jakkoli pravděpodobně nelze očekávat plný návrat k praxi před rokem 2017, již v roce 2020 byl zaznamenán znatelný celounijní nárůst v počtu zahájených řízení EU Pilot a tento trend pokračoval rovněž v dalších letech. Komise v roce 2022 přijala nové sdělení „Prosazování práva EU pro Evropu, která přináší výsledky“,¹⁰ v němž vyzdvihla přínos řízení EU Pilot a podpořila jeho využívání zejména v případech technické povahy, v nichž může operativní dialog na technické úrovni

⁶ Rozsudek *Švédsko a další v. API a Komise*, C-514/07 P, C-528/07 P a C-532/07 P, EU:C:2010:541, bod 119.

⁷ Srov. věc *Maďarsko v. Slovensko*, C-364/10, EU:C:2012:630. Maďarsko zahájilo řízení dle čl. 259 SFEU, neboť slovenské úřady zabránily prezidentu Maďarska, aby dne 21. srpna 2009 navštívil slovenské město Komárno a zúčastnil se slavnostního odhalení sochy svatého Štěpána. Rozsudkem ze dne 16. října 2012 Soudní dvůr žalobu zamítl. Srov. též věc *Rakousko v. Německo*, C-591/17, EU:C:2019:504, v níž Soudní dvůr shledal za neslučitelnou s unijním právem německou právní úpravu, která pro řidiče vozidel registrovaných v jiných členských státech stanovila méně příznivý poplatek za užívání pozemních komunikací než pro řidiče vozidel registrovaných v Německu.

⁸ Srov. čl. 17 odst. 1 SEU, podle něhož Evropská komise „dohlíží na uplatňování práva Unie“.

⁹ Viz [http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX:52017XC0119\(01\)](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX:52017XC0119(01)).

¹⁰ Viz <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX:52022DC0518>.

přinést rychlejší a lepší výsledky, anebo v případech, k jejichž řádnému posouzení útvary Komise potřebují získat faktické nebo právní informace.

Nutno dodat, že řízení ve věci opožděné transpozice či notifikace směrnic jsou vždy zahajována automaticky po marném uplynutí lhůty pro transpozici (tyto případy nejsou předmětem řízení EU Pilot, neboť o obsahu povinnosti členského státu v zásadě není sporu).

Co je EU Pilot

Jedná se o flexibilní a relativně neformální řízení, resp. mechanismus spolupráce, sloužící k objasnění, popř. řešení situací, u nichž Komise shledává možné porušení unijního práva ze strany členského státu. Jeho předmětem může být velmi široké spektrum problémů (výtky ohledně chybné aplikace unijního práva ze strany členského státu, včasné nedodání konkrétní zprávy, nesprávná transpozice apod.). Mechanismus EU Pilot funguje od dubna 2008.

Postup řízení

Řízení zahajuje Komise buď z vlastní iniciativy, anebo na základě obdržené stížnosti. Komise komunikuje s kontaktními místy jednotlivých členských států skrze speciální internetovou databázi. Řízení je zahájeno tím, že Komise prostřednictvím této databáze zašle členskému státu (jeho kontaktnímu místu) žádost o vyjádření k určitému problému, v němž spatřuje možné porušení unijního práva.

Po obdržení žádosti kontaktní místo, v případě České republiky konkrétně VLZ, obratem osloví resort, do jehož gesce dotčená problematika spadá. V úzké spolupráci s tímto resortem je pak vypracováno vyjádření. Standardní lhůta pro vyjádření členského státu je 10 týdnů, Komise ale může stanovit lhůtu podstatně kratší. Ve vyjádření VLZ sdělí Komisi v závislosti na povaze případu navrhovaný způsob řešení. Například oznámí přijetí nápravných kroků nebo předloží Komisi stanovisko podložené argumenty, proč k porušení práva EU nedošlo, případně poskytne další relevantní informace.

Komise následně vyjádření vyhodnotí a odpověď buď akceptuje, čímž řízení v zásadě končí, nebo ji odmítne a v takovém případě obvykle následují další kroky (což zpravidla znamená zahájení řízení pro porušení unijního práva). Poměrně běžnou praxí posledních let je, že Komise akceptuje odpověď České republiky pouze pod podmínkou následného informování o přijatých opatřeních v horizontu několika měsíců. Teprve poté případně řízení uzavře, vždy s výhradou možnosti jej znovu zahájit, pokud by se objevily nové informace opodstatňující takový postup.

Pokud Komise v odpovědi nenalezne dostatek informací potřebných k rozhodnutí, požádá o jejich doplnění (případně i opakovaně).

Vývoj v roce 2023

V průběhu roku 2023 bylo proti České republice zahájeno celkem 7 nových případů EU Pilot (v gesci MD, MPO, MŽP, MF a MZd). Takový počet zahájených řízení odpovídá standardu posledních let. Tři z těchto řízení se týkala včasného nesplnění reportingových povinností v oblasti energetické politiky, resp. včasného neoznámení aktualizovaných integrovaných zpráv, vnitrostátních plánů či posouzení rizik Komisi v termínech požadovaných příslušnými unijními předpisy. Vzhledem k tomu, že reportingové povinnosti byly splněny buď ještě krátce před zahájením řízení, anebo ihned po jeho zahájení, Komise po obdržení vysvětlení České republiky tato řízení prakticky obratem uzavřela.

Od vydání výše zmíněného sdělení v roce 2017 a po krátkodobém znatelném úbytku případů tedy Komise opět začala řízení EU Pilot využívat častěji, roční nápad případů je prozatím stále nejvýše zhruba poloviční v porovnání s běžným nápadem před rokem 2017.

Oproti předchozím rokům mírně poklesl počet „neformálních dotazů“ (mimo platformu EU Pilot), kdy se Komise telefonicky, emailem nebo prostřednictvím tzv. politického dopisu (zasílaného některým z komisařů na příslušného ministra) táže na konkrétní otázky buď v rámci otevřených případů, aniž by došlo k formálnímu posunu v řízení, nebo dokonce zcela mimo rámec jakéhokoliv běžícího řízení. V některých věcných oblastech (zejména v oblasti působnosti DG FISMA, DG ECFIN nebo DG TAXUD) jsou ale takové neformální dotazy stále poměrně hojně využívány.

Průběh řízení o porušení unijního práva

Řízení podle čl. 258 SFEU

Komise zahajuje řízení z vlastní iniciativy nebo na základě stížnosti.¹¹

Řízení je zahajováno buď na základě zjištění, že členský stát ke dni uplynutí lhůty pro transpozici neoznámil Komisi vnitrostátní předpisy představující úplnou transpozici dotčené směrnice (non-communication infringements; v češtině

¹¹ Stížnost může podat každý, nicméně musí být podaná na standardním formuláři – viz blíže https://ec.europa.eu/info/about-european-commission/contact/problems-and-complaints/complaints-about-breaches-eu-law/how-make-complaint-eu-level_cs. Dle ustálené judikatury Soudního dvora navíc platí, že „Komise není povinna zahájit řízení o nesplnění povinnosti, má v tomto ohledu diskreční pravomoc, která vylučuje právo jednotlivců vyžadovat od orgánu, aby zaujal stanovisko v určitém smyslu, stejně jako právo podat žalobu na neplatnost proti jeho odmítnutí konat“ (rozsudek *Bavarian Lager v. Komise*, T-194/04, EU:T:2007:334, body 54 a 55 a citovaná judikatura; rozsudek *Komninou a další v. Komise*, C-167/06 P, EU:C:2007:633, bod 64).

se používá pracovní označení nenotifikační řízení), nebo na základě názoru Komise, že vnitrostátní předpisy nejsou v souladu s předpisy EU (non-conformity infringements), nebo jsou aplikovány v rozporu s předpisy EU (bad application infringements; pro poslední dva druhy řízení se používá pracovní název věcná řízení).

Řízení je zahajováno zasláním tzv. formálního upozornění, resp. výzvy (*letter of formal notice*). Členskému státu je dána příležitost vyjádřit se k výtkám uvedeným ve formálním upozornění, a to zpravidla ve lhůtě 2 měsíců. Nepovažuje-li Komise odpověď členského státu za uspokojivou, následuje druhá fáze: Komise vydá odůvodněné stanovisko (*reasoned opinion*), které obsahuje podrobnou právní argumentaci vůči dosud přetrvávajícím výtkám a je podkladem pro případnou žalobu. Členský stát má zpravidla opět lhůtu 2 měsíců na odpověď.¹²

Po marném uplynutí posledně uvedené lhůty může Komise podat žalobu k Soudnímu dvoru. Následuje standardní řízení před Soudním dvorem (žaloba, žalobní odpověď, případně replika a duplika, stejně jako vyjádření vedlejších účastníků a vyjádření hlavních účastníků řízení k vyjádřením vedlejších účastníků, ústní jednání, stanovisko generálního advokáta a rozsudek). Pokud se Soudní dvůr se žalobou Komise (alespoň zčásti) ztotožní, vydá rozsudek, kterým konstatuje porušení povinnosti ze strany členského státu, např. „Česká republika tím, že ve stanovené lhůtě nepřijala právní a správní předpisy nezbytné pro dosažení souladu se směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2006/7/ES ze dne 15. února 2006 o řízení jakosti vod ke koupání a o zrušení směrnice 76/160/EHS, nesplnila povinnosti, které pro ni vyplývají z této směrnice.“¹³

Rozsudkem Soudního dvora nemůže být v této fázi uložena dotčenému členskému státu finanční sankce, s jedinou (ale významnou) výjimkou zavedenou Lisabonskou smlouvou: podle čl. 260 odst. 3 SFEU může Komise navrhnout uložení paušální částky nebo penále (tedy dvou složek možné finanční sankce) již prvním rozsudkem v řízení vedeném z důvodu, že dotyčný stát *nesplnil povinnost sdělit opatření provádějící směrnici přijatou legislativním postupem* (týká se tedy jen nenotifikačních řízení, a to výhradně těch, jejichž předmětem je opožděná transpozice směrnic přijatých Evropským parlamentem a Radou, popř. jen Radou přímo na základě Smluv, tj. netýká se směrnic v přenesené pravomoci a prováděcích směrnic¹⁴). Z hlediska

¹² Okamžik uplynutí této lhůty je rozhodující pro případné řízení před Soudním dvorem. Dle ustálené judikatury „se existence nesplnění povinnosti musí posuzovat vzhledem ke stavu, v němž se členský stát nacházel v době, kdy uplynula lhůta stanovená v odůvodněném stanovisku, a (...) změny, ke kterým došlo následně, nemohou být Soudním dvorem brány v úvahu“ (rozsudek Komise v. Česká republika, C-481/09, EU:C:2010:572, bod 9).

¹³ Rozsudek Komise v. Česká republika, C-481/09, cit. výše.

¹⁴ Srov. čl. 290 a 291 SFEU.

sankcí však Komise do konce roku 2016 navrhovala v těchto řízeních dle čl. 260 odst. 3 SFEU Soudnímu dvoru jen penále (tj. opakující se peněžní pokutu od vydání odsuzujícího rozsudku až do ukončení porušování unijního práva), navíc standardně Komise brala žalobu zpět, pokud k dokončení transpozice došlo v průběhu soudního řízení.

Ve sdělení o uplatňování práva EU z roku 2017 nicméně Komise oznámila, že bude přísnější při volbě sankcí v rámci možností, které jí poskytuje čl. 260 odst. 3 SFEU. Komise tak nyní navrhuje i paušální částku (tj. jednorázovou sumu, v jejímž výpočtu lze zohlednit i zpětně dobu porušování unijního práva před vynesemím rozsudku). Rozhodným okamžikem z hlediska řízení je přitom den, kdy uplyne lhůta pro odpověď členského státu na odůvodněné stanovisko. Komise zároveň žalobu nevezme zpět, ani pokud členský stát transpozici dokončí před vynesemím rozsudku.

Důvodem tohoto postupu je dle vyjádření Komise skutečnost, že členské státy nedodržují transpoziční lhůty. Komise se domnívá, že tímto přísnějším uplatňováním sankcí by měla ustát stávající praxe, kdy členské státy mohly z řízení dle čl. 260 odst. 3 SFEU zpravidla vyváznout bez finančního postihu, pokud oznámily transpoziční opatření do vynesení rozsudku Soudního dvora.

S tím souvisí, že v případech porušení povinnosti oznámit ve stanovené lhůtě transpoziční opatření směrnic přijatých řádným legislativním postupem hodlá Komise podat žalobu k Soudnímu dvoru do 12 měsíců od zahájení řízení, pokud transpoziční předpisy nebudou do té doby přijaty.

V souladu s postojem avizovaným ve svém sdělení o uplatňování práva EU Komise nejprve zintenzivnila svou činnost, když v roce 2017 podala 7 žalob na základě čl. 260 odst. 3 SFEU a následně v roce 2018 dokonce 21 žalob na základě uvedeného ustanovení. Následně Komise v roce 2019 tento typ žaloby použila pouze jednou a tento klesající trend pokračoval i v letech 2020 a 2021, v jehož průběhu tento typ žaloby nevyužila ani jednou.

Uvedený klesající trend podaných žalob na základě čl. 260 odst. 3 SFEU v letech 2019 až 2021 lze vysvětlit tím, že v průběhu roku 2019 došlo k vyhlášení prvního a s napětím vyhlášeného rozsudku Soudního dvora v této oblasti ve věci *C-543/17 Komise v. Belgie*.¹⁵ Tímto rozsudkem Soudní dvůr objasnil pomezí sporu o úplnost a správnost transpozice.¹⁶ Jednak rozhodl, že Komise není oprávněna podat žalobu

¹⁵ Rozsudek *Komise v. Belgie*, C-543/17, EU:C:2019:573.

¹⁶ Sama Komise v minulosti připustila, že „spor o tom, zda jsou oznámená prováděcí opatření nebo právní předpisy existující ve vnitrostátním právním řádu dostatečné, povede k zahájení běžného řízení o správném provedení směrnice podle článku 258 SFEU“ (Sdělení Komise – Provádění čl. 260 odst. 3 Smlouvy o fungování EU, Úř. věst. C 12, 15.1.2011, str. 1 až 5, bod 19), tj. nikoli řízení v režimu čl. 260 odst. 3 SFEU. I v praxi České republiky se vyskytly případy, kdy byla sice oznámena plná

dle čl. 260 odst. 3 SFEU, pokud jde o otázku, zda oznámení provádějící ustanovení vnitrostátního práva správně provádí ustanovení směrnice. Nicméně Soudní dvůr zároveň upřesnil rozsah notifikační povinnosti v tom smyslu, že členské státy jsou „ve vztahu ke každému ustanovení (...) směrnice povinny uvést jedno či více vnitrostátních ustanovení, která zajišťují jeho provedení“.¹⁷ Na základě tohoto upřesnění budou členské státy muset přistoupit nejen k podrobnějšímu oznámení vnitrostátních předpisů provádějící směrnici, ale rovněž k důkladnějšímu provedení směrnic než dosud.

V návaznosti na tento průlomový rozsudek byla Komise nucena přizpůsobit svůj postup při posuzování oznámených transpozičních předpisů za účelem zahájení řízení. To vedlo jak k poklesu podaných, tak rozhodnutých žalob, o čemž svědčí i skutečnost, že v průběhu let 2020 a 2021 došlo k vyhlášení pouhých čtyř rozsudků, resp. v průběhu roku 2023 k vyhlášení pouze jednoho rozsudku na základě čl. 260 odst. 3 SFEU. Byly přitom uloženy vysoké finanční sankce v rozmezí mezi 2 miliony EUR¹⁸ až 8,5 miliony EUR¹⁹, v jednom případě byla dokonce uložena sankce ve výši 15 milionů EUR.²⁰

V minulých dvou letech však Komise opět zintenzivnila svou činnost, když v roce 2022 podala 7 a v roce 2023 dokonce 20 žalob na základě čl. 260 odst. 3 SFEU. V této souvislosti se rok 2023 stal milníkem i pro Českou republiku, neboť v jeho průběhu podala Komise vůbec první žalobu dle čl. 260 odst. 3 SFEU proti České republice, a to z důvodu namítaného neprovedení směrnice o ochraně osob, které oznamují porušení práva Unie. V této souvislosti České republice hrozí finanční sankce v řádu několika milionů EUR.

Řízení podle čl. 260 odst. 2 SFEU

Nejedná-li se o řízení, na které se uplatní zvláštní postup dle čl. 260 odst. 3 SFEU, pak obecně platí, že je-li v řízení podle čl. 258 SFEU vydán odsuzující rozsudek, je dotčený členský stát v souladu s čl. 260 odst. 1 SFEU „povinen přijmout opatření, která vyplývají z rozsudku Soudního dvora“. Na splnění této povinnosti se Komise táže zpravidla ve velmi krátké době od vydání rozsudku Soudního dvora (např. ve věci C-343/08 *Komise v. Česká republika*²¹ [zaměstnanecké penzijní fondy] si Komise vyžádala tyto informace již po šesti týdnech od vydání rozsudku).

transpozice, Komise však trvala na použitelnosti čl. 260 odst. 3 SFEU s poukazem např. na (údajnou) absenci transpozice toho či onoho ustanovení směrnice.

¹⁷ Rozsudek *Komise v. Belgie*, C-543/17, bod 59.

¹⁸ Rozsudek *Komise v. Irsko*, C-550/18, EU:C:2020:564.

¹⁹ Rozsudek *Komise v. Švédsko*, C-353/22, EU:C:2023:851.

²⁰ Rozsudek *Komise v. Španělsko*, C-658/19, EU:C:2021:138.

²¹ Rozsudek *Komise v. Česká republika*, C-343/08, EU:C:2010:14.

Není-li odpověď členského státu uspokojivá, může Komise zahájit řízení dle čl. 260 odst. 2 SFEU, jehož účelem je „přimět členský stát, který je v prodlení, aby vyhověl rozsudku, kterým bylo rozhodnuto o nesplnění povinnosti“.²² Řízení je zahajováno zasláním formálního upozornění (výzvy). Dotčenému členskému státu je dána příležitost vyjádřit se k formálnímu upozornění, a to zpravidla ve lhůtě 2 měsíců. Není-li odpověď uspokojivá, může Komise podat žalobu k Soudnímu dvoru (od vstupu Lisabonské smlouvy v platnost se již odůvodněné stanovisko nevydává a řízení podle čl. 260 odst. 2 SFEU je tedy, oproti řízení podle čl. 258 SFEU, o tento krok kratší).

V žalobě k Soudnímu dvoru navrhne Komise paušální částku (jednorázová sankce za nesplnění povinnosti od vydání prvního rozsudku do okamžiku zajištění nápravy či vydání rozsudku v režimu čl. 260 odst. 2 SFEU) a/nebo penále (opakující se sankce za nesplnění povinnosti od vydání rozsudku v režimu čl. 260 odst. 2 SFEU do okamžiku zajištění nápravy).

Stejně jako v případě výše uvedených nenotifikačních řízení dle čl. 260 odst. 3 SFEU navrhovala Komise původně pouze penále. Po prvním rozsudku Soudního dvora, kterým došlo k uložení obou sankcí (penále a paušální částky) současně,²³ však Komise tuto praxi změnila a systematicky navrhuje uložení penále i paušální částky. V roce 2023 byly vydány pouze dva rozsudky v řízení podle čl. 260 odst. 2 SFEU. Jednak byla Spojenému království uložena paušální částka ve výši 32 milionů EUR za to, že po jeho vystoupení z EU nezakázalo používání označených pohonných hmot se sníženou sazbou spotřební daně pro pohon soukromých rekreačních plavidel v Severním Irsku.²⁴ Dále byla Rumunsku v souvislosti s provozem nelegálních skládek odpadu uložena paušální částka ve výši 1,5 milionu EUR a penále ve výši 600 eur za každou skládku a za každý další den prodlení s přijetím nápravných opatření.²⁵

Budoucí výhled

Dle výše uvedeného sdělení Komise o uplatňování práva EU jsou přednostně prošetřovány případy, kdy členské státy neoznámily prováděcí opatření (*non-communication infringements*), nebo kdy těmito opatřeními dle názoru Komise provedly směrnice ve vnitrostátním právu nesprávně (*non-conformity infringements*). Dále by se Komise měla zaměřovat na případy podle čl. 260 odst. 2 SFEU, kdy členské státy nerespektují rozsudek Soudního dvora, nebo kdy vážně poškodily

²² Rozsudek *Švédsko a další v. API a Komise*, C-514/07 P, C-528/07 P a C-532/07 P, EU:C:2010:541, bod 119.

²³ Rozsudek *Komise v. Francie*, C-304/02, EU:C:2005:444.

²⁴ Rozsudek *Komise v. Spojené království*, C-692/20, EU:C:2023:707.

²⁵ Rozsudek *Komise v. Rumunsko*, C-109/22, EU:C:2023:991.

finanční zájmy EU nebo narušily výlučné pravomoci EU podle čl. 2 odst. 1 SFEU ve spojení s článkem 3 SFEU. Velkou důležitost Komise rovněž přikládá případům nesplnění povinnosti, které odhalují systémové nedostatky narušující fungování institucionálního rámce EU.²⁶ V této souvislosti lze v praxi zaznamenat zejména větší důraz Komise na vymáhání práva u případů, kdy členské státy neoznámily prováděcí opatření (*non-communication infringements*). Uvedený postoj potvrdila Komise i v rámci svého sdělení „Prosazování práva EU pro Evropu, která přináší výsledky“ z roku 2022.

Úloha vládního zmocněnce v řízení o porušení unijního práva

VLZ „zastupuje a hájí zájmy České republiky v řízeních před Soudním dvorem EU a v řízeních o porušení unijního práva ve fázi řízení s Evropskou komisí, včetně kroků jim předcházejících“. Je tedy nejen zástupcem České republiky před samotným Soudním dvorem EU, ale je i „prostředníkem mezi Evropskou komisí a orgány České republiky a (...) zástupcem České republiky v řízeních o porušení [unijního práva]“ a je rovněž kontaktním místem pro EU Pilot.²⁷

V řízení o porušení unijního práva tak VLZ přijímá formální upozornění (výzvy) a odůvodněná stanoviska Komise a spolupracuje s jednotlivými resorty, do jejichž gesce spadá předmět řízení (zejména dotčené právní předpisy), za účelem určení přístupu k řízení (odmítnutí tvrzení Komise, nebo naopak informování Komise o opatřeních k nápravě) a za účelem přípravy odpovědi.

Pokud je v řízení o porušení unijního práva podána žaloba k Soudnímu dvoru, činí VLZ, opět ve spolupráci s příslušnými resorty, i všechny úkony v řízení před Soudním dvorem (v reakci na žalobu vypracovává žalobní odpověď, v reakci na repliku vypracovává dupliku, zastupuje ČR na případném ústním jednání).

V případě potřeby je VLZ oprávněn vyžadovat potřebnou součinnost i dalších dotčených subjektů (zákon č. 186/2011 Sb., o poskytování součinnosti pro účely řízení před některými mezinárodními soudy a jinými mezinárodními kontrolními orgány a o změně zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů).

Řízení o porušení unijního práva vedená proti ČR

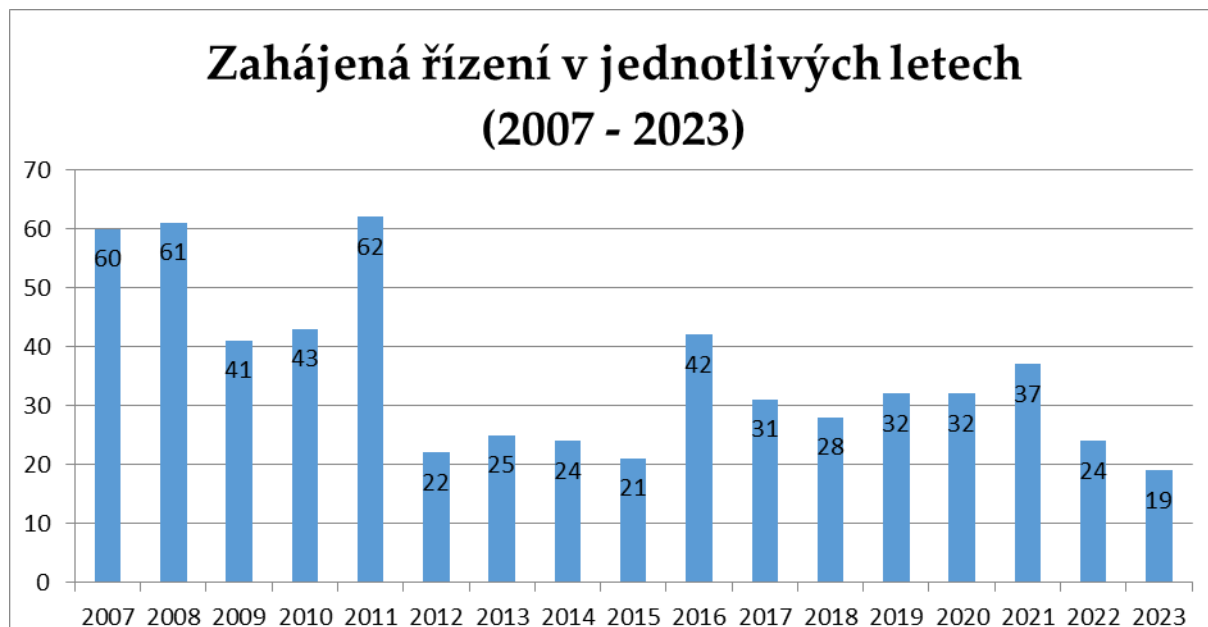
Celkový přehled

Do 31. prosince 2023 bylo proti ČR zahájeno (od přistoupení k Evropské unii dne 1. května 2004) celkem 896 řízení o porušení unijního práva. V posledních letech se

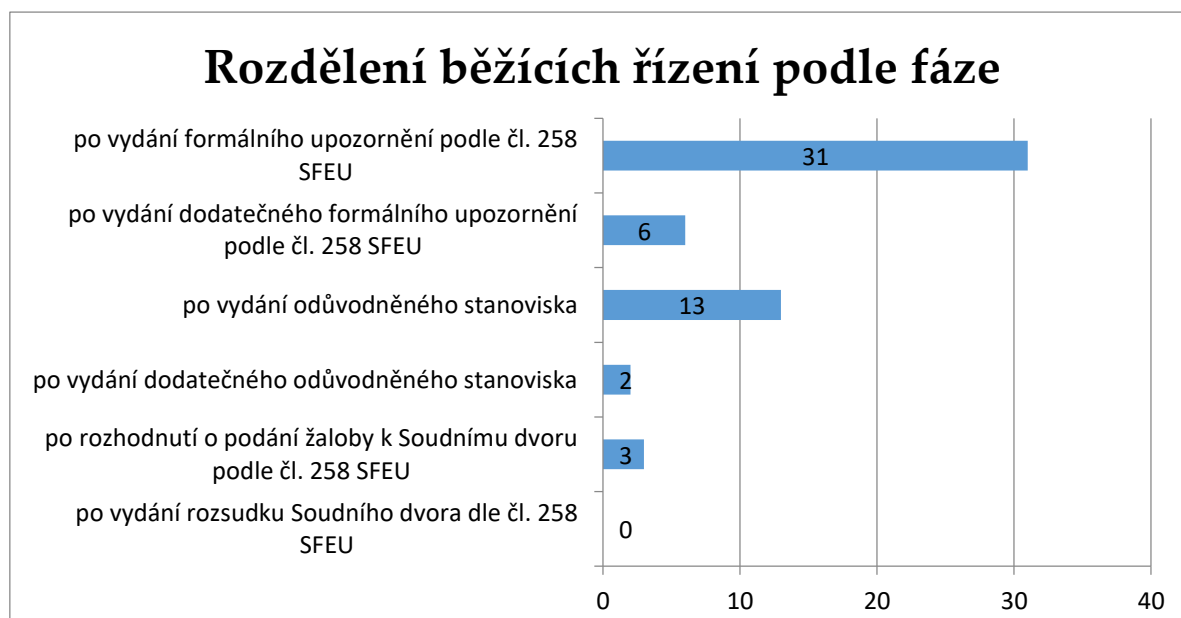
²⁶ Sdělení Komise, str. 8.

²⁷ Viz čl. 3 Statutu VLZ.

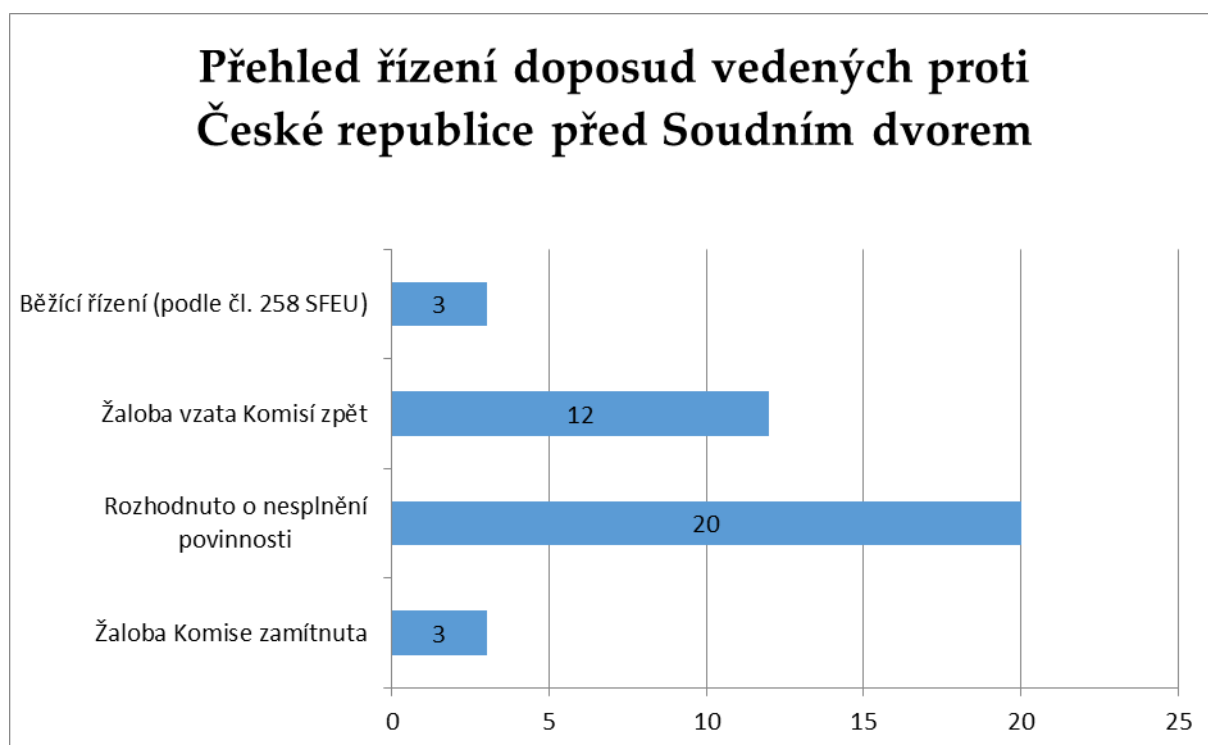
počty nových řízení pohybují v řádu nižších desítek. Z důvodu přehlednosti se dále uvádějí pouze řízení od roku 2007 do roku 2023.

Ze všech dosud zahájených řízení probíhá k 31. prosinci 2023 celkem 55 řízení o porušení unijního práva, která se k tomuto dni nacházela v následujících fázích:

Jen 38 z celkového počtu řízení o porušení unijního práva zahájených ode dne přistoupení České republiky k EU vyústilo do 31. prosince 2023 v podání žaloby k Soudnímu dvoru podle čl. 258 SFEU či v jednom případě podle čl. 258 SFEU ve spojení s čl. 260 odst. 3 SFEU, resp. v jednom případě následně v podání žaloby dle čl. 260 odst. 2 SFEU.²⁸ Předmětem většiny těchto soudních žalob (19) byla absence transpozice směrnice. Ve zbývajících případech bylo ČR vytýkáno porušení unijního práva spočívající v nesprávné (či neúplné) transpozici směrnice či nesprávné aplikaci unijního práva.

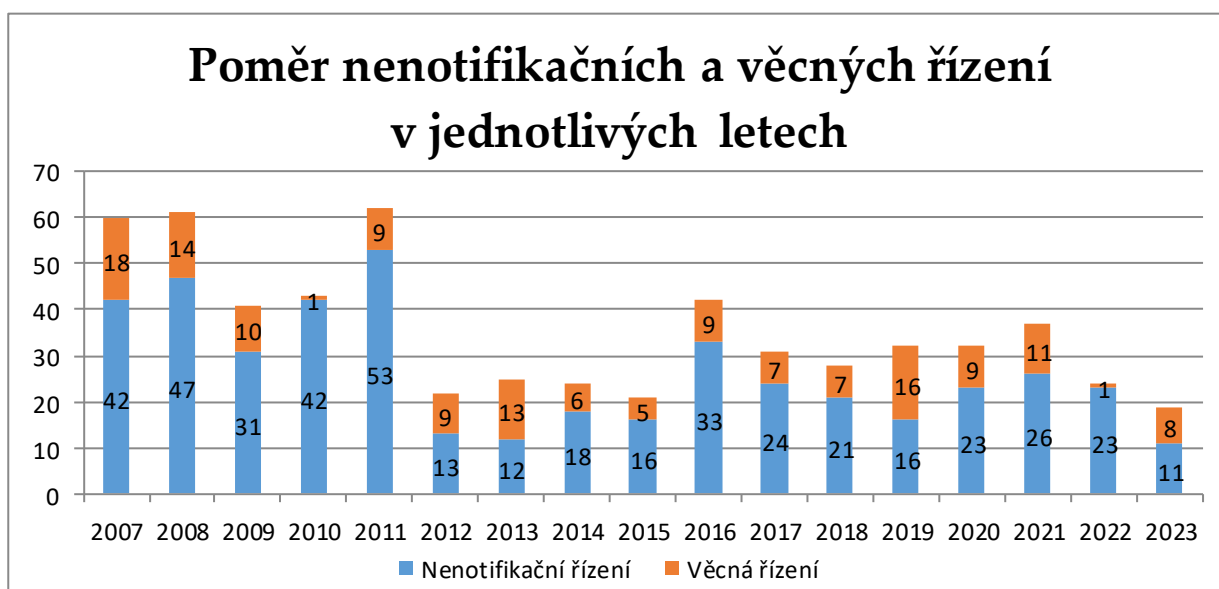
Tabulka pro přehlednost uvádí i řízení, kde Komise vzala žalobu zpět. Jde o situace, kdy dotčený členský stát v průběhu řízení před Soudním dvorem napraví vytýkané porušení práva EU. Řízení je na základě toho ukončeno bez vydání rozsudku ve věci. S ohledem na novou praxi Komise při uplatňování čl. 260 odst. 3 SFEU, v jejímž rámci Komise už nebude brát zpět žaloby v rámci nenotifikačních řízení, bude v budoucnu docházet ke zpětvzetí žalob pouze po nápravě vytýkaného porušení práva EU u věcných řízení.

²⁸ Do této „druhé“ fáze řízení podle čl. 260 odst. 2 SFEU se dostalo řízení *Komise v. Česká republika*, C-241/11, EU:C:2013:423 [instituce zaměstnaneckého penzijního pojištění].

Nutno dodat, že Soudní dvůr rozhodne o nesplnění povinnosti členským státem i v případě, že žalobě Komise vyhoví jen zčásti, resp. shledá za odůvodněné jen některé žalobní důvody uplatněné Komisí.²⁹

Nenotifikační v. věcná řízení

Pokud jde o celkový poměr typů řízení – nenotifikačních vůči věcným – lze konstatovat, že do 31. prosince 2023 bylo proti České republice zahájeno 694 nenotifikačních a 202 věcných řízení. Jak vyplývá z přiloženého grafu, klesl počet nenotifikačních řízení téměř o polovinu v porovnání s předchozími lety, a to navzdory skutečnosti, že Komise v posledních dvou letech opět svou činnost při uplatňování čl. 260 odst. 3 SFEU zintenzivnila.

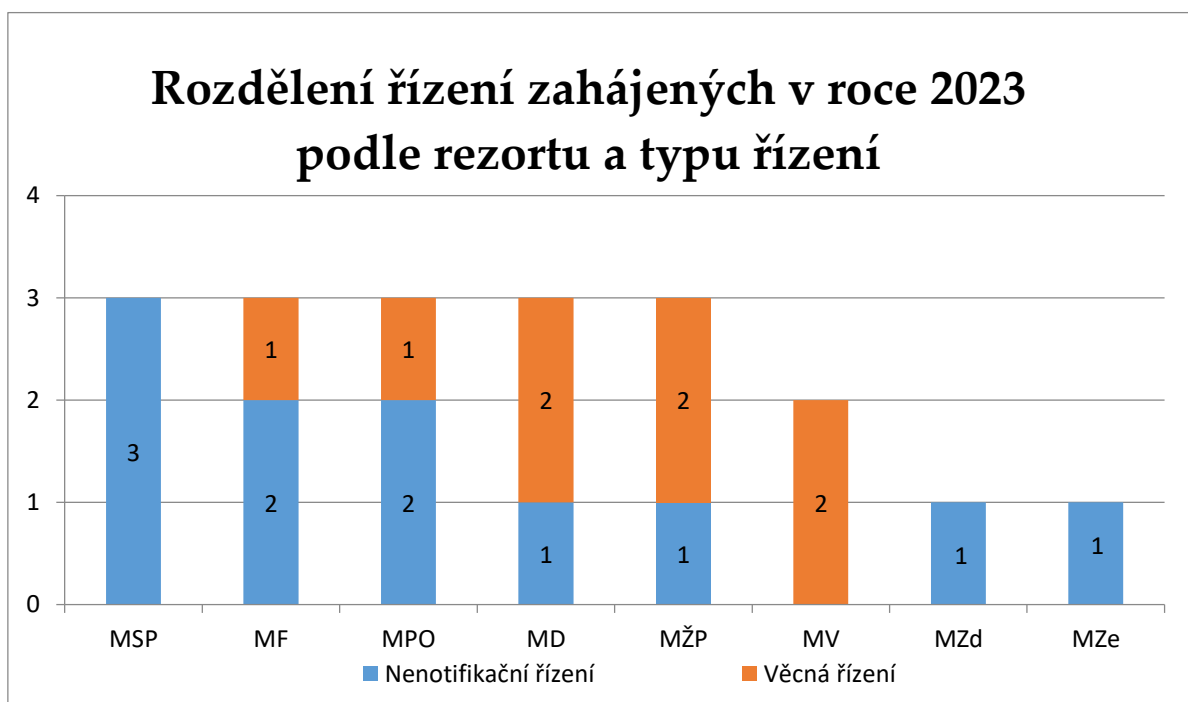
Vývoj v roce 2023 – nově zahájená řízení

V průběhu roku 2023 zahájila Komise proti České republice 19 nových řízení o porušení unijního práva, z toho 11 nenotifikačních a 8 věcných. Oproti předchozím rokům Komise nevydala ani jedno dodatečné odůvodněné stanovisko, místo toho však vydala pět dodatečných formálních upozornění. Tato dodatečná či opakovaná rozhodnutí vydává Komise zpravidla tehdy, pokud chce rozšířit rozsah řízení o nové prvky, např. pokud v mezidobí došlo ke změně skutkových okolností, k vývoji v judikatuře Soudního dvora nebo k nahrazení unijního předpisu jiným předpisem.

²⁹ Viz rozsudek *Komise v. Česká republika*, C-545/10, EU:C:2013:509, v němž Soudní dvůr vyhověl čtyřem ze šesti žalobních důvodů.

V takovém případě je zapotřebí zpřesnit (aktualizovat) rozsah výtek vůči členskému státu, aby mu byla dána možnost se hájit.

Z 11 zahájených nenotifikačních řízení se jich 7 týkalo směrnic přijatých řádným legislativním postupem, tedy směrnic, které spadají do působnosti čl. 260 odst. 3 SFEU. Z těchto 7 řízení bylo v průběhu roku 2023 zastaveno jedno.

Přehled nenotifikačních řízení zahájených v roce 2023

Číslo	Předmět řízení	Zahájeno
2023/0008	Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2020/1828 o zástupných žalobách na ochranu kolektivních zájmů spotřebitelů	27.1.2023
2023/0053	Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/2121, kterou se mění směrnice (EU) 2017/1132, pokud jde o přeshraniční přemístění sídla, fúze a rozdělení	27.3.2023
2023/0054	Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2020/2184 o jakosti vody určené k lidské spotřebě	27.3.2023

2023/0055	Směrnice Komise v přenesené pravomoci (EU) 2022/1631, kterou se pro účely přizpůsobení vědeckému a technickému pokroku mění příloha IV směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/65/EU, pokud jde o výjimku pro použití olova v supravodivých kabelech a vodičích z bismuthum-stroncium-kalcium-kuprum-oxidu a olova v jejich elektrických spojích	27.3.2023
2023/0056	Směrnice Komise v přenesené pravomoci (EU) 2022/1632, kterou se pro účely přizpůsobení vědeckému a technickému pokroku mění příloha IV směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/65/EU, pokud jde o výjimku pro použití olova v některých zařízeních pro snímkování pomocí magnetické rezonance	27.3.2023
2023/2068	Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1673 o boji vedeném trestněprávní cestou proti praní peněz	14.7.2023
2023/0123	Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/2101, kterou se mění směrnice 2013/34/EU, pokud jde o zveřejňování informací o dani z příjmů některými podniky a pobočkami	20.7.2023
2023/0124	Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/2118, kterou se mění směrnice 2009/103/ES o pojištění občanskoprávní odpovědnosti z provozu motorových vozidel a kontrole povinnosti uzavřít pro případ takové odpovědnosti pojištění	20.7.2023
2023/0125	Směrnice Komise v přenesené pravomoci (EU) 2023/544, kterou se mění směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/53/ES, pokud jde o výjimky pro použití olova v hliníkových slitinách pro účely strojního obrábění, ve slitinách mědi a v některých bateriích	20.7.2023
2023/0198	Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1187 o zjednodušení opatření na zlepšení realizace transevropské dopravní sítě (TEN-T)	28.9.2023

2023/0199 Směrnice Komise v přenesené pravomoci (EU) 2022/2100, kterou se mění směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/40/EU, pokud jde o zrušení některých výjimek týkajících se zahřívání tabákových výrobků 28.9.2023

Přehled věcných řízení zahájených v roce 2023

<i>Číslo</i>	<i>Předmět řízení</i>	<i>Zahájeno</i>
2022/2141	Nesplnění povinností vyplývajících z nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1150 o podpoře spravedlnosti a transparentnosti pro podnikatelské uživatele online zprostředkovatelských služeb	26.1.2023
2022/2115	Nesplnění povinností vyplývajících z nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/784 o potírání šíření teroristického obsahu online	26.1.2023
2023/2066	Nesprávné provedení směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/2193 o omezení emisí některých znečišťujících látek do ovzduší ze středních spalovacích zařízení	14.7.2023
2023/4008	Omezení volného poskytování služeb v oblasti cestovního zdravotního pojištění	14.7.2023
2023/2047	Nesprávná aplikace prováděcího nařízení Komise (EU) č. 2021/116, o zřízení společného projektu č. 1 na podporu provádění evropského hlavního plánu uspořádání letového provozu stanoveného v nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 550/2004, kterým se mění prováděcí nařízení Komise (EU) č. 409/2013 a zrušuje prováděcí nařízení Komise (EU) č. 716/2014	14.7.2023
2023/2112	Nesprávné provedení směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1936, kterou se mění směrnice 2008/96/ES o řízení bezpečnosti silniční infrastruktury	18.10.2023
2023/2145	Nesprávné provedení směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/98/ES o odpadech ve znění směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/851	16.11.2023

2023/2129 Nesprávné provedení směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2014/36/EU o podmínkách vstupu a pobytu státních příslušníků třetích zemí za účelem zaměstnání jako sezónní pracovníci 20.12.2023

Rozhodnutí Komise o postupu v běžících řízeních učiněná v průběhu roku 2023

Během roku 2023 vydala Komise v 8 řízeních odůvodněné stanovisko a v 5 řízeních vydala dodatečné formální upozornění. Dále Komise rozhodla o podání jedné žaloby.

<i>Číslo</i>	<i>Předmět řízení</i>	<i>Rozhodnutí</i>	<i>Datum</i>
2018/2230	Nesprávné provedení směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/67/EU o prosazování směrnice 96/71/ES o vysílání pracovníků v rámci poskytování služeb a o změně nařízení (EU) č. 1024/2012 o správní spolupráci prostřednictvím systému pro výměnu informací o vnitřním trhu („nařízení o systému IMI“)	odůvodněné stanovisko	26.1.2023
2019/2228	Nesprávné provedení směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/93/EU o boji proti pohlavnímu zneužívání a pohlavnímu vykořisťování dětí a proti dětské pornografii, kterou se nahrazuje rámcové rozhodnutí Rady 2004/68/SVV	dodatečné formální upozornění	26.1.2023
2022/0043	Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1937 o ochraně osob, které oznamují porušení práva Unie	podání žaloby	15.2.2023
2019/2171	Nesprávné provedení směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/95/EU o normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli požívat mezinárodní ochrany,	odůvodněné stanovisko	15.2.2023

	o jednotném statusu pro uprchlíky nebo osoby, které mají nárok na doplňkovou ochranu, a o obsahu poskytnuté ochrany			
2021/2201	Nesprávné provedení směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/958 o testu přiměřenosti před přijetím nové právní úpravy povolání	dodatečné formální upozornění	15.2.2023	
2022/0346	Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1158 o rovnováze mezi pracovním a soukromým životem rodičů a pečujících osob a o zrušení směrnice Rady 2010/18/EU	odůvodněné stanovisko	19.4.2023	
2020/0513	Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/798 o bezpečnosti železnic	odůvodněné stanovisko	19.4.2023	
2021/0181	Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/2001 o podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů	odůvodněné stanovisko	14.7.2023	
2021/2107	Nesprávné provedení směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/48/EU o právu na přístup k obhájci v trestním řízení a řízení týkajícím se evropského zatýkacího rozkazu a o právu na informování třetí strany a právu na komunikaci s třetími osobami a konzulárními úřady v případě zbavení osobní svobody	odůvodněné stanovisko	28.9.2023	
2021/2201	Nesprávné provedení směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/958 o testu přiměřenosti před přijetím nové právní úpravy povolání	odůvodněné stanovisko	18.10.2023	

2019/0180	Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/800 o procesních zárukách pro děti, které jsou podezřelými nebo obviněnými osobami v trestním řízení	dodatečné formální upozornění	16.11.2023
2020/2312	Nesprávné provedení rámcového rozhodnutí Rady 2002/584/SVV o evropském zatýkacím rozkazu a postupech předávání mezi členskými státy	dodatečné formální upozornění	16.11.2023
2020/2263	Nesprávné provedení směrnice Komise (EU) 2016/1106, kterou se mění směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/126/ES o řidičských průkazech	dodatečné formální upozornění	16.11.2023
2023/0054	Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2020/2184 o jakosti vody určené k lidské spotřebě	odůvodněné stanovisko	20.12.2023

Řízení ukončená v roce 2023

Celkem bylo v roce 2023 ukončeno 59 řízení (z toho 44 nenotifikačních a 15 věcných).

<i>Číslo</i>	<i>Předmět řízení</i>	<i>Ukončeno</i>
2020/0510	Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1808, kterou se mění směrnice 2010/13/EU o koordinaci některých právních a správních předpisů členských států upravujících poskytování audiovizuálních mediálních služeb s ohledem na měnící se situaci na trhu (směrnice o audiovizuálních mediálních službách)	26.1.2023
2021/0390	Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1024 o otevřených datech a opakovaném použití informací veřejného sektoru	26.1.2023
2020/0160	Směrnice Rady (EU) 2018/131, kterou se provádí dohoda uzavřená Svazem provozovatelů námořních plavidel Evropského společenství a Evropskou federací pracovníků v dopravě za účelem změny směrnice	26.1.2023

	2009/13/ES v souladu se změnami Úmluvy o práci na moři z roku 2006 přijatými v roce 2014, které Mezinárodní konference práce schválila dne 11. června 2014	
2011/4154	Stížnost na neprovedení plné EIA ve vztahu k projektu Závod na energetické využití komunálního odpadu Chotíkov	26.1.2023
2017/2075	Nesprávná aplikace směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/49/ES o hodnocení a řízení hluku ve venkovním prostředí, pokud se týká hlukových map a akčních plánů v ČR	26.1.2023
2022/0041	Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/904 o omezení dopadu některých plastových výrobků na životní prostředí	26.1.2023
2022/0046	Směrnice Komise (EU) 2020/367, kterou se mění příloha III směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/49/ES, pokud jde o stanovení metod hodnocení škodlivých účinků hluku ve venkovním prostředí	26.1.2023
2022/0050	Směrnice Komise v přenesené pravomoci (EU) 2021/1226, kterou se pro účely přizpůsobení vědeckému a technickému pokroku mění příloha II směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/49/ES, pokud jde o společné metody hodnocení hluku	26.1.2023
2022/0269	Směrnice Komise v přenesené pravomoci (EU) 2021/1978, kterou se pro účely přizpůsobení vědeckému a technickému pokroku mění příloha IV směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/65/EU, pokud jde o výjimku pro použití bis(2-ethylhexyl)-ftalátu (DEHP), butylbenzylftalátu (BBP), dibutylftalátu (DBP) a diisobutylftalátu (DIBP) v náhradních dílech získaných ze zdravotnických prostředků a používaných k jejich opravě či renovaci	26.1.2023
2022/0270	Směrnice Komise v přenesené pravomoci (EU) 2021/1979, kterou se pro účely přizpůsobení vědeckému a technickému pokroku mění příloha IV směrnice	26.1.2023

	Evropského parlamentu a Rady 2011/65/EU, pokud jde o výjimku pro použití bis(2-ethylhexyl)-ftalátu (DEHP) v plastových součástech v cívkách pro detektory magnetické rezonance (MRI)	
2022/0271	Směrnice Komise v přenesené pravomoci (EU) 2021/1980, kterou se pro účely přizpůsobení vědeckému a technickému pokroku mění příloha IV směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/65/EU, pokud jde o výjimku pro použití bis(2-ethylhexyl)-ftalátu (DEHP) v iontově selektivních elektrodách pro analýzu tělních tekutin a/nebo dialyzátu	26.1.2023
2019/0108	Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/2341 o činnostech institucí zaměstnaneckého penzijního pojištění (IZPP) a dohledu nad nimi	26.1.2023
2021/2162	Nesprávné provedení směrnice 2015/849 o předcházení využívání finančního systému k praní peněz nebo financování terorismu ve znění směrnice 2018/843	26.1.2023
2021/0183	Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/713 o potírání podvodů v oblasti bezhotovostních platebních prostředků a jejich padělání a o nahrazení rámcového rozhodnutí Rady 2001/413/SVV	26.1.2023
2021/2052	Nesprávné provedení směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/40/EU ze dne 12. srpna 2013 o útocích na informační systémy a nahrazení rámcového rozhodnutí Rady 2005/222/SVV	26.1.2023
2016/2117	Nesprávné provedení směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/57/ES o interoperabilitě železničního systému ve Společenství	26.1.2023
2020/0512	Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/797 o interoperabilitě železničního systému v Evropské unii	26.1.2023
2021/0182	Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/633 ze dne 17. dubna 2019 o nekalých obchodních praktikách mezi podniky v zemědělském a potravinovém řetězci	15.2.2023

2021/0024	Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/878, kterou se mění směrnice 2013/36/EU, pokud jde o osvobozené subjekty, finanční holdingové společnosti, smíšené finanční holdingové společnosti, odměňování, opatření a pravomoci v oblasti dohledu a opatření na zachování kapitálu	15.2.2023
2021/0186	Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/878, kterou se mění směrnice 2013/36/EU, pokud jde o osvobozené subjekty, finanční holdingové společnosti, smíšené finanční holdingové společnosti, odměňování, opatření a pravomoci v oblasti dohledu a opatření na zachování kapitálu	15.2.2023
2021/0187	Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/883 o přístavních zařízeních pro příjem odpadu z lodí, kterou se mění směrnice 2010/65/EU a zrušuje směrnice 2000/59/ES	15.2.2023
2021/2084	Nesprávné provedení směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/541 o boji proti terorismu, kterou se nahrazuje rámcové rozhodnutí Rady 2002/475/SVV a mění rozhodnutí Rady 2005/671/SVV	15.2.2023
2021/0184	Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/789, kterou se stanovují pravidla pro výkon autorského práva a práv s ním souvisejících, jež se použijí na některá online vysílání vysílacích organizací a převzatá vysílání televizních a rozhlasových programů, a kterou se mění směrnice Rady 93/83/EHS	19.4.2023
2021/0185	Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/790 o autorském právu a právech s ním souvisejících na jednotném digitálním trhu a o změně směrnic 96/9/ES a 2001/29/ES	19.4.2023
2019/0310	Směrnice Komise (EU) 2018/1581, kterou se mění směrnice Rady 2009/119/ES, pokud jde o metody výpočtu povinností udržovat zásoby	19.4.2023
2020/2008	Nesprávné provedení směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/843, kterou se mění směrnice (EU)	19.4.2023

	2015/849 o předcházení využívání finančního systému k praní peněz nebo financování terorismu a směrnice 2009/138/ES a 2013/36/EU	
2021/0388	Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/770 o některých aspektech smluv o poskytování digitálního obsahu a digitálních služeb	19.4.2023
2021/0389	Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/771 o některých aspektech smluv o prodeji zboží, o změně nařízení (EU) 2017/2394 a směrnice 2009/22/ES a o zrušení směrnice 1999/44/ES	19.4.2023
2021/0393	Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1161, kterou se mění směrnice 2009/33/ES o podpoře čistých a energeticky účinných silničních vozidel	19.4.2023
2021/2218	Nesprávné provedení směrnice Evropského parlamentu a Rady 2012/34/EU o vytvoření jednotného evropského železničního prostoru	19.4.2023
2021/2228	Nesprávné provedení směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/1371 ze dne 5. července 2017 o boji vedeném trestněprávní cestou proti podvodům poškozujícím finanční zájmy Unie	1.6.2023
2022/0044	Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/2161, kterou se mění směrnice Rady 93/13/EHS a směrnice Evropského parlamentu a Rady 98/6/ES, 2005/29/ES a 2011/83/EU, pokud jde o lepší vymáhání a modernizaci právních předpisů Unie na ochranu spotřebitele	1.6.2023
2021/0391	Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1159, kterou se mění směrnice 2008/106/ES o minimální úrovni výcviku námořníků a zrušuje směrnice 2005/45/ES o vzájemném uznávání průkazů způsobilosti námořníků vydaných členskými státy	1.6.2023
2022/0202	Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1233 kterou se mění směrnice (EU) 2017/2397,	1.6.2023

	pokud jde o přechodná opatření pro uznávání osvědčení třetích zemí	
2018/2262	Nesprávné provedení směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/50/ES o kvalitě vnějšího ovzduší a čistším ovzduším pro Evropu	14.7.2023
2021/0190	Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/2177, kterou se mění směrnice 2009/138/ES o přístupu k pojišťovací a zajišťovací činnosti a jejím výkonu (Solventnost II), směrnice 2014/65/EU o trzích finančních nástrojů a směrnice (EU) 2015/849 o předcházení využívání finančního systému k praní peněz nebo financování terorismu	14.7.2023
2021/0392	Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1160, kterou se mění směrnice 2009/65/ES a 2011/61/EU, pokud jde o přeshraniční distribuci subjektů kolektivního investování	14.7.2023
2022/0294	Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/2261, kterou se mění směrnice 2009/65/ES, pokud jde o používání sdělení klíčových informací správcovskými společnostmi subjektů kolektivního investování do převoditelných cenných papírů	14.7.2023
2022/2115	Nesplnění povinností vyplývajících z nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/784 o potírání šíření teroristického obsahu online	14.7.2023
2022/0199	Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/2397 o uznávání odborných kvalifikací ve vnitrozemské plavbě a o zrušení směrnic Rady 91/672/EHS a 96/50/ES	14.7.2023
2022/0200	Směrnice Komise v přenesené pravomoci (EU) 2020/12, kterou se doplňuje směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/2397, pokud jde o normy způsobilosti a odpovídající znalosti a dovednosti, normy pro praktické zkoušky a pro schvalování simulátorů a normy zdravotní způsobilosti	14.7.2023

2022/0201	Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2020/1057, kterou se stanoví zvláštní pravidla o vysílání řidičů v odvětví silniční dopravy, pokud jde o směrnice 96/71/ES a 2014/67/EU, a kterou se mění směrnice 2006/22/ES, pokud jde o požadavky na prosazování, a nařízení (EU) č. 1024/2012	14.7.2023
2021/2009	Nesprávná implementace nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1143/2014 o prevenci a regulaci zavlékání či vysazování a šíření invazních nepůvodních druhů	28.9.2023
2023/0055	Směrnice Komise v přenesené pravomoci (EU) 2022/1631, kterou se pro účely přizpůsobení vědeckému a technickému pokroku mění příloha IV směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/65/EU, pokud jde o výjimku pro použití olova v supravodivých kabelech a vodičích z bismuthum-stroncium-kalcium-kuprum-oxidu a olova v jejich elektrických spojích	28.9.2023
2023/0056	Směrnice Komise v přenesené pravomoci (EU) 2022/1632, kterou se pro účely přizpůsobení vědeckému a technickému pokroku mění příloha IV směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/65/EU, pokud jde o výjimku pro použití olova v některých zařízeních pro snímkování pomocí magnetické rezonance	28.9.2023
2021/0025	Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/879, kterou se mění směrnice 2014/59/EU, pokud jde o schopnost úvěrových institucí a investičních podniků absorbovat ztráty a schopnost rekapitalizace, a směrnice 98/26/ES	28.9.2023
2021/0189	Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/2034 o obezřetnostním dohledu nad investičními podniky a o změně směrnic 2002/87/ES, 2009/65/ES, 2011/61/EU, 2013/36/EU, 2014/59/EU a 2014/65/EU	28.9.2023
2021/0191	Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2020/1504, kterou se mění směrnice 2014/65/EU o trzích finančních nástrojů	28.9.2023

2021/0394	Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/2162 o vydávání krytých dluhopisů a veřejném dohledu nad krytými dluhopisy a o změně směrnic 2009/65/ES a 2014/59/EU	28.9.2023
2022/0048	Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/338, kterou se mění směrnice 2014/65/EU, pokud jde o požadavky na informace, řízení produktů a limity pozic, a směrnice 2013/36/EU a (EU) 2019/878, pokud jde o použití těchto směrnic v případě investičních podniků, s cílem napomoci oživení po krizi způsobené onemocněním COVID-19	28.9.2023
2022/0047	Směrnice Rady (EU) 2020/1151, kterou se mění směrnice 92/83/EHS o harmonizaci struktury spotřebních daní z alkoholu a alkoholických nápojů	28.9.2023
2018/2271	Nesprávné provedení směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/23/EU o udělování koncesí, směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/24/EU o zadávání veřejných zakázek a směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/25/EU o zadávání zakázek subjekty působícími v odvětví vodního hospodářství, energetiky, dopravy a poštovních služeb	18.10.2023
2022/0042	Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1936, kterou se mění směrnice 2008/96/ES o řízení bezpečnosti silniční infrastruktury	18.10.2023
2022/2141	Nesplnění povinností vyplývajících z nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1150 o podpoře spravedlnosti a transparentnosti pro podnikatelské uživatele online zprostředkovatelských služeb	16.11.2023
2016/2062	Překračování mezních limitů NO ₂ stanovených směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2008/50/ES o kvalitě vnějšího ovzduší a čistším ovzduším pro Evropu	20.12.2023
2020/2122	Nesprávné provedení směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/35/ES o odpovědnosti za životní prostředí	20.12.2023

v souvislosti s prevencí a nápravou škod na životním prostředí

2023/0124	Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/2118, kterou se mění směrnice 2009/103/ES o pojištění občanskoprávní odpovědnosti z provozu motorových vozidel a kontrole povinnosti uzavřít pro případ takové odpovědnosti pojištění	20.12.2023
2018/2382	Nesprávná implementace směrnice 2006/123/ES o službách na vnitřním trhu, pokud jde o jednotná kontaktní místa pro poskytovatele služeb	20.12.2023
2022/0045	Směrnice Rady (EU) 2020/262, kterou se stanoví obecná úprava spotřebních daní	20.12.2023

Řízení projednávaná v roce 2023 před Soudním dvorem

Dne 20. března 2023 byla České republice doručena žaloba ve věci C-152/23 *Komise v. Česká republika* ohledně neprovedení směrnice o ochraně osob, které oznamují porušení práva Unie. Jedná se o vůbec první žalobu v režimu čl. 260 odst. 3 SFEU, která byla dosud proti České republice podána.

Přehled řízení o porušení unijního práva běžících ke dni 31. prosince 2023

Ke dni 31. prosince 2023 bylo proti České republice vedeno celkem 55 řízení pro porušení povinnosti, z toho 32 věcných a 23 nenotifikačních.

Číslo	Předmět řízení	
2012/2115	Právo občanů EU stát se členy politické strany nebo ji založit	žaloba
2018/2287	Nesprávné provedení směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/36/ES o uznávání odborných kvalifikací	žaloba
2022/0043	Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1937 o ochraně osob, které oznamují porušení práva Unie	žaloba

2008/2186	Překračování mezních limitů PM10 v ovzduší stanovených směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2008/50/ES o kvalitě vnějšího ovzduší a čistším ovzduší pro Evropu	dodatečné odůvodněné stanovisko
2016/4222	Nesprávná implementace nařízení Evropského Parlamentu a Rady (ES) č. 882/2004 o úředních kontrolách za účelem ověření dodržování právních předpisů týkajících se krmiv a potravin a pravidel o zdraví zvířat a dobrých životních podmínkách zvířat	dodatečné odůvodněné stanovisko
2011/2077	Nesprávná transpozice směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/38/ES o právu občanů Unie a rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států	odůvodněné stanovisko
2016/4003	Nevyhlášení všech evropských významných lokalit v ČR dle směrnice Rady 92/43/EHS o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin	odůvodněné stanovisko
2016/2141	Nesprávná aplikace směrnice Rady 91/271/EHS o čištění městských odpadních vod	odůvodněné stanovisko
2021/0520	Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) o interoperabilitě elektronických systémů pro výběr mýtného a usnadnění přeshraniční výměny informací týkajících se nezaplacení silničních poplatků v Unii	odůvodněné stanovisko

2020/0161	Směrnice Evropského Parlamentu a Rady (EU) 2018/844, kterou se mění směrnice 2010/31/EU o energetické náročnosti budov a směrnice 2012/27/EU o energetické účinnosti	odůvodněné stanovisko
2018/2230	Nesprávné provedení směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/67/EU o prosazování směrnice 96/71/ES o vysílání pracovníků v rámci poskytování služeb a o změně nařízení (EU) č. 1024/2012 o správní spolupráci prostřednictvím systému pro výměnu informací o vnitřním trhu („nařízení o systému IMI“)	odůvodněné stanovisko
2019/2171	Nesprávné provedení směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/95/EU o normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli požívat mezinárodní ochrany, o jednotném statusu pro uprchlíky nebo osoby, které mají nárok na doplňkovou ochranu, a o obsahu poskytnuté ochrany	odůvodněné stanovisko
2020/0513	Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/798 o bezpečnosti železnic	odůvodněné stanovisko
2022/0346	Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1158 o rovnováze mezi pracovním a soukromým životem rodičů a pečujících osob a o zrušení směrnice Rady 2010/18/EU	odůvodněné stanovisko
2021/0181	Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/2001 o podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů	odůvodněné stanovisko
2021/2107	Nesprávné provedení směrnice Evropského parlamentu a Rady	odůvodněné stanovisko

	2013/48/EU o právu na přístup k obhájci v trestním řízení a řízení týkajícím se evropského zatýkacího rozkazu a o právu na informování třetí strany a právu na komunikaci s třetími osobami a konzulárními úřady v případě zbavení osobní svobody	
2021/2201	Nesprávné provedení směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/958 o testu přiměřenosti před přijetím nové právní úpravy povolání	odůvodněné stanovisko
2023/0054	Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2020/2184 o jakosti vody určené k lidské spotřebě	odůvodněné stanovisko
2017/4036	Nesprávná aplikace nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 305/2011, kterým se stanoví harmonizované podmínky pro uvádění stavebních výrobků na trh a kterým se zrušuje směrnice Rady 89/106/EHS, a směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/1535 o postupu při poskytování informací v oblasti technických předpisů a předpisů pro služby informační společnosti v případě uvádění na trh svodidel	dodatečné formální upozornění
2012/2239	Soudní přezkum neudělení víza	dodatečné formální upozornění

2019/2228	Nesprávné provedení směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/93/EU o boji proti pohlavnímu zneužívání a pohlavnímu vykořisťování dětí a proti dětské pornografii, kterou se nahrazuje rámcové rozhodnutí Rady 2004/68/SVV	dodatečné formální upozornění
2019/0180	Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/800 o procesních zárukách pro děti, které jsou podezřelými nebo obviněnými osobami v trestním řízení	dodatečné formální upozornění
2020/2312	Nesprávné provedení rámcového rozhodnutí Rady 2002/584/SVV o evropském zatýkacím rozkazu a postupech předávání mezi členskými státy	dodatečné formální upozornění
2020/2263	Nesprávné provedení směrnice Komise (EU) 2016/1106, kterou se mění směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/126/ES o řidičských průkazech	dodatečné formální upozornění
2011/2015	Neslučitelnost dohody mezi vládou České republiky a vládou Ruské federace o letecké dopravě s právem Společenství	formální upozornění
2014/2104	Nesplnění požadavků nařízení 550/2004 a 549/2004 o poskytování letových navigačních služeb na jednotném evropském nebi	formální upozornění
2014/2174	Nesprávné uplatňování směrnice Rady 2000/43/ES, kterou se provádí zásada rovného zacházení s osobami bez ohledu na jejich rasu nebo etnický původ, v oblasti vzdělávání	formální upozornění
2018/2025	Nepřijetí národního programu v souladu se směrnicí Rady 2011/70/Euratom,	formální upozornění

	<p>kteřou se stanoví rámec Společenství pro odpovědné a bezpečné nakládání s vyhořelým palivem a radioaktivním odpadem</p>	
2019/0025	<p>Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/2370, kterou se mění směrnice 2012/34/EU, pokud jde o otevření trhu vnitrostátních služeb v přepravě cestujících po železnici a správu a řízení železniční infrastruktury</p>	<p>formální upozornění</p>
2019/0179	<p>Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/828, kterou se mění směrnice 2007/36/ES, pokud jde o podporu dlouhodobého zapojení akcionářů</p>	<p>formální upozornění</p>
2020/2189	<p>Nesprávná aplikace nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/1938 o opatřeních na zajištění bezpečnosti dodávek zemního plynu a o zrušení nařízení (EU) č. 994/2010</p>	<p>formální upozornění</p>
2020/2061	<p>Nesprávná transpozice směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/92/EU o posuzování vlivů některých veřejných a soukromých záměrů na životní prostředí (EIA)</p>	<p>formální upozornění</p>
2020/2075	<p>Nesprávná aplikace směrnice Rady 2009/119/ES, kterou se členským státům ukládá povinnost udržovat minimální zásoby ropy nebo ropných produktů</p>	<p>formální upozornění</p>

2021/0110	Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1 o posílení postavení orgánů pro hospodářskou soutěž v členských státech tak, aby mohly účinněji prosazovat pravidla, a o zajištění řádného fungování vnitřního trhu	formální upozornění
2021/2029	Nesprávné provedení směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/75/EU o průmyslových emisích (integrované prevenci a omezování znečištění)	formální upozornění
2021/2066	Nesprávné provedení směrnice Evropského parlamentu a Rady 2012/18/EU o kontrole nebezpečí závažných havárií s přítomností nebezpečných látek (SEVESO III)	formální upozornění
2021/2160	Nesprávné provedení směrnice Evropského parlamentu a Rady 2012/34/EU o vytvoření jednotného evropského železničního prostoru	formální upozornění
2022/2017	Nesprávné provedení směrnice Rady 1999/31/ES o skládkách odpadů a směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/98/ES o odpadech a o zrušení některých směrnic	formální upozornění
2022/2033	Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/944 o společných pravidlech pro vnitřní trh s elektřinou a o změně směrnice 2012/27/EU	formální upozornění
2022/0293	Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/882 o požadavcích na přístupnost u výrobků a služeb	formální upozornění
2022/0344	Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1023 o rámcích	formální upozornění

	preventivní restrukturalizace, o oddlužení a zákazech činnosti a opatřeních ke zvýšení účinnosti postupů restrukturalizace, insolvence a oddlužení a o změně směrnice (EU) 2017/1132	
2022/0345	Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1152 o transparentních a předvídatelných pracovních podmínkách v Evropské unii	formální upozornění
2023/0008	Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2020/1828 o zástupných žalobách na ochranu kolektivních zájmů spotřebitelů	formální upozornění
2023/0053	Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/2121, kterou se mění směrnice (EU) 2017/1132, pokud jde o přeshraniční přemístění sídla, fúze a rozdělení	formální upozornění
2023/2066	Nesprávné provedení směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/2193 o omezení emisí některých znečišťujících látek do ovzduší ze středních spalovacích zařízení	formální upozornění
2023/4008	Omezení volného poskytování služeb v oblasti cestovního zdravotního pojištění	formální upozornění
2023/2068	Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1673 o boji vedeném trestněprávní cestou proti praní peněz	formální upozornění
2023/2047	Nesprávná aplikace prováděcího nařízení Komise (EU) č. 2021/116, o zřízení společného projektu č. 1 na podporu provádění evropského hlavního plánu uspořádání letového	formální upozornění

	provozu stanoveného v nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 550/2004, kterým se mění prováděcí nařízení Komise (EU) č. 409/2013 a zrušuje prováděcí nařízení Komise (EU) č. 716/2014	
2023/0123	Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/2101, kterou se mění směrnice 2013/34/EU, pokud jde o zveřejňování informací o dani z příjmů některými podniky a pobočkami	formální upozornění
2023/0125	Směrnice Komise v přenesené pravomoci (EU) 2023/544, kterou se mění směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/53/ES, pokud jde o výjimky pro použití olova v hliníkových slitinách pro účely strojního obrábění, ve slitinách mědi a v některých bateriích	formální upozornění
2023/0198	Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1187 o zjednodušení opatření na zlepšení realizace transevropské dopravní sítě (TEN-T)	formální upozornění
2023/0199	Směrnice Komise v přenesené pravomoci (EU) 2022/2100, kterou se mění směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/40/EU, pokud jde o zrušení některých výjimek týkajících se zahřívaných tabákových výrobků	formální upozornění
2023/2112	Nesprávné provedení směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1936, kterou se mění směrnice 2008/96/ES o řízení bezpečnosti silniční infrastruktury	formální upozornění
2023/2145	Nesprávné provedení směrnice Evropského parlamentu a Rady	formální upozornění

	2008/98/ES o odpadech ve znění směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/851	
2023/2129	Nesprávné provedení směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2014/36/EU o podmínkách vstupu a pobytu státních příslušníků třetích zemí za účelem zaměstnání jako sezónní pracovníci	formální upozornění

ŘÍZENÍ O ŽALOBĚ PROTI ORGÁNŮM EU

Do působnosti VLZ patří také tzv. přímé žaloby proti orgánům EU. Mezi tyto žaloby patří v první řadě žaloby na neplatnost aktů EU, kterými se lze domáhat zrušení právního aktu EU. Dále jde o žaloby na nečinnost, kterými se lze domáhat určení, že orgán EU porušil unijní právo tím, že právní akt EU naopak nepřijal, ač ho přijmout měl. V neposlední řadě jde o žaloby na náhradu škody či vydání bezdůvodného obohacení.

Přímou žalobu je oprávněn podat VLZ ve spolupráci s dotčenými resorty a po předchozím souhlasu vlády. Prostřednictvím VLZ následně probíhá veškerá komunikace s Tribunálem, popř. Soudním dvorem (zasílání podání, vystupování na ústním jednání apod.).

Obecně k řízení o žalobách na neplatnost a na nečinnost

Řízení o žalobě na neplatnost aktu EU (čl. 263 SFEU)

Příslušným k projednávání těchto žalob je ve většině případů Tribunál.³⁰ Z ustálené judikatury vyplývá, že žalobu na neplatnost je možné podat „*proti veškerým aktům přijatým orgány bez ohledu na jejich povahu či formu, jejichž účelem je vyvolat závazné právní účinky, jimiž mohou být dotčeny zájmy žalobce tím, že podstatným způsobem změní jeho právní postavení*“.³¹ Jinými slovy i pouhý dopis může být aktem ve smyslu čl. 263 SFEU.³²

Lhůta pro podání žaloby činí dva měsíce ode dne vyhlášení dotčeného aktu v Úředním věstníku EU, resp. od jeho oznámení členskému státu (čl. 263 SFEU).³³ Svojí povahou je řízení před Tribunálem, popř. Soudním dvorem, v případě žalob na neplatnost aktu EU sporným řízením, tj. ČR jakožto žalobce musí svá tvrzení dokazovat, zatímco snahou žalovaného orgánu EU je tato tvrzení vyvrátit. Řízení je založeno často jak na právní argumentaci, tak na skutkových okolnostech, které je nutno doložit důkazy, resp. příslušnými dokumenty.

³⁰ Srov. čl. 263 SFEU ve spojení s čl. 256 SFEU a čl. 51 Statutu Soudního dvora Evropské unie.

³¹ Rozsudek *Komise v. Planet*, C-314/11 P, EU:C:2012:823, bod 94.

³² Z toho důvodu jsou žaloby někdy formulovány alternativně (viz např. rozsudek *CTRS Laboratoires v. Komise*, T-12/12, EU:T:2012:343, kde žalobkyně požadovala konstatovat nečinnost Komise a podpůrně navrhovala zrušení rozhodnutí obsaženého v dopise), nebo je ve stejné věci podána žaloba na neplatnost i žaloba na nečinnost (ilustrací tohoto postupu jsou případy C-63/12 *Komise v. Rada*, EU:C:2013:752 a C-196/12 *Komise v. Rada*, EU:C:2013:549).

³³ Srov. dále čl. 50 a 51 JŘ Soudního dvora a čl. 59 a 60 JŘ Tribunálu (dostupné na www.curia.eu – sekce *Texty upravující řízení*).

Procesní pravidla řízení před Tribunálem, popř. Soudním dvorem, jsou upravena ve Statutu Soudního dvora Evropské unie, resp. JŘ Tribunálu, popř. JŘ Soudního dvora. Řízení je členěno na písemnou a ústní část. Písemné procesní kroky zpravidla zahrnují: 1) podání žaloby, 2) žalobní odpověď žalované strany, 3) repliku žalující strany a 4) dupliku žalované strany. Ústní část jednání se zpravidla koná pouze na výslovnou žádost některého z účastníků řízení (konání ústního jednání je nicméně v praxi *de facto* pravidlem). ČR může požádat další zainteresované členské státy o intervenci ve svůj prospěch, přičemž sama ve prospěch jiných členských států v některých případech intervenuje.

Řízení o žalobě na nečinnost (čl. 265 SFEU)

Pro řízení o žalobě na nečinnost platí *mutatis mutandis* to, co je výše uvedeno k řízení o žalobě na neplatnost. Odlišný je postup pro podání žaloby: příslušný orgán, instituce nebo jiný unijní subjekt musí být nejprve vyzván, aby jednal, a teprve pak, nevyjádří-li se daný orgán, instituce nebo jiný subjekt ve lhůtě dvou měsíců od této výzvy, může být podána žaloba na nečinnost, a to ve lhůtě dalších dvou měsíců. Pokud daný orgán v dané lhůtě stanovisko zaujme, tvrzená nečinnost je tím ukončena a je případně nutno podat žalobu na neplatnost.³⁴ V této souvislosti je třeba zdůraznit, že nečinností není přijetí rozhodnutí odlišného od rozhodnutí, o které usiluje dotčená osoba.³⁵

Řízení o žalobě na náhradu škody či vydání bezdůvodného obohacení (čl. 268 a čl. 340 odst. 2 SFEU)

Jedná se o žaloby, jejichž cílem je konstatování existence mimosmluvní odpovědnosti na straně EU a dosažení náhrady škody způsobené orgány či zaměstnanci EU, příp. vydání částky, o kterou se EU bezdůvodně obohatila. Zatímco možnost podat žalobu na náhradu škody předpokládá přímo čl. 268 SFEU, možnost podat žalobu na vydání bezdůvodného obohacení vyplývá z judikatury Soudního dvora.³⁶ Judikatura také stanoví podmínky vzniku odpovědnosti za škodu či povinnosti vydat bezdůvodné obohacení, které vychází z obecných zásad společných právním řádům členských států. Pro vznik odpovědnosti za škodu je tak nezbytné, aby došlo k protiprávnímu jednání na straně EU a vzniku škody, a dále aby existovala příčinná souvislost mezi tímto protiprávním jednáním a vzniklou škodou. Podmínkou povinnosti vydat bezdůvodné obohacení je obohacení EU na úkor jiného subjektu

³⁴ Srov. rozsudek *CTRS Laboratoires v. Komise*, T-12/12, EU:T:2012:343, bod 43.

³⁵ Rozsudek *Deutscher Komponistenverband*, 8/71, EU:C:1971:82.

³⁶ Srov. rozsudek *Masdar (UK) v. Komise*, C-47/07 P, EU:C:2008:726.

bez jakéhokoliv právního základu.³⁷ Žaloby na náhradu škody či vydání bezdůvodného obohacení projednává v prvním stupni Tribunál.³⁸ EU v těchto řízeních zastupuje orgán, z jehož jednání mimosmluvní odpovědnost EU vychází. Tyto žaloby musí být podány do pěti let od vzniku škody či bezdůvodného obohacení, přičemž tato lhůta může být dočasně přerušena na základě podání předběžné žádosti o náhradu škody či vrácení bezdůvodného obohacení k příslušnému orgánu EU.³⁹

Žaloby ČR

Od přistoupení k EU do 31. prosince 2023 podala ČR celkem 23 přímých žalob proti orgánům EU. O dvanácti z nich již bylo rozhodnuto, v sedmi věcech byla žaloba stažena (ve čtyřech případech z toho důvodu, že Komise uznala své pochybení a napadený akt sama zrušila) a ve čtyřech věcech řízení k 31. prosinci 2023 stále probíhá. Níže uvádíme stručný popis probíhajících případů.

T-48/22 Česká republika v. Komise (aktivní zemědělec)

Předmětem sporu je žaloba proti rozhodnutí, kterým Komise uložila ČR finanční korekci z důvodu několika údajných pochybení při administraci přímých plateb v zemědělství. Po písemné fázi řízení se za účasti ČR konalo ústní jednání. Tribunál dne 6. prosince 2023 žalobě vyhověl v části týkající se zpětného získávání neoprávněně vyplacených plateb, když rozhodl, že z unijního práva nevyplývala povinnost systematicky prověřovat, zda se v určitém roce zjištěné nesrovnalosti mohly promítnout i do oprávněnosti plateb v letech předchozích. Tribunál proto zrušil dotčenou část finanční korekce ve výši cca 17,8 mil. EUR a stejný aspekt se pak promítl do finanční korekce u aspektu minimální míry kontrol, což vedlo ke zrušení této části finanční korekce ve výši cca 18,8 tisíc EUR. Ve zbývajících částech Tribunál žalobě nevyhověl. ČR má nyní možnost podat proti rozhodnutí Tribunálu kasační opravný prostředek.

C-494/22 P Česká republika v. Komise (BAIDE)

Předmětem sporu je žaloba na vydání bezdůvodného obohacení odpovídajícího částce nevybraného antidumpingového cla za kamínkové zapalovače z Laosu, kterou ČR dříve podmíněně odvedla na účet Komise. Věc nejprve projednával Tribunál (případ T-151/20), který žalobě ČR částečně vyhověl. Proti rozhodnutí Tribunálu

³⁷ Srov. tamtéž, body 44 až 50.

³⁸ Viz čl. 256 SFEU.

³⁹ Viz čl. 46 Statutu Soudního dvora.

podala Komise kasační opravný prostředek. Následně proběhla písemná fáze řízení před Soudním dvorem a ústní jednání bylo nařízeno na 10. ledna 2024.

T-329/23 Česká republika v. Komise (Discount)

Předmětem sporu je žaloba na vydání bezdůvodného obohacení odpovídajícího částce nevybraného antidumpingového cla za dovoz textilu a obuvi z Čínské lidové republiky do ČR, kterou ČR v letech 2018 a 2022 podmíněně odvedla na účet Komise, aby zabránila narůstání úroků ze sporné částky, jež odpovídá rozdílu mezi clem, které bylo vybráno na základě deklarované hodnoty zboží, a clem, které podle názoru Komise mělo být vybráno na základě statistické hodnoty zboží. ČR trvá na tom, že dodržela všechny povinnosti plynoucí z unijního práva, neboť v případě všech dotčených dovozů provedla kontroly zboží, při kterých bylo zjištěno, že deklarovaná hodnota odpovídá velice nízké kvalitě dovezeného zboží. Ve věci proběhla písemná fáze řízení před Tribunálem, který bude nyní rozhodovat o tom, zda nařídí ústní jednání.

T-567/23 Česká republika v. Komise (korekce ze dvou auditů v zemědělství)

Předmětem sporu je žaloba proti rozhodnutí, kterým Komise uložila ČR finanční korekci z důvodu údajné chybovosti aktualizace LPIS a v souvislosti se zjištěními týkajícími se podávání žádostí o přímé platby a postupu při vymáhání pohledávek vzniklých z titulu neoprávněně vyplacených plateb, přičemž za tato pochybení byla ČR uložena finanční korekce v celkové výši 4 490 200,84 EUR. Na konci roku 2023 stále probíhala písemná fáze řízení před Tribunálem.

INTERVENCE

ČR má na základě čl. 40 Statutu Soudního dvora EU ve spojení s čl. 129 až 132 JŘ Soudního dvora, resp. s čl. 142 až 145 JŘ Tribunálu, možnost vstupovat jako vedlejší účastník do řízení vedených mezi jinými subjekty na podporu jedné ze stran sporu. Žádost o vstup do řízení se podává ve lhůtě šesti týdnů ode dne zveřejnění oznámení o zahájení tohoto řízení v Úředním věstníku EU.⁴⁰ Po vstupu do řízení a obdržení procesních písemností je vedlejšímu účastníkovi umožněno předložit k věci své písemné vyjádření, případně se účastnit ústního jednání.

Této možnosti bylo od přistoupení ČR k EU do 31. prosince 2023 využito celkem ve 135 případech, z toho v roce 2023 v pěti případech (dva případy byly z procesních důvodů spojeny).

Nejčastějším důvodem pro intervenci ČR je podpora členských států žalovaných Evropskou komisí z obdobných důvodů, pro které podala Evropská komise žalobu proti ČR.

ČR rovněž často intervenuje v řízeních týkajících se vnějších vztahů EU či pravomocí jednotlivých orgánů Unie. Všechna tato řízení jsou charakterizována snahou těchto orgánů (zejména Evropské komise a Evropského parlamentu) o širší vymezení kompetencí.

V ostatních případech je intervence ČR založena na důvodech rozličného charakteru (v poslední době například koncepční otázky ochrany osobních údajů, unijních fondů, energetiky či státních podpor).

Věci, v nichž ČR v roce 2023 požádala o vstup do řízení

T-625/22 Rakousko v. Komise

Rakousko se domáhá zrušení nařízení Komise týkajícího se tzv. taxonomie a zahrnutí jaderné energetiky do environmentálně udržitelných činností, přičemž argumentuje mimo jiné tím, že jadernou energetiku nelze považovat za činnost významně přispívající ke zmírnění změny klimatu a že Komise při přijímání napadeného nařízení nedodržela procesní postup týkající se posouzení dopadu a konzultací s veřejností. ČR vstoupila do řízení na straně Komise a zaslala Tribunálu písemné vyjádření.

⁴⁰ Čl. 130 JŘ Soudního dvora a čl. 143 JŘ Tribunálu. Pro řízení o kasačním opravném prostředku činí uvedená lhůta jeden měsíc (čl. 190 odst. 2 JŘ Soudního dvora a čl. 213 odst. 2 JŘ Tribunálu).

T-784/22 *Zásilkovna v. Komise*

Společnost Zásilkovna napadá platnost rozhodnutí Komise, kterým Komise shledala, že vyrovnávací platba, kterou Česká republika poskytla České poště za plnění povinnosti poskytování všeobecných služeb v období let 2018 až 2022, představuje státní podporu, jež je slučitelná s vnitřním trhem ve smyslu čl. 106 odst. 2 SFEU. ČR vstoupila do řízení na straně Komise a následně zaslala Tribunálu své vyjádření, jakož i námítky k žádosti společnosti Zásilkovna, aby některé údaje obsažené v žalobě, jejích přílohách a replice byly vyloučeny z poskytnutí vedlejším účastníkům s odůvodněním, že se jedná o obchodní tajemství. Žádost společnosti Zásilkovna byla Tribunálem z převážné části zamítnuta. ČR byl v důsledku tohoto rozhodnutí poskytnut aktualizovaný spis.

C-773/22 *Komise v. Slovensko*

Komise se domáhá určení, že Slovensko nesprávně provedlo některá ustanovení směrnice 2005/36 o uznávání odborných kvalifikací, a to včetně čl. 6 písm. b) směrnice týkajícího se povinnosti hostitelského členského státu osvobodit poskytovatele služeb usazeného v jiném členském státě od požadavků týkajících se registrace u subjektu sociálního zabezpečení, aby bylo možné ve prospěch pojištěnců zúčtovat u pojišťovacích subjektů poskytnuté služby. Vzhledem k řízení C-75/22 *Komise v. Česká republika*, který se rovněž týká údajně nesprávného provedení čl. 6 písm. b) směrnice 2005/36, vstoupila ČR do řízení na straně Slovenska a odeslala Soudnímu dvoru své vyjádření.

C-29/22 P *KS a KD v. Rada a další* a C-44/22 P *Komise v. KS a další*

Žalobkyně se žalobou domáhají náhrady újmy, která jim údajně vznikla v důsledku různých aktů a opomenutí Rady, Komise a ESVČ v rámci provádění společné akce Rady o Misi Evropské unie v Kosovu na podporu právního státu (EULEX KOSOVO) při vyšetřování zmizení a vraždy rodinných příslušníků žalobkyň v roce 1999. Ve věci nejprve rozhodoval Tribunál (případ T-771/20), který žalobu odmítl z důvodu nedostatku pravomoci. Proti usnesení Tribunálu podaly žalobkyně i Komise kasační opravný prostředek a o věci nyní rozhoduje Soudní dvůr. ČR do řízení vstoupila na straně Rady a zaslala Soudnímu dvoru své vyjádření. Zásadní otázkou v uvedené věci je rozsah pravomoci Soudního dvora k přezkumu aktů společné zahraniční a bezpečnostní politiky (SZBP). Rozsudek může zásadně přispět k vyjasnění podmínek přistoupení EU k EÚLP ve vztahu k odpovědnosti EU za akty SZBP.

ŘÍZENÍ O POSUDKU

ČR má na základě čl. 196 JŘ Soudního dvora rovněž možnost se vyjádřit k žádosti o posudek podle čl. 218 odst. 11 SFEU, kdy je posuzována slučitelnost zamýšlené dohody mezi EU a jedním nebo více třetími státy nebo mezinárodními organizacemi se Smlouvami.

V roce 2023 nebyl vynesena žádný posudek a nebyla ani podána žádost o posudek.

DALŠÍ AKTIVITY VLÁDNÍHO ZMOCNĚNCE

Vedle zastupování ČR před Soudním dvorem EU vykonává VLZ celou řadu dalších úkolů, které s jeho hlavní činností přímo či nepřímo souvisí. Jedná se zejména o organizaci činnosti výboru VLZ, o zastupování ČR v rámci jednání pracovní skupiny Rady „Soudní dvůr“ a zastupování ČR v rámci každoročního setkání vládních zmocněnců pro Soudní dvůr z celé EU.

Výbor vládního zmocněnce v roce 2023

Jak bylo uvedeno výše, Výbor vládního zmocněnce, zřízený Statutem VLZ a složený ze zástupců jednotlivých resortů, je meziresortním poradním a konzultačním orgánem, jehož úkolem je napomáhat VLZ při plnění jeho úkolů.

Výbor slouží nejen jako platforma k výměně názorů a informací o důležitých řízeních před Soudním dvorem, resp. Komisí, ale také k zajištění efektivní komunikace mezi VLZ a odpovědným resortem při vypracovávání vyjádření ČR k jednotlivým soudním řízením, resp. řízením před Komisí.

V roce 2023 se Výbor scházel pravidelně, celkem proběhlo 6 zasedání.

Pracovní skupina Rady „Soudní dvůr“

Ze své pozice je VLZ také členem pracovní skupiny Rady „Soudní dvůr“. Zasedání této pracovní skupiny se konají v pravidelných intervalech v Bruselu. Tato pracovní skupina je zčásti též konzultačním místem vládních zmocněnců většiny členských států a zástupců Soudního dvora EU, v jehož rámci jsou diskutovány praktické otázky dalšího směřování rozhodovací činnosti Soudního dvora EU.

PRACOVNÍCI KANCELÁŘE VLÁDNÍHO ZMOCNĚNCE A SVĚŘENÉ AGENDY

Oddělení pro Soudní dvůr

Jiří Vláčil

Vedoucí oddělení pro Soudní dvůr, zástupce ředitelky OKP

V Kanceláři působí od června 2008

Tel. 224 18 2827, jiri.vlacil@mzv.gov.cz

Anna Edelmannová

V Kanceláři působí od března 2021

Specializace dle gestora: MV, MSp, MD

Tel. 224 18 2480, anna.edelmannova@mzv.gov.cz

Veronika Frouzová

V Kanceláři působí od srpna 2009

Sekretariát, správa databází v ISAPu

Tel. 224 18 2761, veronika.frouzova@mzv.gov.cz

Ludmila Halajová

V Kanceláři působí od dubna 2021

Specializace dle gestora: MMR, ÚOHS, MŽP

Tel. 224 18 2878, ludmila.halajova@mzv.gov.cz

Lucie Langrová

V Kanceláři působí od prosince 2015

Specializace dle gestora: MŽP, MPO, ERÚ

Tel. 224 18 2821, lucie.langrova@mzv.gov.cz

Jana Očková

V Kanceláři působí od srpna 2008

Specializace dle gestora: MF, ČNB

Tel. 224 18 2309, jana.ockova@mzv.gov.cz

Tereza Suchá

V Kanceláři působí od března 2018

Specializace dle gestora: MPO, MSp, ÚPV

Tel. 224 18 2923, tereza.sucha@mzv.gov.cz

Oddělení pro infringementy

Thomas Müller

Vedoucí oddělení pro infringementy

V Kanceláři působí od února 2008

Specializace dle gestora: MPO, MO

Tel. 224 18 2421, thomas.muller@mzv.gov.cz

Jana Benešová

V Kanceláři působí od listopadu 2021

Specializace dle gestora: MPSV, MZe, MŠMT

Tel. 224 18 2804, jana.benesova@mzv.gov.cz

Lucie Březinová

V Kanceláři působí od června 2008

Specializace dle gestora: MF, MV, ÚOOÚ, GFŘ

Tel. 224 18 2808, lucie.brezinova@mzv.gov.cz

Soňa Šindelková

V Kanceláři působí od ledna 2011

Specializace dle gestora: MZd, MPO

Tel. 224 18 2584, sona.sindelkova@mzv.gov.cz

V roce 2023 se do realizace agendy VLZ zapojili také další pracovníci OKP.

Kristýna Najmanová

Ředitelka OKP

Tel. 224 18 2528, kristyna.najmanova@mzv.gov.cz

Hana Pešková

Vedoucí oddělení pro obecné otázky a vnější vztahy EU

V OKP působí od července 2008

Tel. 224 18 2596, hana.peskova@mzv.gov.cz

Natalie Rymes Illková

Oddělení pro obecné otázky a vnější vztahy EU

V OKP působí od května 2022

Tel. 224 18 3365, natalie.rymes-illkova@mzv.gov.cz

Jan Mais

Oddělení pro obecné otázky a vnější vztahy EU

V OKP působí od listopadu 2023

Tel. 224 18 2106, jan.mais@mzv.gov.cz

Adéla Martínková

Oddělení pro obecné otázky a vnější vztahy EU

V OKP působila do října 2023

Ondřej Šváb

Oddělení pro obecné otázky a vnější vztahy EU

V OKP působí od listopadu 2013

Tel. 224 18 2501, ondrej.svab@mzv.gov.cz

Magdaléna Tůmová

Sekretariát

V OKP působí od listopadu 2008

Tel. 224 18 2310, magdalena.tumova@mzv.gov.cz